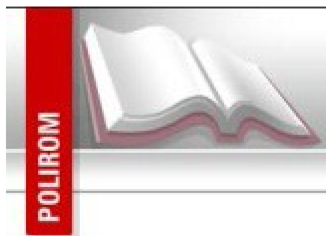

POLIROM
Olga Tokarczuk
Poartă-ţi plugul
peste oasele morţilor
BIBLIOTECA POLIROM
PREMIUL
NOBEL
PENTRU
LITERATURĂ
2018
Roman nominalizat la
Man Booker International Prize 2019

OLGA TOKARCZUK
POARTĂ-ŢI PLUGUL PESTE OASELE MORŢILOR

Olga Tokarczuk, *ProwadĹş swój pĹ‚ug przez koĹ›ci umarĹ‚ych*

This book has been published with the support of the © POLAND Translation Program

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53

ISBN ePub: 978-973-46-8220-1
ISBN PDF: 978-973-46-8221-8
ISBN print: 978-973-46-7937-9

Coperta: Radu Răileanu
Pe copertă: Felix Aftene, *Drama supremaţie*i, acrilic pe pânză

OLGA TOKARCZUK, născută în Sulechów în 1962, este unul dintre cei mai faimoşi şi mai iubiţi scriitori polonezi contemporani. Ea se află pe lista nominalizaţilor la Premiul Nobel şi se numără printre cîştigătorii celei mai prestigioase distincţii literare poloneze, Premiul Nike. Este autoarea mai multor romane (printre care *Casă de zi, casă de noapte*, *Călătoria oamenilor Cărţii* şi *Străveacul şi alte vremi*) şi volume de povestiri, traduse în mai multe limbi de circulaţie internaţională. În 2018, *Rătăcitorii*, romanul la a cărui lansare

The Bookseller afirma că Olga Tokarczuk este „probabil unul dintre cei mai mari scriitori în viaţă de care n-aţi auzit”, a fost recompensat cu Man Booker International Prize. Romanul P*oartă-ţi plugul peste oasele morţilor* (2009) a fost transpus cinematografic în 2017 de regizoarea Agnieszka Holland şi a obţinut Ursul de Argint la Festivalul Internaţional de Film de la Berlin.

Lui
Zbysze
k şi
Agatei

1. Şi acum, atenţie!

„Într-o
zi Un
om
drept,
alegân
d o
cale
primej
dioasă,
A păşit
cu
smere

nie în valea morţii.
”

Sunt deja la o asemenea vârstă şi, în plus, într-o asemenea stare de sănătate, încât ar trebui întotdeauna să mă spăl bine pe picioare înainte de a merge seara la culcare, în caz că s-ar întâmpla să mă ia ambulanţa în toiul nopţii.

Dacă în seara aceea aş fi consultat Efemeridele ca să văd ce se petrece pe cer, nu m-aş mai fi culcat deloc. Când colo, am dormit buştean. M-a ajutat şi ceaiul de hamei, pe care l-am băut cu două tablete de valeriană. Tocmai de aceea, atunci când am fost trezită în creierii Nopţii de bătăi repetate în uşă – agresive, irepresibile şi, de aceea, de rău augur –, nu reuşeam să-mi vin în fire. Am sărit din pat şi am stat aşa câteva momente, clătinându-mă pe picioarele încă amorţite de somn. Corpul îmi tremura, neputându-se smulge din inocenţa letargică pentru a se trezi la realitate. Mi s-a făcut rău şi m-am prăbuşit lângă pat, ca şi cum mă păştea un leşin. Din păcate, în ultima vreme mi se întâmplă des asta şi cauza o reprezintă Beteşugurile mele. A trebuit să mă aşez şi să repet de câteva ori: sunt acasă, e Noapte,

cineva bate cu pumnii în uşă, şi abia atunci am reuşit să-mi stăpânesc nervii. Căutând pe întuneric papucii de casă, am auzit că cel care bătea încontinuu dădea acum ocol casei, mormăind în barbă. Jos, la parter, în dulăpiorul contoarelor de electricitate, am un gaz paralizant primit de la Dionizy din cauza braconierilor şi acum mi-am adus aminte de el. Am reuşit să dibuiesc în întuneric forma rece, bine cunoscută, a atomizatorului şi, astfel înarmată, am aprins lumina afară. Am aruncat o privire pe verandă prin fereastra laterală. Zăpada scârţâia şi în câmpul meu vizual a apărut vecinul pe care eu îl poreclesc Sperietoare. Îşi ţinea cu mâinile poalele cojocului vechi în care îl vedeam uneori îmbrăcat când trebăluia pe lângă casă. De sub cojoc îi ieşeau picioarele în pijama în dungi şi bocancii masivi pentru drumeţii montane.

— Deschide, a spus.

S-a uitat cu o mirare nedisimulată la costumul meu văratic de in (dorm în nişte haine pe care vara trecută Profesorul şi soţia lui au vrut să le arunce, dar care mie îmi amintesc de moda de altădată şi de anii tinereţii mele – în felul acesta îmbin Utilul cu Sentimentalul) şi a intrat neinvitat.

— Îmbracă-te, te rog, Talpă Mare a murit.

De surprindere, mi-am pierdut o clipă cumpătul. Fără o vorbă, mi-am băgat picioarele în şoşoni şi am tras pe mine din cuier primul polar care mi-a căzut în mână. Afară, în pata de lumină aruncată de becul de pe verandă, zăpada se preschimba într-un duş somnolent, domol. Sperietoare stătea lângă mine tăcut, înalt, zvelt, osos, ca un personaj schiţat rapid din câteva trăsături de cărbune. La fiecare mişcare pe care o făcea, fulgi de zăpadă se scuturau de pe el ca zahărul pudră de pe o gogoaşă.

— Cum adică „a murit”? am întrebat în cele din urmă cu o gheară în gât, deschizând uşa, dar Sperietoare nu a răspuns.

În general vorbeşte puţin. Cu siguranţă îl are pe Mercur în Capricorn sau într-un alt semn taciturn, cred că în conjuncţie, în cuadrat sau poate chiar în opoziţie cu Saturn. Poate îl are şi pe Mercur retrograd – asta îl face să fie introvertit.

Abia am ieşit din casă, că am şi simţit cum ne învăluie un aer îngheţat şi jilav, care ne aminteşte în fiecare iarnă că lumea nu a fost creată pentru Om şi ne demonstrează, mai bine de jumătate de an, cât de neprietenoasă e cu noi. Gerul ne freca nemilos obrajii, iar din gură ne ieşeau ghemotoace de aburi lăptoşi. Lumina de pe verandă s-a stins automat şi am mers prin zăpada

scârţâitoare într-un întuneric total, dacă nu pun la socoteală lampa de miner a lui Sperietoare, care sfredelea întunericul din faţa lui într-un singur punct mobil. Eu înaintam în spatele lui, în Beznă totală.

— Nu ai lanternă? m-a întrebat.

Ba cum să nu, aveam, dar unde anume era aveam să aflu abia dimineaţă, la lumina zilei. Aşa-i mereu cu lanternele, le găseşti numai ziua.

Casa lui Talpă Mare era puţin mai retrasă, mai sus decât restul caselor. Era una din cele trei case locuite tot anul. Numai el, Sperietoare şi cu mine locuiam aici fără să ne temem de iarnă. Restul locuitorilor îşi ferecau bine casele încă din octombrie, goleau ţevile de apă şi se retrăgeau la oraş.

Acum ne abătuserăm uşor de la drumul relativ deszăpezit care trecea prin localitatea noastră şi se răsfira în cărări ce duceau la fiecare casă. La Talpă Mare ducea o potecă bătătorită în zăpada adâncă, una atât de îngustă, încât trebuia să pui un picior în faţa celuilalt, păstrându-ţi neîncetat echilibrul.

— N-o să fie o privelişte plăcută, m-a avertizat Sperietoare, întorcându-se spre mine şi orbindu-mă complet pentru o clipă cu lampa lui.

Nu mă aşteptam la nimic bun. A tăcut un moment, apoi a spus, ca şi cum ar fi vrut să se justifice:

— M-a neliniştit lumina din bucătăria lui şi schelălăitul câinelui – era aşa de sfâşietor. Tu n-ai auzit nimic?

Nu, nu am auzit. Dormeam, ameţită de valeriană şi hamei.

— Unde e acum? Căţeaua, adică.

— Am luat-o de acolo, am dus-o la mine acasă, i-am dat de mâncare şi cred că s-a liniştit.

Un alt moment de tăcere.

— Se culca întotdeauna devreme şi stingea lumina, făcea economie, numai că de data asta lumina ardea şi tot ardea. O dâră luminoasă pe zăpadă. Se vede de la fereastra dormitorului meu. Aşa că m-am dus acolo, m-am gândit că poate s-a îmbătat sau îi făcea ceva câinelui, de vreme ce urla în halul ăla.

Am trecut de hambarul părăginit şi, o clipă mai târziu, lampa lui Sperietoare a scos la iveală din întuneric două perechi de ochi strălucitori, verzi, fluorescenţi.

— Uite, Căprioare, am şoptit exaltată, trăgându-l de mâneca cojocului. Ce mult s-au apropiat de casă! Nu se tem?

Căprioarele stăteau în zăpadă aproape până la burtă. Se uitau impasibile la noi, de parcă le-am fi surprins în timpul desfăşurării unui ritual a cărui semnificaţie nu o puteam pricepe. Era întuneric, aşa că nu-mi dădeam seama dacă erau aceleaşi Doamne care veniseră aici

toamna trecută din Cehia sau altele noi. De altfel, de ce erau numai două? Celelalte păreau să fie cel puţin patru.

— Duceţi-vă acasă, le-am spus şi am fluturat din mână.

Au tresărit, dar nu s-au urnit. Ne-au condus impasibile cu privirea până la uşă. M-a străbătut un fior.

Între timp Sperietoare, bătând din picioare, şi-a scuturat cizmele de zăpadă în faţa uşii de la intrarea în casa părăginită. Ferestrele mici fuseseră izolate cu folie de aluminiu şi hârtie, uşa de lemn era acoperită cu carton negru gudronat.

Lemnele pentru sobă erau stivuite neuniform pe lângă pereţi. Era, fără îndoială, un interior neplăcut. Murdar şi neîngrijit. Peste tot se simţea miros de umezeală, lemne şi pământ – reavăn, mistuitor. Mirosul greu de fum, vechi de ani de zile, se depusese pe pereţi într-un strat unsuros.

Uşa spre bucătărie era întredeschisă şi am zărit imediat corpul lui Talpă Mare întins pe jos. Privirea mea abia de l-a atins, apoi a ricoşat. A mai durat un moment până m-am simţit din nou în stare să mă uit. Era o privelişte înfiorătoare.

Zăcea răsucit într-o poziţie ciudată, cu mâinile la gât, de parcă ar fi încercat să smulgă un guler care îl sufoca.

M-am apropiat de el încet, ca hipnotizată. I-am văzut ochii deschişi, fixaţi undeva sub masă. Maioul său murdar era sfâşiat în zona gâtului. Era ca şi cum corpul lui se luptase cu sine însuşi şi, biruit, căzuse răpus. Am încremenit de Groază, sângele mi-a îngheţat în vine şi apoi am avut impresia că a început să mi se retragă în adâncul corpului. Cu doar o zi în urmă văzusem trupul acela încă viu.

— Dumnezeule, am bâiguit. Ce s-a întâmplat?

Sperietoare a ridicat din umeri.

— Nu pot să sun la Poliţie, iar mi-a intrat reţeaua cehească.

Am scos din buzunar mobilul meu, am format numărul pe care îl ştiam de la televizor – 997 – şi, după o clipă, în telefonul meu a răsunat vocea robotului telefonic în cehă. Aşa e aici. Semnalul se plimbă fără să-i pese de graniţele statului. Uneori graniţa dintre operatori se opreşte pentru mai multă vreme în bucătăria mea, s-a întâmplat să stea câteva zile lângă casa lui Sperietoare sau pe terasă, dar caracterul ei himeric este greu de anticipat.

— Ar trebui să ieşi în spatele casei, să urci pe deal, l-am sfătuit eu – cam târziu.

— Până să vină ei, o să înţepenească de tot, a spus Sperietoare pe un ton care îmi displăcea în special la el: de parcă ar fi fost deşteptăciunea întruchipată.

Şi-a scos cojocul şi l-a agăţat pe spătarul scaunului.

— Nu-l putem lăsa să zacă aşa. Arată îngrozitor şi, la urma urmei, a fost vecinul nostru.

Mă uitam la bietul trup contorsionat al lui Talpă Mare şi-mi venea greu să cred că întotdeauna îmi fusese teamă de Bărbatul acela. Nu-mi plăcea de el. Poate chiar e prea puţin spus – nu-mi plăcea. Ar trebui mai degrabă să spun că mi se părea respingător, îngrozitor. De fapt nici nu-l consideram o Fiinţă umană. Acum zăcea pe podeaua pătată, în lenjerie murdară, mic şi jigărit, neputincios şi inofensiv. Iată, o bucată de materie care, în urma unor metamorfoze greu de imaginat, s-a preschimbat într-o entitate fragilă, separată de restul. M-a cuprins tristeţea, chiar foarte tare, întrucât nici măcar cineva atât de abominabil ca Talpă Mare nu merita să moară. Dar cine merita? Şi pe mine mă aştepta aceeaşi soartă, şi pe Sperietoare, şi pe Căprioarele de afară. Cu toţii aveam să fim cândva un trup fără viaţă.

M-am uitat la Sperietoare, căutând alinare, dar era ocupat cu aranjarea patului deşternut, a bârlogului lui Talpă Mare de pe canapeaua şubredă, aşa că am încercat să mă consolez singură, în gând. Şi atunci mi-a

trecut prin cap faptul că poate moartea lui Talpă Mare era ceva bun. Moartea l-a scăpat de marea debandadă care era viaţa lui. Şi, în acelaşi timp, a scăpat alte Fiinţe vii de pericolul pe care îl reprezenta. O, da, brusc mi-am dat seama cât de bună poate fi moartea, cât de dreaptă, asemenea unui dezinfectant, asemenea unui aspirator. Asta e ceea ce am gândit atunci, recunosc, şi, ca să fiu sinceră, şi acum gândesc la fel.

A fost vecinul meu, casele noastre se aflau la o distanţă de cel mult o jumătate de kilometru, dar rareori am avut de-a face cu Talpă Mare. Din fericire. Îl vedeam mai degrabă de la depărtare – silueta lui măruntă, vânoasă, întotdeauna puţin şovăitoare, se deplasa pe fundalul peisajului. Când mergea, mormăia ceva în barbă şi uneori acustica vântoasă a Platoului purta până la mine frânturi din acel monolog, în esenţă simplist şi nediversificat. Vocabularul său era compus în principal din înjurături, la care doar alătura nume proprii.

Cunoştea fiecare petic de pământ din zonă, căci, pasămite, se născuse aici şi niciodată nu călătorise mai departe de KĹ,odzko. Cunoştea bine pădurea – ştia din ce putea scoate bani, ce şi cui să vândă. Bureţi, fructe de pădure, cherestea furată, vreascuri pentru foc, laţuri şi capcane, raliul anual al maşinilor de teren, vânătoarea. Pădurea îl hrănea pe gnomul acesta jigărit. Aşa că ar fi

trebuit să respecte pădurea, dar nu o respecta. O dată, în august, când era secetă, a dat foc unui întreg crâng de rugi de afine. Am sunat la pompieri, dar nu au mai reuşit să salveze mare lucru. Niciodată nu am aflat de ce o făcuse. Vara mergea prin împrejurimi cu ferăstrăul electric şi tăia copaci plini de sevă. Când i-am atras politicos atenţia, mi-a spus pur şi simplu, înfrânându-şi cu greu Furia: „Dispari, hoaşcă bătrână”. În fine, ceva mai vulgar de atât. Îşi rotunjea veniturile prin diverse furtişaguri, învârteli, aranjamente. Dacă vilegiaturiştii uitau afară o lanternă sau un foarfece de tăiat arborii, Talpă Mare mirosea imediat ocazia şi şterpelea ce putea, apoi le vindea la oraş. După părerea mea, deja ar fi trebuit sancţionat sau chiar băgat la închisoare de vreo câteva ori. Nu ştiu cum se întâmpla că ieşea mereu basma curată. Poate că îl apărau nişte îngeri – uneori se întâmplă să fie de partea nepotrivită.

Ştiam, de asemenea, că făcea braconaj în toate felurile posibile. Trata pădurea ca pe propria ogradă – tot ce era în ea îi aparţinea. Era un prădător.

Multe Nopţi nu am dormit din cauza lui. De neputinţă. De câteva ori am sunat la Poliţie – când în sfârşit răspundeau la telefon, ascultau politicos reclamaţia mea, dar apoi nu se întâmpla nimic. Talpă Mare pornea din nou pe traseul său, cu un mănunchi de laţuri pe umăr,

strigând ameninţător. Un mic zeu maliţios. Maliţios şi nesocotit. Întotdeauna era uşor ameţit şi cred că băutura îi accentua proasta dispoziţie. Mormăia în barbă şi lovea cu băţul trunchiurile copacilor, de parcă dorea să le izgonească din calea lui. Părea că aşa se născuse – într-o stare de uşoară ebrietate. Adeseori mergeam pe traseele lui Talpă Mare şi culegeam în urma lui capcanele primitive de sârmă pentru Animale, nişte laţuri legate de copacii tineri, aplecaţi în aşa fel, încât Animalul prins zbura în sus ca din praştie şi rămânea atârnat în aer. Uneori găseam şi câte un Animal mort – Iepuri, Bursuci şi Căprioare.

— Trebuie să îl mutăm pe canapea, a spus Sperietoare.

Nu-mi plăcea ideea lui. Nu-mi plăcea că trebuie să îl ating.

— Eu cred că ar trebui să aşteptăm Poliţia, am spus.

Însă Sperietoare pregătise deja locul pe canapea şi îşi suflecase mânecile puloverului. S-a uitat pătrunzător la mine cu ochii lui spălăciţi.

— Tu nu cred c-ai vrea să fii găsită aşa. În starea asta. E inuman.

O, da, cu siguranţă corpul omenesc este inuman. Mai ales unul lipsit de viaţă.

Nu era oare un paradox morbid că trebuia să ne ocupăm acum de corpul lui Talpă Mare? De ce căzuse pe capul nostru beleaua asta? Al nostru, al vecinilor pe care nu i-a respectat, nu i-a iubit şi pe care nu dădea doi bani.

După părerea mea, Moartea ar trebui să ducă la anihilarea materiei. Pentru corp ar fi soluţia cea mai potrivită. În felul acesta, corpurile anihilate s-ar reîntoarce în găurile negre de unde au apărut. Sufletele ar călători cu viteza luminii spre lumină. Asta dacă Sufletul există cu adevărat.

Învingându-mi reticenţa nemaipomenită, am făcut ce îmi cerea Sperietoare. Am apucat amândoi corpul de picioare şi de mâini şi l-am mutat pe canapea. Am constatat cu surprindere că era greu şi că nu părea deloc inert, ci mai degrabă încăpăţânat de rigid, dezagreabil ca un cearşaf apretat, abia trecut prin calandru. I-am văzut de asemenea şosetele sau ceea ce avea în picioare pe post de şosete – nişte cârpe mizerabile, obiele confecţionate din cearşafuri rupte în fâşii, acum cenuşii şi pătate. Nu ştiu de ce vederea acelor obiele m-a lovit atât de tare în coşul pieptului, în diafragmă, în tot corpul, încât nu m-am putut abţine să hohotesc. Sperietoare m-a privit în treacăt, glacial, plin de o mustrare evidentă.

— Trebuie să-l îmbrăcăm până vin, a spus şi am văzut că şi lui îi tremura bărbia la vederea acelei mizerii umane

(cu toate că, din anumite motive, nu dorea să recunoască acest lucru).

Aşa că mai întâi am încercat să-i scoatem maioul murdar şi puturos, dar n-a fost chip să i-l tragem peste cap, aşa că Sperietoare a scos din buzunar un briceag complicat şi a tăiat materialul la piept. Talpă Mare zăcea acum în faţa noastră, pe canapea, pe jumătate despuiat, păros ca un trol, cu cicatrici pe piept şi pe braţe, cu tatuaje deja ilizibile, din care nu am reuşit să înţeleg nimic care să aibă vreun sens. În mod ironic, avea ochii întredeschişi în timp ce noi căutam în dulapul în care domnea o debandadă inimaginabilă ceva decent cu care să-l îmbrăcăm înainte ca trupul să îi înţepenească de tot şi să devină iar ceea ce era în esenţă – un bulgăre de materie. Chiloţii rupţi îi ieşeau de sub pantalonii de trening argintii, noi-nouţi.

Am desfăcut cu prudenţă obielele dezgustătoare şi i-am văzut labele picioarelor. Am rămas uluită. Întotdeauna am crezut că cea mai intimă şi mai personală parte a corpului omenesc sunt tălpile, nu organele genitale, inima sau creierul, organe fără o însemnătate fundamentală, dar care sunt supraapreciate. În tălpi se ascunde întreaga ştiinţă despre Om: acolo se scurge din corp esenţa adevăratei noastre identităţi şi a atitudinii faţă de pământ. În

contactul cu pământul, în interacţiunea dintre corp şi pământ rezidă întregul mister – şi anume că, deşi suntem plăsmuiţi din moleculele materiei, nu facem totuşi parte din ea, suntem separaţi. Tălpile – ele sunt priza noastră la pământ. Iar acum tălpile acelea goale erau pentru mine dovada originii străine a vecinului meu. Nu avea cum să fie Om. Trebuie să fi fost o formă anonimă, una din cele care topesc metalele în nemărginire şi preschimbă ordinea în haos – cum spune Blake al nostru. Poate că fusese un demon. Fiinţele demonice pot fi recunoscute întotdeauna după labele picioarelor, care lasă pe pământ alt fel de urme.

Tălpile acelea – foarte lungi şi înguste, cu degete zvelte şi unghii negre, diforme – păreau prehensile. Degetul mare se distanţa uşor de celelalte, asemenea degetului mare de la mână. Erau acoperite de un păr negru şi des. A mai văzut cineva aşa ceva? Sperietoare şi cu mine ne-am uitat lung unul la altul.

În dulapul aproape gol am găsit un costum de culoarea cafelei, puţin pătat, dar în esenţă aproape nepurtat. Niciodată nu-l văzusem în el. Indiferent de anotimp, Talpă Mare purta mereu cizme de pâslă cu carâmbi, pantaloni uzaţi, cămaşă în carouri şi o vestă pepit.

Îmbrăcarea mortului m-a făcut să mă gândesc la mângâieri. Nu cred să fi ştiut ce înseamnă afecţiunea atât cât a trăit. L-am susţinut cu delicateţe de subsuori şi am tras hainele pe el. Greutatea lui se sprijinea pe pieptul meu şi, după un val de repulsie naturală, care aproape că m-a făcut să vomit, mi-a trecut brusc prin cap să strâng corpul acela la piept, să îl bat prieteneşte pe spate, şoptind liniştitor: nu te teme, totul va fi bine. Nu am făcut totuşi asta din cauza lui Sperietoare, care era de faţă. Era posibil să interpreteze gestul meu drept o dovadă de perversiune.

Gesturile reprimate s-au preschimbat în gânduri şi mi s-a făcut milă de Talpă Mare. Poate că fusese abandonat de mama sa şi avusese parte de o viaţă jalnică şi nefericită. Ani îndelungaţi de nefericire distrug un Om mai mult decât o boală incurabilă. Niciodată nu am văzut să aibă musafiri. Nu îl vizitau nici rude, nici prieteni. Nici măcar negustorii de ciuperci nu se opreau prea mult timp la el acasă, la un pahar de vorbă. Oamenii se temeau de el şi nu îl plăceau. Se pare că se întovărăşea doar cu vânătorii, dar nici cu ei nu ieşea prea des. În opinia mea, părea să fi avut vreo cincizeci de ani. Ce n-aş fi dat să-i pot vedea casa a opta, poate l-aş fi descoperit acolo pe Neptun în conjuncţie cu Pluton şi pe Marte în Ascendent – cu ferăstrăul lui zimţat în braţele

vânoase, mă ducea cu gândul la un prădător care trăieşte numai pentru a semăna moarte şi a aduce suferinţă.

Pentru a putea trage pe el sacoul, Sperietoare l-a ridicat în poziţie şezândă şi atunci am observat amândoi că limba lui mare, umflată, ţinea ceva în gură. După un moment de ezitare, strângând din dinţi de repulsie şi cu mâna tremurândă, am reuşit să prind uşor de capăt acel ceva şi am văzut că ţineam în mână un osişor lung, subţire, ascuţit ca un pumnal. Din gura mortului s-a auzit un gâlgâit gutural, urmat de un şuierat delicat, foarte asemănător cu un oftat. Am tresărit amândoi, trăgându-ne un pas înapoi, şi, neîndoielnic, Sperietoare a simţit acelaşi lucru ca şi mine: Groază. Mai ales că, o clipă mai târziu, din gura lui Talpă Mare a prins a se prelinge un firicel de sânge roşu-închis, aproape negru. Un firicel de sânge funest.

Am înţepenit amândoi de spaimă.

— Cred că s-a înecat, a spus Sperietoare cu glas tremurat. S-a înecat cu un os. Osul i-a rămas în gât, s-a înţepenit şi l-a sufocat, repeta obsedant.

Apoi, ca şi cum încerca să se liniştească, a mai adăugat:

— La treabă. Nu-i ceva plăcut, dar nu întotdeauna datoria faţă de semeni este ceva plăcut.

Vedeam că se autoproclamase şeful acestui schimb de noapte, dar nu am protestat.

Ne îndeletniceam acum cu ingrata operaţiune de a-l îndesa pe Talpă Mare în costumul de culoarea cafelei şi de a-l aşeza într-o poziţie demnă. De mult nu mai atinsesem un corp străin, darămite un corp neînsufleţit. Simţeam cum îl cuprindea treptat rigiditatea cadaverică, simţeam cum înţepenea tot mai tare cu fiecare minut care trecea – tocmai de aceea ne şi grăbeam aşa. Iar când am terminat şi Talpă Mare stătea în sfârşit lungit în costumul lui de sărbătoare, chipul său îşi pierduse deja expresia umană. Devenise, fără nici o îndoială, un cadavru adevărat. Numai arătătorul mâinii drepte nu dorea să se supună poziţiei tradiţionale a mâinilor politicos împreunate, ci se ridica în sus, de parcă în felul acesta ar fi vrut să ne atragă atenţia şi să oprească pentru o clipă eforturile noastre nervoase, grăbite. Şi acum, atenţie! – spunea acel deget. Fiţi atenţi la mine, căci există ceva ce nu vedeţi, e momentul de început al unui proces fundamental pe care nu-l sesizaţi, dar care merită toată atenţia. Un proces care ne-a adus pe toţi deodată în acelaşi loc, în căsuţa aceasta din Platou, înconjuraţi de zăpadă şi în toiul Nopţii. Eu – în calitatea mea de cadavru, voi – ca Fiinţe omeneşti bătrâioare şi

mai degrabă insignifiante. Dar acesta este abia începutul. Abia acum o să înceapă totul.

Stăteam împreună cu Sperietoare în odaia rece şi jilavă, în pustiul îngheţat care domnea la ora aceea sură din noapte, şi mă gândeam că acel ceva care părăseşte corpul, oricum ar fi fost el – bun sau rău, vinovat sau neprihănit –, aspiră cu sine un fragment de lume şi lasă în urmă un gol uriaş.

M-am uitat pe fereastră. Se crăpa de ziuă şi, încetul cu încetul, fulgi lenevoşi de zăpadă începeau să umple neantul de afară. Cădeau alene, învârtejindu-se în văzduh şi rotindu-se în jurul propriei axe ca nişte pene.

Talpă Mare nu mai era printre cei vii, aşa că era greu să-i mai port ranchiună sau să am regrete. Mai rămăsese doar trupul, lipsit de viaţă, îndesat în costum. Acum părea liniştit şi mulţumit, ca şi cum sufletul lui se bucura că a scăpat în sfârşit din chingile materiei, iar materia se bucura că s-a debarasat în cele din urmă de suflet. Într-un răstimp atât de scurt s-a produs un divorţ metafizic. Sfârşitul.

Ne-am aşezat în faţa uşii deschise a bucătăriei şi Sperietoare a întins mâna după sticla de votcă începută de pe masă. A găsit un pahar curat şi mi-a turnat mai întâi mie, apoi sieşi. Prin fereastra înzăpezită pătrundea

uşor strălucirea zorilor, lăptoasă ca neoanele de spital, şi în lumina aceea am observat că Sperietoare era nebărbierit, iar barba lui era la fel de căruntă ca părul meu. Am observat că pijamaua lui dungată şi decolorată ieşea neglijent de sub cojocul care etala o gamă variată de pete.

Am băut un pahar mare de votcă; m-a încălzit pe dinăuntru.

— Cred că ne-am îndeplinit datoria faţă de el. Fiindcă cine altcineva putea s-o facă? a spus Sperietoare, mai mult pentru sine. A fost un ticălos nenorocit, dar ce-are a face?

Şi-a mai turnat un pahar şi l-a băut dintr-o înghiţitură, apoi s-a cutremurat de dezgust. Se vedea că nu era deprins cu băutura.

— Mă duc să sun, a spus şi a plecat.

M-am gândit că i se făcuse rău.

M-am ridicat şi m-am uitat la dezordinea cumplită ce domnea împrejur. Speram să găsesc undeva cartea de identitate cu data naşterii lui Talpă Mare. Doream să aflu tot, doream să-i verific conturile astrale.

Pe masa acoperită cu o muşama uzată se afla o tavă cu bucăţi de friptură din cine ştie ce Animal. Alături, într-o oală, se odihnea borşul acoperit cu o pojghiţă albă de grăsime. O felie de pâine tăiată lângă restul franzelei,

nişte unt în ambalaj auriu. Pe podeaua acoperită cu linoleum vechi zăceau alte resturi de Animal: probabil căzuseră de pe masă odată cu farfuria pe care se aflau, cu un pahar şi nişte fursecuri fărâmiţate. Toate erau strivite, călcate în picioare pe pardoseala mizerabilă.

Şi în momentul acela am văzut pe o tavă de tablă de pe pervazul ferestrei ceva ce i-a luat creierului meu câteva clipe bune să recunoască, atât de mult a refuzat s-o facă: era un cap de căprioară retezat cu precizie chirurgicală. Lângă el se aflau patru picioare. Ochii întredeschişi trebuie să fi urmărit tot timpul cu atenţie activitatea noastră.

A, da, era una din acele Domnişoare înfometate care se lasă cu naivitate momite iarna cu mere îngheţate şi care, odată prinse în capcană, mor în chinuri, sufocate de laţ.

Când mi-am dat seama încetul cu încetul ce se întâmplase acolo, m-a cuprins Groaza, secundă după secundă. Prinsese o Căprioară în laţ, o omorâse, o tranşase, apoi fripsese carnea şi o mâncase. O Fiinţă mâncase o alta, Noaptea, în linişte şi tăcere. Či nimeni nu a protestat, iar din cer nu s-au abătut asupra lui fulgere şi trăsnete. Şi totuşi nu a scăpat nepedepsit, Demonul, chiar dacă nu murise de mâna cuiva.

În grabă, cu mâini tremurânde, am strâns la un loc resturile căprioarei, acele oase mititele, pentru a le putea îngropa mai târziu. Am găsit o pungă veche şi am băgat în giulgiul acela de plastic toate oasele, unul câte unul. La sfârşit am strecurat cu grijă în pungă şi capul.

Atât de mult îmi doream să aflu data de naştere a lui Talpă Mare, încât am început să scotocesc febril după buletinul lui de identitate – în bufet, printre câteva hârtii, foi din calendar şi ziare, apoi în sertare: acolo se ţin actele în casele de la ţară. Şi chiar acolo l-am şi găsit – între coperte verzi, roase, probabil că nici nu mai era valabil. În fotografie Talpă Mare avea douăzeci şi ceva de ani, o faţă lungă, asimetrică, şi ochi mijiţi. Nu fusese frumos nici măcar în tinereţe. Cu un ciot de creion, am notat data şi locul naşterii. Talpă Mare se născuse pe 21 decembrie 1950. Chiar aici.

Şi ar trebui să mai spun că am mai găsit ceva în sertar: un teanc de fotografii color recente. M-am uitat repede prin ele, din reflex, iar una mi-a atras atenţia. Am privit-o de aproape şi eram pe punctul să o pun deoparte. Mi-a trebuit ceva timp să înţeleg ce văd. În jurul meu domnea liniştea, iar eu mă aflam în mijlocul ei. Mă uitam la fotografie. Corpul mi s-a încordat, eram gata de luptă. M-a cuprins ameţeala, iar în urechi îmi creştea un ţiuit lugubru, un zumzet, de parcă o armată de mii şi

mii de oameni avansa la orizont – voci, scrâşnetul fierului, scârţâitul roţilor în depărtare. Furia face ca raţiunea să devină mai limpede şi mai pătrunzătoare, iar atunci vezi mai multe. Domină asupra celorlalte emoţii şi pune stăpânire pe corp. Nu există nici o îndoială că din Furie se trage înţelepciunea, pentru că numai Furia este în stare să depăşească toate graniţele.

Cu mâinile tremurânde, am băgat fotografia în buzunar şi imediat după aceea am auzit cum totul se pune în mişcare, motoarele lumii pornesc şi maşinăria se urneşte din loc – uşa a scârţâit, o furculiţă a căzut pe podea. Din ochi îmi curgeau lacrimi.

Sperietoare stătea în pragul uşii.

— Nu a meritat să plângi pentru el.

Strângea din buze şi forma concentrat un număr.

— Tot timpul intră reţeaua cehă, a spus. Trebuie să urcăm pe deal. Mergi cu mine?

Am închis uşa după noi în linişte şi am pornit amândoi, croindu-ne drum prin zăpadă. Pe deal Sperietoare a început să se învârtă în jurul propriei axe, cu ambele telefoane în mâinile ridicate, căutând reţeaua. În faţa noastră se întindea Valea KĹ‚odzko, scăldată în lumina argintie, cenuşie a zorilor.

— Salut, fiule, a spus Sperietoare la telefon. Nu cred că te-am trezit, nu-i aşa?

O voce nedesluşită a răspuns ceva ce nu am înţeles.

— Fiindcă vecinul nostru nu mai trăieşte. Cred că s-a înecat cu un os. Acum. În seara asta.

Vocea de la celălalt capăt a spus din nou ceva.

— Nu. Sun acum. Nu am avut reţea. Eu şi doamna Duszejko, ştii, vecina mea, l-am îmbrăcat deja – s-a uitat în treacăt la mine –, ca să nu înţepenească...

Şi din nou vocea, numai că de data asta mai nervoasă.

— În orice caz, e deja în costum...

Şi în acel moment persoana de la telefon a început să vorbească mult şi repede, aşa că Sperietoare a luat telefonul de la ureche şi s-a uitat la el dezgustat.

Apoi am sunat la Poliţie.

2. Autism testosteronic

„Câinele care moare de foame când îşi slujeşte

stăpânul E un semn care prevesteşte falimentul Statului.”

Îi eram recunoscătoare că m-a invitat să bem un ceai la el acasă. Mă simţeam complet dărâmată şi gândul că trebuia să mă întorc în casa mea goală şi rece mă demoraliza şi mai tare.

Am dat bineţe Căţelei lui Talpă Mare, care se afla de câteva ore la Sperietoare. M-a recunoscut şi s-a bucurat mult să mă vadă. Dădea din coadă şi cu siguranţă nu-şi mai aducea aminte că altădată fugea de mine. Unii Câini sunt cam prostuţi, la fel ca oamenii, şi Căţeaua asta cu siguranţă făcea parte dintre ei.

Am luat loc la masa de lemn din bucătărie, atât de curată, că puteai pune faţa pe ea. Asta am şi făcut.

— Eşti obosită? m-a întrebat.

Aici totul era curat, luminos, cald şi intim. E mare noroc să ai o bucătărie curată şi caldă. Eu nu puteam spune că avusesem vreodată aşa ceva. Nu eram în stare să păstrez ordinea în jurul meu. Şi ajunsesem să mă împac cu situaţia. Cu greu.

Până să apuc să arunc o privire în jur, aveam deja în faţă un pahar cu ceai. Se odihnea într-un superb coşuleţ metalic cu tortiţă, sub care se afla un suport de pahar. În zaharniţă era zahăr cubic – vederea lui m-a făcut să mă gândesc la momentele dulci ale copilăriei şi mi-am mai revenit din proasta mea dispoziţie.

— Poate că într-adevăr n-ar fi trebuit să-l mişcăm din loc, a spus Sperietoare, deschizând sertarul mesei pentru a scoate nişte linguriţe cu care să amestecăm în ceai.

Căţeaua i se învârtea printre picioare, de parcă nu voia să-l piardă din orbita corpului ei mic şi slab.

— O să mă dai jos, i-a spus Sperietoare cu o duioşie stângace.

Se vedea că are câine pentru prima dată în viaţă şi nu prea ştia cum să se comporte.

— Cum o s-o strigi? l-am întrebat când primele înghiţituri de ceai m-au mai încălzit pe dinăuntru şi ghemul acela de emoţii pe care îl avusesem în gât s-a mai desfăcut puţin.

Sperietoare a ridicat din umeri.

— Nu ştiu. Poate Musca sau Bila.

N-am spus nimic, dar nu mi-a plăcut. Nu erau nişte nume potrivite pentru Căţea, ţinând cont de istoria vieţii ei. Trebuia să-i găsească un nume special.

Ce lipsă de imaginaţie reprezintă numele şi prenumele oficiale! Niciodată nu le ţii minte, sunt atât de abstracte şi de banale, încât nu au legătură cu Persoanele care le poartă şi nu le oglindesc deloc personalitatea. În plus, fiecare generaţie are propria modă şi, brusc, toţi se numesc Margareta, Patric sau – Doamne fereşte – Janina. De aceea mă străduiesc să nu folosesc niciodată prenume şi nume, ci mai degrabă caracteristici care îmi vin în minte spontan când mă uit pentru prima oară la cineva. Sunt convinsă că acesta este cel mai adecvat mod de folosire a limbii, nu mânuirea unor cuvinte golite de semnificaţie. De exemplu, Sperietoare se numeşte ĹšwierszczyĹ„ski, aşa scrie pe uşa lui, iar înaintea numelui de familie e un „Ĺš.” – există oare vreun prenume care începe cu Ĺš? Se prezenta întotdeauna „ĹšwierszczyĹ„ski”, dar nu cred că se aştepta să ne împleticim limba pronunţându-i numele. Consider că fiecare dintre noi vede Oamenii în felul său propriu, aşa că are dreptul de a-i numi după cum consideră potrivit şi adecvat. Şi uite aşa putem spune că

fiecare dintre noi are mai multe nume. Avem tot atâtea nume cu câte persoane intrăm în contact. Eu l-am supranumit pe ĹšwierszczyĹ„ski Sperietoare şi cred că numele acesta îi oglindea foarte bine Caracteristicile.

Însă acum, când mă uitam la Căţea, mi-a venit imediat în minte pentru ea un nume de persoană – Măriuca. Poate pentru că era orfană, sărmana de ea[1].

— Nu cumva i se spune Măriuca? l-am întrebat.

— Posibil, a spus el. Da, cred că da. Se numeşte Măriuca.

Tot aşa am găsit şi porecla lui Talpă Mare. Nu fusese ceva complicat, mi-a venit în minte de la sine când i-am văzut urmele paşilor în zăpadă. Sperietoare îi spunea la început „Părosul”, dar apoi a preluat de la mine „Talpă Mare”. Ceea ce înseamnă că îi alesesem un nume pe măsură.

Din păcate, n-am fost în stare să găsesc şi pentru mine un nume potrivit. Cel trecut în acte e revoltător de inadecvat şi de nedrept – Janina. Eu cred că sunt mai degrabă Emilia sau Ioana. Uneori mai cred că pot să mă numesc şi Irmtrud[2]. Sau BoĹĽygniewa. Sau Nawoja[3].

---

[1] Aluzie la personajul unui celebru basm literar polonez *O krasnoludkach i sierotce Marysi* (*Despre pitici şi orfana Măriuca*), scris de poeta Maria Konopnicka şi publicat în anul 1896.

Am observat că Sperietoare se fereşte ca de foc să mă strige pe nume. Şi asta înseamnă ceva. De fiecare dată face cum face şi reuşeşte să mi se adreseze direct cu „tu”.

— Aştepţi cu mine până vin? a întrebat.

— Bineînţeles, am căzut eu repede de acord şi mi-am dat seama că nici eu nu aş fi îndrăznit să-l strig în faţă „Sperietoare”.

Nişte vecini atât de apropiaţi nu au nevoie de prenume pentru a se adresa unul altuia. Când trec pe lângă el şi văd că pliveşte în grădină, nu am nevoie de numele lui pentru a-i vorbi. Între noi există o anumită familiaritate.

Aşezarea noastră numără câteva case împrăştiate pe Platou, departe de restul lumii. Platoul este o rudă geologică îndepărtată a Munţilor Masă[4], vestitorul lor îndepărtat. Înainte de război colonia noastră se numea Luftzug, în traducere „curent de aer”, în prezent din

---

[2] Varianta poloneză a numelui de origine germană Ermentruda (Irmentruda), pe care izvoarele scrise îl menţionează ca fiind folosit în Polonia începând cu secolul al XIII-lea.

[3] BoĹĽygniewa (varianta de gen feminin a numelui BoĹĽygniew – Urgia Domnului) şi Nawoja (de la masculinul Nawoj – Urzeală) sunt vechi nume slave.

[4] Munţii Masă, lanţ muntos de mică altitudine din Munţii Sudeţi.

numele acesta a rămas doar forma neaoşă Lufcug, dar oficial nu avem un nume. Pe hartă se văd numai drumul şi câteva case, fără nici o denumire. Aici bate întotdeauna vântul, mase de aer se revarsă peste munţi de la vest la est, dinspre Cehia spre noi. Iarna vântul devine violent şi şuierător, urlă în hornuri. Vara împrăştie frunzele şi foşneşte, aici nu e niciodată linişte. Multă lume îşi permite să aibă o casă la oraş, reşedinţa permanentă, oficială, şi încă una – parcă neînsemnată şi neserioasă – la ţară. Iar casele de aici chiar aşa arată – neserios. Mici, pipernicite, cu acoperişuri de paie şi ferestre minuscule. Toate, construite înainte de război şi toate, dispuse în acelaşi fel: cu pereţii lungi la răsărit şi apus, cu un perete scurt la sud şi al doilea, de care stă lipit hambarul, la nord. Numai casa Scriitoarei e ceva mai excentrică – a fost lărgită cu terase şi balcoane construite ulterior.

Nu e de mirare că oamenii părăsesc Platoul pe timpul iernii. E greu să locuieşti aici din octombrie până în aprilie. Č□tiu ce spun. În fiecare an aici ninge mult, iar vântul dăltuieşte cu migală nămeţi şi dune din zăpadă. Ultimele schimbări climatice au încălzit majoritatea zonelor, dar nu şi Platoul nostru. Ba chiar dimpotrivă: zăpada e mai abundentă, în special în februarie, şi se menţine mai multă vreme. În timpul iernii gerul ajunge

de câteva ori la minus douăzeci de grade, iar anotimpul se încheie cu adevărat în aprilie. Drumul e prost, gerul şi zăpada distrug ceea ce comuna încearcă să repare din bugetul ei restrâns. Până la asfalt trebuie să mergi patru kilometri pe un drum accidentat, dar chiar şi aşa, nu ai de ce să-ţi croieşti drum până acolo – autobuzul spre Kudowa, care se află mai în vale, pleacă dimineaţa devreme şi se întoarce abia după-amiaza. Vara, când puţinii copii spălăciţi de aici au vacanţă, autobuzele nu mai circulă deloc. Prin sat trece o şosea care îl preschimbă pe neobservate, ca bagheta unei vrăjitoare, în periferia măruntului orăşel. Dacă cineva ar avea chef, ar putea ajunge pe şoseaua aceea până la WrocĹ,aw sau în Cehia.

Dar sunt oameni cărora situaţia asta le convine. Ar fi multe Ipoteze de formulat pe această temă dacă am vrea să ne jucăm de-a anchetatorii. Psihologia şi sociologia ar putea furniza numeroase piste, dar pe mine, personal, tema asta nu mă interesează deloc.

De exemplu, eu şi Sperietoare ţinem piept cu vitejie iernii. De altfel, e o formulare neinspirată: „ţinem piept”. Mai degrabă ne dăm rotunzi, la fel ca acei pierde-vară de pe podul din sat. Dacă îi provoci cu vreun cuvânt care nu le place, răspund arţăgos: „Ei şi? Ei şi?”. Într-un anumit sens, şi noi provocăm iarna, însă ea ne ignoră, la fel ca

restul lumii. Nişte excentrici bătrâni. Nişte hipioţi fără intenţie.

Aici iarna învăluie totul frumos în plapuma ei albă şi scurtează ziua la maximum, până-ntr-atât încât, dacă, pe nebăgate de seamă, te lungeşti prea mult noaptea şi te culci târziu, când te trezeşti, te întâmpină Întunericul după-amiezii celei de-a doua zile, fapt care – recunosc sincer – mi se întâmplă tot mai des de anul trecut încoace. Aici cerul atârnă deasupra noastră, jos şi întunecat, ca un ecran negru pe care se desfăşoară luptele neîmblânzite ale norilor. De aceea există casele noastre – ca să ne apere de cerul acesta ameninţător, care altfel ar pătrunde până în adâncul corpurilor noastre, unde, asemenea unei sfere mici de sticlă, rezidă Sufletul nostru. Dacă Sufletul chiar există cu adevărat.

Nu ştiu ce face Sperietoare în toate lunile întunecate de iarnă, nu avem o relaţie prea apropiată, cu toate că – nu o ascund – m-aş fi aşteptat la mai mult. Ne vedem o dată la câteva zile şi cu această ocazie schimbăm câteva vorbe de politeţe. În nici un caz nu ne-am mutat aici ca să organizăm şuete. Sperietoare a cumpărat casa la un an după mine şi se pare că s-a hotărât să înceapă o nouă viaţă, la fel ca orice persoană rămasă fără inspiraţie şi resurse la bătrâneţe. Se pare că a lucrat la circ, dar nu ştiu dacă acolo a fost contabil sau acrobat. Prefer să cred

că acrobat şi, când şchioapătă, îmi imaginez că demult, în frumoşii ani 1970, în timpul unui număr deosebit, s-a întâmplat ceva de nu a mai nimerit cu mâna bara şi a căzut de la înălţime pe solul aşternut cu rumeguş. Dar dacă mă gândesc mai bine, trebuie să admit că profesia de contabil nu este totuşi una rea şi dragostea pentru ordine, proprie contabililor, îmi trezeşte respectul, aprobarea şi cea mai înaltă apreciere. Dragostea pentru ordine a lui Sperietoare se observă imediat în mica lui ogradă: lemnele de foc pentru iarnă sunt stivuite ingenios în formă de spirală, rezultatul fiind o movilă suplă, de proporţii armonioase. S-ar putea spune că stivele de lemne ale lui Sperietoare sunt o operă de artă locală. Aranjamentele acelea spiralate mi se par irezistibil de frumoase. Când trec pe lângă ograda lui, întotdeauna mă opresc o clipă şi admir acea colaborare edificatoare a mâinilor şi minţii care, prin intermediul a ceva atât de banal cum e lemnul de foc, reuşeşte să exprime concludent cea mai desăvârşită mişcare din Univers.

Aleea din faţa casei lui Sperietoare este presărată uniform cu pietriş şi ai impresia că şi pietrişul acela e special, e o colecţie de pietricele identice, selecţionate manual de spiriduşi în carierele lor de piatră subterane. Perdelele agăţate la ferestrele lui sunt impecabil de

curate şi cu falduri perfect de uniforme – cu siguranţă foloseşte un dispozitiv special pentru a le aranja. Chiar şi florile din grădină sunt impecabile şi ordonate, drepte şi suple, de parcă ar face fitness.

În timp ce Sperietoare se foia prin bucătărie pentru a-mi servi ceaiul, am avut ocazia să văd cât de aliniate stau paharele în bufetul lui, cât de imaculat era şervetul întins pe maşina lui de cusut. Avea chiar şi maşină de cusut! Mi-am băgat ruşinată mâinile între genunchi. De multă vreme nu le mai acordam vreo atenţie specială. Ei, da, nu mi-e jenă să admit că unghiile mele erau pur şi simplu murdare.

Când a scos linguriţele de ceai, sertarul şi-a dezvăluit pentru o clipă conţinutul dinaintea mea şi nu mi-am mai putut lua privirea de la el. Era lat şi neted ca o tavă. Înăuntru, în compartimente separate, erau aranjate cu grijă tot soiul de tacâmuri şi Ustensile necesare în bucătărie. Fiecare lucru îşi avea propriul loc, cu toate că majoritatea îmi erau necunoscute. Degetele osoase ale lui Sperietoare au ales deliberat două linguriţe care acum se odihneau pe şervetele verde-pal de lângă ceştile cu ceai. Puţin prea târziu, din păcate, căci eu deja îmi băusem ceaiul.

Nu era deloc uşor să conversezi cu Sperietoare. Era nemaipomenit de taciturn şi, de vreme ce nu puteam vorbi, tăceam. Cu unele persoane, mai ales de sex masculin, e greu să vorbeşti. Am o anumită Teorie pe tema asta. Odată cu vârsta, mulţi bărbaţi intră într-o stare de autism testosteronic care se manifestă prin atrofierea treptată a inteligenţei sociale şi a abilităţii de comunicare, ce debilitează exprimarea gândurilor. Atacat de Maladia aceasta, Omul devine taciturn şi pare cufundat în propriile gânduri. Devine mai degrabă interesat de tot soiul de Unelte şi mecanisme. Îi stârnesc interesul al Doilea Război Mondial şi biografiile oamenilor celebri, cel mai adesea ale politicienilor şi infractorilor. Abilitatea lui de a citi romane dispare aproape cu desăvârşire, autismul testosteronic perturbând înţelegerea psihologică a personajelor. Cred că Sperietoare suferea de această Maladie.

Dar în dimineaţa aceea era greu să-i pretinzi vreunuia din noi să fie volubil. Eram amândoi completamente dărâmaţi.

Pe de altă parte, simţeam o mare uşurare. Uneori, când gândeşti în perspectivă, fără să ţii cont de anumite Deprinderi ale Minţii, când urmăreşti mai ales analizarea faptelor, poţi ajunge la concluzia că viaţa cuiva nu e

deloc bună pentru alţii. Cred că aici fiecare îmi dă dreptate.

Am mai cerut un ceai, numai din dorinţa de a-l putea amesteca cu linguriţa aceea frumoasă.

— Am făcut cândva plângere la Poliţie împotriva lui Talpă Mare, am spus.

Sperietoare s-a întrerupt un moment din ştergerea unei farfurioare de desert.

— Din cauza câinelui? a întrebat.

— Da. Şi din cauza braconajului. Am făcut şi reclamaţii în scris.

— Şi ce?

— Şi nimic.

— Vrei să spui că te bucuri c-a murit?

Chiar înainte de Crăciunul trecut m-am dus la poliţie să fac reclamaţie personal. Până atunci scrisesem doar scrisori. Nimeni nu mi-a răspuns vreodată la ele, cu toate că poliţiştii au obligaţia, conform legii, să le răspundă cetăţenilor. Comisariatul era mic şi semăna cu acele căsuţe fără etaj construite pe vremea comuniştilor din materiale combinate la întâmplare – banale şi dezolante. La fel era şi atmosfera ce domnea acolo. Pereţii daţi cu vopsea de ulei erau plini cu tot felul de anunţuri – şi toate se intitulau „aviz”, un cuvânt îngrozitor, dacă e să

mă întrebaţi pe mine. Poliţia foloseşte multe cuvinte extrem de respingătoare, cum ar fi, de exemplu, „defunct” sau „concubin”.

În acel templu al lui Pluton mai întâi a încercat să mă trimită la plimbare un bărbat tânăr, care stătea în spatele unei bariere de lemn, apoi un şef de-al lui mai vârstnic. Doream o audienţă la Comandant şi insistam să fiu primită. De altfel, eram convinsă că în cele din urmă o să-şi piardă răbdarea şi o să-mi îngăduie să intru la el. A trebuit să aştept multă vreme şi mi-era teamă că o să se închidă magazinul. Doream să fac şi cumpărături. Apoi s-a Înserat, ceea ce însemna că se făcuse deja ora patru şi că aşteptam de peste două ore.

În sfârşit, chiar spre sfârşitul orelor de program, pe culoar a apărut o tinerică şi mi-a spus:

— Poftiţi, puteţi intra.

Căzusem puţin pe gânduri, aşa că a trebuit să-mi vin în fire. Mi-am adunat gândurile şi am urmat-o pe femeie la etaj, unde îşi avea biroul şeful Poliţiei locale.

Comandantul era un bărbat obez, cam de vârsta mea, să zicem, dar mi se adresa de parcă aş fi fost mama lui sau chiar o babă. Mi-a aruncat o privire în treacăt şi a spus:

— Ia loc, te rog.

Şi, simţind că, adresându-se atât de neceremonios, şi-a deconspirat caracterul grobian, şi-a dres vocea şi s-a corectat:

— Luaţi loc, vă rog.

Aproape că îi auzeam gândurile – mai întâi m-a făcut „tanti”, dar când discursul meu acuzator s-a înăsprit, „cloanţă”. „Cloanţă ţâfnoasă”, „dusă cu pluta”. Eram conştientă cu câtă aversiune îmi observă gesturile şi-mi evaluează (negativ) înfăţişarea. Nu-i plăceau nici frizura, nici hainele, nici îndârjirea mea. Îmi scruta faţa cu o aversiune tot mai făţişă. Dar şi eu am observat multe – că e apoplectic, că bea prea mult şi că are slăbiciune pentru mâncărurile grase. În timpul discursului meu capul lui mare şi chel s-a înroşit de la gât până la vârful nasului, iar pe obraji a început să se instaleze cuperoza, cu firişoarele capilarelor dilatate, aranjate într-un neobişnuit tatuaj marţial. Cu siguranţă era obişnuit să conducă şi să nu întâmpine nesupunere, căci era iute la Mânie. Tipul jupiterian.

Am mai observat şi că nu înţelegea tot ce îi spuneam – în primul rând din cauza faptului că foloseam argumente care îi erau străine, dar şi pentru că nu avea un vocabular prea vast. Am mai observat şi că era genul de Om care dispreţuieşte ceea ce nu înţelege.

— Este o ameninţare pentru multe Fiinţe, fie ele oameni sau animale, mi-am încheiat plângerea împotriva lui Talpă Mare, în care am înşirat bănuielile şi observaţiile mele.

Nu ştia dacă râd de el sau dacă a nimerit peste o nebună. Pentru el nu exista alternativă. Am văzut cum i s-a urcat subit tot sângele în obraji. Era, neîndoielnic, tipul de coleric care avea să moară de atac cerebral.

— Nu am ştiut că face braconaj. Ne vom ocupa de problema asta, a spus printre dinţi. Vă rog să vă întoarceţi acasă şi să nu vă mai faceţi griji. Eu îl cunosc.

— Bine, am spus conciliant.

Se ridicase deja în picioare şi stătea sprijinindu-se în mâini, semn clar că audienţa se încheiase.

Când ai deja o vârstă, trebuie să te împaci cu gândul că oamenii vor fi mereu nerăbdători cu cei ca noi. Înainte nu îmi dădeam niciodată seama de existenţa şi semnificaţia unor asemenea gesturi, precum datul aprobator din cap, evitarea privirii, repetarea maşinală a cuvintelor „Da, da”. Sau verificarea ceasului, frecarea nasului – acum înţeleg bine tot acest teatru, care transmite un mesaj simplu: „Dă-mi odată pace, hoaşcă bătrână”. Nu o dată m-am întrebat: dacă un bărbat tânăr, frumos şi în puterea vârstei ar fi spus aceleaşi lucruri, l-ar fi tratat la fel? Sau o brunetă ochioasă?

Probabil se aştepta să mă ridic de pe scaun şi să ies din cabinet. Dar eu mai aveam să-i comunic un lucru la fel de important, care l-a silit să se aşeze înapoi în scaun.

— Omul acela îşi închide Căţeaua cât e ziua de lungă în şopron. Câinele urlă acolo şi îi este rău, pentru că şopronul nu e încălzit. Poliţia nu poate face ceva în această privinţă? Să-i ia Câinele şi să-i dea o amendă usturătoare?

S-a uitat o clipă la mine în tăcere şi în acel moment am văzut că sentimentul pe care îl bănuisem de la început şi pe care îl etichetasem drept dispreţ i se citea acum limpede pe faţă. Či-a ţuguiat buzele, iar colţurile gurii i-au căzut. Am văzut că încerca să îşi controleze expresia feţei. A ascuns-o în dosul unui zâmbet tâmp, care i-a dezgolit dinţii mari, îngălbeniţi de tutun. A spus:

— Poliţia nu se ocupă cu aşa ceva, stimată doamnă. Un câine e un câine. Či trăim la ţară. La ce v-aţi aşteptat? Câinii se ţin în cuşcă şi în lanţ.

— Aduc la cunoştinţa Poliţiei că se petrece ceva strigător la cer. Unde să mă duc dacă nu la Poliţie?

A râs gutural.

— Strigător la cer, spuneţi? Atunci poate vă duceţi la preot? a spus, mulţumit de propriul simţ al umorului, dar, evident, şi-a dat seama că pe mine gluma nu mă prea amuza, întrucât chipul lui şi-a recăpătat imediat aerul

grav. Cu siguranţă există pe undeva anumite organizaţii de protecţie a animalelor sau ceva de genul acesta. Le găsiţi în cartea de telefon. Liga Apărării Animalelor – acolo puteţi să vă duceţi. Poliţia se ocupă de oameni. Sunaţi la WrocĹ,aw. Acolo există cu siguranţă un serviciu de protecţie.

— La WrocĹ,aw! am urlat. Nu puteţi spune aşa ceva! Lucrurile astea ţin de competenţa Poliţiei locale, cunosc legea.

— O! a zâmbit el ironic. Şi o să-mi spuneţi acum ce ţine de competenţa mea şi ce nu?

Am văzut cu ochii imaginaţiei armatele noastre aliniate pe câmpul de luptă, gata să se înfrunte.

— Da, cu dragă inimă, am replicat şi deja mă pregăteam pentru un discurs lung.

Cuprins de panică, s-a uitat la ceas, străduindu-se din răsputeri să-şi înfrâneze aversiunea pe care o nutrea faţă de mine.

— Da, bine, o să investigăm situaţia, a spus cu nepăsare după un moment şi a început să-şi adune în servietă hârtiile de pe birou.

Îmi scăpa printre degete.

Şi atunci mi-am dat seama că nu-mi plăcea de el. Ba mai mult decât atât: am simţit brusc faţă de el un dezgust amar ca pelinul.

S-a ridicat hotărât de la birou şi am observat că are o burtă uriaşă, pe care nu i-o putea cuprinde centura de piele a uniformei. De ruşine, burta aceea se ascundea undeva dedesubt, în zona incomodă, uitată, a organelor genitale. Şireturile pantofilor îi erau desfăcute, cu siguranţă şi-i scotea din picioare când stătea aşezat la birou. Acum trebuia să şi-i pună cât mai repede.

— Pot să ştiu care e data dumneavoastră de naştere? l-am întrebat politicos când mă aflam deja în cadrul uşii.

M-a privit uluit.

— Pentru ce vă trebuie? a întrebat bănuitor, deschizându-mi uşa spre coridor.

— Calculez Astrograme, i-am răspuns. Doriţi? Vă pot face şi dumneavoastră.

Pe faţă i-a fluturat un zâmbet amuzat.

— Nu, mulţumesc. Nu mă interesează astrologia.

— Veţi şti la ce vă puteţi aştepta în viaţă. Nu doriţi?

În acel moment s-a uitat plin de înţeles la poliţistul care stătea la recepţie şi, zâmbind ironic, de parcă ar fi participat la un joc de copii amuzant, mi-a dat toate datele. Le-am notat, i-am mulţumit şi, trăgându-mi gluga pe cap, m-am îndreptat spre ieşire. Din uşă i-am auzit pe amândoi pufnind în râs şi spunând dispreţuitor:

— Babă nebună.

În seara aceea, imediat după Apusul soarelui, Câinele lui Talpă Mare a început din nou să urle. Aerul devenise albăstrui, ascuţit ca un briceag. Glasul surd, gutural, ne umplea de nelinişte. Moartea bate la uşă, mi-a trecut prin minte. Dar moartea poate să bată întotdeauna la uşa noastră, la orice oră din Zi şi din Noapte, mi-am spus. Pentru că cel mai bine vorbeşti cu tine însuţi. Cel puţin aşa eviţi neînţelegerile. M-am întins pe canapeaua din bucătărie şi nu eram în stare de nimic altceva decât să ascult glasul acela sfâşietor. Cu câteva zile în urmă mă dusesem la Talpă Mare, hotărâtă să intervin. Nu m-a invitat să intru, mi-a spus să nu mă amestec unde nu-mi fierbe oala. E drept că hainul acela i-a dat drumul Căţelei pentru câteva ore, pe urmă însă a închis-o în şopron pe întuneric, aşa că începuse din nou să urle în Noapte.

Eu zăceam pe canapeaua din bucătărie şi încercam să mă gândesc la ceva, dar evident că era degeaba. Simţeam cum în muşchi mi se strecoară o energie ce pulsa iritant – încă puţin şi picioarele mi-ar fi explodat pe dinăuntru.

Aşa că m-am ridicat de pe canapeaua din bucătărie, mi-am pus geaca şi bocancii, am luat un ciocan, un drug de metal şi toate Uneltele care mi-au căzut în mână. După o clipă, gâfâind, am ajuns în faţa şopronului lui Talpă Mare. Nu era acasă, lumina era stinsă, pe horn nu

ieşea fum. Închisese Câinele şi plecase. Cine ştie când avea să se întoarcă. Dar chiar dacă ar fi fost acasă, aş fi făcut acelaşi lucru. După ce m-am chinuit câteva minute, leoarcă de transpiraţie, am reuşit să sparg uşa de lemn – scândurile de lângă încuietoare au cedat şi am putut să trag zăvorul. Înăuntru era beznă şi un aer reavăn. Câteva biciclete vechi şi ruginite zăceau trântite printre butoaie de plastic şi alte gunoaie. Căţeaua stătea pe un morman de scânduri, legată de gât cu o frânghie prinsă în perete. Ce mi-a mai sărit în ochi a fost o grămadă de excremente – era evident că îşi făcea mereu nevoile în acelaşi loc. Dădea nesigură din coadă. Mă privea cu ochi umezi şi veseli. I-am tăiat frânghia, am luat-o în braţe şi m-am întors cu ea acasă.

Încă nu ştiam ce o să fac. Uneori, la Mânie, Omului i se pare totul limpede şi simplu. Mânia reinstaurează ordinea, prezintă lucrurile concis. La Mânie Omul îşi recapătă Clarviziunea, greu de atins în alte condiţii.

Am pus-o pe jos în bucătărie şi m-am mirat de cât era de mică şi de pipernicită. Judecând după schelălăiturile ei lugubre, mă aşteptam la un Câine cel puţin de mărimea unui Spaniel. Dar era doar unul din Câinii autohtoni, supranumiţi Pocitanie de Sudeţi, deoarece nu sunt tocmai frumoşi. Sunt de talie mică, au picioare scurte, adeseori strâmbe, blana cenuşie, tind să se

îngraşe, dar mai ales au un defect evident al muşcăturii. Mă rog, cântăreaţa asta nocturnă nu păcătuia prin frumuseţe.

Era agitată şi tremura. A băut o jumătate de litru de lapte cald, de la care burta i s-a făcut rotundă ca o minge. Am împărţit cu ea şi nişte pâine cu unt. Nu mă aşteptam să am oaspeţi, aşa că în frigiderul meu bătea vântul. Îi vorbeam liniştitor, explicându-i fiecare mişcare pe care o făceam, iar ea se uita la mine întrebător, neînţelegând, evident, schimbarea atât de bruscă a circumstanţelor. Apoi m-am întins pe canapea, sugerându-i şi ei să-şi găsească un loc de odihnă. În cele din urmă s-a ghemuit sub calorifer şi a adormit. Deoarece nu doream să o las singură Noaptea în bucătărie, am hotărât să rămân şi eu să dorm pe canapea.

Am dormit agitat. Evident, corpul meu încă mai păstra indignarea de mai devreme, care a adus cu sine de cine ştie unde aceleaşi vise despre sobe dogoritoare, plesnind de jar, despre sala boilerului cu pereţi roşii, incandescenţi. Flăcările închise în sobă îşi cereau libertatea trosnind, nerăbdătoare să se arunce asupra lumii într-o explozie monstruoasă care să mistuie totul. Cred că visele astea pot fi consecinţa febrei nocturne cauzate de Beteşugurile mele.

M-am trezit spre dimineaţă, când încă era complet întuneric. Din cauza poziţiei incomode, gâtul îmi înţepenise cu totul. Căţeaua stătea la capul meu şi mă privea intens, tânguindu-se jalnic. M-am ridicat gemând ca să-i dau drumul afară – căci tot laptele acela pe care îl băuse trebuia eliminat. Prin uşa deschisă a pătruns un suflu de aer umed şi rece, cu miros de pământ şi materie în putrefacţie – ca dintr-un mormânt. Căţeaua a fugit în salturi în faţa casei şi s-a uşurat, ridicând caraghios piciorul din spate, de parcă nu se putea decide dacă e Câine sau Căţea. Apoi s-a uitat la mine cu tristeţe – ba chiar îndrăznesc să spun că m-a privit adânc în ochi – şi a fugit cu avânt spre casa lui Talpă Mare.

Şi uite-aşa Căţeaua s-a întors la Închisoarea ei.

De atunci n-am mai văzut-o. Am strigat-o, supărată că m-am lăsat atât de uşor păcălită şi că eram neputincioasă în faţa mecanismelor sclaviei. Eram chiar pe punctul să-mi trag cizmele în picioare, dar dimineaţa aceea cumplită, cenuşie, m-a înspăimântat. Uneori am impresia că trăim într-un cavou mare, spaţios, în care încap mai multe persoane. M-am uitat la lumea învăluită în Întunericul cenuşiu, rece şi neplăcut. Închisoarea nu este în exterior, ci în fiecare din noi. Poate că nici nu suntem în stare să trăim fără ea.

Câteva zile mai târziu, încă înainte să cadă precipitaţiile abundente, am văzut Fiatul mic al poliţiei în faţa casei lui Talpă Mare. Recunosc că m-am bucurat la vederea maşinii. Da, aveam satisfacţia că Poliţia i-a făcut în sfârşit o vizită. Mi-am făcut două pasienţe care au ieşit. Îmi imaginam că îl arestează, că îl scot din casă cu cătuşe la mâini, că îi confiscă rezervele de sârmă ghimpată şi ferăstrăul electric (dreptul de a deţine şi folosi această unealtă ar trebui să fie reglementat de aceleaşi rigori ca şi permisul de portarmă, deoarece provoacă mari distrugeri în sânul naturii). Însă maşina a plecat fără Talpă Mare, Întunericul s-a lăsat repede şi a început să ningă abundent. Închisă din nou, Căţeaua a urlat toată seara. Primele lucruri pe care le-am observat dimineaţa pe albul frumos şi imaculat al zăpezii au fost urmele şovăielnice ale lui Talpă Mare şi petele galbene de urină din jurul Molidului meu argintiu.

Mi-am amintit de toate lucrurile astea când stăteam în bucătăria lui Sperietoare. Şi mi-am amintit şi de Fetele mele.

În timp ce eu povesteam, Sperietoare a fiert ouă moi şi acum le servea în pahare de porţelan.

— Nu am aceeaşi încredere ca tine în autorităţi, a spus el. Trebuie să faci totul singur.

Nu ştiu ce-a vrut să spună cu asta.

3. Veşnica pomenire

„Tot ce Trăieşte şi e muritor Trebuie să se întoarcă în Pământ.”

Când m-am întors acasă, era deja ziuă. Cred că eram destul de buimăcită, pentru că mi s-a părut iarăşi că aud zgomotul făcut de paşii Fetelor pe gresia din vestibul, că le văd privirea întrebătoare, fruntea încreţită, zâmbetul. Şi corpul meu se pregătea deja de ritualurile de întâmpinare, de momentele de efuziune.

Dar casa era absolut pustie. Zorii lăptoşi şi reci se prefirau pe ferestre în valuri molatice şi spaţiul nemărginit al Platoului părea că dă buzna peste mine. Am ascuns capul căprioarei în garaj, unde era frig, şi am

pus lemne pe foc. M-am dus la culcare aşa cum eram şi am dormit buştean.

— Doamnă Janina.

Şi, după o clipă, din nou, acum mai tare:

— Doamnă Janina.

M-a trezit o voce din vestibul. Joasă, masculină, timidă. Acolo era cineva şi mă striga pe Numele acela detestabil. Eram supărată din două motive: fusesem trezită a doua oară din somn şi eram strigată cu Prenumele acela pe care îl uram şi nu-l toleram. Mi-a fost dat la întâmplare şi necugetat. Aşa se întâmplă când Omul nu se gândeşte la semnificaţia Cuvintelor şi mai ales a Prenumelor, folosindu-le la nimereală. Nu îngăduiam nimănui să mă strige „doamna Janina”.

M-am ridicat, mi-am scuturat hainele, căci nu arătau prea bine (dormisem în ele mai multe Nopţi), şi am aruncat o privire din cameră. Pe hol, într-o baltă formată de zăpada care se topise, stăteau doi bărbaţi din sat. Amândoi erau înalţi, laţi în spate şi mustăcioşi. Intraseră pentru că uitasem să închid uşa. De altfel, păreau stânjeniţi că au pătruns nepoftiţi.

— Am vrea să vă rugăm să veniţi acolo, a spus cu glas gutural unul din ei.

Au zâmbit fâstâciţi şi am observat că aveau danturi identice. I-am recunoscut: lucrau ca tăietori de lemne. Îi vedeam la magazinul din sat.

— Abia m-am întors de-acolo, am mormăit.

Au spus că Poliţia nu venise încă şi că aşteptau preotul. Că şoselele erau blocate de zăpada care căzuse în timpul Nopţii. Că până şi drumul spre Cehia şi WrocĹ,aw era impracticabil, iar tirurile erau blocate în trafic. Însă veştile circulă repede prin împrejurimi şi câteva cunoştinţe de-ale lui Talpă Mare veniseră pe jos. Era plăcut să aud că avusese amici. Aveam impresia că vremea neprielnică îi binedispunea. Mai bine să îţi măsori puterile cu viscolul decât cu moartea.

M-am dus după ei. Înaintam prin zăpada pufoasă şi albă. Era proaspătă şi strălucea sub Soarele de iarnă jos. Bărbaţii îmi croiau calea. Amândoi aveau galoşi în picioare – în zona aceea cizmele solide de cauciuc şi carâmbii de fetru erau singura modă masculină iarna. Bătătoreau cu tălpile lor late o potecă îngustă pentru mine.

În faţa casei mai stăteau câţiva bărbaţi. Fumau. M-au salutat timid, evitându-mi privirea. Moartea cuiva cunoscut te face să-ţi pierzi siguranţa de sine. Feţele tuturor aveau aceeaşi expresie – un amestec de

sobrietate gravă şi tristeţe formală, solemnă. Vorbeau între ei cu voci înăbuşite. Cine termina de fumat, intra în casă.

Toţi, fără excepţie, aveau mustaţă. Stăteau posomorâţi în jurul canapelei pe care se afla Talpă Mare. Uşa se deschidea neîncetat şi li se alăturau alţii, aducând în cameră zăpadă şi mirosul metalic al gerului. Majoritatea fuseseră angajaţi ai Gospodăriei Agricole de Stat, acum aveau indemnizaţie de şomaj şi din când în când mai erau luaţi să muncească la defrişarea pădurii. Unii dintre ei plecau să-şi caute de lucru în Anglia, dar se întorceau destul de repede, înspăimântaţi de necunoscut. Alţii încercau să-şi câştige existenţa din micile lor gospodării nerentabile, care se menţineau pe linia de plutire numai datorită subvenţiilor primite din partea Uniunii. Erau numai bărbaţi. Încăperea aburea de la răsuflările lor. Deja se simţea în aer mirosul alcoolului consumat, al tutunului şi hainelor jilave. Aruncau pe furiş priviri intimidate spre cadavru. Îi auzeam trăgându-şi nasul, dar nu-mi dădeam seama dacă din cauza gerului sau poate chiar îi podideau lacrimile şi, cum nu le puteau da frâu liber, ele coborau în nas. Printre ei nu era nici Sperietoare, nici altcineva cunoscut.

Unul dintre bărbaţi a scos din buzunar o mână de lumânări plate în cutiuţe de metal şi mi le-a întins cu un

gest atât de evident, încât le-am luat instinctiv, deşi nu prea ştiam ce să fac cu ele. Abia după o clipă îndelungată am înţeles ce dorea. A, da, lumânările trebuiau puse împrejur şi aprinse. Atmosfera devenea gravă şi solemnă. Poate că flăcăruile lor vor îngădui lacrimilor să curgă liber, pentru a fi înghiţite de mustăţile stufoase. Iar lacrimile le vor aduce tuturor alinare. Aşa că mi-am făcut de lucru cu lumânările şi m-am gândit că mulţi dintre ei înţelegeau anapoda angajamentul meu. Mă luau drept maestră de ceremonii, mă considerau matroana acestei adunări funebre, pentru că, odată lumânările aprinse, au tăcut brusc, ţintuindu-mă cu privirea lor tristă.

— Începeţi, mi-a şoptit cel pe care mi se părea că îl cunosc de undeva.

Nu înţelegeam.

— Începeţi să cântaţi.

— Ce trebuie să cânt? m-am impacientat eu cu totul. Nu ştiu să cânt.

— Orice, a spus. De preferat „Veşnica pomenire”.

— De ce eu? am şoptit nerăbdătoare.

Şi atunci bărbatul care stătea cel mai aproape de mine a răspuns pe un ton categoric:

— Fiindcă sunteţi femeie.

Aha, deci acesta era rolul meu. Nu înţelegeam ce are a face sexul meu cu cântatul, dar nu doream să mă revolt împotriva tradiţiei într-un asemenea moment. „Veşnica pomenire”. Îmi aminteam cântecul de la înmormântările la care mersesem demult, în copilărie. La maturitate nu m-am mai dus la înmormântări. Dar nu-mi aminteam cuvintele. S-a dovedit totuşi că era de ajuns numai să mormăi începutul, căci un întreg ansamblu de voci baritonale s-a alăturat imediat vocii mele pierite şi astfel a luat naştere un cor de glasuri false şi şovăitoare, care totuşi prindea forţă la fiecare refren repetat. Eu însămi am simţit o uşurare neaşteptată, glasul meu a devenit mai sigur şi am învăţat repede cuvintele simple despre Lumina Veşnică, care, după cum credeam cu toţii, avea să-l învăluie şi pe Talpă Mare.

Am cântat aşa vreo oră, mereu acelaşi lucru, până când cuvintele au încetat să mai însemne ceva, de parcă ar fi fost nişte pietricele din mare, şlefuite şi rostogolite la nesfârşit de valuri, până ce devin rotunde şi ajung să semene unele cu altele ca două fire de nisip. Neîndoielnic, cântatul acela ne dădea un moment de răgaz, trupul care zăcea fără suflare devenea tot mai ireal, până când a ajuns doar pretextul întâlnirii acelor oameni foarte trudiţi pe Platoul vântos. Cântam despre Lumina care exista undeva departe, deocamdată

imperceptibilă, dar pe care aveam s-o vedem cu toţii când muream. Acum o vedem în ghicitură, ca într-o oglindă diformă, dar într-o bună zi o să ne aflăm în faţa ei. Iar lumina ne va învălui, pentru că este maica noastră, din ea am apărut. Ba chiar fiecare dintre noi, inclusiv Talpă Mare, poartă în suflet o fărâmă din această Lumină. Aşa că de fapt moartea ar trebui să ne bucure. La asta mă gândeam în timp ce cântam, deşi în realitate nu cred în distribuirea personalizată a Luminii. Dumnezeu nu se ocupă cu aşa ceva – şi nici contabilul ceresc. Niciodată o singură persoană, mai ales una omniscientă, n-ar putea suporta atâta suferinţă, cred că ar claca sub povara durerii, asta dacă nu cumva e înzestrată, la fel ca Omul, cu nişte mecanisme de autoapărare. Numai un mecanism ar fi în stare să suporte întreaga durere a lumii. Un mecanism simplu, eficient şi just. Numai că, de vreme ce totul e predestinat să se petreacă mecanic, rugăciunile noastre erau absolut inutile.

Când am ieşit din casă, am văzut că mustăcioşii care chemaseră preotul tocmai îl întâmpinau în faţa casei. Parohul avusese greutăţi pe drum, rămăsese înzăpezit în nămeţi şi abia acum reuşiseră să-l aducă cu tractorul. Preotul Foşneală (aşa l-am poreclit în gând) şi-a scuturat sutana şi a sărit graţios din tractor. A intrat în casă cu

pas grăbit, fără să se uite la nimeni. A trecut atât de aproape de mine, încât m-a învăluit mirosul lui – un amestec de apă de colonie şi fum de lemne.

Am văzut că Sperietoare avea situaţia sub control. În cojocul său de oaie, asemenea unui maestru de ceremonii, turna cafea dintr-un termos chinezesc mare în pahare de plastic şi le împărţea celor adunaţi la priveghi. Stăteam cu toţii în faţa casei şi beam cafea fierbinte şi dulce.

O clipă mai târziu a sosit şi Poliţia. Pe jos, nu cu maşina, pe care fuseseră nevoiţi să o lase pe asfalt, pentru că nu aveau anvelope de iarnă.

Erau doi poliţişti în uniformă şi un altul în civil, îmbrăcat într-un palton lung şi negru. Înainte să ajungă la casă, gâfâind din greu, cu cizmele pline de zăpadă, am ieşit cu toţii în întâmpinarea lor. După părerea mea, ne-am manifestat astfel curtoazia şi respectul faţă de autorităţi. Cei doi poliţişti în uniformă erau uscăţivi, foarte formali, şi se vedea că îşi înăbuşă ciuda cauzată de zăpadă, de drumul lung şi de circumstanţele situaţiei în general. Şi-au scuturat cizmele şi au dispărut în casă fără un cuvânt, în timp ce individul în palton negru s-a apropiat de mine şi de Sperietoare.

— Bună ziua, doamnă, bună, tată.

Îi spusese lui Sperietoare „Bună, tată”.

Nu m-aş fi aşteptat vreodată ca Sperietoare să aibă un fiu la Poliţie şi, în plus, într-un asemenea palton negru ridicol.

Încurcat, Sperietoare a făcut prezentările destul de stângaci, iar eu nu am apucat să înţeleg numele oficial al Paltonului Negru, fiindcă ei doi s-au tras imediat mai la o parte şi l-am auzit pe fiu muştruluindu-l pe Sperietoare:

— Pentru numele lui Dumnezeu, tată, de ce ai mişcat cadavrul? N-ai văzut niciodată în filme? Toată lumea ştie că, orice s-ar fi întâmplat, nu atingi corpul până nu vine Poliţia.

Sperietoare se apăra ineficace, de parcă faptul că discuta cu propriul său fiu îl dezarma. Eu m-aş fi aşteptat ca o asemenea discuţie să-l mai anime.

— Arăta îngrozitor, fiule. Şi tu ai fi procedat la fel. S-a înecat cu ceva şi era contorsionat, murdar, vai de el... Doar a fost vecinul nostru, n-am vrut să-l lăsăm aşa, pe podea, ca pe un, ca pe un...

Îşi căuta cuvintele.

— ...Ca pe un Animal, am precizat eu, apropiindu-mă de ei – nu puteam suporta faptul că Palton Negru îşi mustra astfel tatăl. S-a înecat cu un os de la o Căprioară pe care a braconat-o. S-a răzbunat de dincolo de mormânt.

Palton Negru mi-a aruncat o privire în treacăt şi s-a adresat tatălui său:

— Poţi fi acuzat de obstrucţionarea anchetei. Şi dumneavoastră la fel, doamnă.

— Cred că glumeşti. Asta ar fi culmea. Şi atunci la ce bun să am un fiu procuror?

Palton Negru s-a hotărât să pună capăt acestei discuţii jenante.

— În regulă, tată. Mai târziu va trebui să daţi amândoi declaraţii. E posibil să-i facă autopsie.

L-a bătut pe Sperietoare pe umăr – un gest tandru, dar dominator, ca şi cum ar fi spus: bine, bătrânel iubit, acum o să iau eu frâiele în mâini.

Apoi a dispărut în casa mortului, iar eu, fără să mai aştept soluţionarea problemei, m-am dus acasă, îngheţată şi cu gâtul în piuneze. Îmi ajungea.

Am văzut de la fereastra mea cum dinspre sat se apropia utilajul de deszăpezit, numit aici Bielorusa. Č□i astfel maşina de la pompele funebre a reuşit să ajungă spre seară până la casa lui Talpă Mare – o maşină lungă, joasă, neagră, cu geamurile acoperite de perdele negre. Doar a reuşit să ajungă până acolo. Când am ieşit pe terasă, pe la ora patru, chiar înainte de a se însera, am văzut departe, pe drum, o pată neagră mobilă – mustăcioşii împingeau temerari în susul dealului maşina

pompelor funebre cu trupul tovarăşului lor spre odihna cea veşnică în Lumina Veşnică.

* * *

De obicei televizorul meu e deschis toată ziua, încă de la micul dejun. Mă linişteşte. Când afară domneşte negura iernii şi lumina abia ce rezistă câteva ore înainte de a se preschimba în Întuneric, am impresia că trăiesc într-un vid absolut. Mă uit afară pe geam, dar sticla reflectă doar interiorul bucătăriei mele, centrul Universului, mic şi înghesuit.

De aceea e deschis televizorul.

Am multe programe din care să aleg. Antena, care seamănă cu o farfurie smălţuită, e un cadou de la Visător. Am câteva zeci de canale, dar sunt prea multe pentru mine. Şi zece ar fi prea multe. Ba chiar şi două. De fapt mă uit numai la starea vremii. Am dat întâmplător peste un canal meteo şi de atunci nu mi-a mai trebuit altceva. Nici nu mai ştiu ce-am făcut cu telecomanda.

Aşadar, încă de dimineaţă mă însoţeşte harta fronturilor atmosferice, cu frumoasele lor curbe abstracte, albastre şi roşii, care se apropie implacabil dinspre vest, din Cehia şi Germania. Aduc cu ele aerul pe

care acum îl respiră Praga, poate chiar şi Berlinul. A venit dinspre Atlantic, a străbătut întreaga Europă şi am putea spune că aici, în munţi, respirăm aer oceanic. Cel mai mult îmi plac hărţile care ilustrează presiunile atmosferice şi explică rezistenţa neaşteptată pe care o simţim când ne ridicăm din pat sau durerea de genunchi sau multe alte lucruri, cum ar fi tristeţea inexplicabilă care e de aceeaşi natură cu frontul atmosferic, o *figura serpentinata* capricioasă în atmosfera Pământului.

Mă emoţionează fotografiile făcute din satelit şi curbele Pământului. Aşadar, e adevărat că trăim pe suprafaţa unei sfere, expuşi privirilor altor planete, aruncaţi într-un vid imens în care, după Cădere, lumina s-a răsfrânt în particule mititele şi s-a împrăştiat de jur împrejur? E adevărat. Ar trebui să ne amintim acest lucru în fiecare zi, pentru că avem tendinţa să-l uităm. Ni se pare că suntem liberi şi că, într-un final, Dumnezeu o să ne ierte. Personal, sunt de altă părere. Faptele noastre, preschimbate în vibraţiile mărunte ale fotonilor, vor călători în Cosmos, unde planetele le vor urmări derulându-se, asemenea cadrelor unui film, până la sfârşitul lumii.

De obicei la ora când îmi fac eu cafeaua se transmite buletinul meteo pentru schiori, care prezintă lumea aspră a munţilor, povârnişurilor şi văilor, precum şi

învelişul capricios de zăpadă – pielea aspră a Pământului este albită doar pe alocuri de suprafeţe înzăpezite. Primăvara locul schiorilor este luat de alergici şi imaginea devine mai colorată. Linii molatice delimitează suprafeţele zonelor de risc. Culoarea roşie indică locurile unde natura atacă cel mai nemilos. Toată iarna a aşteptat adormită să lovească în sistemul imunitar delicat ca un filigran al Omului. Într-o bună zi natura o să-i vină Omului de hac. Înainte de weekend predomină ştirile despre trafic, dar ele se limitează la puţinele autostrăzi din ţară. Repartizarea aceasta a oamenilor în trei categorii – schiori, alergici şi conducători auto – pe mine, una, mă convinge. Este o tipologie bună şi simplă. Schiorii sunt nişte hedonişti. Îşi dau drumul să alunece pe pârtii. Č□oferii în schimb preferă să aibă control asupra propriului destin, cu toate că adeseori coloana lor vertebrală suferă din această cauză. Nu e un secret – viaţa este grea. Cât despre alergici, ei sunt întotdeauna în stare de alertă. Eu sunt cu siguranţă alergică.

Mi-aş mai dori un canal despre stele şi planete. Înrâuririle Universului TV. Programele unei asemenea televiziuni ar prezenta tot hărţi – cu liniile de influenţă şi câmpurile de impact ale planetelor. „Stimaţi telespectatori, Marte începe să urce deasupra eclipticii şi în seara aceasta va tăia linia de influenţă a lui Pluton. Vă

sfătuim să vă ţineţi maşinile în garaj şi în parcări acoperite, să aveţi grijă cum mânuiţi cuţitele şi să fiţi atenţi când coborâţi în pivniţă. Câtă vreme planeta aceasta traversează semnul Racului, vă sfătuim să evitaţi băile fierbinţi şi certurile în familie”, ar spune o prezentatoare zveltă, eterică. Am şti de ce astăzi au întârziat trenurile şi de ce a rămas poştaşul înzăpezit cu Cinquecento-ul său, de ce nu ni s-a legat maioneza sau de ce durerea de cap a trecut de la sine, fără pastile, la fel de brusc cum a apărut. Am şti când e cel mai bine să ne vopsim părul şi când să ne planificăm nunţile.

Seara urmăresc planeta Venus, studiez cu atenţie schimbările acestei frumoase Domnişoare. O prefer ca Luceafăr-de-Seară, când pare să apară de nicăieri, ca prin farmec, înainte de a urma Soarele la apus. O scânteie a Luminii Veşnice. Cele mai interesante lucruri se petrec la Apus, deoarece atunci se estompează diferenţele. Aş putea trăi într-un Crepuscul etern.

4. 999 de morţi

„Cel ce se îndoieş

te de ceea ce vede
Îţi ia în râs rugămintile.
Soarele şi Luna dacă s-ar îndoi astfel,
Ar cădea imediat de pe cer.”

A doua zi am îngropat capul de Căprioară în cimitirul meu de lângă casă. Am pus în gaura din pământ aproape tot ce luasem din casa lui Talpă Mare. Punga, pe care rămăseseră urme de sânge, am agăţat-o pe creanga unui prun, ca amintire. S-a umplut cu zăpadă, care a

îngheţat în timpul nopţii de la ger. M-am chinuit mult să sap o groapă mititică în solul pietros, îngheţat. Lacrimile mi-au îngheţat pe obraz.

Pe mormânt am pus, ca de obicei, o piatră. În cimitirul meu erau deja multe asemenea pietre. Se odihneau aici: un Motan bătrân, al cărui hoit l-am găsit în pivniţă când am cumpărat casa, şi o Pisică pe jumătate sălbatică, care a murit în chinurile naşterii împreună cu Puii ei. O Vulpe pe care o uciseseră muncitorii forestieri, afirmând că era turbată, câteva Cârtiţe şi Căprioara de iarna trecută, mursecată de Câini. Aici am îngropat doar o parte din Animale. Pe cele găsite moarte în pădure, în capcanele lui Talpă Mare, le mutam în altă parte, pentru a servi drept hrană altor Animale.

Din cimitirul acesta situat pitoresc pe malul unui iaz, pe un versant foarte lin, puteai vedea întreg Platoul. Şi mie mi-ar plăcea să fiu îngropată aici şi să am mereu o asemenea privelişte.

Încercam să fac turul proprietăţilor de două ori pe zi. Trebuie să inspectez casele din Luftzug, pentru că îmi luasem acest angajament. Treceam pe rând pe la fiecare din gospodăriile care îmi fuseseră date în grijă, iar când terminam turul, urcam pe deal ca să arunc o ultimă privire asupra Platoului nostru.

De acolo, de sus, aveam o altă perspectivă, vedeam tot ce nu puteam vedea de aproape: iarna, urmele de pe zăpadă stăteau mărturie pentru orice mişcare, pentru că aici nimic nu putea scăpa zăpezii – asemenea unui cronicar, zăpada consemna meticulos paşii Animalelor şi ai Oamenilor, imortaliza puţinele urme lăsate de roţile maşinilor. Mă uitam cu atenţie la acoperişurile caselor noastre – doream să mă asigur că zăpada nu se depusese în cantităţi prea mari, care ar fi putut apoi să rupă jgheaburile sau, Doamne fereşte, să înfunde hornul, să se înţepenească undeva, căci apoi, odată ce s-ar fi topit încetul cu încetul, apa s-ar fi putut infiltra pe sub ţigle, pătrunzând înăuntru. Mă uitam cu atenţie, ca să văd dacă ferestrele erau intacte, dacă nu cumva în timpul vizitei anterioare îmi scăpase ceva, dacă nu lăsasem cumva pe undeva lumina aprinsă, mă uitam, de asemenea, la ogrăzi, uşi, porţi, la şoproane şi la magaziile de lemne.

Eram gardianul proprietăţilor vecinilor mei – când ei se îndeletniceau cu activităţile de iarnă şi distracţiile lor de la oraş, eu rămâneam aici şi le păzeam casele de frig şi umezeală, mă îngrijeam de averea lor fragilă. În felul acesta le feream de ghearele Întunericului.

Din păcate, Beteşugurile mele au început să se facă simţite din nou. Întotdeauna ajungeau să se acutizeze din cauza stresului şi a altor evenimente neobişnuite. Uneori era suficientă o Noapte de nesomn pentru ca toate să înceapă să mă doară. Îmi tremurau mâinile şi aveam impresia că membrele îmi sunt străbătute de curent, ca şi cum trupul îmi era înfăşurat într-o reţea electrică invizibilă şi cineva îmi aplica la întâmplare Pedepse mărunte. Şi atunci grumazul sau picioarele îmi erau cuprinse de un spasm neaşteptat, dezagreabil. Acum simţeam că talpa mi-a amorţit de tot, că mă doare şi mă înţeapă. În timp ce mergeam, o trăgeam după mine şi şchiopătam. Şi încă ceva: de luni de zile aveam mereu ochii umezi, iar lacrimile începeau să-mi curgă brusc şi fără motiv.

Hotărâsem ca azi, în pofida durerii, să urc pe coastă şi să mă uit la case de sus. Cu siguranţă toate aveau să fie la locul lor. Poate asta mă va linişti şi-mi va mai relaxa muşchii gâtului, poate că aşa o să mă simt mai bine. Nu-l regretam deloc pe Talpă Mare. Dar când am trecut de departe pe lângă casa lui, mi-am adus aminte de corpul lui de gnom neînsufleţit, în costumul de culoarea cafelei, şi apoi mi-au venit în minte corpurile tuturor amicilor mei, pline de viaţă şi fericite în casele lor. Şi eu singură, piciorul meu şi corpul zvelt şi vânos al lui Sperietoare,

toate mi se păreau tivite cu o tristeţe sfâşietoare, insuportabilă. Mă uitam la peisajul alb cu negru al Platoului şi am înţeles că tristeţea este un cuvânt important în definiţia lumii. Se află la temelia tuturor, este a cincea forţă a universului, chintesenţa lui.

Peisajul care se deschidea în faţa mea era compus din nuanţe de alb şi negru, care se întretăiau cu liniile copacilor de pe răzoarele dintre câmpuri. Acolo unde iarba nu fusese cosită, zăpada nu reuşise să acopere câmpurile cu o pătură albă uniformă. Firele de iarbă străpungeau acoperământul şi de departe părea că o mână uriaşă a început să schiţeze un desen abstract, exersând linii scurte, delicate, subtile. Mă uitam la frumoasele figuri geometrice ale câmpurilor, la dungile şi dreptunghiurile lor, fiecare cu o altă structură, de o altă nuanţă, fiecare înclinat în alt unghi în Amurgul pripit de iarnă. Iar cele şapte case ale noastre, împrăştiate ici şi colo, făceau parte din natură, ca şi cum ar fi crescut odată cu răzoarele, odată cu pârâul şi podeţul de peste pârâu. Toate acestea mi se păreau proiectate cu multă migală şi aranjate, probabil, de aceeaşi mână care schiţase desenul.

Şi eu aş fi putut schiţa o hartă din memorie. Pe ea Platoul nostru ar fi avut forma unei semiluni grase, încadrată pe o parte de Munţii Argintii, un masiv mic şi

scund care se întinde până în Cehia, iar pe cealaltă parte de latura poloneză – de Dealurile Albe. Pe ea există doar o singură aşezare – a noastră. Satul şi orăşelul sunt undeva în vale, la nord-est, la fel ca restul lumii. Diferenţa de altitudine dintre Platou şi restul Văii KĹ,odzko nu este mare, dar este suficientă pentru a te simţi aici puţin superior şi a privi totul de sus. Drumul urcă anevoie din vale, la nord panta e mai lină, în timp ce la răsărit coborârea de pe Platou se face destul de abrupt, iarna putând fi chiar primejdioasă. În iernile grele Direcţia Drumurilor – sau cum s-o fi numind această instituţie – închide drumul pentru circulaţie. Şi atunci circulăm pe el ilegal, pe barba noastră. Dacă avem maşini bune. De fapt mă refer numai la mine. Sperietoare are doar o motocicletă, iar Talpă Mare umbla numai pe jos. Noi numim partea aceasta prăpăstioasă Defileu. În apropiere se află o râpă stâncoasă, care nu e deloc creaţia naturii, cum pare la prima vedere. E tot ce-a mai rămas din fosta carieră de piatră, care a muşcat cândva din Platou cu dinţii excavatoarelor şi, neîndoielnic, în cele din urmă l-ar fi devorat cu totul. Se zvoneşte că au de gând să redeschidă cariera şi atunci vom dispărea de pe faţa Pământului, înghiţiţi de Maşini.

Prin Defileu duce spre sat un drum de ţară practicabil numai vara. La vest drumul nostru se uneşte cu altul,

unul mai mare, dar care nu e totuşi o arteră principală. Lângă el se află un sat căruia eu îi spun Transilvania, din cauza atmosferei specifice care domneşte acolo. În sat există o biserică, un magazin, un teleschi defect şi o sală de petreceri. Orizontul este înalt, aşa că acolo domneşte un Crepuscul permanent. Cel puţin asta este impresia mea. La capătul satului e un alt drum lăturalnic, care duce la o crescătorie de Vulpi, dar eu evit să merg pe acolo.

După Transilvania, chiar înainte de a intra pe drumul internaţional, există o curbă periculoasă unde se produc adesea accidente. Visătorul o numeşte Curba Inimă de Bou, deoarece a văzut odată o cutie cu organe căzând dintr-un camion care se întorcea de la abatorul baronului local. Inimile de vacă s-au împrăştiat peste tot pe şosea – cel puţin aşa susţine el. Mi se pare destul de macabru şi nu ştiu dacă nu cumva şi-a închipuit toată povestea. Visătorul este hipersensibil la anumite subiecte. Asfaltul uneşte oraşele din Vale. Când e vreme bună, de pe Platoul nostru se poate vedea drumul asfaltat care leagă Kudowa de Lewin, iar mai departe, spre nord, de Nowa Ruda, KĹ‚odzko şi ZÄ…bkowice, care înainte de război se numea Frankenstein.

Dar asta e deja o altă lume. Eu mergeam de obicei cu Samuraiul meu în oraş prin Defileu. După el, dacă virai la

stânga, ajungeai la graniţa care se încolăcea capricios şi, dacă nu băgai de seamă, te puteai trezi uşor dincolo de ea. Mi s-a întâmplat adesea să fac asta din neatenţie, atunci când turul proprietăţilor mă aducea prin zonă. Dar uneori îmi plăcea să trec graniţa special, deliberat, încolo şi încoace. De câteva ori sau de câteva zeci de ori. Mă jucam aşa, de-a traversatul graniţei, vreo jumătate de oră. Îmi făcea plăcere, întrucât îmi amintea de vremurile când acest lucru era imposibil. Îmi place să traversez graniţa.

De obicei îmi începeam inspecţia zilnică de la casa Profesorului şi a soţiei lui, preferata mea. Era mică şi simplă. O casă retrasă, liniştită, cu pereţi albi. Locuiau rar în ea. Mai des îşi făceau apariţia aici copiii lor împreună cu prietenii şi atunci vântul le purta vocile gălăgioase. Cu obloanele deschise, luminată şi răsunând de muzică zgomotoasă, casa dădea impresia că ar fi cam buimăcită şi uluită. Ferestrele ca nişte ochi căscaţi larg o făceau să pară năucită. Îşi revenea abia după ce plecau cu toţii. Punctul ei slab era acoperişul înclinat. Zăpada aluneca de pe el şi stătea până în mai sub peretele dinspre nord, prin care umezeala pătrundea înăuntru. Şi atunci trebuia să îl deszăpezesc, ceea ce, în general, era o treabă anevoioasă şi ingrată. Primăvara trebuia să mă

ocup de grădină – să răsădesc flori şi să le îngrijesc pe cele care crescuseră deja pe peticul de pământ pietros din faţa casei. Făceam asta de plăcere. Se întâmpla să mai fie nevoie de reparaţii mărunte, caz în care îl sunam pe Profesor la WrocĹ,aw, iar el îmi trimitea bani în cont. Şi atunci trebuia să tocmesc singură muncitori şi să supraveghez lucrările.

Tot în această iarnă am observat că în pivniţa lor şi-au făcut cuib Liliecii – o familie destul de numeroasă. A trebuit să intru acolo o dată, deoarece mi s-a părut că aud de jos cum curge nişte apă. Asta îmi mai lipsea, să fi crăpat ţeava. I-am văzut dormind, adunaţi grămadă sub bolta de piatră: atârnau nemişcaţi şi totuşi am avut impresia că mă studiază prin somn, că lumina becului se reflectă în ochii lor deschişi. Mi-am luat rămas-bun de la ei în şoaptă până la primăvară şi, neconstatând nici o avarie, m-am întors la etaj în vârful picioarelor.

În schimb, în casa Scriitoarei şi-au făcut cuib Jderii. Nu le-am dat nume, deoarece nu reuşeam nici să-i număr, nici să-i deosebesc între ei. Faptul că nu izbutesc deloc să îi văd bine reprezintă Caracteristica lor particulară: sunt ca nişte stafii. Apar şi dispar atât de repede, încât te îndoieşti că ai văzut cu adevărat ceva. Jderii sunt nişte animale frumoase. Aş putea să-i pun pe blazonul meu dacă ar trebui să am unul. Par vaporoşi şi inocenţi, dar e

doar o aparenţă înşelătoare. În realitate sunt nişte Fiinţe periculoase şi viclene. Poartă micile lor războaie cu Pisicile, Şoarecii şi Păsările. Se luptă între ei. În casa Scriitoarei s-au strecurat între ţigle şi izolaţia acoperişului şi bănuiesc că fac ravagii acolo, distrugând vata minerală şi sfredelind găuri în scândurile de lemn.

De obicei Scriitoarea venea aici în mai, cu maşina plină de cărţi şi alimente exotice. O ajutam să despacheteze, deoarece avea probleme la coloană. Purta un guler ortopedic, probabil că avusese cândva un accident. Sau poate îşi nenorocise coloana de la scris. Semăna cu cineva care scăpase cu viaţă din Pompei – parcă era acoperită de cenuşă: faţa îi era cenuşie, la fel şi buzele şi ochii suri, iar părul lung, cărunt, îi era prins strâns cu un elastic şi răsucit într-un mic coc în vârful capului. Dacă aş fi cunoscut-o mai puţin, cu siguranţă i-aş fi citit cărţile. Dar, întrucât o cunoşteam mai bine, mă temeam să pun mâna pe ele. Poate m-aş fi găsit descrisă acolo într-un mod pe care nu l-aş fi înţeles. Sau locurile mele iubite, care pentru ea sunt cu totul altceva decât pentru mine. Într-un anumit sens, persoanele ca ea, persoanele care mânuiesc peniţa, sunt periculoase. Le bănuieşti imediat că sunt false – că asemenea persoane nu sunt autentice, sunt doar un ochi care observă neîncetat totul, iar ceea ce văd preschimbă în propoziţii.

În felul acesta scriitorii curăţă realitatea de tot ce are ea mai important: de inefabil.

Stătea aici până la sfârşitul lui septembrie. În general nu ieşea din casă. Numai uneori, când, în pofida vântului de aici, canicula devine insuportabilă şi lipicioasă, îşi aşeza trupul cenuşiu pe şezlong şi stătea nemişcată la Soare, devenind şi mai cenuşie. Dacă i-aş fi putut vedea tălpile, poate s-ar fi dovedit că nici ea nu e o Fiinţă Omenească, ci o cu totul altă formă de viaţă. O rusalcă a logosului, o silfidă. Uneori o vizita o prietenă, o femeie brunetă, puternică, rujată strident. Avea pe faţă un semn din naştere, o aluniţă cafenie, ceea ce înseamnă, presupun, că în momentul când s-a născut, Venus se afla în prima casă. Atunci găteau împreună, ca şi cum îşi aminteau amândouă ritualurile atavice de familie. Vara trecută am mâncat de câteva ori cu ele: supă picantă cu lapte de cocos, tocinei de cartofi cu hribi. Găteau bine, gustos. Prietena aceea era foarte afectuoasă cu Sura şi avea grijă de ea ca şi cum ar fi fost un copil. Cu siguranţă ştia ce face.

Casa cea mai mică de lângă pădurea umedă a fost cumpărată cu puţin timp în urmă de o familie gălăgioasă din WrocĹ,aw. Aveau doi copii adolescenţi, obezi şi răsfăţaţi, şi un magazin alimentar în Krzyki. Casa urma să fie lărgită şi transformată într-un conac polonez –

cândva va avea coloane şi cerdac, iar în spatele casei va fi un bazin. Aşa mi-a spus tatăl copiilor. Dar mai întâi totul a fost îngrădit cu un gard turnat din beton. M-au plătit generos şi m-au rugat să arunc zilnic un ochi la casă, de teamă să nu o jefuiască cineva. Casa în sine era veche, părăginită, şi dădea impresia că doreşte să fie lăsată în pace pentru a putea putrezi în voie. Totuşi anul acesta o aştepta o revoluţie, nisipul fusese deja adus şi se odihnea în mormane în faţa porţii. Vântul dădea mereu la o parte folia care le acoperea şi eu mă chinuiam din greu să le acopăr la loc. Aveau pe terenul lor un mic izvor de apă şi plănuiau să facă acolo iazuri cu peşti şi să zidească un grătar. Se numeau Fântâneanu[5]. De aceea m-am întrebat dacă are rost să le mai dau o poreclă, iar apoi mi-am dat seama că reprezentau unul din cele două cazuri pe care le cunosc când numele chiar se potriveşte Persoanei. Erau într-adevăr oameni ai fântânilor – din aceia care au căzut în puţ cu mult timp în urmă şi acum îşi duceau viaţa pe fundul lui, crezând că fântâna lor e întreg universul.

Ultima casă, aflată chiar lângă drum, era de închiriat. Cel mai adesea era ocupată temporar de cupluri tinere

---

[5] În original, Studzienny. Numele este un adjectiv derivat de la substantivul *studnia* (fântână) şi ar putea fi tradus în română prin Fântânariu, Fântâneanu etc.

cu copii, care doreau să petreacă weekendurile în natură. Alteori veneau aici îndrăgostiţi. Se mai întâmpla să poposească şi inşi suspecţi, care se îmbătau seara şi toată Noaptea strigau la beţie, apoi dormeau până la prânz. Cu toţii treceau prin Luftzug asemenea unor umbre. Pentru un singur weekend. Pentru un singur moment. Casa mică, renovată şi impersonală, era a celui mai bogat Om din regiune, care deţinea proprietăţi imobiliare în orice vale şi pe orice platou. Tipul se numea Maţe – şi era de fapt celălalt caz când numele i se potrivea ca o mănuşă purtătorului. Cumpărase casa din cauza pământului pe care se afla. Terenul îl interesa, pare-se, pentru că intenţiona să-l transforme într-o carieră de piatră. Se zice că întreg Platoul e ideal pentru o carieră de piatră. Se zice că trăim aici pe un filon de aur care se numeşte granit.

Era un adevărat efort să verific toate casele, inclusiv podeţul, să mă asigur că era întreg şi că apa nu a dărâmat pilonii pe care se sprijinea, construiţi după ultima inundaţie. Să verific dacă apa nu săpase găuri pe undeva. Când îmi încheiam inspecţia, mai aruncam o privire în jur, fericită că toate erau la locul lor. Pentru că toate astea ar fi putut să nu existe. Ar fi putut fi numai iarbă pretutindeni – ostroave întinse de ierburi de stepă în bătaia vântului şi rozete de ciulini. Terenul ar fi putut

arăta astfel. Sau ar fi putut fi cu desăvârşire pustiu – un vid în spaţiul cosmic. Cine ştie dacă aşa n-ar fi fost cel mai bine pentru toată lumea.

Când îmi făceam turul pe câmpuri şi pârloage, îmi plăcea să-mi imaginez cum vor arăta toate peste un milion de ani. Vor exista aceleaşi plante? Culoarea cerului va fi aceeaşi? Se vor mişca plăcile tectonice şi lanţul muntos din zonă va deveni mai înalt? Sau aici se va forma o mare şi legănarea leneşă a valurilor nu va mai oferi nici un motiv să mai numim acest spaţiu „loc”? Un singur lucru e sigur – casele astea nu vor mai exista aici, efortul meu este insignifiant, încape pe gămălia unui ac, la fel ca şi viaţa mea. N-ar trebui să uit niciodată asta.

Imediat ce ieşeam din curte, peisajul se schimba. Pe ici, pe colo se iţeau semne de exclamaţie ca nişte ace ascuţite înfipte în relief. Când privirea mi se oprea asupra lor, începeau să-mi tremure pleoapele: construcţiile acelea de lemn ridicate pe câmpuri, pe răzoare, la marginea pădurii, răneau ochii. Erau opt în total pe Platou, ştiam asta sigur, întrucât mă luptasem cu ele întocmai ca Don Quijote cu morile de vânt. Erau construite din butuci de lemn puşi transversal – absolut toate erau în formă de cruce. Pe siluetele acelea diforme cu patru picioare se sprijinea o colibă cu deschizături

prin care se putea trage cu puşca. Erau numite amvoane. Întotdeauna m-a nedumerit şi m-a agasat denumirea lor. Pentru că ce ni se predica din acele amvoane? Ce evanghelie propovăduiau? Nu era oare culmea trufiei, o idee de-a dreptul diabolică, să numeşti amvon un loc de unde trăgeai cu puşca pentru a ucide?

Încă le văd în faţa ochilor. Mijesc ochii pentru a le estompa contururile şi a le face să dispară complet. Fac asta numai pentru că nu le pot suporta prezenţa. Pe de altă parte, adevărul este că cine simte Mânie şi nu-i dă frâu liber contribuie la răspândirea molimei. Aşa spune Blake al nostru.

Când stăteam aşa şi mă uitam la amvoane, în orice clipă puteam să mă răsucesc şi să prind uşor cu mâna linia frântă, subţire, a orizontului, delicată ca un fir de păr, să o ridic şi să văd ce e dincolo de ea. Dincolo de ea e Cehia. Acolo fuge Soarele când se satură de ororile de la noi. Acolo apune Noaptea Fecioara. O, da, Venus se duce la culcare în Cehia.

Serile mi le petreceam astfel: stăteam la masa mare din bucătărie şi mă îndeletniceam cu ocupaţia mea preferată. Pe masa mea mare din bucătărie se află laptopul primit cadou de la Visător, în care foloseam de fapt doar un singur program – Efemeridele. Pe lângă

calculator, mai am pe masă foi de hârtie pe care fac însemnări şi câteva cărţi. Mai e şi nişte granola din care ciugulesc când lucrez, şi un ceainic cu ceai negru – altfel de ceai nu beau.

De fapt aş fi putut calcula totul manual şi poate chiar regret puţin că nu o făceam. Dar cine mai foloseşte astăzi rigla de calcul?

Ce vreau să spun este că, dacă va trebui vreodată să calculez Astrograma cuiva în pustiu, fără ajutorul calculatorului, fără electricitate şi fără nici un fel de Instrumente, m-aş descurca fără probleme. Aş avea nevoie doar de Efemeridele mele şi de aceea, dacă m-ar întreba cineva (dar, din păcate, nimeni n-o face) ce carte aş lua cu mine pe o insulă pustie, aş răspunde fără ezitare: *Efemeridele planetelor. 1920-2020*.

Mă interesa dacă în Astrogramele oamenilor se vede data morţii. Moartea în Astrograme. Cum arată ea. Cum se manifestă. Care planete joacă rolul Moirelor. Aici, pe pământ, în lumea lui Urizen, domneşte legea. De la cerul înstelat până la conştiinţa morală. Este o lege aspră, nu cunoaşte îndurare şi nu face excepţii. De vreme ce există ordinea Naşterii, de ce nu ar exista şi ordinea Morţii?

Am adunat în toţi aceşti ani o mie patruzeci şi două de date de naştere şi nouă sute nouăzeci şi nouă de date

ale morţii şi continui să îmi desfăşor cercetările. E un proiect fără finanţare din partea Uniunii Europene. Un proiect conceput în bucătărie.

Întotdeauna am considerat că Astrologia trebuie învăţată practic. Este o ştiinţă în toată regula, în mare măsură empirică şi la fel de ştiinţifică, să zicem, ca psihologia. Trebuie să ţii sub observaţie câteva persoane din anturajul propriu şi să asociezi momentele din viaţa lor cu dispunerea planetelor. Trebuie, de asemenea, să verifici şi să analizezi aceleaşi Evenimente la care participă persoane diferite. Foarte repede observi că tipare astrologice similare descriu evenimente similare. Şi atunci se produce iniţierea – o, da, există o ordine şi ea este la îndemâna noastră. O stabilesc stelele şi planetele, iar cerul este matricea după care ia naştere modelul vieţii noastre. După studii mai îndelungate, vom putea ghici aici, pe Pământ, orientându-ne după detalii mărunte, configuraţia planetelor pe cer. Furtuna de după-amiază, o scrisoare pe care poştaşul a strecurat-o în uşă, becul ars din baie. Nimic nu poate scăpa acestei ordini. Trebuie să recunosc că are asupra mea acelaşi efect pe care îl are alcoolul sau unul din acele droguri care, cum îmi imaginez eu, umplu omul de entuziasm pur.

Trebuie să ai ochii şi urechile deschise, să ştii să asociezi faptele, să observi similitudinea acolo unde alţii văd o diferenţă categorică, să nu uiţi niciodată că anumite evenimente se desfăşoară pe niveluri diferite sau, cu alte cuvinte, că multe evenimente reprezintă aspecte ale unuia şi aceluiaşi fenomen. Şi că lumea este o reţea gigantică, formează un întreg, şi că nu există nici măcar un singur lucru care să fie separat de întreg. Că fiecare fragment al lumii, chiar şi cel mai mic, se află în legătură cu celelalte într-un univers întreg şi complex de corespondenţe pe care un intelect obişnuit cu greu le poate înţelege. Aşa funcţionează lucrurile. Ca un ceas elveţian.

Visătorul, care era în stare să se piardă în divagaţiile sale pe tema simbolurilor stranii din opera lui Blake, nu îmi împărtăşea pasiunea pentru Astrologie. Asta e din cauză că Visătorul s-a născut prea târziu. Generaţia lui îl are pe Pluton în Balanţă şi aspectul acesta le slăbeşte considerabil vigilenţa. Ei încearcă să echilibreze iadul. Nu cred că au sorţi de izbândă. Poate că ştiu să scrie proiecte şi aplicaţii, însă marea lor majoritate şi-au pierdut vigilenţa.

Eu am crescut într-o epocă frumoasă, care, din păcate, deja a apus. Era caracterizată de o mare capacitate de schimbare şi de abilitatea de a plăsmui

viziuni revoluţionare. Astăzi deja nimeni nu mai are curajul să inventeze ceva nou. Doar se vorbeşte fără încetare despre ceea ce există deja şi se exploatează ideile vechi. Realitatea a îmbătrânit, s-a acrit, căci este guvernată de exact aceleaşi legi ca orice organism viu: îmbătrâneşte. Componentele ei cele mai mici – semnificaţiile – suferă acelaşi proces de apoptoză ca şi celulele corpului. Apoptoza este o moarte naturală cauzată de surmenarea şi epuizarea materiei. În greacă acest cuvânt înseamnă „căderea petalelor”. Lumii i-au căzut petalele.

Dar pe urmă trebuie să apară ceva nou, întotdeauna s-a întâmplat aşa – şi nu este acesta un paradox amuzant? Uranus este în Peşti, dar când va trece în semnul Berbecului, va începe un ciclu nou şi o nouă realitate va prinde contur. La primăvară, peste doi ani.

Studierea Astrogramelor îmi făcea plăcere chiar şi atunci când descopeream orânduiala morţii. Mişcarea planetelor este întotdeauna hipnotică, frumoasă, şi nu poate fi oprită, nici grăbită. Este reconfortant să ştii că acea ordine depăşeşte cu mult timpul şi locul Janinei Duszejko. E bine să poţi avea încredere absolută în ceva.

Aşadar: pentru stabilirea morţii naturale, studiem poziţiile hylegului, adică ale corpului astral care suge pentru noi energie vitală din Cosmos. Pentru cei care se

nasc ziua hylegul este Soarele, pentru cei care se nasc noaptea – Luna. În unele cazuri hylegul devine stăpânul Ascendentului. De obicei moartea survine atunci când hylegul formează un aspect aflat în dizarmonie totală cu stăpânul casei a opta sau cu planeta din casa a opta.

Dacă studiam riscul de a pieri de o moarte violentă, trebuia să iau în considerare hylegul, casa lui şi planetele aflate în această casă. Eram foarte atentă să observ care dintre planetele răufăcătoare – Marte, Saturn sau Uranus – era mai puternică decât hylegul şi forma împreună cu el un aspect nefavorabil.

În ziua aceea, înainte să mă apuc de lucru, am scos din buzunar foaia de hârtie pe care îmi notasem datele lui Talpă Mare pentru a verifica dacă moartea venise să-l culeagă la momentul potrivit. Introducându-i data de naştere în calculator, mi-am aruncat ochii pe foaia de hârtie pe care îmi notasem informaţiile. Am observat că le scrisesem pe o filă din luna Martie a unui calendar de vânătoare. Într-un tabel erau înşirate figurile Animalelor care puteau fi vânate în Martie.

Astrograma a apărut brusc în faţa mea pe ecran, captându-mi întreaga atenţie preţ de o oră. Mai întâi m-am uitat la Saturn. Saturn în semn fix este adeseori simbolul morţii prin asfixiere, sufocare sau spânzurare.

Două seri m-am chinuit cu Astrograma lui Talpă Mare, iar când m-a sunat Visătorul, a trebuit să-l conving să renunţe la ideea de a mă vizita. Fiatul lui 126 mic şi vechi s-ar fi împotmolit în zăpada asta umedă. Era mai bine ca băiatul ăsta de treabă să rămână la el acasă, în hotelul muncitoresc unde locuia, şi să traducă liniştit din Blake, developând în camera obscură a cugetului său negativele cuvintelor englezeşti în fraze poloneze. Era mai bine să vină abia vineri, atunci i-aş fi povestit totul şi i-aş fi prezentat ca dovadă configuraţia exactă a stelelor.

Trebuie să fiu atentă. Acum am curajul să o spun: din păcate, nu sunt un Astrolog bun. Caracterul meu are un defect care întunecă tabloul configuraţiilor planetare. Privesc lucrurile prin prisma angoasei mele şi, în pofida unei seninătăţi aparente pe care mi-o atribuie oamenii în naivitatea şi simplitatea lor, văd totul ca într-o oglindă întunecată, ca printr-un geam aburit. Privesc lumea la fel cum alţii privesc eclipsa de Soare. Eu mă uit la o eclipsă a Pământului. Văd cum ne mişcăm pe dibuite într-o Beznă eternă, asemenea unor Cărăbuşi prinşi într-o cutie de un copil necruţător. Este uşor să fim vătămaţi şi să fim nedreptăţiţi. Existenţa noastră stranie, minuţios îmbinată din fragmente, e uşor de spart în bucăţi. Pentru mine totul pare anormal, oribil şi ameninţător. Văd numai Catastrofe. Dar de vreme ce începutul tuturor

lucrurilor este Căderea, putem oare să cădem mai rău de-atât?

În orice caz, cunosc data propriei mele morţi şi asta mă face să mă simt liberă.

5. O lumină în ploaie

„Temniţele sunt construite din pietrele Legii, bordelurile, din cărămizile Religiei.”

Un pocnet, un ecou îndepărtat, ca şi cum cineva din camera vecină ar fi spart o pungă de hârtie umflată.

M-am ridicat în capul oaselor pe pat, cu senzaţia cumplită că se întâmplă ceva rău şi că sunetul acela ar fi putut însemna o sentinţă de condamnare la moarte pentru cineva. S-au auzit apoi şi alte pocnituri, aşa că am început să mă îmbrac în pripă, aproape inconştient. M-am oprit în mijlocul camerei, încurcată în pulover, simţindu-mă brusc neputincioasă – ce puteam să fac? Ca de obicei în asemenea zile, era o vreme frumoasă, în mod evident zeul vremii îi favoriza pe vânători. Soarele strălucea orbitor, abia ce răsărise, era încă roşu de atâta efort şi arunca umbre lungi, somnoroase. Am ieşit în faţa casei şi din nou mi s-a părut că Fetele mi-o iau înainte, că o să se alerge prin zăpadă, bucurându-se de ziua care a sosit, şi că o să-şi manifeste atât de plenar bucuria, încât o să mă molipsesc şi eu de la ele. O să arunc în ele cu un bulgăre de zăpadă, iar ele o să vadă în gestul meu permisiunea de a comite tot felul de năzbâtii şi o să pornească imediat într-o goană bezmetică, în care urmăritoarea se preschimbă pe neaşteptate în urmărită. De la o secundă la alta motivul pentru care aleargă este mereu altul, iar bucuria lor devine în cele din urmă atât de mare, încât nu mai e chip să şi-o exprime, şi atunci tot ce le mai rămâne de făcut este să alerge în jurul casei – ca nebunele.

Am simţit iarăşi lacrimi pe obraz – poate că ar fi trebuit să mă duc cu problema asta la doctorul Ali, care e dermatolog, dar se pricepe la toate şi înţelege multe. Ochii mei trebuie să fie foarte bolnavi.

În drum spre Samurai, am luat din prun punga, acum plină cu gheaţă, şi i-am cântărit în mână greutatea. *„Die kalte Teufelshand”*, mi-am adus aminte ca de departe, din trecut. Cred că e din *Faust*. Pumnul rece al diavolului. Samurai a pornit din prima şi a prins a înainta docil prin zăpadă, de parcă ar fi ştiut în ce stare sunt. În spate zdrăngăneau lopeţile şi roata de rezervă. Era greu să localizez împuşcăturile: ricoşau în peretele pădurii, purtate de ecou. Am mers în direcţia Defileului şi, la vreo doi kilometri după râpă, le-am zărit maşinile – nişte jeepuri şmechere şi o camionetă. Lângă ele stătea un Individ şi fuma. Am accelerat şi am trecut exact pe lângă tabăra lor. Samurai a înţeles în mod clar ce vreau să fac, deoarece a împroşcat cu entuziasm împrejur zăpadă fleşcăită. Individul a fugit după mine câţiva metri, fluturând din mâini – cu siguranţă încerca să mă oprească. Dar nu l-am băgat în seamă.

I-am văzut cum mergeau destinşi în formaţie. Douăzeci sau treizeci de bărbaţi în uniforme verzi, de camuflaj, şi cu pălăriile alea idioate cu pană. Am oprit maşina şi am alergat la ei. O clipă mai târziu i-am

recunoscut pe câţiva dintre vânători. Şi ei m-au văzut. S-au uitat surprinşi la mine, aruncându-şi priviri amuzate.

— Ce se întâmplă aici, pe toţi dracii? am ţipat.

Unul dintre ei, pesemne un aghiotant, s-a apropiat de mine. Era un bărbat mustăcios, unul din cei doi care veniseră la mine acasă a doua zi după ce a murit Talpă Mare.

— Doamnă Duszejko, nu veniţi aici, e periculos. Mai bine plecaţi, vă rog. Se trage cu puşca.

I-am fluturat mâinile prin faţa ochilor.

— Ba voi să plecaţi de aici. Altfel sun la Poliţie.

Un alt bărbat, pe care nu-l cunoşteam, s-a desprins de grupul său şi s-a apropiat de noi. Era îmbrăcat în strai tradiţional de vânătoare, cu pălărie. Ceilalţi şi-au reluat marşul în aceeaşi formaţie lejeră, cu puştile aţintite în faţă.

— Nu e nevoie să faceţi asta, doamnă, a spus el condescendent. Poliţia e deja aici – şi a zâmbit superior.

Într-adevăr, am zărit de la distanţă silueta pântecoasă a Comandantului Poliţiei.

— Ce se-ntâmplă? a strigat cineva.

— Nimic, nimic, e doamna aceea în vârstă din Luftzug. Vrea să cheme Poliţia.

În glas i se simţea ironia.

Îl uram.

— Doamnă Duszejko, nu vă prostiţi, a spus prieteneşte Mustăciosul. Noi chiar tragem aici.

— Nu aveţi voie să trageţi în Fiinţe vii! am ţipat eu din toate puterile.

Vântul mi-a smuls cuvintele din gură şi le-a purtat cu sine peste tot Platoul.

— Totul este în regulă, întoarceţi-vă acasă. Tragem în fazani, a încercat să mă liniştească Mustăciosul, ca şi cum nu-mi înţelegea protestul.

Celălalt a adăugat cu glas mieros:

— Nu vorbi cu ea, e nebună.

Şi atunci m-a cuprins Furia, una adevărată – aş putea spune chiar divină. Izvora de undeva dinăuntrul meu cu o forţă mistuitoare. Mă simţeam binecuvântată cu energia aceea, mi s-a părut că îmi dă aripi, ca o mică explozie solemnă în universul corpului meu. Ardea în mine un foc, o stea neutronică. M-am aruncat înainte şi l-am îmbrâncit atât de tare pe bărbatul cu pălărie caraghioasă, încât a căzut în zăpadă, complet uluit. Iar când Mustăciosul i-a sărit în ajutor, l-am atacat şi pe el, lovindu-l cu toate puterile în umăr. A gemut de durere. Nu mă număr printre femeile slabe şi neputincioase.

— Gata, femeie, ce te-a apucat?

Avea gura strâmbă de durere şi încerca să mă prindă de mâini.

În acel moment s-a apropiat pe la spate individul care stătuse lângă maşini – evident, venise după mine – şi m-a prins ca într-un cleşte.

— Vă conduc până la maşină, mi-a spus la ureche, dar nu intenţiona deloc să mă conducă, ci m-a tras atât de tare în spate, încât am căzut.

Mustăciosul m-a ajutat să mă ridic, dar l-am îmbrâncit, scârbită. Era limpede că nu aveam nici cea mai mică şansă.

— Nu vă mai enervaţi. Suntem aici legal.

Aşa a spus: „legal”. M-am scuturat de zăpadă şi am pornit spre maşină. Tremuram de enervare, mă împiedicam. Între timp formaţia de vânători a dispărut în tufişurile scunde, printre sălciile tinere de pe terenul mustind de apă. O clipă mai târziu am auzit din nou împuşcături: trăgeau în Păsări. Am urcat în maşină şi am rămas nemişcată, cu mâinile pe volan. A trecut ceva vreme până să fiu în stare să mă mişc.

Mergeam spre casă, plângând de neputinţă. Mâinile îmi tremurau şi deja ştiam că o să se sfârşească rău. Samurai s-a oprit cu un oftat de uşurare în faţa casei şi am avut impresia că e de partea mea în tot ce fac. Mi-am lipit faţa de volan. Claxonul a ţipat trist, ca o tânguire. Ca un bocet.

Beteşugurile mele se manifestă perfid, nu ştii niciodată când apar. Atunci se întâmplă ceva în corpul meu, încep să mă doară oasele. Este o durere neplăcută, languroasă – eu aşa o numesc. E o durere continuă, care nu dispare ore, ba chiar zile în şir. Nu mă pot ascunde de ea, nu există pastile sau injecţii care să mă ajute. Trebuie să doară, tot astfel cum râul trebuie să curgă şi focul să ardă. Îmi aminteşte cu maliţiozitate că sunt alcătuită din particule de materie care dispar în fiecare secundă. Poate că m-aş putea obişnui cu ea? Aş putea învăţa să trăiesc cu ea la fel cum trăiesc oamenii în Auschwitz sau Hiroshima, fără să se gândească necontenit la ce s-a întâmplat odinioară în acele locuri. Pur şi simplu trăiesc acolo şi-atât.

Dar după durerile de oase urmează durerea de stomac, de ficat, de intestine şi de tot ce am înăuntru: o durere continuă. O mai domoleşte o vreme glucoza, pe care o port mereu cu mine în buzunar, sub formă de fiole. Niciodată nu ştiu când poate surveni un Atac, când o să mi se facă rău. Uneori am impresia că sunt plăsmuită numai din simptomele bolii, că sunt o fantomă zămislită de durere. Când nu mai sunt în stare să suport durerea, îmi imaginez că pe burtă, de la gât până la perineu, am un fermoar şi că îl deschid uşor, de sus în jos. Şi apoi îmi scot mâinile din mâini şi picioarele din

picioare şi îmi scot capul din cap. Ies din propriul corp, iar el alunecă de pe mine ca o haină veche. Sunt mai mică şi mai fragilă, aproape străvezie. Am un corp ca de Meduză, alb, lăptos, fosforescent.

Numai fantezia asta îmi poate aduce alinare. O, da, şi abia atunci mă simt liberă.

* * *

Spre sfârşitul acelei săptămâni, mai precis vineri, mi-am dat întâlnire cu Visătorul mai târziu decât de obicei, întrucât mă simţeam atât de rău, încât am hotărât să mă duc la doctor.

Îmi aşteptam rândul în sala de primire şi mi-am adus aminte cum l-am cunoscut pe doctorul Ali.

Cu un an în urmă făcusem iar insolaţie de la Soare. Probabil că arătam destul de jalnic, pentru că infirmierele de la recepţie, speriate, m-au dus de îndată direct în salon. Acolo mi-au cerut să aştept, iar eu, din cauză că mi-era foame, am scos din geantă nişte prăjiturele presărate cu cocos şi am început să le mănânc zorită. Doctorul a apărut imediat. Avea un ten cafeniu-deschis, întocmai ca o nucă de cocos. S-a uitat la mine şi mi-a spus:

— Şi mie îmi place nuca de cocos.

M-a cucerit imediat. Am observat că avea o anumită Particularitate: ca toţi oamenii care au învăţat polona la maturitate, uneori încurca un cuvânt cu altul.

— O să *acopăr* imediat ce vă supără, a spus de data asta.

Trebuie să spun că a investigat foarte amănunţit toate Beteşugurile mele, fără să se limiteze numai la problemele de piele. Faţa lui bronzată era mereu calmă. În timp ce îmi lua pulsul şi tensiunea, îmi povestea degajat nişte anecdote destul de încâlcite. O, cu siguranţă îşi depăşise cu mult atribuţiunile de medic dermatolog. Originar din Orientul Apropiat, Ali avea metode foarte solide şi tradiţionale de tratare a bolilor de piele – le cerea doamnelor de la farmacie să prepare nişte unguente şi creme foarte sofisticate, compuse din numeroase ingrediente, care necesitau mult timp. Bănuiam că, din cauza asta, farmaciştii din zonă nu prea îl plăceau. Mixturile lui aveau culori surprinzătoare şi mirosuri şocante. Poate Ali credea că tratamentul împotriva unor erupţii alergice trebuie să fie la fel de spectaculos ca erupţiile însele.

Č□i în ziua aceea mi-a examinat cu atenţie vânătăile de pe braţe.

— De unde le ai?

Am bagatelizat problema. Era suficient să mă lovesc uşor şi rămâneam cu o urmă roşie o lună întreagă. Mi s-a uitat şi în gât, mi-a palpat ganglionii limfatici, m-a ascultat la plămâni.

— Daţi-mi, vă rog, ceva care să îmi ia durerea, am spus. Cu siguranţă există asemenea medicamente. Mi-ar plăcea aşa ceva. Să nu mai simt nimic, să nu-mi mai fac griji, să dorm. E posibil?

S-a apucat să scrie reţetele. Reflecta mult înainte de a scrie ceva şi rodea capătul pixului. În cele din urmă am primit un teanc de reţete – toate pentru medicamente care trebuiau preparate la comandă.

* * *

M-am întors acasă târziu. Se întunecase deja de multă vreme. De ieri sufla foehnul, aşa că zăpada se topea văzând cu ochii şi acum cădea o lapoviţă nesuferită. Din fericire, focul din sobă nu se stinsese. Şi Visătorul a întârziat, deoarece drumul nostru devenise iarăşi impracticabil din cauza zăpezii moi, alunecoase. Îşi lăsase micul lui Fiat unde se termina asfaltul şi venise până aici pe jos, ud până la piele şi îngheţat.

Dionizy, *alias* Visătorul, mă vizita în fiecare vineri şi, întrucât venea direct de la serviciu, îl aşteptam

întotdeauna cu o masă copioasă. Gătesc atât de mult doar o dată pe săptămână, altminteri pentru mine fac duminica o oală mare de supă, din care mănânc în fiecare zi. Îmi ajunge, să zicem, până miercuri. Joia mănânc merinde uscate din bufet sau cumpăr din oraş o pizza Margherita.

Visătorul suferă de o alergie severă şi de aceea nu pot să dau frâu liber imaginaţiei mele culinare. Pentru el trebuie să gătesc fără lactoză, arahide, ardei, ouă şi făină de grâu, ceea ce ne limitează considerabil meniul. Mai ales că nici unul din noi nu consumă carne. Uneori era necugetat şi se lăsa ispitit de ceva care nu-i pria, iar atunci pielea i se acoperea cu o eczemă care îl mânca tare, iar băşicuţele se umpleau cu lichid. Începea să se scarpine nestăpânit, iar pielea zgândărită se preschimba în răni ulceroase. Aşa că era mai bine să nu fac experimente. Nici măcar Ali, cu mixturile lui miraculoase, nu reuşise să îmblânzească alergia Visătorului. Natura ei era misterioasă şi perfidă, iar simptomele se schimbau mereu. Niciodată nu reuşise să fie prinsă în flagrant de vreun test alergologic.

Visătorul scotea din rucsacul lui uzat un caiet şi un penar cu creioane colorate, la care se uita nerăbdător în timp ce mânca, apoi, după ce mâncam şi ne beam şi ceaiul negru (pentru noi altul nu există), îmi povestea ce

a reuşit să facă în săptămâna care trecuse. Visătorul îl traducea pe Blake. Asta era dorinţa lui şi o punea în practică sistematic.

Cândva, cu mult timp în urmă, fusese elevul meu. Acum trecuse de treizeci de ani, dar nu se deosebea prea mult de băiatul care rămăsese blocat fără să vrea în toaletă în timpul examenului de engleză de la bacalaureat, motiv pentru care ratase examenul. Îi fusese ruşine să strige după ajutor. Întotdeauna fusese mărunt, efeminat, cu mâini delicate şi păr mătăsos.

E ciudat că soarta ne-a adus din nou împreună aici, în piaţa oraşului, la mulţi ani după acel examen nefericit. L-am zărit într-o zi, când ieşeam de la poştă. Se ducea să ridice cărţile pe care le comandase pe Internet. Probabil că mă schimbasem mult, pentru că nu m-a recunoscut de la bun început, ci a stat şi s-a uitat la mine cu gura căscată, clipind din ochi.

— Dumneavoastră sunteţi? a murmurat uimit o clipă mai târziu.

— Dionizy?

— Ce faceţi aici?

— Locuiesc în apropiere. Şi tu?

— Şi eu, doamnă profesoară.

Apoi ne-am îmbrăţişat spontan. Am aflat că lucrase o vreme ca IT-ist la Poliţia din WrocĹ‚aw, dar nu scăpase

de grila de reorganizare şi restructurare. I s-a propus un loc de muncă în provincie şi i s-a asigurat cazarea la un hotel muncitoresc până avea să-şi găsească o locuinţă adecvată. Dar Visătorul nu şi-a găsit un apartament şi continua să locuiască în hotelul muncitoresc din oraş, un bloc de beton uriaş şi hidos, unde se opreau toate excursiile zgomotoase în drum spre Cehia, iar firmele îşi organizau petrecerile de integrare cu beţii până dimineaţa. Avea acolo o cameră spaţioasă, cu vestibul şi bucătărie comună la etaj.

Acum lucra la *Prima carte a lui Urizen*, care mi se părea mai dificilă decât „Proverbele Infernului” şi „Augurii inocenţei”, traduse mai devreme, la care îl ajutasem cu mult devotament. Nu fusese deloc o sarcină uşoară, întrucât nu înţelegeam nimic din imaginile acelea frumoase, dramatice, plăsmuite de cuvintele lui Blake. Chiar credea aşa ceva? Lucrurile pe care le descria existau cu adevărat? Unde se întâmplau şi când? Erau un basm sau un mit? îl întrebam eu pe Visătorul.

— Se petrec mereu şi pretutindeni, spunea Visătorul cu ochii strălucindu-i.

Când termina un fragment, îmi citea cu seriozitate fiecare vers şi îmi aştepta observaţiile. Uneori aveam impresia că nu înţeleg decât cuvinte disparate, fără să

pricep sensul general. Nu prea ştiam cum să-l ajut. Nu-mi plăcea poezia şi toate poeziile lumii mi se păreau inutil de complicate şi confuze. Nu înţelegeam de ce toate acele revelaţii nu erau notate omeneşte – adică în proză. Şi atunci Visătorul devenea nerăbdător şi febril. Îmi plăcea să-l tachinez în felul acesta.

Nu mi se pare că-l ajutam în vreun fel. Era cu mult mai bun decât mine, inteligenţa lui era mai rapidă, digitală, aş putea spune – a mea rămăsese analoagă. Făcea repede corelaţii şi avea capacitatea de a privi o propoziţie tradusă dintr-un unghi cu totul diferit, de a lăsa deoparte ataşamentul inutil faţă de un cuvânt anume, de a se detaşa de el şi de a-i descoperi un sens cu totul nou şi frumos. Împingeam întotdeauna solniţa spre el, deoarece am propria mea Teorie, cum că sarea stimulează conductibilitatea impulsurilor nervoase între sinapse. Şi a învăţat să-şi vâre în ea degetul înmuiat în salivă şi să lingă sarea de pe el. Eu engleza, câtă am ştiut-o, am uitat-o de mult, n-aş mai reuşi să mi-o reamintesc nici dacă aş mânca o mină de sare. În plus, o muncă atât de migăloasă pe mine, una, mă plictisea. Mă simţeam absolut neputincioasă.

De pildă, cum aş putea traduce poezioara asta pe care nişte copii mici ar putea-o recita când se joacă în loc de refrenul „Cine nu e gata, îl iau cu lopata”?

Every Night & *every Morn*
Some to Misery are Born
Every Morn & *every Night*
Some are Born to sweet delight,
Some are born to Endless Night[6].

Aceasta este cea mai celebră poezie a lui Blake. E imposibil de tradus în polonă fără să-i pierzi ritmul, rima şi laconismul infantil. Visătorul a încercat de mai multe ori şi tentativele lui semănau cu dezlegarea unei şarade.

Acum mânca supă, care l-a încălzit atât de tare, încât l-a îmbujorat. Părul i se electrizase de la căciulă şi acum avea deasupra capului o mică aureolă caraghioasă.

În seara aceea ne-a fost greu să ne concentrăm asupra traducerii. Eram obosită şi aveam impresia că nu mă simt confortabil în pielea mea. Nu puteam gândi.

— Ce-i cu tine? Eşti distrată azi, a spus el.

I-am dat dreptate. Chiar dacă durerile mai slăbiseră în intensitate, nu îmi trecuseră de tot. Vremea era

[6] „În fiecare noapte şi în fiecare dimineaţă / există oameni care se nasc pentru a se chinui. / În fiecare dimineaţă şi în fiecare noapte / Există oameni care se nasc pentru bucurii, / Există oameni care se nasc pentru o noapte fără sfârşit”, fragment din poemul „Augurii inocenţei” de William Blake (1757-1827).

îngrozitoare, bătea vântul şi ploua. Când bate foehnul, mi-e greu să mă concentrez.

— Ce demon a creat golul ăsta execrabil? a întrebat Visătorul.

Blake se potrivea de minune cu atmosfera acelei seri: aveam impresia că cerul atârna foarte jos deasupra Pământului, lăsându-le tuturor Fiinţelor vii prea puţin loc pentru a trăi, prea puţin aer. Norii joşi, plumburii, defilaseră toată ziua pe cer, iar acum, seara târziu, îşi frecau burţile umede de coline.

Am încercat să-l conving să rămână peste Noapte, uneori se întâmpla să rămână – şi atunci îi făceam patul pe canapeaua din micul meu birou, băgam în priză un radiator mic şi lăsam deschisă uşa de la camera în care dormeam, ca să ne putem auzi respiraţiile. Dar astăzi nu putea. Mi-a explicat, frecându-şi somnoros fruntea, că la serviciu trec pe un alt sistem IT. Nu prea aveam chef să înţeleg despre ce sistem era vorba, important era că avea mult de lucru din cauza asta. Trebuia să fie la serviciu la prima oră. Iar aici începuse dezgheţul.

— Şi cum o să mergi înapoi? m-am îngrijorat eu.

— Nu trebuie decât să ajung la asfalt.

Nu-mi plăcea ideea că trebuie să plece. Am tras pe mine două polare şi o căciulă. Aveam amândoi pelerine de ploaie galbene, impermeabile, şi arătam ca nişte

pitici. L-am condus până la drum şi, să fiu sinceră, aş fi mers bucuroasă cu el până unde începea asfaltul. Pe sub pelerina de ploaie avea o geacă prăpădită, care atârna pe el ca pe un cuier, iar bocancii, chiar dacă îi puseserăm pe calorifer, nu se uscaseră de tot. Dar nu m-a lăsat să merg cu el. Ne-am luat rămas-bun pe drum şi mă îndreptam deja spre casă, când a strigat după mine.

Mi-a arătat cu mâna în direcţia Defileului. Ceva strălucea slab acolo. Ciudat.

M-am întors.

— Ce-ar putea fi? a întrebat.

Am dat din umeri.

— Poate umblă cineva pe acolo cu o lanternă.

— Vino, hai să verificăm.

M-a luat de mână şi m-a tras după el, ca un mic cercetaş care a dat de urma unui secret.

— Acum, Noaptea? Las-o baltă, e atâta zloată peste tot, am strigat, mirată de îndărătnicia lui. Poate Sperietoare şi-a pierdut lanterna şi acum zace acolo pe undeva şi străluceşte.

— Nu e lumina unei lanterne, a spus Visătorul şi a pornit spre Defileu.

Am încercat să îl opresc. L-am prins de mână, dar am rămas numai cu mănuşa lui.

— Dionizy, nu! Hai să nu mergem acolo. Te rog.

Mergea ca fermecat, fără să reacţioneze.

— Eu rămân, am încercat să-l şantajez.

— Bine, întoarce-te acasă, mă duc singur. Poate s-a întâmplat ceva. Întoarce-te acasă.

— Dionizy! am ţipat înciudată.

Nu mi-a răspuns.

Aşa că am început să merg în urma lui, luminând drumul cu lanterna, care decupa în întuneric pete de lumină incolore. Norii erau atât de joşi, că te puteai agăţa de ei, lăsându-te purtat departe, spre sud, spre ţările calde. Ajuns acolo, ţi-ai fi putut da drumul să cazi în crângurile de măslini sau măcar în podgoriile din Moravia, unde se face vinul acela verzui şi delicios. Deocamdată însă picioarele ni se înfundau în mâzga de pe jos, iar ploaia încerca să ne pătrundă pe sub glugă pentru a ne biciui obrajii.

Apoi am văzut.

În Defileu stătea o maşină mare, de teren. Portierele erau deschise şi de aceea înăuntru strălucea slab lumina. Am rămas câţiva metri mai în spate: mi-era teamă să mă apropii, simţeam că, de frică şi de nervi, o să mă apuce plânsul, ca pe un copil. Visătorul a luat lanterna de la mine şi s-a apropiat încet de maşină. A luminat cu ea interiorul. Maşina era goală. Pe canapeaua din spate se

aflau o servietă neagră şi nişte plase, probabil pline de cumpărături.

— Ştii ceva? a spus Visătorul cu o voce şoptită, lungind silabele. Cunosc maşina asta. E Toyota Comandantului.

Acum mătura cu lanterna împrejurimile maşinii. Toyota se afla în locul unde drumul o cotea spre stânga. Pe partea dreaptă creşteau tufişuri. În anii ocupaţiei germane pe locul acela fuseseră o casă şi o moară de vânt. Acum nu mai erau decât nişte ruine pe care crescuseră tufe şi un nuc mare, în care toamna se adunau Veveriţele din toată regiunea.

— Uite, am spus, uită-te la zăpadă!

Lumina lanternei a scos la iveală nişte urme ciudate – o mulţime de puncte rotunde de mărimea unei monede. Erau peste tot – în jurul maşinii şi pe drum. Şi se mai vedeau şi urme de bocanci bărbăteşti cu tălpile canelate. Erau foarte vizibile, deoarece zăpada se topea şi apa murdară se infiltra în fiecare adâncitură.

— Astea sunt urme de copite, am spus, aşezându-mă pe vine şi uitându-mă cu atenţie la micile urme rotunde. Sunt urme de Căprioare. Le vezi?

Însă Visătorul se uita în altă parte, acolo unde zăpada care începea să se topească era bătătorită, călcată în picioare. Lumina lanternei a alunecat încet mai departe,

spre tufişuri, şi după o clipă l-am auzit gemând. Stătea aplecat deasupra gurii unui puţ vechi, ascuns în tufişurile de la marginea drumului.

— O, Doamne Dumnezeule, o, Doamne Dumnezeule, o, Doamne Dumnezeule..., repeta el mecanic, fapt care pe mine m-a debusolat şi mai tare.

Era clar că nici un dumnezeu nu avea să vină şi să facă ordine aici.

— Dumnezeule, e cineva aici! a gemut.

M-a luat cu călduri. M-am apropiat de el şi i-am smuls lanterna din mâini. Am luminat gura fântânii şi am văzut o imagine macabră.

În puţul nu prea adânc zăcea un corp contorsionat, cu capul în jos. De după umăr se vedea o bucată de faţă îngrozitoare, plină de sânge, cu ochii deschişi. Din fântână ieşeau nişte bocanci solizi, cu tălpi groase. Fântâna aceea era înfundată de ani de zile şi nu era prea mare, i se vedea fundul. Cândva o acoperisem eu însămi cu crengi, pentru ca Oile Dentistului să nu cadă în ea.

Visătorul s-a lăsat pe vine şi a atins neputincios bocancii aceia, mângâindu-le pielea.

— Nu-l atinge, am şoptit.

Inima îmi bătea să-mi sară din piept. Mi se părea că în orice moment capul acela însângerat se va răsuci spre noi, că de sub firişoarele de sânge închegat o să

strălucească albul ochilor, că gura o să i se mişte pentru a rosti un cuvânt, iar pe urmă corpul acela răsucit o să iasă din fântână, revenind la viaţă enervat, iritat de propria-i moarte, şi o să mă înşface de gât.

— Poate că încă trăieşte, a spus Visătorul cu o voce jalnică.

Mă rugam să nu mai trăiască.

Stăteam amândoi acolo, îngheţaţi şi îngroziţi. Visătorul tremura de parcă avea frisoane. Mă temeam pentru el. Îi clănţăneau dinţii. Ne-am luat în braţe şi Visătorul a început să plângă.

Apa curgea în râuri din cer, se prelingea pe pământ, aveai impresia că pământul e un burete uriaş, îmbibat cu apă rece.

— O să facem pneumonie, hohotea Visătorul.

— Hai să plecăm de-aici. Mergem la Sperietoare, el o să ştie ce e de făcut. Hai să plecăm de-aici. Hai să nu mai stăm aici, am propus eu.

Am pornit înapoi spre casă, pe jumătate îmbrăţişaţi, ca nişte soldaţi răniţi. Simţeam cum îmi arde capul de la vârtejul gândurilor neliniştitoare, aproape le vedeam evaporându-se în ploaie, preschimbându-se într-un ghem şi alăturându-se norilor negri de pe cer. În timp ce mergeam, alunecând pe pământul desţelenit, mi se îmbulzeau în gură cuvinte pe care ardeam să le

împărtăşesc cu Visătorul. Doream să le rostesc cu voce tare, dar deocamdată nu reuşeam să le scot din mine. Îmi scăpau. Nu ştiam cum să încep.

— Dumnezeule, Dumnezeule Mare, hohotea Visătorul. Era Comandantul, i-am văzut faţa. El era.

Ţineam foarte mult la Visătorul şi nu voiam să mă considere nebună. Nu şi el. Când am ajuns la casa lui Sperietoare, mi-am luat inima-n dinţi şi am hotărât să fac pasul decisiv şi să-i spun ce cred despre toate astea.

— Dionizy, am zis. Animalele se răzbună pe oameni.

Visătorul crede tot ce-i spun, dar de data asta nu mă băga deloc în seamă.

— Nu e chiar aşa de incredibil, am continuat. Animalele sunt puternice şi înţelepte. Nici măcar nu ştim cât sunt de inteligente. Cândva Animalele erau chemate la judecată, ba unele chiar erau condamnate.

— Ce tot spui? Ce tot spui? bâiguia el agitat.

— Am citit undeva despre nişte Şobolani care au fost daţi în judecată pentru că făcuseră multe stricăciuni. Procesul era mereu amânat din cauză că Č□obolanii nu se înfăţişau la tribunal. În cele din urmă li s-a oferit un avocat din oficiu.

— Dumnezeule, ce tot spui?

— Asta s-a întâmplat în Franţa, în secolul al XVI-lea, pare-mi-se, am continuat. Nu ştiu cum s-a sfârşit procesul şi nici dacă au fost condamnaţi.

S-a oprit brusc, m-a prins zdravăn de braţ şi m-a scuturat.

— Eşti în stare de şoc. Ce tot îndrugi?

Ştiam bine ce spun. Am hotărât să verific lucrul ăsta într-o bună zi dacă o să am ocazia.

Sperietoare a apărut de după gard cu lămpiţa pe frunte. În lumina aceea faţa lui arăta cadaverică şi ireală.

— Ce s-a întâmplat? De ce umblaţi noaptea? a întrebat pe un ton de paznic.

— Acolo... lângă maşină... Comandantul a murit, a spus Visătorul, clănţănind din dinţi şi arătând cu mâna în spatele său.

Sperietoare a deschis gura, dar buzele i se mişcau fără să scoată vreun sunet. Începusem să cred că îşi pierduse cu adevărat vocea, dar după un lung răstimp a spus:

— Chiar azi i-am văzut maşina. Era de aşteptat. Conducea băut. Aţi sunat la Poliţie?

— Trebuie? am întrebat, gândindu-mă cum tremura Visătorul.

— Doar aţi găsit corpul. Sunteţi martori.

S-a dus după telefon şi peste o clipă l-am auzit cum anunţă decesul cu o voce liniştită.

— Eu acolo nu mă mai întorc, am spus şi ştiam că nici Visătorul n-avea s-o facă.

— Zace în puţ. Cu picioarele în sus. Cu capul în jos. Plin de sânge. Pretutindeni sunt urme. Mititele, parcă ar fi copite de căprioară, bâiguia Visătorul.

— O să fie vâlvă mare, că doar e poliţist, a spus sec Sperietoare. Sper că nu aţi călcat peste urme. Cred c-aţi văzut şi voi filme poliţiste, nu-i aşa?

Am intrat în bucătăria lui caldă şi luminoasă, în timp ce Sperietoare a rămas în faţa casei ca să aştepte Poliţia. Nu am mai vorbit. Stăteam pe scaune neclintiţi, ca nişte manechine de ceară. Gândurile mele goneau la fel ca norii aceia grei de ploaie.

Poliţiştii au venit o oră mai târziu cu un jeep. Ultimul a coborât din maşină Palton Negru.

— O, bună! Eram sigur că te găsesc aici, tată, a spus sarcastic şi bietul Sperietoare s-a fâstâcit de tot.

Palton Negru ne-a salutat, strângându-ne mâna ostăşeşte, ca şi cum am fi fost nişte cercetaşi, iar el, liderul nostru. Ca şi cum făcuserăm un act de bravură şi acum ne felicita. Doar la Visătorul s-a uitat suspicios.

— Noi cred că ne cunoaştem...?

— Da, da, lucrez la secţie. Cred că mai degrabă din vedere.

— E prietenul meu. Mă vizitează vinerea, deoarece traducem împreună din Blake, m-am grăbit eu să îl lămuresc.

S-a uitat la mine acru şi ne-a rugat politicos să urcăm cu el în maşină. Când am ajuns la Defileu, poliţiştii îngrădiseră deja locul din jurul puţului cu bandă din plastic şi aprinseseră reflectoarele. Ploua şi, în lumina reflectoarelor, picăturile se preschimbau în fire lungi, argintii, asemenea betelii din bradul de Crăciun.

Am pierdut toată dimineaţa la comisariat – toţi trei, cu toate că Sperietoare n-avea nici o vină. Era speriat şi mă simţeam foarte vinovată că îl implicasem şi pe el în povestea asta.

Am fost interogaţi de parcă îl omorâserăm pe Comandant cu mâna noastră. Din fericire, aveau la secţie un automat de cafea extraordinar, care făcea şi ciocolată caldă. Era delicioasă şi parcă m-a pus iar pe picioare, cu toate că, din cauza Beteşugurilor mele, ar fi trebuit să fiu ceva mai atentă.

Când ne-au adus înapoi acasă, era trecut bine de amiază. Soba se stinsese, aşa că m-am chinuit destul de mult să aprind din nou focul.

Am adormit pe canapea. Îmbrăcată. Fără să mă spăl pe dinţi. Am dormit buştean, iar spre dimineaţă, când afară întunericul era încă în putere, am auzit brusc un zgomot straniu şi mi s-a părut că boilerul de la subsol nu mai funcţionează, pentru că nu-i auzeam susurul domol. Am pus repede ceva pe mine şi am coborât în pivniţă. Am deschis uşa de la sala boilerului.

Şi am găsit-o acolo pe Mama, într-o rochie de vară înflorată, cu poşeta pe umăr. Era îngrijorată şi dezorientată.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Mamă, ce cauţi aici? am strigat uluită.

Gura i s-a rotunjit de parcă ar fi vrut să îmi răspundă, iar buzele i s-au mişcat o clipă fără să scoată un cuvânt. Apoi a renunţat. Ochii ei cercetau neliniştiţi pereţii şi tavanul sălii boilerului. Nu ştia unde se află. A vrut iarăşi să zică ceva şi iarăşi a renunţat.

— Mamă, am şoptit şi am vrut să îi prind privirea, care mă ocolea.

Eram supărată pe ea, pentru că murise de mult. Nu aşa se comportă mamele care au murit.

— De unde ai apărut aici? Ä‚sta nu e un loc potrivit pentru tine, am început eu să îi fac reproşuri, dar m-a cuprins o jale mare.

Ea m-a privit înspăimântată şi apoi a început să scruteze pereţii, complet buimăcită.

Am înţeles că eu o convocasem aici de undeva, în pofida dorinţei ei. Am înţeles că era vina mea.

— Pleacă de aici, Mamă, am spus cu blândeţe.

Dar ea nu mă asculta, poate că nici nu mă auzea. Privirea ei nu dorea deloc să se oprească asupra mea. Enervată, am trântit uşa sălii boilerului şi acum stăteam de partea cealaltă, trăgând cu urechea. Am auzit doar un foşnet, nişte pârâituri ce aduceau cu ronţăitul unui Č□oarece.

M-am întors pe canapea. Dimineaţa, imediat ce m-am trezit, mi-am adus aminte tot.

6. Banalităţi şi trivialităţi

„O
căprio
ară
care
rătăce
şte
prin
pădure
Aduce
nelinişt

e sufletu lui omene sc.”

Cred că Sperietoare era făcut să trăiască în solitudine, la fel ca mine, însă singurătăţile noastre nu puteau fi deloc unite. După cele două evenimente dramatice, lucrurile au revenit la cursul lor firesc. Venea primăvara, aşa că Sperietoare s-a aruncat plin de avânt în treburile gospodăriei şi, în liniştea atelierului său, îşi pregătea, fără îndoială, arsenalul de Unelte – ca, de exemplu, ferăstrăul electric, maşina de tuns copacii şi, cea mai detestată de mine, maşina de tuns iarba – cu care avea să-mi facă viaţa amară în timpul verii.

Uneori, în timpul inspecţiilor mele ritualice zilnice, îi vedeam silueta zveltă şi uşor încovoiată, dar întotdeauna de departe. O dată chiar i-am făcut semn cu mâna de pe deal, dar nu mi-a răspuns. Poate că nu m-a văzut.

La începutul lunii martie am avut un alt Atac, unul foarte supărător, şi m-am gândit să-l sun pe Sperietoare sau să mă târăsc până la el şi să-i bat la uşă. Mi se stinsese soba şi nici măcar nu aveam putere să cobor până la sala boilerului. Nu-mi făcea niciodată plăcere să

cobor la subsol, unde erau boilerul şi centrala. De data asta mi-am promis că o să le spun clienţilor mei la vară, când aveau să se întoarcă la casele lor, că nu le mai pot supraveghea proprietăţile în anul următor. Şi că, foarte probabil, acesta este şi la mine ultimul an când voi locui aici. Odată cu venirea iernii, era foarte posibil să fiu nevoită să mă întorc la micul meu apartament de pe Strada Penitenciarului din WrocĹ,aw, chiar lângă universitate, de unde puteam urmări ore în şir cum Odra îşi împinge apele spre nord cu o încăpăţânare hipnotică.

Din fericire, Visătorul venea pe la mine regulat şi făcea focul în soba veche. Aducea cu roaba lemne din şopron, numai că erau impregnate de umezeala de martie şi de aceea scoteau mult fum, dând în schimb puţină căldură. Dintr-un borcan de castraveţi muraţi şi resturi de legume reuşea să facă o supă delicioasă.

Câteva zile am stat în pat, răpusă de rebeliunile trupului meu. Am suportat cu stoicism cârceii din picioare şi senzaţia insuportabilă de foc interior. Urinam cu sânge şi vă asigur că o toaletă plină de lichid roşu face o impresie teribilă. Am tras obloanele la ferestre, pentru că nu mai suportam lumina orbitoare de martie care se reflecta în zăpadă. Durerea îmi sfredelea creierul.

Am o Teorie despre asta. În urma unei erori fatale, conexiunea dintre creierul mic şi creierul mare este deficientă şi inadecvată. Probabil că aceasta este cea mai mare eroare a programului nostru uman. Cineva ne-a creat greşit. Şi din cauza asta ar trebui ca prototipul să fie modificat. Dacă cerebelul şi creierul mare s-ar uni simbiotic, am avea o cunoaştere deplină a anatomiei umane şi a proceselor care se petrec înăuntrul corpului nostru. O, am spune atunci, ne-a scăzut nivelul potasiului din sânge. A treia vertebră cervicală e tensionată. Astăzi avem tensiune periferică scăzută, e indicat să facem mişcare, iar după ouăle cu maioneză de ieri nivelul colesterolului a fost depăşit, aşa că trebuie să fim atenţi ce mâncăm.

Avem corpul pe care îl avem, un bagaj supărător, nu ştim cu adevărat nimic despre el şi trebuie să recurgem la tot soiul de Instrumente pentru a afla despre nişte procese cât se poate de naturale. Mi se pare scandalos că la ultima vizită doctorul mi-a cerut să fac o gastroscopie când a dorit să verifice ce se petrece în stomacul meu. Mi-a băgat pe gât un tub gros şi, cu ajutorul camerei video de la capătul lui, a putut vedea interiorul stomacului meu. Singurul mijloc grosolan şi primitiv care ne-a fost pus la dispoziţie pentru a ne consola este durerea. Îngerii, dacă există, se prăpădesc

de râs din cauza noastră. Să primeşti un corp şi să nu ştii nimic despre el. Fără instrucţiuni de folosire.

Din păcate, greşeala asta, la fel ca toate celelalte, a fost comisă chiar de la început.

Din fericire, programul meu de somn a fost dat iarăşi peste cap: adormeam spre dimineaţă şi mă trezeam după-amiaza. Era ca un scut de apărare natural de lumina zilei, de ziuă în general şi de toate câte trebuia să le fac în timpul zilei. Mă trezeam – sau poate că totul se întâmpla în vis –, auzeam adeseori paşii Fetelor mele pe trepte, tropăitul lor mărunt, şi mi se părea că toate câte se întâmplaseră în ultima vreme nu fuseseră decât o halucinaţie chinuitoare, provocată de febră. Erau nişte momente frumoase.

În clipele mele de somnolenţă mă mai gândeam şi la Cehia. În vis îmi apărea graniţa, iar dincolo de ea, ţara aceea frumoasă, delicată. Acolo totul e scăldat în lumina aurie a Soarelui. Câmpurile respiră paşnic la poalele Munţilor Masă, care probabil că au fost creaţi numai pentru a încânta cu frumuseţea lor. Drumurile sunt drepte, pârâurile curate, în ocoalele de lângă gospodării pasc Cerbi Lopătari şi Mufloni, Iepuraşii zburdă în lanurile de grâne fără să se teamă de combinele prevăzute cu clopoţei de avertisment, care îi atenţionează din vreme. Oamenii nu se grăbesc şi nu se iau la întrecere între ei în

tot ce fac. Nu aleargă după cai verzi pe pereţi. Le place să fie cine sunt şi le place ce au.

Visătorul mi-a povestit de curând că a găsit într-o mică librărie din NĂˇchod, în Cehia, o ediţie interesantă a operelor lui Blake şi de atunci ne imaginăm că oamenii aceia de treabă, care trăiesc pe partea cealaltă a graniţei şi vorbesc între ei într-o limbă unduioasă şi inocentă, seara, după serviciu, aprind focul în sobe şi citesc din Blake. Şi Blake însuşi, dacă ar mai fi trăit, la vederea unor asemenea ţinuturi, ar fi spus că mai există locuri în Univers unde nu s-a produs Căderea, unde lumea nu s-a răsturnat cu susul în jos, ci a rămas o Grădină a Raiului. Aici Omul nu se ghidează după regulile stupide şi rigide ale intelectului, ci judecă altfel – cu inima şi intuiţia. Oamenii nu aruncă vorbe goale în vânt şi nu fac paradă de cunoştinţele lor, ci creează cu imaginaţia lucruri extraordinare. Statul nu le pune zilnic beţe în roate cetăţenilor săi, nu e opresiv, ci îi ajută să îşi împlinească visele şi speranţele. Iar Omul nu este doar o rotiţă în sistem, un figurant, ci o Fiinţă liberă. Asta îmi închipuiam şi în felul acesta boala mea devenea mai suportabilă.

Uneori îmi trece prin minte că numai un om bolnav este cu adevărat sănătos.

În prima zi când m-am simţit mai bine, am pus ceva pe mine la repezeală şi, mânată de sentimentul datoriei, am pornit să-mi fac turul. Eram slăbită asemenea colţilor de cartofi care încolţeau la mine în beci pe întuneric.

Am constatat că zăpada care se topea rupsese jgheabul de pe casa Scriitoarei şi acum apa se scurgea direct pe peretele de lemn. Mucegai garantat. Am sunat-o, dar bineînţeles că nu am găsit-o acasă – poate că nici măcar nu era în ţară. Asta însemna că trebuia să mă descurc singură cu jgheabul.

E un mare mister cum fiecare nouă provocare trezeşte în noi adevărate forţe vitale. M-am simţit instantaneu mai bine, numai în piciorul stâng mă mai săgeta încă durerea, asemenea unui curent electric, aşa că îl ţineam ţeapăn, ca şi cum ar fi fost o proteză. Apoi, când a trebuit să car scara, am încetat cu desăvârşire să-mi mai bag în seamă Beteşugurile. Am uitat de durere.

Am stat vreo oră pe scară, cu mâinile ridicate, încercând fără succes să prind iar jgheabul în cârligele semicirculare. Dar unul dintre ele se rupsese şi cu siguranţă zăcea undeva pe jos, ascuns adânc în zăpada din faţa casei. Aş fi putut să îl aştept pe Visător, care trebuia să vină pe seară cu un nou catren şi cumpărăturile, însă Visătorul e delicat, are mâini mici, de copil, şi, ce să mai lungim vorba, nu e nici foarte

descurcăreţ. Spun asta cu toată dragostea. Nu este un defect. Eram de părere că există atâtea calităţi şi Caracteristici pe lume, încât fiecare poate fi înzestrat din belşug cu ele.

Şi m-am uitat de la înălţimea scării la schimbările produse de dezgheţ în Platou. Pe ici, pe colo, mai ales pe versanţii de la sud şi est, se vedeau pete negre – acolo iarna îşi retrăgea armata, dar continua să opună rezistenţă pe răzoare şi la marginea pădurii. Defileul era în întregime alb. De ce pământul arat era mai cald decât pământul acoperit de iarbă? De ce în pădure zăpada se topeşte mai repede? De ce lângă trunchiurile copacilor se formează amprente rotunde în zăpadă? Oare copacii sunt calzi?

I-am pus toate aceste întrebări lui Sperietoare. M-am dus la el să îl rog să mă ajute cu jgheabul Scriitoarei. S-a uitat la mine uluit, fără să spună nimic. Cât îl aşteptam, m-am uitat la diploma de onoare primită la concursul de strângere a bureţilor, organizat anual de Asociaţia Ciupercarilor „Mânătarca”.

— Nu ştiam că eşti atât de bun la culesul ciupercilor.

A zâmbit morocănos şi, în stilul lui, nu mi-a răspuns.

Ne-am dus împreună la atelierul lui, care semăna cu o clinică de chirurgie – interiorul era plin de sertare şi rafturi pe care erau etalate tot soiul de Unelte, special

concepute pentru efectuarea unei sarcini anume. A scormonit îndelung într-o cutie şi în cele din urmă a scos la iveală o bucată de sârmă de aluminiu plată, răsucită într-un cerc care nu se închidea complet.

— Inel de fixare, a spus.

Vorbind alene, pronunţând cuvânt după cuvânt, de parcă s-ar fi luptat cu paralizia progresivă a limbii, mi-a destăinuit că nu a mai schimbat o vorbă cu nimeni în cursul ultimelor săptămâni şi că e limpede că abilitatea lui de a articula cuvinte regresează. În cele din urmă, dregându-şi vocea, mi-a mai spus că Talpă Mare murise din cauză că se înecase cu un os. În urma autopsiei, s-a constatat că fusese un accident nefericit. Ştia asta de la fiul său.

Am râs.

— Am crezut că Poliţia e capabilă de descoperiri mai interesante. Că s-a sufocat cu un os se vedea cu ochiul liber...

— Nimic nu se vede cu ochiul liber, a spus el foarte abrupt, aşa cum îi stătea în caracter, iar cuvintele lui mi-au rămas întipărite în minte.

— Tu ştii ce cred eu despre asta, nu-i aşa?

— Ce?

— Ĺ˘i-aduci aminte de căprioarele acelea pe care le-am văzut lângă casa lui când ne duceam la el? Ele l-au ucis.

Tăcea, uitându-se foarte concentrat la inelul din mână.

— Cum?

— Cum, necum. Nu ştiu exact. Poate că pur şi simplu l-au speriat în timp ce le devora surata ca un barbar.

— Vrei să spui că e vorba despre o reglare de conturi? O conspiraţie a căprioarelor?

N-am mai zis nimic câteva clipe. Cred că Sperietoare are nevoie de mult timp ca să-şi adune gândurile şi apoi să le digere. Ar trebui să consume mai multă sare. După cum am spus, sarea te ajută să gândeşti mai rapid. La fel de alene şi-a pus cojocul şi galoşii.

Cum mergeam prin zăpada topită, l-am întrebat:

— Č▯i Comandantul din puţ?

— Ce anume vrei să ştii? Cauza decesului? Nu ştiu. Nu mi-a spus.

Se referea, bineînţeles, la Palton Negru.

— Nu, nu, eu ştiu care a fost cauza morţii.

— Care? a întrebat de parcă oricum nu-l interesa.

Aşa că nu am răspuns imediat, am aşteptat să traversăm podeţul spre casa Scriitoarei.

— Aceeaşi.

— Adică s-a înecat cu un os?

— Nu fi răutăcios. Căprioarele l-au omorât.

— Ĺˇine scara, a spus el în loc de răspuns.

A urcat treptele şi a meşterit la jgheab în timp ce eu îmi prezentam Teoria. Aveam chiar şi un martor – pe Visătorul. Eu şi Visătorul ajunseserăm primii la locul crimei şi văzuserăm ceea ce Poliţia nu a mai avut cum să vadă, pentru că la ora când au descins era deja întuneric şi totul băltea. Zăpada se topea văzând cu ochii, ştergând esenţialul – urmele acelea stranii din jurul fântânii, sute de urme – dacă nu şi mai multe – mărunte, circulare, de parcă o turmă întreagă de Căprioare ar fi încercuit Omul.

Sperietoare mă asculta însă în tăcere, de data asta pentru că ţinea în gură şuruburile. Aşa că am continuat. În opinia mea, lucrurile s-au întâmplat astfel: Comandantul mergea cu maşina şi, din cine ştie ce motiv, s-a oprit. Poate o Căprioară, una din criminale, s-a prefăcut că e bolnavă, iar el s-a bucurat că a găsit un vânat. Şi când a ieşit din maşină, Animalele l-au încercuit şi au început să-l împingă spre fântână...

— Avea o rană la cap, a spus Sperietoare de sus după ce a strâns şi ultimul şurub.

— Da, din cauză că s-a lovit în cădere.

— Gata, a spus după un moment de tăcere, începând să coboare.

Într-adevăr, jgheabul stătea prins în inelul de aluminiu. Cel vechi avea să fie găsit cu siguranţă peste vreo lună, după ce se topea toată zăpada.

— Încearcă să nu mai spui nimănui teoria asta. E improbabil să fi fost aşa şi îţi poate dăuna, a spus Sperietoare şi s-a îndreptat pur şi simplu spre casă, fără să îmi arunce vreo privire.

M-am gândit că şi el mă consideră nebună, la fel ca toţi ceilalţi, şi mi-a părut tare rău.

Dar asta nu era problema mea. Stă scris în Blake: „Prietenia Adevărată înseamnă Divergenţă de păreri”.

* * *

Am fost convocată pentru o nouă depoziţie printr-o scrisoare recomandată, pe care mi-a adus-o Poştaşul. Deoarece trebuise să bată atâta drum din orăşel până în Platou, era supărat pe mine şi nu s-a sfiit să mi-o arate.

— Ar trebui să li se interzică oamenilor să locuiască atât de departe, a spus imediat ce a intrat. La ce vă foloseşte că v-aţi ascuns aşa de lume? Oricum vi se dă de urmă.

În glasul lui se simţea o satisfacţie maliţioasă.

— Semnaţi aici, vă rog, o recomandată de la Procuratură.

Nu se numărase niciodată printre prietenii Fetelor mele. Întotdeauna îi dădeau clar de înţeles că nu îl agreează.

— Ei, şi cum e viaţa în turnul de fildeş, deasupra capetelor oamenilor de rând şi cu nasul printre stele? a întrebat.

Asta detest cel mai mult la oameni – ironia flegmatică. Este o atitudine foarte laşă: poţi să iei totul peste picior, să umileşti, să nu te implici niciodată în nimic, să nu te ataşezi niciodată de nimic. Să fii ca un impotent care nu va cunoaşte niciodată plăcerea, dar va face tot ce îi stă în putinţă să o facă detestabilă în ochii celorlalţi. Ironia flegmatică este arma principală a lui Urizen. Arma neputinţei. În plus, ironicii au întotdeauna o anumită viziune asupra lumii, pe care o afişează triumfal, cu toate că, dacă începi să îi iei la bani mărunţi şi să îi descoşi, se dovedeşte că viziunea asta e formată numai din banalităţi şi trivialităţi. Eu nu aş îndrăzni niciodată să fac pe cineva prost aşa, pur şi simplu, şi nu am vrut să-l condamn pe Poştaş de la bun început. L-am invitat să ia loc şi i-am făcut o cafea exact aşa cum le place Poştaşilor cafeaua – tare, naturală, infuzată direct în pahar. L-am servit şi cu turtă dulce, care îmi rămăsese

de la sărbători. Speram că mai era bună şi că nu o să-şi rupă dinţii în ea.

Şi-a scos haina şi a luat loc la masă.

— În ultima vreme am înmânat multe asemenea citaţii şi cred că toate au legătură cu moartea Comandantului, a spus.

Eram foarte curioasă să aflu pe cine mai convocase Procuratura, dar nu am lăsat să se vadă asta. Poştaşul aştepta întrebarea mea, care nu mai venea. Se foia pe scaun, sorbăcăindu-şi cafeaua. Eu totuşi ştiam să fac faţă tăcerii.

— De exemplu, am dus asemenea citaţii tuturor colegilor lui, a spus în cele din urmă.

— Ah, da? am răspuns eu indiferentă.

— Pe toţi îi interesează numai banii, a început tărăgănat, şovăitor, dar se vedea că începe să-şi dea drumul şi n-avea să termine curând. Au dat din coate ca să ajungă la putere. De unde au asemenea maşini şi case? De pildă, Maţe. Credeţi că a strâns atâta avere de pe urma abatorului? şi-a tras el sugestiv în jos pleoapa inferioară, dezgolindu-şi albul ochiului. Sau de pe urma vulpilor? Totul este doar un paravan, doamnă Duszejko.

Am tăcut amândoi o vreme.

— Se spune că formau o clică. Cineva trebuie să-l fi ajutat să ajungă în puţul ăla, sunt sigur, a mai adăugat Poştaşul cu multă satisfacţie.

Nevoia lui de a-i vorbi de rău pe semenii săi era atât de mare, că nici măcar nu era nevoie să-l trag de limbă.

— Toată lumea ştie că jucau pocher pe bani mulţi. Iar restaurantul ăla nou al lui, Casablanca, e un bordel şi el făcea trafic de persoane.

M-am gândit că deja exagerează.

— Se pare că făceau contrabandă cu automobile de lux furate din străinătate. Mi-a spus cineva – nu spun cine – că a văzut dimineaţa, foarte devreme, un BMW superb care mergea pe drumuri de ţară. De unde venea? a întrebat retoric, aşteptându-se cu siguranţă să cad din picioare de uimire la auzul acestor revelaţii.

Cu siguranţă multe din cele ce le spunea erau simple scorneli.

— Luau şpăgi uriaşe. Altfel de unde ar fi putut să aibă asemenea maşini cum avea Comandantul? Din leafa de poliţist? O să-mi spuneţi că puterea i se urcă omului la cap şi aţi avea dreptate. Omul îşi pierde orice urmă de decenţă. Au vândut Polonia noastră pe doi bani. Îl cunoşteam pe Comandant de ani de zile. Cândva nu era decât un miliţian de duzină, s-a angajat la Miliţie ca să nu ajungă la fabrica de sticlă, la fel ca alţii. Acum vreo

douăzeci de ani am bătut mingea împreună. Iar acum se prefăcea că nu mă mai cunoaşte. Cum se despart drumurile oamenilor în viaţă... Eu – un poştaş obişnuit, el – mare şef. Eu – Cinquecento, el – jeep Cherokee.

— Toyota, am spus. Toyota Land Cruiser.

Poştaşul a oftat din greu şi, brusc, mi-a părut rău de el, fiindcă, neîndoielnic, făcuse cândva parte la rândul său dintre oamenii inocenţi, dar acum fierea îi inunda inima în cantităţi uriaşe. Probabil că nici lui nu-i era uşor. Şi cu siguranţă era aşa maliţios din cauza greutăţilor vieţii.

— Dumnezeu l-a creat pe Om Fericit şi Bogat. Dar viclenia i-a făcut pe cei inocenţi nişte sărmani, l-am citat pe Blake din memorie.

De altfel, asta este şi părerea mea.

Numai cuvântul „Dumnezeu” îl pun între ghilimele.

* * *

Când Visătorul a venit în după-amiaza aceea, era răcit. Lucram acum la „The Mental Traveller” şi chiar de la bun început s-a iscat între noi o polemică legată de felul cum ar trebui să traducem cuvântul *mental*: ca „intelectual” sau mai degrabă ca „spiritual”. Strănutând, Visătorul citea:

I travel'd thro' a Land of Men
A land of Men & *Women too,*
And heard & saw such dreadful things
As cold Earth wanderers never knew[7]*.*

Mai întâi fiecare dintre noi a venit cu propria versiune în polonă, pe urmă le-am comparat şi am încercat să reunim cele mai bune idei. Procesul semăna puţin cu un joc de logică, cu un scrabble complicat.

Am străbătut în lung şi-n lat Pământul oamenilor,
Meleag al Bărbaţilor şi al Femeilor,
Şi am auzit şi am văzut Lucruri atât de îngrozitoare,
Încât nimeni nu se încumetă să le dea glas.

Sau:

Am cutreierat Pământul Oamenilor,
Ĺ˘inut al Bărbaţilor şi al Femeilor.
Am văzut şi-am auzit Lucruri atât de straşnice
Pe care nu le-a mai cunoscut nici un Om până la mine.

---

[7] Fragment din poezia „The Mental Traveller" („Călător cu mintea") a lui William Blake.

Sau:

Bătut-am Pământul de la un capăt la altul,
Cutreierat-am Ĺ˘inutul Bărbaţilor şi al Femeilor,
Văzut-am şi auzit-am Lucruri de-a dreptul teribile,
Pe care nu le-a mai cunoscut nici un Om până la mine.

— De ce insistăm să păstrăm „Femeilor” la sfârşit? am întrebat. Dar dacă am spune: „al Bărbaţilor şi Femeilor Ĺ˘inut”? Atunci am căuta o rimă pentru „Ĺ˘inut”. De exemplu, „bătut”, „străbătut”.

Visătorul tăcea, rozându-şi unghiile, şi în cele din urmă a propus triumfător:

Bătut-am ale omului ţinuturi,
ţinuturi cu bărbaţi şi cu femei,
Şi mi-a fost dat să văd cumplite lucruri,
Pe care nimeni nu pune temei.

Nu eram foarte convinsă, dar am dat bice şi până la zece seara am terminat toată poezia. Apoi am mâncat rădăcini de pătrunjel la cuptor, stropite cu ulei de măsline. Şi orez cu mere şi scorţişoară.

După o cină atât de minunată, în loc să aprofundăm subtilităţile poeziei, am revenit parcă involuntar la cazul Comandantului. Visătorul era la curent cu ceea ce ştia Poliţia. Doar avea acces la întreaga lor reţea. Bineînţeles, nu ştia chiar totul. Ancheta în cazul morţii Comandantului era condusă de o autoritate superioară. În plus, Visătorul era obligat să păstreze secretul profesional, dar nu şi faţă de mine. Ce puteam eu face cu un mare secret care mi-ar fi fost încredinţat? Nici măcar nu ştiam să bârfesc. De aceea de obicei îmi spunea multe.

De exemplu, se ştia deja că murise din cauza unei leziuni la cap, cel mai probabil rezultat al căderii în puţul pe jumătate înfundat. Au constatat şi că era sub influenţa alcoolului, fapt care ar fi trebuit să-i mai amortizeze căderea, căci oamenii beţi sunt mai maleabili. Totodată, lovitura de la cap era prea puternică pentru a fi fost provocată doar de căderea în puţ. Ar fi trebuit să cadă de la o înălţime de câteva zeci de metri. Dar nu s-au găsit alte explicaţii plauzibile. Se lovise la tâmplă. Lipsea Obiectul contondent. Lipseau indiciile. La faţa locului găsiseră doar câteva gunoaie – ambalaje de praline, pungi de plastic, cutii vechi, un prezervativ folosit. Vremea era execrabilă, iar echipa specială a ajuns destul de târziu la faţa locului. Bătea un vânt

puternic, ploua şi zăpada se topea foarte repede. Noi ne aminteam foarte bine Noaptea aceea. Poliţia a fotografiat urmele acelea stranii de pe sol, pe care eu eram în continuare convinsă că le lăsaseră copitele Căprioarelor. Dar Poliţia nu ştia sigur dacă urmele acelea nu fuseseră acolo de mai devreme şi dacă aveau vreo legătură cu moartea Comandantului. Condiţiile meteorologice nu permiteau emiterea unei concluzii sigure. Nici urmele de bocanci nu erau foarte clare.

O descoperire senzaţională a fost totuşi faptul că în clipa morţii Comandantul avea asupra lui suma de douăzeci de mii de zloţi, într-un plic cenuşiu ascuns sub centura pantalonilor. Banii erau aranjaţi uniform în două teancuri prinse cu elastic. Acest lucru i-a pus cel mai tare pe gânduri pe anchetatori. De ce asasinul nu a luat banii? Nu ştia de existenţa lor? Dar dacă cel care i-a dat banii a fost asasinul însuşi? Şi pentru ce? Într-o infracţiune, când nu ştii despre ce este vorba, cu siguranţă este vorba despre bani. Aşa se spune, dar eu consider că este o simplificare absurdă.

Exista şi ipoteza unei morţi accidentale, o versiune destul de cusută cu aţă albă. Poate tocmai căuta un loc unde să ascundă banii şi, fiind beat, a căzut în fântână şi a murit.

Totuşi Visătorul se încăpăţâna să susţină că fusese omorât.

— Îmi spune asta intuiţia. Noi am ajuns acolo primii. Ĺ˘i-aduci aminte că în aer mirosea a crimă?

Şi eu avusesem atunci aceeaşi impresie.

7. Discurs adresat unui Pudel

„Calul bătut cu cravaşa când e înglodat în noroi Caută ajutor la Cer, cere sânge de om.”

Poliţia ne-a mai tracasat de câteva ori. Ne prezentam fără să crâcnim la interogatorii şi, cu această ocazie, mai

rezolvam în oraş diverse treburi – am cumpărat seminţe, am depus o cerere de subvenţionare din fondurile Uniunii Europene, ba chiar ne-am dus o dată la cinema. De fiecare dată am mers împreună, chiar dacă era convocat doar unul dintre noi. Sperietoare a recunoscut la Poliţie că auzise în după-amiaza aceea cum maşina Comandantului trecuse pe lângă casele noastre, vuind şi horcăind. A mai spus că atunci când era băut, Comandantul mergea întotdeauna pe drumurile lăturalnice, aşa că nu s-a mirat că îl aude. Poliţiştii care îi luau depoziţia s-au simţit probabil prost auzind asta.

Din păcate, eu nu puteam confirma spusele lui Sperietoare, chiar dacă mi-aş fi dorit s-o fac.

— Eram acasă, dar nu am auzit nici o maşină şi nu l-am văzut pe Comandant. Probabil puneam lemne în cuptorul din sala boilerului, iar până acolo nu răzbat zgomotele de pe drum.

Pe mine povestea asta a încetat să mă mai preocupe destul de repede, cu toate că de câteva săptămâni toată regiunea nu vorbea despre nimic altceva, emiţând ipoteze tot mai fanteziste. Pur şi simplu încercam să alung orice gând pe această temă – era suficientă moarte în jurul meu cât să nu ţin în mod deosebit să revin obsesiv la un asemenea subiect.

M-am apucat iarăşi de una dintre Cercetările mele. De data asta am pornit de la studierea atentă a programului de televiziune, alegând varianta cu cel mai mare număr de canale. Căutam legătura reciprocă dintre conţinutul filmelor difuzate într-o anumită zi şi configuraţia Planetelor. Legăturile reciproce erau foarte importante şi păreau evidente. Adeseori mă întrebam dacă acolo, la televiziuni, persoana care face grila de programe nu încearcă să ne impresioneze cu vastele sale cunoştinţe de astrologie. Sau poate întocmea programul fără să aibă habar de existenţa acestei ştiinţe potente. Se putea întâmpla la fel de bine ca aceste corelaţii să existe în afara noastră, iar noi să le percepem absolut neintenţionat. Deocamdată îmi desfăşuram cercetarea la scară redusă, limitându-mă la doar câteva titluri. Am observat, de pildă, că un anumit film cu titlul *Medium*, unul foarte emoţionant şi straniu, era difuzat pe post când Soarele în tranzit intra în aspect cu Pluton şi cu Planetele din Scorpion. Filmul discută despre dorinţa de nemurire şi despre felul în care putem subjuga pe cineva prin voinţa omenească. În film era vorba despre experienţele din pragul morţii, despre frenezia sexuală şi despre alte aspecte plutoniene.

Am reuşit să observ similarităţi şi în cazul filmelor din seria *Alien*, cele cu extratereştrii de pe o navă cosmică.

Aici era vorba despre relaţiile subtile dintre Pluton, Neptun şi Marte. De fiecare dată când Marte era în aspect simultan cu cele două Planete lente, televiziunile dădeau în reluare unul dintre filmele seriei *Alien*. Aşa-i că e fascinant?

Asemenea corelaţii sunt uluitoare. Am suficient material empiric pentru a putea scrie o carte despre asta. Deocamdată însă m-am mulţumit să elaborez un scurt raport, pe care l-am trimis mai multor publicaţii. Nu cred că vreuna dintre ele o să-l publice, dar poate o să atragă atenţia cuiva.

Pe la jumătatea lui martie, când deja mă simţeam în formă, am pornit într-un tur mai amplu, ceea ce înseamnă că nu m-am limitat la inspectarea caselor aflate sub tutela mea, ci m-am hotărât să fac un ocol şi mai mare, să merg până la pădure, apoi peste lunci, până aproape de şosea, pe lângă râpă.

În perioada aceasta a anului lumea apare în ipostaza ei cea mai detestabilă. Zăpada mai rezistă pe alocuri în pete mari, albe, este tare şi compactă, e greu să recunoşti în ea puful acela frumos şi nevinovat care cade în ajunul Crăciunului ca să ne facă plăcere. Acum este ca tăişul unui cuţit, ca o suprafaţă metalică. Păşeşti greu prin ea, îţi încătuşează picioarele. Dacă nu ai avea galoşi

înalţi, ţi-ar răni pulpele. Cerul este jos, plumburiu, ai impresia că îl poţi atinge cu mâna dacă urci pe o colină mai înaltă.

Cum mergeam, m-am gândit că nu voi putea trăi mereu aici, în casa mea de pe Platou, îngrijindu-mă de alte case. Într-o bună zi Samurai se va strica şi nu voi mai avea cum să ajung la oraş. Treptele de lemn vor putrezi, zăpada va rupe jgheaburile, soba se va strica, ţevile vor crăpa de la gerul din februarie. Şi eu o să mă şubrezesc tot mai tare. Beteşugurile mele îmi distrug trupul încet şi fără milă. Genunchii mă dor tot mai mult de la an la an, iar ficatul în mod clar nu mai e bun de nimic. Că doar trăiesc deja de multă vreme. Asta îmi trecea prin cap. Poate că erau chestii patetice, dar cândva trebuia să încep să mă gândesc serios şi la aşa ceva.

Şi atunci am observat un stol rapid şi sprinten de sturzi. Sturzii sunt Păsări pe care le vezi mereu numai în stoluri. Se mişcă agil, ca un singur corp aerian mare şi delicat. Am citit undeva că Sturzii se apără dacă îi atacă un Prădător, cum ar fi unul dintre Şoimii aceia indolenţi care planează în văzduh asemenea unor duhuri sfinte. Stolul are o metodă de luptă destul de perfidă şi de specifică, ba chiar este capabil să se răzbune: toate păsările din stol urcă fulgerător în înaltul cerului şi, ca la

comandă, defechează deasupra opresorului – zeci de răhăţei albi de pasăre cad pe aripile frumoase ale Şoimului, mânjindu-le, încleindu-le, în vreme ce acidul excrementelor îi atacă penele. Într-o asemenea situaţie Prădătorului îi vine mintea la cap şi renunţă la prigoană, aterizând dezgustat în iarbă. Penele îi sunt atât de mânjite, încât poate muri de dezgust. Îi ia o zi întreagă să le cureţe, ba chiar îi mai rămâne şi pe a doua zi. Nu doarme, nu e în stare să doarmă cu aripile atât de murdare. Faptul că duhneşte îl face să se simtă oribil. E ca un Şoarece, ca o Broască, ca un stârv. Nu poate îndepărta cu ciocul fecalele uscate, îngheaţă de frig, iar prin penele încleiate apa ploii răzbate cu uşurinţă până la pielea lui delicată de pasăre. Acum şi semenii săi, Şoimii, îl evită. Li se pare ciumat, contaminat de o boală îngrozitoare. Acum demnitatea lui e lezată. Toată această situaţie este insuportabilă pentru Şoim şi se întâmplă chiar ca Pasărea să se sinucidă.

Acum Sturzii, conştienţi de forţa lor colectivă, se prosteau în faţa mea, executând în aer figuri complicate.

Am văzut şi două Coţofene şi m-am mirat că au urcat tocmai până la Platou. Dar ştiu că aceste Păsări se înmulţesc mai uşor decât altele şi în curând vor fi pretutindeni, aşa cum în ziua de azi vezi pretutindeni Porumbei. Dacă vezi o Coţofană, ai ghinion, dacă vezi

două, ai noroc. Aşa se spunea când eram eu mică, numai că pe atunci Coţofenele erau în număr mai redus. Azi poţi întâlni mai mult de două deodată. Toamna trecută, după sezonul de împerechere, le-am văzut venind în zbor cu sutele, în căutarea unui loc unde să înnopteze. Sunt curioasă dacă acest lucru înseamnă că o să am noroc de mai multe ori.

M-am uitat îndelung la Coţofene, care se scăldau într-o băltoacă formată de zăpada topită. Mă priveau pieziş, dar era clar că nu se temeau de mine, întrucât împroşcau cu obrăznicie apa cu aripile şi-şi scufundau capul în baltă. Urmărindu-le fâlfâitul vesel, nu mă îndoiam că o asemenea baie trebuie să fi fost teribil de plăcută.

Din câte se pare, Coţofenele nu pot trăi fără asemenea băi frecvente. În plus, sunt inteligente şi obraznice. Toată lumea ştie că fură de la alte Păsări material pentru cuiburi, în care aduc tot felul de obiecte strălucitoare. Am auzit şi că uneori se înşală şi aduc în cuib mucuri de ţigară care încă mai mocnesc, dând foc fără să vrea clădirilor unde şi-au construit cuibul. În latină Coţofana noastră bine-cunoscută are un nume foarte frumos – *Pica pica*.

Ce mare şi plină de viaţă este lumea.

Am mai văzut de foarte departe şi o Vulpe cunoscută, căreia eu îi spun Consulul – atât e de elegantă şi de maiestuoasă. Merge întotdeauna pe aceleaşi cărări. Iarna îi deconspiră traseele – drepte ca o riglă, hotărâte. E un mascul bătrân, vine din Cehia şi se întoarce acolo, în mod evident are aici ceva afaceri ilegale. Îl urmăream cu binoclul: cobora în vale iute, în trap mărunt, pe urmele pe care le lăsase în zăpadă la dus – poate pentru ca eventualilor vânători să li se pară că a trecut pe acolo doar o singură dată. Mă uitam la el ca la o veche cunoştinţă. Deodată am observat că de data asta Consulul s-a abătut de la traseul lui obişnuit şi, până să mă uit, a dispărut în desişul care creşte pe răzoare. Acolo se afla un amvon, iar la câţiva metri mai încolo, încă unul. Avusesem cândva de-a face cu ele. Vulpea a dispărut din raza mea vizuală şi, întrucât nu aveam nimic altceva de făcut, am mers de-a lungul lizierei pădurii în direcţia ei.

Era un câmp întins, încă acoperit cu zăpadă. Fusese arat în toamnă şi acum bulgării din pământul pe jumătate îngheţat formau sub picioare o suprafaţă greu de traversat. Începusem deja să regret că o pornisem pe urmele Consulului, când, brusc, reuşind să mă apropii mai mult, am observat ce îl atrăsese acolo. O formă mare, neagră, întinsă pe zăpadă, şi nişte pete de sânge

uscat. Lângă ea, dar puţin mai departe de mine, stătea Consulul. Se uita la mine lung, liniştit, fără teamă, ca şi cum ar fi spus: Vezi? Vezi? Te-am adus aici ca să-ţi arăt, dar mai departe va trebui să te ocupi tu de asta. Şi a şters-o.

M-am apropiat mai tare şi am văzut: era un Mistreţ. Încă nu era adult. Zăcea într-o baltă de sânge cafeniu. Zăpada dimprejur era tasată până la sol, ca şi cum Animalul s-ar fi tăvălit, scuturat de convulsii. În jurul lui mai erau nişte urme – de Vulpe şi de Păsări. Şi copite de Căprioară. Animalele trecuseră pe acolo. Veniseră să vadă crima cu propriii ochi şi să îl jelească pe tânăr. Preferam să mă uit la urmele acelea decât să mă uit la trupul Mistreţului. De câte ori te poţi uita la un corp fără suflare? N-avea să se termine niciodată? Plămânii mi s-au contractat dureros, respiram anevoie. M-am aşezat pe zăpadă şi din ochi au început să-mi curgă iarăşi lacrimi. Simţeam greutatea uriaşă, insuportabilă, a propriului trup. De ce nu putusem să mă duc în altă parte, de ce îl urmărisem până aici pe Consul, de ce nu fusesem în stare să îi ignor urmele întunecate? Oare chiar trebuia să fiu martora tuturor Crimelor? Ziua aceea ar fi putut să se desfăşoare cu totul altfel, la fel şi zilele următoare. Am văzut unde îl nimeriseră gloanţele – în piept şi în burtă. Am văzut şi încotro fugea – spre graniţă, spre Cehia,

fugea de noile amvoane, care se aflau pe partea poloneză a pădurii. Cu siguranţă din ele trăseseră, aşa că trebuie să fi alergat, rănit, încă o bucată de drum. Încercase să se refugieze în Cehia.

Mă încearcă o jale profundă, o durere enormă pentru fiecare Animal mort. E ca un doliu care nu se încheie niciodată. O moarte e urmată de alta, aşa că sunt într-un doliu permanent. Iată care este condiţia mea.

Am îngenuncheat în zăpada însângerată şi i-am mângâiat blana aspră, rece, ţeapănă.

* * *

— Aveţi mai multă compasiune pentru animale decât pentru oameni.

— Nu e adevărat. Am compasiune şi pentru unii, şi pentru alţii. Dar nimeni nu trage în oamenii lipsiţi de apărare, i-am spus funcţionarului de la Poliţia Municipală în seara aceleiaşi zile. Cel puţin acum, am mai adăugat.

— E drept. Suntem o ţară paşnică, mi-a dat dreptate poliţistul.

Mi se părea bun la suflet şi nu prea isteţ.

Nu m-am abţinut şi i-am spus:

— Despre cum e ţara în care trăim vorbesc Animalele din ea. Atitudinea faţă de Animale. Dacă oamenii se

comportă cu bestialitate faţă de Animale, nici o democraţie şi nimic altceva nu le poate veni în ajutor.

La Poliţie am lăsat numai o reclamaţie. Au scăpat repede de mine. Mi-au dat o foaie în care am scris tot ce era de scris. M-am gândit că şi Poliţia Comunitară e tot un organ de ordine, de aceea am venit şi la ei. Mi-am promis că, în caz că eşuez, a doua zi o să mă duc la Procuratură. La Palton Negru. Şi o să anunţ Criminalistica.

Un bărbat tânăr şi chipeş, care semăna puţin cu Paul Newman, a scos dintr-un sertar un dosar cu hârtii şi acum căuta un pix. O femeie în uniformă a venit dintr-o altă încăpere şi i-a pus în faţă o cană.

— Doriţi o cafea? m-a întrebat.

Am dat din cap recunoscătoare. Eram îngheţată. Mă dureau iar picioarele.

— De ce nu au luat cadavrul? Ce credeţi? am întrebat, fără să-mi fac iluzii c-o să-mi şi răspundă.

Amândoi păreau surprinşi de vizita mea şi nu prea ştiau cum să se poarte. Am primit cafeaua adusă de doamna aceea drăguţă şi am răspuns tot eu:

— Pentru că n-au ştiut că l-au omorât. Trag în tot ce mişcă, ilegal, aşa că şi în Mistreţ au tras şi au uitat. Au crezut că o să cadă lat într-un tufiş şi nimeni n-o să afle

vreodată că au ucis un Mistreţ în afara sezonului de vânătoare.

Am scos din geantă o foaie tipărită la imprimantă şi i-am băgat-o bărbatului sub nas.

— Am verificat totul. De-acum e luna martie. Uitaţi, deja nu mai e permis să se vâneze Mistreţi, am încheiat satisfăcută şi mi s-a părut că raţionamentul meu este ireproşabil, cu toate că pentru mine era absolut ilogic ca pe data de 28 februarie să poţi ucide Animale, iar a doua zi, nu.

— Stimată doamnă, a spus Paul Newman, lucrurile astea chiar nu ţin de competenţa noastră. Mergeţi la veterinar să-l informaţi despre mistreţ. El o să ştie ce trebuie făcut în asemenea situaţii. Poate că mistreţul era turbat.

Am trântit cana pe masă.

— Ba nu, cel care l-a ucis era turbat, am strigat, pentru că argumentul ăsta îmi era prea bine cunoscut: multe Crime comise asupra Animalelor sunt justificate de scuza că ar fi putut fi turbate. Are plămânii ciuruiţi, e limpede că a murit în chinuri. L-au împuşcat şi au crezut că a scăpat cu viaţă şi a fugit. În plus, veterinarul e de partea lor, vânează împreună.

Bărbatul s-a uitat neputincios la colega lui.

— Č□i ce doriţi de la noi?

— Să demaraţi o anchetă. Să-i pedepsiţi pe făptaşi. Să amendaţi legea.

— E prea mult. Nu se poate să aveţi chiar atâtea aşteptări, a spus el.

— Ba se poate. Eu singură stabilesc ce aşteptări am! am ţipat înfuriată.

S-a fâstâcit. Situaţia îi scăpa de sub control.

— Bine, bine. Facem un raport oficial.

— Către cine?

— Mai întâi solicităm lămuriri de la Asociaţia Vânătorilor. Să se pronunţe ei în chestiunea asta.

— Dar ăsta nu a fost primul caz, pentru că pe partea cealaltă a Platoului am găsit un craniu de Iepure găurit de glonţ. Č□tiţi unde? În apropierea graniţei. Acum numesc crângul acela Tărâmul Tigvei.

— Poate că vânătorii au pierdut un iepure.

— Au pierdut, ziceţi? am ţipat iar. Trag în orice mişcă, stimate domn.

Am tăcut o clipă, simţindu-mă ca şi cum un pumn uriaş m-ar fi izbit în plin în coşul pieptului.

— Chiar şi în câini!

— Uneori câinii din sat ucid animale. Č□i dumneata ai câini şi îmi aduc aminte că anul trecut au existat plângeri împotriva dumitale...

Am înţepenit. Asta mă duruse foarte tare.

— Nu mai am Câini.

Cafeaua era proastă, din aia solubilă. O simţeam în stomac ca pe o gheară.

M-am îndoit de mijloc.

— Ce-aţi păţit? Ce-aveţi? a întrebat femeia.

— Nimic, nimic, am răspuns. Am diverse Beteşuguri. N-ar trebui să beau nes şi nici pe voi nu vă sfătuiesc. Dăunează la stomac.

Am pus cana deoparte.

— Ei? Faceţi raportul? am întrebat pe un ton, cred eu, foarte la obiect.

S-au uitat din nou unul la altul şi bărbatul a întins mâna fără grabă după un formular.

— În regulă, a spus şi aproape că i-am auzit gândurile, „O să-l scriu, fiindcă n-am de ales, dar n-o să-l arăt nimănui”, aşa că i-am spus: Č□i o să vă rog să-mi daţi o copie cu data şi cu semnătura dumneavoastră.

În timp ce el scria, am încercat să-mi liniştesc gândurile, dar probabil că deja depăşiseră viteza legală şi îmi goneau prin cap, ajungând prin cine ştie ce minune şi în corp, în sânge. Č□i totuşi, paradoxal, încetul cu încetul, de la picioare, din pământ, mă învăluia o linişte stranie. Era acelaşi calm bine-cunoscut, calmul clarităţii, Urgia cerului – năprasnică, năvalnică. Am simţit că mă mănâncă picioarele, am simţit cum de undeva mi se

revarsă foc în sânge şi curge învolburat, ducând văpăile acelea spre creier, iar acum creierul îmi devenea incandescent, buricele degetelor mi se umpleau de foc şi faţa la fel şi mi se părea că întreg corpul îmi e cuprins de o aură strălucitoare, care mă înalţă uşor în aer.

— Uite cum funcţionează posturile de observaţie. Sunt ceva rău şi trebuie să-i spunem răului pe nume: un rău perfid, premeditat şi rafinat – să construieşti iesle în care pui mere proaspete şi cereale pentru a ademeni Animalele, iar când se deprind şi se îmblânzesc, le împuşti în cap din ascunzătoare, din postul de observaţie, am început să spun şoptit, cu privirea pironită în podea.

Simţeam că mă privesc neliniştiţi, dar continuau să facă ce le cerusem.

— Aş vrea să cunosc scrierea Animalelor, am continuat, semnele cu ajutorul cărora aş putea să le scriu avertismente: Nu vă duceţi acolo. Nutreţul acela e aducător de moarte. Ţineţi-vă departe de posturile de observaţie, din amvoanele acelea nu glăsuiesc cuvântul evangheliei, nu o să găsiţi acolo alinare, nu vă promit mântuirea după moarte, nu se îndură de sărmanul vostru suflet, pentru că voi nu aveţi suflet. Nu o să vadă în voi un suflet pereche, nu o să vă binecuvânteze. Suflet are până şi cel mai josnic criminal, dar tu nu ai, Căprioară

frumoasă, nici tu, Mistreţule, nici tu, Raţă Sălbatică, nici tu, Câine. Crima a ajuns să treacă nepedepsită. Či pentru că e nepedepsită, nimeni nu o mai bagă în seamă. Či pentru că nimeni nu o mai bagă în seamă, nu există. Când treceţi pe lângă galantarele magazinelor unde atârnă hălci roşii, tăiate din corpurile măcelărite, vă gândiţi ce înseamnă asta? Nu vă gândiţi deloc, aşa-i? Sau când comandaţi o frigăruie sau un antricot – ce primiţi? Nu e nimic rău în asta. Crima a ajuns să fie considerată ceva normal, a devenit un fapt cotidian. Toţi o comit. Aşa ar arăta lumea dacă lagărele de concentrare ar deveni o regulă de viaţă. Nimeni nu ar mai vedea în ele nimic rău.

Aşa vorbeam în timp ce el scria. Femeia a ieşit şi am auzit-o vorbind la telefon. Nimeni nu mă asculta, dar eu mi-am continuat discursul. Nu-l puteam întrerupe, pentru că vorbele curgeau de la sine şi trebuiau rostite. Cu fiecare propoziţie mă simţeam mai uşoară. Či mai tare m-a însufleţit faptul că a intrat un petent cu un Pudel mic şi, atras în mod evident de tonul meu, a închis uşa fără zgomot şi a început să vorbească în şoaptă cu Paul Newman. Dar Pudelul s-a aşezat liniştit şi mă privea, dând din cap. Iar eu continuam să vorbesc:

— Numai că omul are faţă de Animale o mare obligaţie – să le ajute să-şi trăiască viaţa, iar faţă de cele

domesticite – să le răspundă cu aceeaşi dragoste şi tandreţe, pentru că noi primim de la ele mult mai mult decât primesc ele de la noi. Č□i trebuie să-şi trăiască viaţa demn, să-şi poată regla Conturile şi să aibă semestrul încheiat cu bine în carnetul de note karmic – şi eu am fost un Animal, am vieţuit şi am mâncat, am păscut pe păşuni verzi, am avut Pui pe care i-am încălzit cu trupul meu, am construit vizuini, mi-am îndeplinit datoria. Când sunt ucise şi mor cu Frică şi Groază, aşa cum a murit Mistreţul acela al cărui corp zăcea ieri dinaintea mea – şi continuă să zacă şi acum în acelaşi loc, umilit, înnoroiat şi însângerat, preschimbat în hoit –, atunci sunt condamnate la iad şi lumea întreagă se preschimbă în iad. Oamenii nu văd asta? Mintea lor nu e în stare să vadă dincolo de plăcerile lor meschine, egoiste? Datoria oamenilor faţă de Animale este să le conducă – de-a lungul vieţilor succesive – spre Libertate. Toţi mergem în aceeaşi direcţie, de la determinism spre libertate, de la ritual spre liberul arbitru.

Aşa cuvântam, folosind vorbe înţelepte.

Din camera din spate a venit omul de serviciu cu un sac de plastic şi m-a privit curios. Poliţistul completa formularul cu aceeaşi expresie indolentă.

— E doar un Mistreţ, am continuat. Dar torentul acesta de carne măcelărită, care se năpusteşte zilnic

asupra oraşelor ca o aversă apocaliptică fără sfârşit? Ploaia asta prevesteşte măceluri, boli, demenţă colectivă, întunecarea şi tulburarea Minţii. Pentru că nici o inimă de om nu poate îndura atâta suferinţă. Complicatul psihic uman s-a născut pentru a-i permite Omului să înţeleagă cu adevărat ce vede în jur. Ca adevărul să nu ajungă la el învăluit în iluzie şi să nu fie vorbărie goală. Lumea e o temniţă plină de suferinţă, construită în aşa fel încât, pentru a supravieţui în ea, trebuie să le provoci suferinţă altora. Aţi auzit? i-am întrebat, dar acum până şi omul de serviciu, dezamăgit de ce aveam de spus, s-a apucat de treabă, aşa că am continuat să mă adresez doar Pudelului: Ce fel de lume e asta? Corpul cuiva, transformat în încălţări, chiftele, cârnăciori, covoraşe în faţa patului, fiertură de oase pentru supă de băut... Încălţări, canapele, genţi cu baretă de umăr făcută din burta cuiva, să te încălzeşti cu blana cuiva, să mănânci corpul cuiva, să-l tai bucăţi şi să-l prăjeşti în ulei... E oare adevărat? Coşmarul ăsta se petrece cu adevărat? E oare posibil să se întâmple acest măcel, această crimă uriaşă, monstruoasă, insensibilă, mecanică, fără mustrări de conştiinţă, fără reflecţia de care au parte cu generozitate tot felul de filozofii şi teologii sofisticate? Ce fel de lume e asta, în care crima şi suferinţa sunt la ordinea zilei? Ce e în neregulă cu noi?

S-a lăsat tăcerea. M-a cuprins ameţeala şi am început brusc să tuşesc. Či atunci Bărbatul cu Pudelul şi-a dres vocea.

— Aveţi dreptate. Aveţi mare dreptate, a spus.

M-am buimăcit. Mai întâi m-am uitat la el furioasă, apoi i-am observat emoţia. Era un domn mai în vârstă, zvelt, îmbrăcat îngrijit, în costum cu vestă, cumpărat, dacă nu mă înşel, de la magazinul lui Veste Bună. Pudelul lui era curat şi îngrijit, ba chiar aş spune festiv. Dar spusele mele nu au produs nici o impresie asupra funcţionarului. Făcea parte dintre cinicii care nu iubesc patosul şi sunt în stare să-şi spele gura cu săpun, numai să nu se molipsească de el. Se tem de patos mai abitir decât se tem de iad.

— Exageraţi, a spus o clipă mai târziu, aranjând liniştit foile pe birou. Întotdeauna m-am întrebat, a continuat el, de ce femeile bătrâne... femeile de vârsta dumitale se îngrijesc atâta de soarta animalelor. Nu mai există alţi oameni de care să aibă grijă? Să fie din cauză că deja copiii le-au crescut şi nu mai au pe nimeni de care să se îngrijească? Instinctul le împinge spre asta, că doar femeile au instinct matern, nu?

S-a uitat la colega lui, dar aceasta nu i-a confirmat nicidecum Ipoteza.

— De pildă, bunica mea, a continuat, are acasă şapte pisici, ba le mai hrăneşte şi pe cele din cartier. Citiţi raportul, mi-a întins el o foaie cu un scurt text scos la imprimantă. Aveţi o abordare prea emoţională. Pe dumneavoastră soarta animalelor vă interesează mai mult decât soarta oamenilor, a repetat în încheiere.

Deja nu mai aveam chef să vorbesc. Am băgat mâna în buzunar şi am scos din el o bucată de piele însângerată de pe greabănul Mistreţului. Am pus-o pe birou, în faţa funcţionarului. Prima lui pornire a fost să se aplece asupra ei, dar imediat s-a retras scârbit.

— Hristoase, ce-i asta? Pfuu! a strigat poliţistul Newman. Luaţi asta de aici, fir-aş al naibii!

M-am lăsat comod pe spătarul scaunului şi am spus cu satisfacţie:

— Sunt Rămăşiţe. Le culeg şi le păstrez. Am acasă o cutie, le etichetez şi le depozitez acolo. Bucăţi de blană şi oase. Cândva o să fie posibil să clonăm toate aceste Animale ucise. Či atunci o să existe un fel de compensaţie.

— Incredibil! a bâiguit poliţista la telefon, aplecându-se deasupra bucăţii de piele însângerată cu gura strâmbată de dezgust. Ce vă imaginaţi că faceţi?

Sângele uscat şi noroiul le-au murdărit hârtiile. Poliţistul a sărit de pe scaun şi s-a tras de lângă birou.

— Vă scârbeşte sângele? am întrebat maliţios. Dar sângeretele vă place.

— Calmaţi-vă. Spectacolul s-a încheiat. Noi chiar ne străduim să vă ajutăm.

Am semnat raportul, inclusiv copiile, iar poliţista m-a prins delicat de braţ şi m-a condus până la uşă. Ca pe o femeie nebună. Nu m-am opus. În tot acest timp vorbea la telefon.

* * *

Am avut iar acelaşi vis. Mama era din nou în sala boilerului. Č□i eu eram iar supărată pe ea că a intrat acolo.

O priveam drept în faţă, dar ea îmi evita privirea, nu era în stare să se uite în ochii mei. Se eschiva de parcă ştia un secret ruşinos. Mi-a zâmbit, apoi a devenit brusc serioasă. Expresia feţei ei era fluidă, imaginea tremura. I-am spus că nu vreau să mai intre acolo. Aici e locul celor vii, nu al celor morţi. Č□i atunci s-a întors spre uşă şi am văzut că acolo stătea şi Bunica mea, o femeie tânără şi frumoasă într-o rochie cenuşie. Avea în mână o poşetă. Amândouă arătau de parcă se pregăteau să meargă la biserică. Mi-am adus aminte de poşeta aceea – una caraghioasă, de dinainte de război. Ce poţi să ţii în

poşetă când vii în vizită de pe lumea cealaltă? O mână de cenuşă? Ţărână? Pietre? O batistă putregăită pentru un nas inexistent? Acum stăteau amândouă în faţa mea, aproape, atât de aproape, încât mi se părea că le simt mirosul de parfum vechi, de aşternut aranjat impecabil în şifonierul de lemn.

— Plecaţi, întoarceţi-vă acasă, am fluturat eu mâna spre ele, cum le făceam şi Căprioarelor.

Dar ele nu s-au clintit. Aşa că le-am întors eu spatele prima şi am ieşit de acolo, închizând după mine uşa cu cheia.

Un leac vechi împotriva coşmarurilor este să le povesteşti cu voce tare deasupra vasului de toaletă şi apoi să tragi apa.

8. Uranus în Leu

„Orice lucru în care crezi devine o imagine a

adevăr
ului.”

Este clar că prima Astrogramă Omul şi-o face sieşi şi la fel a fost şi în cazul meu. Mi-a ieşit o figură sprijinită pe un cerc. M-am uitat mirată la ea – eu eram? Aveam în faţa mea proiectul propriei persoane, propriul eu cu descrierea sa elementară, cea mai simplă şi, totodată, cea mai complicată din câte existau. O oglindă care preschimbă imaginea senzuală a feţei într-un contur geometric rudimentar. Ceea ce mi se părea evident şi familiar în propria faţă dispăruse, rămăsese numai dispersia caracteristică de puncte ce simbolizau planetele pe bolta cerului. Nimic nu îmbătrâneşte, nimic nu se schimbă, locurile pe bolta cerului sunt unice şi fixe. Ora naşterii împarte spaţiul cercului în case şi astfel graficul devine absolut unic, asemenea desenelor papilare.

Cred că fiecare dintre noi, văzându-şi Astrograma, simte o mare ambivalenţă. Pe de o parte este mândru că cerul îşi lasă amprenta pe propria lui viaţă, asemenea ştampilei poştei cu data de pe o scrisoare, însemnându-l pentru totdeauna şi făcându-l unic printre semenii săi. Dar, pe de altă parte, ea reprezintă totodată o încarcerare în spaţiu, un număr de deţinut tatuat. Nu

există scăpare. Nu pot să fiu altcineva decât cea care sunt. E îngrozitor. Am prefera să credem că suntem liberi şi că în orice moment ne putem recrea în alt chip. Č□i că viaţa noastră depinde numai şi numai de noi. Această legătură cu ceva atât de uriaş şi de monumental cum este cerul ne stânjeneşte. Am prefera să fim mici, pentru că atunci păcatele noastre ar deveni scuzabile.

Aşadar, eu sunt convinsă că trebuie să ne cunoaştem mai îndeaproape carcera.

De profesie sunt inginer de poduri – sau am spus deja asta? Am construit poduri în Siria şi Libia, lângă ElblÄ…g[8] şi două în Podlasie[9]. Podul din Siria a fost ciudat – urca pe malul unui râu care apărea numai din când în când, apa curgea în albie vreme de două-trei luni, apoi era absorbită de pământul încins şi albia se preschimba într-un soi de pârtie de bob. Se alergau pe ea ciudaţii Câini sălbatici.

Întotdeauna mi-a făcut mare plăcere să transform imaginaţia în cifre – cifrele acelea formau mai întâi o imagine concretă, pe urmă un desen, apoi o structură. Cifrele se reuneau pe foaia mea şi se aranjau logic pe ea.

---

[8] Unul dintre cele mai vechi oraşe poloneze, întemeiat în anul 1237, în prezent reşedinţa voievodatului Varmia şi Mazuria din nordul Poloniei.

[9] Regiune istorică din estul Poloniei şi vestul Belarusului.

Či asta îmi plăcea foarte mult. Talentul meu la algebră mi-a fost foarte util la calcularea Astrogramelor cândva, într-o vreme când trebuia să calculez totul singură, cu rigla de calcul. Astăzi nu mai trebuie s-o fac: există programe de calculator speciale. Cine mai are habar de rigla de calcul, când în ziua de azi setea de ştiinţă e ostoită cu un singur clic? Dar tocmai atunci, în cea mai propice perioadă a vieţii mele, au început Beteşugurile şi a trebuit să mă întorc în ţară. Am stat mult în spital şi tot nu s-a descoperit de ce anume sufeream.

Într-o vreme am avut o relaţie cu un Protestant care proiecta autostrăzi şi el mi-a spus, citându-l probabil pe Luther, că cel care suferă vede posteriorul Domnului. M-am tot întrebat dacă se referea la spinare sau la şezut şi cum arată partea din spate a Domnului, de vreme ce nu ne putem imagina nici partea din faţă. Concluzia era că cel care suferă are acces special la Dumnezeu, ajunge la el pe intrarea de serviciu, este binecuvântat, înţelege adevărul, care, în absenţa suferinţei, este greu de pătruns. Prin urmare, într-un anumit sens, sănătos este numai cel care suferă, oricât de straniu ar părea. Či cred că ideea asta se potriveşte cu imaginea de ansamblu.

Vreme de un an nu am fost în stare să mă ridic din pat şi să merg, iar când Suferinţa a început să se mai retragă, mi-a fost limpede că n-o să mai fiu în stare să construiesc poduri pe râurile din pustiuri şi că n-o să mă pot îndepărta prea mult de frigiderul în care ţineam glucoza. Aşa că mi-am schimbat meseria şi am devenit profesoară. Am lucrat într-o şcoală şi îi învăţam pe copii tot felul de lucruri utile: engleză, lucru manual şi geografie. Întotdeauna m-am străduit să le captez atenţia şi să-i fac să reţină informaţiile importante nu de teama notelor proaste, ci din pură pasiune.

Č□i meseria asta mi-a adus multe satisfacţii. Copiii m-au atras întotdeauna mai mult decât adulţii, poate pentru că eu însămi sunt un pic infantilă. Nu e nimic rău în asta. E bine măcar că o ştiu. Copiii sunt flexibili şi maleabili, sinceri şi la locul lor. Č□i nu stau la taclale plictisitoare, cum fac adulţii, care sunt în stare să-şi înşire neîntrebaţi întreaga viaţă. Din păcate, cu cât cresc, cu atât se lasă mai influenţaţi de raţiune, devin, cum bine a spus Blake, cetăţeni ai ţinutului Ulro şi deja nu se mai lasă călăuziţi la fel de uşor şi de natural pe drumul cel bun. De aceea îmi plăceau numai copiii mici. Cei mai mari, să zicem trecuţi de zece ani, erau chiar mai detestabili decât adulţii. La vârsta asta copiii îşi pierdeau individualitatea. Vedeam cum devin tot mai

inflexibili pe măsură ce pătrundeau inevitabil în perioada maturităţii, care îi făcea să devină încetul cu încetul dependenţi de felul de a fi al semenilor. În unii se mai dădeau lupte interioare, mai apăreau conflicte cu noua formă, dar în cele din urmă aproape toţi capitulau. Č□i atunci mă străduiam să nu mai stau în preajma lor – pentru că era ca şi cum aş fi fost nevoită să asist mereu şi mereu la Declinul lor. Cel mai adesea predam la clasele mici, cel mult la clasa a cincea.

În cele din urmă m-au scos la pensie. Eu cred că prea devreme. E greu de înţeles de ce, întrucât eram bună, aveam multă experienţă în multe domenii şi nu aveam alte probleme în afara Beteşugurilor mele, care totuşi se făceau simţite doar ocazional. Aşa că m-am dus la comitetul de conducere al şcolii cu adeverinţele, certificatele şi cererile necesare, ca să-mi îngăduie să îmi continui activitatea. Din păcate, m-au refuzat. Nimerisem într-un moment nefavorabil – reformele, asanarea sistemului, schimbarea programei şcolare şi şomajul în creştere.

Pe urmă mi-am căutat de lucru la o altă şcoală, apoi la alta, cu jumătate de normă, cu un sfert de normă, la plata cu ora, aş fi acceptat şi la plata cu minutul dacă mi s-ar fi oferit ocazia, dar peste tot simţeam că în spatele meu stau mulţi alţii, mai tineri, îi simţeam cum respiră

nerăbdători în spatele meu, cum îmi suflă în ceafă, schimbându-şi greutatea de pe un picior pe altul, chiar dacă e o meserie ingrată şi prost plătită.

Abia aici am reuşit. După ce m-am mutat din oraş, după ce am cumpărat căsuţa de aici şi am început să mă îngrijesc de proprietăţile vecinilor, a venit până la mine tânăra directoare a şcolii, gâfâind din cauza urcuşului pe munte. Mi-a spus că ştie că sunt profesoară – şi a folosit timpul prezent, fapt care la vremea aceea m-a emoţionat profund, deoarece meseria mea e o chestiune de stare mentală şi nu o activitate ocazională. Mi-a propus să predau câteva ore de engleză în şcoala ei, la clasele mici, aşa cum îmi place mie. Aşa că am fost de acord şi am început să îi învăţ pe copii engleza o dată pe săptămână. Copii de şapte şi opt ani, care au faţă de învăţătură o atitudine foarte entuziastă, dar care încep să se plictisească la fel de repede şi de neaşteptat. Directoarea a vrut să-mi dea şi orele de muzică – cu siguranţă că ne-a auzit cântând *Amazing Grace* –, dar era peste puterile mele. Mi-e de ajuns că în fiecare miercuri cobor în sat îmbrăcată frumos, că trebuie să fiu pieptănată îngrijit şi machiată discret, că îmi trag cu acest prilej o dungă verde şi subţire peste pleoape şi-mi dau cu pudră pe faţă. Toate aceste activităţi îmi mănâncă foarte mult timp şi răbdare. Aş mai fi putut lua

orele de educaţie fizică: sunt înaltă şi robustă. Cândva am făcut sport. Încă mai am pe undeva, în apartamentul din oraş, medaliile câştigate. Dar la orele de educaţie fizică n-aveam nici o şansă din cauza vârstei.

Recunosc totuşi că acum, pe timp de iarnă, nu mi-e deloc uşor să ajung la şcoală. În ziua când am ore trebuie să mă trezesc mai devreme decât de obicei, când încă e întuneric, să pun lemne pe foc, să deszăpezesc maşina, iar uneori, dacă a rămas mai departe pe stradă, să îmi croiesc drum până la ea prin zăpadă, lucru care nu e deloc plăcut. Dimineţile de iarnă sunt croite din oţel, au gust metalic şi muchii ascuţite. În ianuarie, în zilele de miercuri, la şapte dimineaţa, se vede că lumea nu a fost creată pentru Om şi cu siguranţă nu pentru confortul şi plăcerea lui.

* * *

Din păcate, nici Visătorul, nici vreun alt prieten de-al meu nu-mi împărtăşeşte pasiunea pentru Astrologie, aşa că mă străduiesc să nu-mi dau aere. Č□i aşa mă consideră ciudată. Aduc vorba despre Astrologie numai când vreau să aflu o dată şi un loc de naştere anume, cum a fost cazul Comandantului. Atunci am încercat să-i descos aproape pe toţi locuitorii Platoului şi jumătate din

târg. Când îmi dezvăluie data naşterii, oamenii îmi divulgă de fapt adevăratul lor nume, îmi destăinuie amprenta lor celestă şi, în felul acesta, îşi deschid în faţa mea trecutul şi viitorul. Dar pe mulţi nu o să am niciodată ocazia să-i întreb lucrurile astea.

E destul de uşor să obţii data naşterii cuiva. E suficient buletinul sau orice alt document şi uneori, ocazional, o găseşti chiar şi pe Internet. Visătorul are acces la tot felul de liste şi tabele, numai că n-o să intru aici în amănunte. Însă ora – şi mă refer aici la ora naşterii – nu e trecută în nici un fel de acte şi doar ora este adevărata cheie pentru înţelegerea Omului. Astrograma fără ora exactă a naşterii nu are prea mare valoare – ştim CE, dar nu ştiu UNDE şi CUM.

Visătorului, care era cam circumspect din fire, îi explicam mereu că Astrologia a fost cândva ceea ce este astăzi sociobiologia. Č□i atunci măcar dădea impresia că se arată ceva mai interesat. Nu e deloc o comparaţie exagerată. Astrologul ştie că personalitatea Omului este influenţată de astrele cereşti, sociobiologul crede că aceasta este modelată de emanaţiile corpurilor moleculare. Diferenţa constă în nivelul acestor influenţe. Nici unul dintre ei nu ştie în ce constă respectiva înrâurire şi cum se transmite ea. Vorbesc de fapt despre

unul şi acelaşi lucru, numai că se servesc de scale de mărime diferite. Uneori chiar şi pe mine mă surprind această similitudine şi faptul că iubesc atât de mult Astrologia, dar nu iau absolut deloc în serios sociobiologia.

În Astrograma natală ziua de naştere dezvăluie de asemenea şi data morţii. E limpede: cel care s-a născut trebuie şi să moară. Multe locuri din Astrogramă ne indică momentul şi felul morţii, trebuie doar să ştii să le observi şi să le corelezi. Să verifici, de pildă, aspectele lui Saturn în tranzit faţă de planeta dominantă şi ce se întâmplă în casa a opta. Trebuie să arunci o privire şi la felul cum cade lumina faţă de toate celelalte aspecte.

Pentru cineva care nu se pricepe e destul de complicat şi plictisitor. Dar dacă ştii să priveşti cu atenţie – îi spuneam Visătorului –, când uneşti faptele între ele, constaţi că evenimentele care se petrec aici, pe Pământ, şi configuraţia planetelor de pe cer se potrivesc ca o mănuşă şi sunt uşor de interpretat. Mie îmi provoacă întotdeauna o emoţie profundă. Însă emoţia aceasta vine din înţelegerea faptelor. De aceea Visătorul rămâne indiferent.

Când iau apărarea Astrologiei, trebuie să apelez de fiecare dată la argumente statistice detestabile, care se dovedesc însă foarte sugestive pentru tinerele intelecte.

Tinerii cred în statistici necugetat de mult şi cu o fervoare religioasă. E suficient să le indici ceva în procente sau să le prezinţi acel ceva ca pe o probabilitate şi ei îl iau drept adevăr. Či atunci apelam la Gauquelin şi la „efectul Marte” – un fenomen care poate părea bizar, dar e confirmat statistic. Gauquelin a demonstrat că în Astrogramele sportivilor Marte, care este planeta vigorii, emulaţiei şi aşa mai departe, ocupă din punct de vedere statistic o anumită poziţie mai frecvent decât în Astrogramele nesportivilor. Bineînţeles, Visătorul a desconsiderat acest argument, la fel ca multe altele pe care le considera incomode. Chiar şi atunci când i-am oferit numeroase exemple de preziceri care au devenit realitate. Am invocat exemplul lui Hitler. Astrologul lui Himmler, Wilhelm Wolf, a prezis *„eine grosse Gefahr fĂĽr Hitler am 20.07.1944”*, adică o mare primejdie pentru Hitler în ziua aceea, şi acum ştim foarte bine că data a reprezentat ziua atentatului din Bârlogul Lupului. Pe urmă acelaşi astrolog macabru a prezis sec: *„dass Hitler noch vor dem 7.05.1945 eines geheimnissvollen Todes sterben werde”*, ceea ce înseamnă că o să moară în mod misterios înainte de 7 mai.

— Incredibil, spunea Visătorul. Cum e posibil? se întreba el retoric, pentru ca, o clipă mai târziu, să dea totul uitării şi scepticismul său se făcea din nou simţit.

Am încercat să-l conving şi altcumva, arătându-i cât de armonios coexistă ceea ce se află pe Pământ cu ceea ce este în cer:

— De exemplu, uite, uită-te cu atenţie: în vara anului 1980 Jupiter a fost în conjuncţie cu Saturn în Balanţă. O conjuncţie puternică. Jupiter simbolizează Regimul, iar Saturn – proletarii[10]. În plus, Wałęsa are Soarele în Balanţă. Vezi?

Visătorul a dat din cap circumspect.

— Či Poliţia? Cine e reprezentantul Poliţiei pe cer? a întrebat.

— Pluton, care e şi patronul trupelor speciale şi al mafiei.

---

[10] Autoarea trimite la luna august a anului 1980 şi la grevele muncitorilor de pe şantierul naval din GdaĹ„sk, în fruntea cărora se afla Lech Wałęsa, legendarul lider al sindicatului Solidaritatea şi viitorul preşedinte al Poloniei postcomuniste. Grevele din august 1980 au marcat începutul dezgheţului politic şi au condus la răsturnarea definitivă a regimului comunist în anul 1989. În urma lor, Polonia a intrat într-o perioadă de cincisprezece luni de relativă libertate în statul comunist, încheiată cu instaurarea Legii marţiale în Polonia în perioada 13.12.1981 – 22.07.1983.

— Mda, da..., a repetat fără convingere, dar deja vedeam că e mai receptiv şi că se străduieşte să nu mai fie atât de sceptic.

— Uită-te şi aici, am continuat, arătându-i configuraţia planetelor. Saturn a fost în Scorpion în anul 1953 – moartea lui Stalin şi dezgheţul politic. 1952-1956 – perioada autoritarismului, războiul din Coreea, inventarea bombei cu hidrogen. 1953 a fost şi cel mai greu an sub aspect economic în Polonia. Uite, şi tocmai atunci Saturn a intrat în Scorpion. Nu este extraordinar?

Visătorul se foia pe scaun.

— În regulă, acum uită-te aici: Neptun în Balanţă – haos, Uranus în Rac – populaţia se revoltă, dispare colonialismul. În momentul când Uranus intra în Leu, au izbucnit Revoluţia Franceză şi insurecţia din ianuarie[11] şi s-a născut Lenin. Ţine minte: Uranus în Leu reprezintă întotdeauna puterea revoluţionară.

Č□tiam că îl chinuiesc.

Dar nu era chip să-l conving pe Visător să creadă în Astrologie. Č□i nici nu-mi păsa.

---

[11] Insurecţia (polono-lituaniană) din ianuarie 1863 împotriva Imperiului Rus, începută ca un protest spontan al unor tineri polonezi împotriva înrolării în armata imperială rusă, cărora li s-au alăturat ofiţeri polono-lituanieni şi politicieni, a fost de fapt un apel la unitatea naţională şi a avut drept consecinţe abolirea de către ţar a iobăgiei şi împroprietărirea ţăranilor. A fost înăbuşită în 1864.

Când rămâneam singură şi desfăşuram pe masa din bucătărie Instrumentele de lucru, mă bucuram că pot urmări aceste principii extraordinare. Mai întâi am descifrat Astrograma lui Talpă Mare, apoi pe cea a Comandantului.

În general predispoziţia unui Om spre accidente este indicată de Ascendent, de planeta dominantă şi de planetele aflate în Ascendent. Moartea naturală e indicată de stăpânul casei a opta. Dacă se află în prima casă, înseamnă că moartea survine din propria-i vină. Poate fi cazul unui Om neatent. Dacă semnificantul este în corelaţie cu casa a treia, atunci Omul va fi conştient de cauza propriei morţi. Dacă nu este corelat cu casa a treia, nici măcar un infractor nu va avea idee unde a comis o greşeală care-i poate fi fatală. În casa a doua moartea e legată de avere şi bani. Într-o asemenea situaţie Omul poate fi atacat de hoţi şi poate pieri de mâna lor. Casei a treia îi corespund accidentele rutiere şi comunicarea. În casa a patra moartea i se trage Omului de la deţinerea unui teren sau din cauza familiei, mai ales a tatălui. În a cincea, din cauza copiilor, a plăcerilor în exces sau a sportului. În casa a şasea noi înşine ne pricinuim boala – prin imprudenţă sau muncind prea mult. Când stăpânul casei a opta se află în casa a şaptea, cauza morţii este partenerul de viaţă – poate fi

vorba de un duel sau de durerea pricinuită de o dragoste înşelată. Č□i tot aşa.

În Astrograma Comandantului, în casa a opta (primejdie de moarte, casa morţii) se află Soarele, un corp celest care simbolizează viaţa însăşi, dar şi o poziţie de putere. Se află în cvadratură – un aspect nemaipomenit de dificil – cu Marte (violenţă, agresiune) în casa a douăsprezecea (Crimă, atentat, asasinat) în Scorpion (moarte, omor, Crimă). Stăpânul Scorpionului este Pluton, prin urmare autoritatea îmbracă forma Poliţiei, hm, sau a mafiei. Pluton se află în conjuncţie cu Soarele în Leu. În opinia mea, toate astea înseamnă că şeful poliţiei era o persoană dubioasă şi ascunsă, implicată în tot felul de afaceri necurate. Înseamnă că putea fi crud şi nemilos, dar şi că profita de pe urma funcţiei sale oficiale. Era foarte posibil ca, pe lângă poziţia pe care o ocupa în cadrul Poliţiei, să fi avut putere de decizie şi în alte structuri – secrete şi funeste.

Mai mult decât atât, stăpânul Ascendentului îl avea în Berbec, care guvernează capul, aşadar violenţa (Marte) vizează capul, şi chiar asta a fost cauza morţii – o lovitură la cap. Č□i mi-am mai amintit că Saturn în semnul unui animal – Berbec, Taur, Leu, Săgetător şi Capricorn – prevesteşte primejduirea vieţii de către un Animal sălbatic sau agresiv.

— În *Infernul* lui Dante Vergiliu zice că astrologii au capul răsucit la spate, ca pedeapsă pentru păcatele lor, a spus Visătorul în încheierea prelegerii mele.

* * *

— Mişcă-te, amice, nu mă face de râs, i-am spus Samuraiului, care s-a mulţumit să mormăie drept răspuns înainte să pornească.

Č□i asta e tot un fel de loialitate. Convieţuind de atâta vreme şi ajungând să depindem unul de celălalt, ne-am creat un soi de prietenie. Č□tiu că e deja bătrân şi, cu fiecare an care trece, îi vine tot mai greu să pornească. Îmi seamănă. Mai ştiu şi că îl cam neglijez şi că iarna asta l-am pus la grea încercare. Č□i pe mine mă cam neglijez. Am în portbagaj tot ce-mi trebuie în cazul unei Catastrofe neprevăzute. O lopată şi cablu de tracţiune, un ferăstrău electric, o canistră cu benzină, apă minerală şi un pachet de biscuiţi săraţi care, neîndoielnic, între timp s-au umezit – umblu cu ele în maşină de cum se face toamnă. Mai am şi o lanternă (deci aici era!), o trusă de prim ajutor, o roată de rezervă şi un frigider de voiaj portocaliu. Mai am şi un spray cu piper pentru autoapărare, în caz că mă atacă cineva pe drum, chiar dacă e puţin probabil.

Am străbătut Platoul spre sat, mergând prin lunci şi pustietăţi minunate. Uşor, timid, natura începea să înverzească. Urzici tinere, mititele şi încă firave, îşi iţeau vârfurile din pământ. Era greu să-ţi imaginezi că peste vreo două luni aveau să stea ţepene, mândre şi ameninţătoare, cu păstăile lor verzi doldora de seminţe. Pe lângă drum, chiar la nivelul solului, am văzut feţele miniaturale ale părăluţelor – întotdeauna am avut impresia că îi supraveghează silenţios pe toţi cei care trec pe acolo şi îi evaluează cu asprime. O armată de pitici vegetali.

Am parcat în faţa şcolii şi copiii din clasele mele au venit imediat în fugă la maşină – le plăcea mult capul de lup lipit pe portiera din faţă. Apoi m-au condus până la clasă, zglobii şi guralivi, vorbind unul peste celălalt. Mă trăgeau de mânecile puloverului.

— *Good morning*, le-am spus.

— *Good morning*, mi-au răspuns copiii.

Č□i, întrucât era miercuri, ne-am început ritualurile obişnuite. Din păcate, lipseau iarăşi jumătate din elevi, mai precis băieţii, care fuseseră scutiţi de ore din cauza repetiţiei generale pentru prima comuniune. Aşa că am fost nevoiţi să recapitulăm lecţiile din urmă. La clasa următoare am predat un set de cuvinte despre natură,

aşa că am făcut puţină mizerie, din cauza căreia femeia de serviciu a ţipat pe urmă la mine.

— După orele dumneavoastră clasa arată întotdeauna ca o cocină de porci. Păi, asta e şcoală, nu grădiniţă. La ce vă trebuie pietre murdare şi alge?

Era singura persoană din toată şcoala de care îmi era frică, iar tonul ei isteric şi plin de reproşuri mă aducea în pragul nebuniei. Lecţiile mă oboseau – inclusiv fizic. M-am târât fără chef la cumpărături şi la poştă. Am cumpărat cantităţi mari de pâine, cartofi şi alte legume. Am dat o grămadă de bani pe *cambozola*, măcar cu brânza să-mi dreg starea de spirit. Uneori îmi cumpăr tot soiul de reviste şi ziare, dar de obicei lectura lor îmi creează un sentiment incert de vină. Că am uitat să fac ceva, că am neglijat ceva, că nu sunt la înălţimea cerinţelor, că sunt altfel decât ceilalţi într-un aspect esenţial. Desigur că ziarele pot avea dreptate. Dar dacă te-ai uita cu atenţie la circulaţia de pe stradă, ai putea să te gândeşti că mulţi alţi oameni au aceeaşi problemă şi că nu au făcut cu viaţa lor tot ce ar fi trebuit.

Primele semne firave de primăvară încă nu ajunseseră până în oraş, în mod cert încă mai zăboveau la periferie, în grădinile de legume ale oamenilor, în văile râului, aşa cum făceau odinioară şi oştirile duşmane. În urma iernii pe caldarâm rămăsese mult nisip, care fusese

presărat pe trotuare şi care acum, în Soare, prăfuia şi murdărea pantofii de primăvară proaspăt scoşi din dulap. Răzoarele oraşului erau jalnice. Spaţiile verzi, spurcate de excrementele câinilor. Pe străzi treceau oameni cenuşii cu ochii mijiţi. Păreau buimăciţi. Se aşezau la coadă la bancomate ca să scoată douăzeci de zloţi, cât le trebuia pentru hrana zilnică. Se grăbeau la dispensar, pentru că aveau programare la 13:35, sau se duceau la cimitir ca să schimbe în glastre florile de plastic de iarnă cu zambile proaspete de primăvară.

Eram de-a dreptul emoţionată de vânzoleala oamenilor. Uneori mă pocneşte o stare emoţională ca asta – cred că e din cauza Beteşugurilor – şi rezistenţa mea slăbeşte. M-am oprit în piaţa uşor înclinată a oraşului şi m-a inundat încetul cu încetul senzaţia pătrunzătoare a comuniunii cu trecătorii. Fiecare era ca un frate şi ca o soră. Semănam atât de mult unii cu alţii! Firavi, efemeri, fragili. Ne foiam încrezători sub cerul liber, dinspre care nu ne aştepta nimic bun.

Primăvara este doar un scurt interludiu, urmat de oştirile invincibile ale morţii, care deja împresoară zidurile oraşelor. Trăim sub asediu. Dacă te uiţi îndeaproape la fiecare frântură de clipă, poţi să te sufoci de spaimă. În corpurile noastre descompunerea înaintează cu o forţă de nestăvilit, în scurt timp ne

îmbolnăvim şi murim. Ne părăsesc cei dragi, memoria lor se risipeşte ca cenuşa în vânt şi în urma lor nu mai rămâne nimic. Numai nişte haine în dulap şi un chip într-o fotografie, deja de nerecunoscut. Cele mai preţioase amintiri se spulberă. Totul e înghiţit de întuneric şi dispare.

Am văzut pe o bancă o tânără însărcinată care citea ziarul şi m-am gândit brusc că este o binecuvântare să fii neştiutor. Cum poţi să ştii ce se întâmplă pe lume şi să nu avortezi spontan?

Iar începuseră să-mi lăcrimeze ochii. Simptomul ăsta a devenit de-a dreptul jenant şi supărător. Nu-mi mai puteam stăvili lacrimile. Ali ar trebui să ia nişte măsuri.

Magazinul lui Veste Bună se afla pe o stradă lăturalnică, în care dădeai din piaţa oraşului. Intrai în el direct din parcarea publică, lucru care nu era chiar cel mai potrivit stimulent pentru potenţialii clienţi ai magazinului.

Prima oară am intrat în magazinul cu haine la mâna a doua anul trecut, pe la sfârşitul toamnei. Eram îngheţată şi flămândă. Întunericul umed de noiembrie atârna deasupra oraşului şi oamenii trăgeau spre orice era cald şi luminos.

De la intrare porneau nişte traverse curate şi colorate, care intrau printre umeraşele cu haine aranjate în funcţie de culori şi nuanţe. Mirosea a beţişoare parfumate şi era cald, aproape prea cald, datorită unor calorifere industriale mari de sub ferestre. Cândva aici fusese Cooperativa de Producţie a Invalizilor, mărturie în acest sens fiind inscripţia încă vizibilă pe unul dintre pereţi. Într-un colţ se vedea o plantă căţărătoare mare, o *Tetrastigma* uriaşă, care, neîndoielnic, crescuse prea mult pentru a mai fi ţinută în apartamentul fostului proprietar şi fusese adusă aici. Tulpinile ei puternice urcau pe pereţi spre vitrinele magazinului. Interiorul era un amestec de cafenea socialistă, spălătorie chimică şi magazin de închiriere a costumelor de carnaval. Iar în mijlocul tuturor lucrurilor – Veste Bună.

Eu am numit-o aşa. Numele fetei mi-a venit în minte insistent, de la sine. De la prima vedere. Insistent – e un cuvânt frumos şi pătrunzător: când îl foloseşti, nici nu mai e nevoie de explicaţii suplimentare.

— Aş vrea o haină groasă, am spus timid, iar fata m-a privit cu ochii ei negri, inteligenţi, sclipitori.

A dat din cap încurajator.

Aşa că m-am îmbărbătat şi am continuat:

— Să-mi ţină de cald şi să mă ferească de ploaie. Să nu fie ca toate celelalte haine – gri sau neagră, uşor de

confundat când o laşi la garderobă. Či cu buzunare, cu multe buzunare cu fermoar, pentru chei, pentru gustările câinilor, pentru telefonul mobil, pentru acte. M-ar scuti să mai port geantă, care nu face altceva decât să-mi stânjenească mişcările.

Am spus toate astea dându-mi seama că, cerându-i ajutorul, mă las cu totul în mâinile ei.

— Cred că am ceva pentru dumneavoastră, a răspuns Veste Bună şi m-a condus spre capătul acelui magazin lung ca un cârnat, unde era un stativ cu umeraşe rotativ, plin cu haine.

A întins mâna fără ezitare şi a scos o geacă de puf carmin splendidă.

— Cum vi se pare asta?

În ochii ei se reflectau suprafeţele mari ale vitrinelor luminoase şi ochii aceia străluceau cu o lumină curată, frumoasă.

Da, haina mi se potrivea ca o mănuşă. M-am simţit ca un Animal căruia i-a fost înapoiată blana furată. În buzunar am găsit o scoică mică şi am considerat că este un cadou propice de la fosta proprietară. Ca o urare: s-o porţi sănătoasă.

Am mai cumpărat din magazin şi mănuşi, două perechi. Apoi am vrut să scormonesc într-un coş cu căciuli, dar am văzut la timp că în el zace languros o

Pisică mare şi neagră. Č□i alături, peste fulare, încă una identică, numai că mai mare. Am numit pisicile în minte Căciula şi Fularul, chiar dacă după aceea de fiecare dată mi-a fost greu să le deosebesc. Pisicile negre ale Veştii Bune.

Vânzătoarea aceea mignonă, cu fizionomie manciuriană (şi care purta pe cap o căciulă de blană artificială), mi-a făcut un ceai şi a tras un scaun lângă sobiţa cu gaz, ca să mă încălzesc.

Č□i aşa a început prietenia noastră.

Când te uiţi la unele persoane, simţi o gheară în gât, iar ochii ţi se umplu de lacrimi de emoţie. Ai impresia că memoria lor celulară a păstrat în mai mare măsură inocenţa noastră de altădată, de parcă ar fi o ciudăţenie a naturii, de parcă nu ar fi fost afectate de Căderea Omului. Poate sunt nişte mesageri, ca slujitorii care îl găsesc pe prinţul rătăcit, ce nu-şi cunoaşte stirpea, îi arată veşmintele pe care le purta în ţara sa şi îi reamintesc să se întoarcă acasă.

Č□i Veste Bună suferea de o boală. Foarte rară şi stranie. Nu avea păr. Nici sprâncene, nici gene. Nu avusese niciodată, aşa se născuse. De vină sunt Genele sau Astrologia. Eu, bineînţeles, cred că Astrologia. Da, da, am verificat pe urmă lucrul acesta în Astrograma ei:

Marte deficient în apropierea Ascendentului, pe partea casei a douăsprezecea, în opoziţie cu Saturn în casa a şasea (un astfel de Marte naşte, de asemenea, porniri ascunse şi motivaţii secrete).

Aşa că îşi picta cu dermatograful nişte sprâncene frumos arcuite, iar pe pleoape, liniuţe delicate care imitau genele. Iluzia era desăvârşită. Pe cap purta întotdeauna turbane, căciuli, uneori şi peruci, sau îl înfăşura în basmale. Vara mă uitam uimită la braţele ei, lipsite cu desăvârşire de firele delicate de păr, mai deschise sau mai închise la culoare, pe care le avem cu toţii.

Întotdeauna m-am întrebat de ce unii oameni ne plac şi alţii, nu. Č□i am pe această temă propria Teorie. Există o anumită formă de armonie ideală spre care corpul nostru tinde instinctiv. Alegem în alţii acele trăsături care se apropie de idealul nostru. Scopul evoluţiei este pur estetic. Evoluţia nu e interesată de adaptabilitate. Evoluţia urmăreşte frumosul, atingerea unei expresii cât mai desăvârşite pentru fiecare formă.

Abia văzând-o pe Veste Bună, mi-am dat seama cât de respingătoare este de fapt pilozitatea noastră – sprâncenele în mijlocul frunţii, genele, părul ţepos de pe cap, de la subsuori şi pubis. La ce ne foloseşte stigmatul

ăsta pervers? Eu cred că în rai eram cu toţii spâni. Goi şi netezi.

Mi-a spus că s-a născut într-un sat de lângă KĹ,odzko, într-o familie numeroasă. Tatăl ei bea şi a murit devreme. Mama îi era grav bolnavă. Suferea de depresii şi a sfârşit într-un ospiciu, buimăcită de medicamente. Veste Bună s-a descurcat cum a putut. A luat bacalaureatul cu brio, dar nu şi-a continuat studiile din lipsă de bani, ba chiar a rămas să se îngrijească de fraţii ei. A hotărât să strângă bani pentru studii, dar nu a reuşit să-şi găsească de lucru. În cele din urmă a angajat-o proprietara acelui lanţ de magazine cu marfă la mâna a doua, dar banii câştigaţi s-au dovedit insuficienţi, abia de reuşea să trăiască din ei, iar studiile se îndepărtau tot mai mult cu fiecare an. Când nu avea clienţi, citea. Îi ştiam cărţile, pentru că le avea aranjate pe raft şi le împrumuta clienţilor magazinului. Romane gotice şi de groază, cu coperte uzate, cu un Liliac pe ele. Un călugăr pervers, o mână detaşată de corp care ucide oameni, sicrie dezgropate din cimitir în urma unei inundaţii. Era limpede că lectura unor asemenea cărţi îi întărea convingerea că nu trăim într-o lume chiar atât de rea şi o ajuta să rămână optimistă.

Când am auzit povestea vieţii ei, au început să-mi vină în minte tot soiul de întrebări care începeau cu „De

ce nu...”, urmate de enumerarea lucrurilor pe care – în opinia mea – ar fi trebuit să le facă în situaţia ei. Buzele mi se pregăteau deja pentru acel „de ce” impertinent şi atunci mi-am muşcat limba.

Exact asta fac revistele *glossy*, iar eu am vrut să fiu pentru o clipă asemenea lor: ne spun ce nu am făcut, unde am eşuat, ce am ratat şi, în cele din urmă, ne întorc împotriva propriei persoane, ne fac să ne dispreţuim.

Aşa că nu i-am spus nimic. Poveştile de viaţă nu sunt subiect de discuţie. Ar trebui să le asculţi cu reverenţă şi, dacă poţi, să te revanşezi în acelaşi mod. Aşa că şi eu i-am relatat povestea vieţii mele şi am invitat-o la mine acasă, să le cunoască pe Fete. Aşa a început prietenia noastră.

M-am dus în numele ei la primărie, dar am aflat că pentru persoane ca ea nu se prevăd ajutoare sociale. Nu existau burse, nici alocaţii. Funcţionara de la primărie mi-a sugerat un credit la bancă. Un asemenea credit se achită abia după terminarea studiilor, când îţi găseşti un loc de muncă. Ofereau, de asemenea, cursuri gratuite de calculator, croitorie şi aranjamente florale. Din păcate, numai pentru şomeri. Prin urmare, ar fi trebuit să-şi dea demisia ca să fie eligibilă.

M-am dus şi la bancă, unde am primit un teanc de formulare de completat. Un singur lucru era însă cel mai important – ca Veste Bună să-şi continue studiile. Č□i eram sigură că în cele din urmă o să reuşească.

E plăcut în magazin la Veste Bună. Cel mai confortabil şi agreabil loc din tot oraşul. Se adună aici mame cu copii şi doamne în vârstă ce merg spre cantina pensionarilor, unde mănâncă de prânz. Vine şi paznicul parcării, vin şi precupeţele îngheţate de la piaţa din apropiere şi toţi primesc ceva cald de băut. S-ar putea spune că Veste Bună conduce aici o cafenea.

Azi urma să o aştept până închidea magazinul, pentru a merge împreună cu Visătorul în Cehia, la librăria unde se vindea Blake. Veste Bună aranja nişte eşarfe. Nu era foarte vorbăreaţă şi dacă totuşi spunea câte ceva, o făcea cu o voce pierită, aşa că trebuia să ciulesc urechile. Ultimii clienţi încă mai scormoneau printre umeraşe în căutarea unor chilipiruri. M-am întins pe scaun şi am închis ochii mulţumită.

— Aţi auzit că în pădurile din Platou, acolo pe lângă dumneavoastră, au apărut vulpile? Albe şi pufoase.

Am încremenit. Lângă mine? Am deschis ochii şi l-am văzut pe Domnul cu Pudelul.

— Chipurile, tipul ăla bogat şi cu nume caraghios a slobozit în pădure o parte din vulpile de la crescătoria lui, a spus, stând înaintea mea cu câteva perechi de pantaloni atârnate pe braţ.

Pudelul mă privea cu un zâmbet canin: era limpede că mă recunoscuse.

— Maţe? l-am întrebat.

— Exact, a confirmat bărbatul, apoi s-a răsucit spre Veste Bună: Îmi puteţi găsi nişte pantaloni cu măsura optzeci în talie? Nimeni nu poate da de urma lui Maţe, şi-a continuat bătrânul povestea. A dispărut. A pierit fără urmă. Ca un ac în carul cu fân. Se zice că ar fi fugit cu amanta undeva în ţările calde. Č□i, pentru că era avut, a reuşit să-şi ascundă bine urmele. Cică ar fi fost implicat în nişte afaceri necurate.

Un bărbat tânăr, ras în cap, care întrebase de treninguri Nike sau Puma, iar acum scotocea printre umeraşe, a vorbit aproape fără să deschidă gura:

— Nu în afaceri necurate, în mafie. Aducea ilegal haine de blană din Rusia şi le depozita la crescătorie. Nu şi-a reglat socotelile cu mafia rusă, aşa că s-a speriat şi a spălat putina.

Subiectul ăsta m-a neliniştit. Am început să mă tem.

— Pudelul dumneavoastră e mascul sau femelă? l-am întrebat din politeţe pe domnul respectiv, într-o tentativă

disperată de a îndrepta discuţia pe un făgaş mai puţin lugubru.

— A, Max al meu? E mascul, bineînţeles. Încă burlac, a râs el.

Dar era limpede că îl interesau mai mult bârfele din oraş, pentru că s-a răsucit spre tânărul ras în cap şi a continuat:

— Avea o avere impresionantă. Un hotel la ieşirea de pe şoseaua de centură din KĹ,odzko. Un magazin de delicatese. O crescătorie de vulpi. Un abator şi o fabrică de mezeluri. O herghelie de cai. Č□i câte alte acareturi pe numele soţiei.

— Aveţi aici pantaloni măsura optzeci, i-a întins Veste Bună o pereche de pantaloni gri, chiar eleganţi.

El i-a studiat cu atenţie şi şi-a pus ochelarii ca să citească instrucţiunile de spălare.

— O, da, ăştia îmi plac, îi iau. Č□tiţi, îmi plac hainele mai strânse pe corp, evidenţiază silueta.

— Ei, vedeţi cât de diferiţi sunt oamenii? i-am spus. Eu, de pildă, îmi cumpăr întotdeauna haine prea mari. Îmi oferă libertate de mişcare.

Visătorul a venit cu o veste bună. Cotidianul local *Ziemia KĹ,odzka* i-a propus publicarea traducerilor din Blake la rubrica „Lirica”. Era entuziasmat şi, deopotrivă,

fâstâcit. Mergeam spre graniţă pe şoseaua aproape pustie.

— Mai întâi aş vrea să-i traduc *Scrisorile*, pe urmă să revin la poezie. Dar dacă o să-mi ceară poezie... Dumnezeule, ce-aş putea să le ofer? Ce să le dau pentru început?

Sinceră să fiu, deja nu mă mai puteam concentra asupra lui Blake. Am văzut că trecuserăm pe lângă clădirile mizere ale punctului de frontieră şi intraserăm în Cehia. Aici drumul era mai bun şi maşina Visătorului a încetat să zăngănească.

— E adevărat ce se spune despre vulpile alea? l-a întrebat Veste Bună, care stătea pe bancheta din spate. Că au scăpat de la crescătorie şi bântuie prin pădure?

Visătorul a confirmat.

— S-a întâmplat acum câteva zile. Mai întâi Poliţia a crezut că, înainte să dispară, a vândut cuiva toate animalele. Dar se pare că le-a slobozit în pădure. Ciudat, nu-i aşa?

— Îl caută Poliţia? am întrebat.

Visătorul a spus că nimeni nu i-a reclamat dispariţia, prin urmare nu au motive să-l caute. Soţia nu îl declară dispărut, nici copiii. Poate a plecat în concediu. Soţia lui a spus că nu ar fi prima dată când dispare aşa. S-a mai întâmplat să nu mai ştie de el o săptămână întreagă, pe

urmă a sunat din Republica Dominicană. Câtă vreme băncile nu încep să-l caute, nu există motive de nelinişte.

— Omul e liber şi poate să facă ce vrea cu viaţa lui câtă vreme băncile nu se interesează de el, perora Visătorul, încercând să ne convingă.

Cred că ar fi un bun purtător de cuvânt al Poliţiei.

Visătorul a mai spus că Poliţia bănuieşte de unde proveneau banii pe care Comandantul îi avea sub cureaua pantalonilor. Luase mită. Poliţia a stabilit că tocmai se întorcea de la Maţe. Poliţiei îi ia mult timp să stabilească ceva ce pare atât de evident.

— Či încă ceva, a spus el în încheiere. Pe obiectul care a fost folosit, foarte probabil, pentru uciderea Comandantului s-au găsit urme de sânge de animal.

Am intrat în librărie în ultimul moment, chiar înainte de ora închiderii. Căruntul Honza i-a întins Visătorului cele două cărţi comandate şi am văzut că Visătorul s-a îmbujorat de plăcere. Se uita radios la mine şi la Veste Bună, apoi a ridicat braţele, de parcă ar fi vrut să-l îmbrăţişeze pe Honza. Erau două ediţii vechi, din anii 1970, dotate cu un aparat critic serios. Greu de găsit. Ne-am întors cu toţii într-o stare de uşoară exaltare şi

nici unul dintre noi nu a mai pomenit de evenimentele funeste.

Visătorul mi-a împrumutat şi mie pentru câteva zile volumul de *Scrisori alese* şi, imediat ce m-am întors acasă, am aprins focul, mi-am făcut un ceai tare şi am început să citesc.

Mi-a plăcut în mod deosebit un fragment pe care, în exaltarea momentului, l-am tradus pe loc pe o pungă de hârtie.

„Cred că Organismul meu e într-o stare bună”, scria Blake, „dar are multe Beteşuguri despre care nu ştie nimeni în afară de mine. Când eram tânăr, multe locuri îmi făceau rău – a doua zi, iar uneori chiar două sau trei zile mai târziu, mă încercau exact aceleaşi Suferinţe, aceeaşi Durere de Stomac. *Sir* Francis Bacon obişnuia să vorbească despre necesitatea de a adopta o anumită Disciplină în Zonele de Munte. *Sir* Francis Bacon e un mincinos. Nici un fel de disciplină nu e în stare să îl schimbe pe Om nici măcar infinitezimal, iar o asemenea disciplină eu o numesc Înfumurare şi Prostie”.

Cuvintele astea m-au mişcat profund. Citeam şi nu mă mai puteam opri din citit. Č□i cred că s-a întâmplat aşa cum şi-a dorit Autorul – tot ce am citit mi-a pătruns în vise şi în Noaptea aceea am avut viziuni.

9. Lucrurile mari în lucrurile mici

„Când
unei
ciocârli
i rănite
îi
atârnă
aripa
inert,
În
Ceruri
amuţe
şte
Cântul
Serafi
milor.”

Primăvara începe în mai şi vestitorul ei este Dentistul, care îşi scoate în faţa casei freza veche şi scaunul stomatologic uzat. Le şterge cu câteva mişcări de cârpă, un, doi, pentru a le curăţa de pânzele de păianjen şi de fân – ambele instrumente iernau în hambar, fiind scoase numai din când în când, când se ivea o nevoie neaşteptată. Iarna Dentistul lucra foarte rar: aici, în regiune, iarna nu se poate face mai nimic, pe oameni nu-i mai interesează propria sănătate şi, în plus, iarna e

întuneric, iar dentistul stă prost cu vederea. Are nevoie de lumină bună, cum e lumina de mai, de iunie, care să lumineze direct în gura pacienţilor, recrutaţi din rândul muncitorilor forestieri şi al bărbaţilor mustăcioşi care îşi iroseau zilele stând pe podul din sat, cei pe care lumea îi ironiza, spunând că lucrează la Direcţia de Drumuri şi Poduri.

Când noroaiele de aprilie se uscau, începeam să mă aventurez cu mai mult curaj prin împrejurimi, sub pretextul tururilor pe care trebuia să le fac. În acest moment al anului aruncam cu interes un ochi la Achthozja[12], un mic cătun de lângă cariera de piatră, unde locuia Dentistul. Č□i, ca în fiecare an, aveam parte de o privelişte uluitoare: pe pajiştea de un verde strident, sub prelata cerului azuriu, stătea în soare scaunul stomatologic alb şi scorojit, pe care mai întotdeauna şedea cineva cu gura căscată în Soare. Deasupra pacientului stătea aplecat Dentistul, cu freza în mână. Talpa piciorului său executa o mişcare monotonă – mai degrabă imperceptibilă de la distanţa de unde priveam eu –, apăsând ritmic pedala frezei. La câţiva metri de el, alte două-trei persoane urmăreau scena într-o linişte deplină, bând bere.

---

[12] Numele polonez este o variantă a denumirii germane Acht Hausen, care înseamnă „opt case”, adică atâtea câte număra cătunul.

Principala îndeletnicire a Dentistului era extracţia măselelor cariate. Uneori, mult mai rar – tratarea lor. Făcea şi proteze dentare. Pe vremea când încă nu ştiam de existenţa lui, m-am întrebat de multe ori ce rasă de oameni locuia în zonă, pentru că mulţi localnici aveau o dentiţie aparte, ca şi cum toţi făceau parte din aceeaşi familie şi aveau aceleaşi gene sau aceeaşi configuraţie a planetelor în Astrogramă. În special cei mai vârstnici: dinţii lor erau prelungi, înguşti şi uşor cenuşii. O dantură ciudată. Mai aveam o Ipoteză alternativă, întrucât auzisem că sub Platou, la mare adâncime, se află straturi de uraniu, care, cum se ştie prea bine, declanşează diverse Anomalii.

De-acum ştiam că erau protezele Dentistului, semnul lui distinctiv, marca lui înregistrată. Ca fiecare artist, era unic şi irepetabil.

Eu cred că ar trebui să devină un punct de atracţie turistică în Valea KĹ‚odzko, numai că ceea ce făcea el nu era legal. Din păcate, cu ani în urmă îi fusese ridicat dreptul de a practica meseria din cauza abuzului de alcool. E ciudat că nu se ridică licenţa din cauza miopiei. Eu cred că Beteşugul ăsta e chiar mai primejdios pentru Pacient. Iar Dentistul purta ochelari cu lentile ca fundul unui borcan, ba chiar una dintre lentile era lipită cu bandă adezivă.

În ziua aceea sfredelea măseaua unui bărbat. Era greu să-i disting trăsăturile feţei, schimonosită de durere şi uşor amorţită de alcoolul cu care Dentistul îşi anestezia pacienţii. Zumzetul înfiorător al frezei îmi sfredelea creierul şi îmi evoca cele mai coşmareşti amintiri din copilărie.

— Cum merge? am întrebat în loc de bună ziua.

— Binişor, a răspuns el cu un zâmbet larg, care te ducea cu gândul la vechea zicală „Doctore, vindecă-te pe tine însuţi”[13]. N-aţi mai trecut de mult pe aici. Cred că ultima oară ne-am văzut când vă căutaţi...

— Da, da, l-am întrerupt. Iarna nu reuşeam să ajung atât de departe. Până îmi croiam eu drum prin zăpadă, deja se întuneca.

S-a întors la sfredelitul lui, iar eu m-am alăturat celorlalţi gură-cască şi am urmărit, dusă pe gânduri, mişcările frezei în gura pacientului.

— Aţi văzut vulpile argintii? m-a întrebat unul dintre bărbaţi.

Avea o faţă frumoasă. Dacă viaţa lui ar fi decurs altfel, ar fi putut juca rolul de amant în filme. Acum însă frumuseţea începea să-i dispară sub o reţea de riduri şi brazde.

---

[13] Citat din Biblie, „Sfânta Evanghelie după Luca”, 4, 23.

— Cică le-ar fi slobozit Maţe înainte să şteargă putina, a spus altul.

— Poate avea mustrări de conştiinţă, am conchis eu. Sau poate că l-au mâncat Vulpile.

Dentistul m-a privit cu interes. A dat din cap şi a băgat burghiul în măsea. Bietul pacient a sărit în scaun de durere.

— Nu se poate plomba o măsea fără să fie sfredelită? am întrebat.

Numai că nimeni nu părea preocupat de soarta pacientului.

— Mai întâi Talpă Mare, apoi Comandantul, acum Maţe... a oftat Chipeşul. Ţi-e şi frică să mai ieşi din casă. Eu după lăsatul serii o pun pe nevastă-mea să facă treburile prin ogradă.

— Aţi găsit o soluţie inteligentă, am spus, adăugând: Animalele se răzbună pe cei care le vânează.

— Ei, da... Talpă Mare nu vâna, a spus cu îndoială Chipeşul.

— Dar le hăituia, a adăugat altul. Doamna Duszejko are dreptate. Č□i cine făcea mai mult braconaj în zonă, dacă nu el?

Dentistul a întins pe o farfurie puţină pastă albă, pe care apoi s-a apucat să o strecoare cu o spatulă în măseaua sfredelită.

— Da, e posibil, a mormăit el în barbă. E foarte posibil, că doar trebuie să existe dreptate. Da, da. Animalele.

Pacientul a icnit jalnic.

— Credeţi în Providenţă? m-a întrebat brusc Dentistul, încremenind deasupra pacientului.

În vocea lui se simţea provocarea.

Bărbaţii au început să chicotească, de parcă ar fi auzit ceva indecent. A trebuit să mă gândesc puţin înainte de a-i răspunde.

— Pentru că eu cred, a spus el fără să mai aştepte răspunsul meu.

L-a bătut prieteneşte pe spate pe pacient, care a sărit imediat de pe scaun, fericit.

— Următorul, a spus.

Din grupul de gură-cască s-a desprins unul şi a luat loc reticent în fotoliu.

— Ce ai? l-a întrebat Dentistul.

Bărbatul a căscat gura în semn de răspuns, iar Dentistul a aruncat o privire. S-a retras imediat, spunând „Să-mi bag pula”, ceea ce ar fi trebuit să sintetizeze plenar starea danturii pacientului. A palpat câteva clipe gingiile cu buricele degetelor, apoi a întins mâna după sticla cu votcă.

— Ia şi bea. Ne apucăm de scos.

Bărbatul a mormăit ceva ininteligibil, complet demoralizat de verdictul acela neaşteptat. A luat din mâna dentistului un pahar aproape plin cu votcă şi l-a dat peste cap dintr-o singură înghiţitură. Eram convinsă că după o asemenea anestezie nu avea să mai simtă nimic.

Aşteptând ca alcoolul să-şi facă efectul, bărbaţii au început să vorbească entuziasmaţi despre cariera de piatră, care, chipurile, urma să fie deschisă iar. O să înghită Platoul an după an, până ce într-o bună zi o să dispară de tot. Či atunci va trebui să ne mutăm de aici. Dacă era adevărat şi cariera avea să fie redeschisă, cătunul Dentistului urma să fie strămutat primul.

— Totuşi eu nu cred în Providenţă, am spus. Formaţi un comitet de protest, i-am sfătuit. Faceţi o demonstraţie.

— *Apre nu delij*[14], a spus Dentistul şi şi-a băgat degetele în gura pacientului pe jumătate inconştient.

Apoi, cu uşurinţă, fără nici cel mai mic efort, a scos din gură un dinte negru. Am auzit doar un pârâit sec. Mi s-a făcut rău.

---

[14] Pronunţie stâlcită a expresiei atribuite regelui francez Ludovic al XV-lea sau amantei sale, doamna de Pompadour, *Apres nous le déluge* – „După noi, potopul” (fr.).

— Ar trebui să se răzbune pentru toate astea, a spus Dentistul. Animalele ar trebui să-i fută pe toţi în gură.

— Chiar aşa. Ar trebui să-i fută pe toţi în gură, am confirmat şi eu, iar bărbaţii m-au privit cu admiraţie şi respect.

M-am întors acasă pe un drum ocolit. Era deja după-amiaza târziu. Či atunci am văzut la liziera pădurii Vulpile argintii. Două. Mergeau alene, una în spatele celeilalte. Albul lor pe fundalul luncii verzi părea de-a dreptul ireal. Arătau ca misiunea diplomatică a Regatului Animalelor, venită aici să soluţioneze conflictul.

La începutul lui mai înfloreau şi păpădiile. În anii buni înfloreau deja în weekendul lung de 1 Mai, când, odată cu sfârşitul iernii, proprietarii începeau să se întoarcă la casele lor de pe Platou. În anii mai puţin buni păpădiile acopereau văile cu punctele lor galbene abia de Ziua Victoriei. De multe ori am admirat împreună cu Visătorul minunea aceasta a naturii.

Din păcate, tot atunci începeau şi vremurile grele pentru Visător. La vreo două săptămâni după ce înfloreau păpădiile, i se declanşa alergia – din ochi îi curgeau lacrimi, se sufoca şi horcăia. În orăşel simptomele erau destul de suportabile, dar vinerea, când venea la mine, eram nevoită să ferec toate ferestrele şi

uşile, ca nu cumva alergenii invizibili să ajungă în căile lui respiratorii. În iunie, perioada când înfloreau ierburile, trebuia să ne ţinem şedinţele de traducere la el la oraş.

După o iarnă atât de lungă, obositoare şi stearpă, Soarele îmi făcea şi mie foarte rău. Dimineaţa nu puteam dormi, mă trezeam când se crăpa de ziuă şi mă simţeam mereu neliniştită. Toată iarna mă ferisem de vântul veşnic care bătea dinspre Platou, dar acum deschideam larg ferestrele şi uşa, ca să poată pătrunde înăuntru şi să alunge neliniştile stătute şi toate Beteşugurile.

Totul începea să trosnească, se simţea sub iarbă, sub stratul de pământ, o vibraţie febrilă, de parcă nervii subterani, umflaţi de efort, stăteau să pocnească din clipă în clipă. Nu reuşeam să mă scutur de senzaţia că sub toate se ascundea o voinţă puternică, iraţională, respingătoare, precum forţa care le făcea pe Broaşte să sară unele pe altele şi să copuleze fără sfârşit în iazul lui Sperietoare.

Când Soarele se apropia de orizont, îşi făcea apariţia familia de Lilieci. Veneau seară de seară, iar zborul lor silenţios, delicat, mi se părea întotdeauna fluid. O dată, când au zburat pe rând deasupra fiecărei case, am numărat doisprezece. Tare mult aş fi vrut să ştiu cum văd Liliecii lumea. Mi-aş fi dorit ca măcar o dată să pot zbura în pielea lor deasupra Platoului. Cum arată oamenii

văzuţi cu simţurile lor? Ca nişte umbre? Ca nişte vibraţii, ca nişte zgomote?

Seara stăteam în faţa locuinţei mele şi îi aşteptam să apară, să vină în zbor pe deasupra casei Profesorului şi de acolo să ne viziteze, pe rând, pe toţi. Le uram bun venit, făcându-le discret cu mâna. În realitate aveam multe în comun cu ei – şi eu vedeam lumea în alte categorii, cu susul în jos. Či eu preferam Amurgul. Nu eram făcută să-mi duc traiul sub lumina Soarelui.

Pielea mea reacţiona prost la razele puternice, nemiloase, ale Soarelui dacă nu erau îmblânzite mai înainte de frunzele plantelor sau de norii pufoşi. Se înroşea şi se irita. An de an, în primele zile ale verii începeau să-mi apară pe piele băşici mici, însoţite de prurit. Le tratam cu lapte acru şi cu un unguent împotriva arsurilor, pe care îl aveam de la Visător. Trebuia să scot din dulap pălăriile de vară cu boruri largi, pe care le legam sub bărbie cu panglici, ca să nu mi le zboare vântul.

Într-o miercuri, când mă întorceam de la şcoală cu o asemenea pălărie pe cap, am lungit drumul ca să... de fapt nici eu nu ştiu de ce. Sunt locuri unde nu mergi cu tragere de inimă şi totuşi ceva nedesluşit te atrage spre ele. E foarte posibil ca acel ceva nedesluşit să fie Groaza.

Cred că de aceea şi mie îmi plac romanele de groază, aşa cum îi plac lui Veste Bună.

Prin cine ştie ce minune, în miercurea aceea m-am trezit lângă crescătoria Vulpilor. Mă întorceam acasă cu maşina şi, brusc, la răscruce am virat în direcţia opusă celei fireşti. În scurt timp asfaltul s-a terminat şi am simţit exalaţia aceea insuportabilă care îi pune pe fugă pe toţi hoinarii ocazionali. Miasma aceea înţepătoare încă se mai simţea aici, chiar dacă oficial crescătoria fusese închisă cu două săptămâni în urmă.

Č□i Samurai a reacţionat de parcă ar fi avut simţ olfactiv – s-a oprit brusc. Stăteam în maşină, paralizată de duhoare, şi am văzut în faţa mea, la vreo sută de metri distanţă, nişte construcţii îngrădite de un gard de sârmă înalt: barăci înşirate una după alta. Partea de sus a gardului era mărginită de trei rânduri de sârmă ghimpată. Soarele era orbitor. Fiecare fir de iarbă arunca o umbră lungă, fiecare creangă arăta ca o suliţă. Era o linişte desăvârşită. Am ciulit urechile, aşteptându-mă ca din spatele acelui zid de sârmă să ajungă până la mine sunete înspăimântătoare, ecourile grozăviilor care se petrecuseră cândva acolo. Dar era limpede că aici nu mai era nici ţipenie – nici de om, nici de vietate. La vară locul o să fie împânzit de brusturi şi urzici. Peste un an sau doi crescătoria avea să dispară, înghiţită de

vegetaţie, devenind cel mult un loc care inspiră teamă. M-am gândit că aici s-ar putea deschide un muzeu. Ca un avertisment.

După un moment am pornit motorul şi m-am întors la şosea.

O, da, ştiu cum arăta proprietarul dispărut. La scurt timp după ce m-am mutat în sat, l-am întâlnit pe pod. A fost o întâlnire stranie. Încă nu ştiam cine este.

Într-o după-amiază mă întorceam cu maşina din oraş, de la cumpărături. Înaintea podului care traversează pârâul nostru am văzut o maşină de teren. Era trasă pe marginea drumului, de parcă şoferul ar fi vrut să-şi întindă oasele. Toate uşile maşinii erau deschise. Am încetinit. Nu-mi plac maşinile astea mari, voluminoase, create mai degrabă pentru război decât pentru plimbări în sânul naturii. Roţile lor uriaşe strivesc făgaşele drumurilor de ţară şi nivelează cărările. Motoarele lor puternice fac prea mult zgomot şi scot multe gaze de eşapament. Sunt convinsă că proprietarii unor asemenea maşini au sula mică şi compensează prin mărimea maşinii acest handicap. În fiecare an fac reclamaţii la primărie şi trimit petiţii împotriva raidurilor acestor maşini îngrozitoare. Întotdeauna primesc un răspuns laconic, din care reiese că primarul va lua în considerare reclamaţiile mele, dar niciodată nu ia vreo măsură. Iar

acum vedeam una din acele maşini pe marginea drumului, chiar înaintea pârâului, la intrarea în vale, aproape în pragul caselor noastre. Mergând foarte încet, l-am studiat cu atenţie pe musafirul acela nepoftit.

Pe scaunul din faţă stătea o femeie tânără şi frumoasă. Fuma. Avea părul blond oxigenat, lung până la umeri, şi era machiată cu stăruinţă, punctul forte al machiajului fiind gura rujată cu o culoare închisă. Era atât de bronzată, încât părea scoasă de la rotisor. Picioarele îi atârnau afară din maşină, iar din tălpile goale, cu unghiile ojate cu roşu, îi alunecase una din sandale şi căzuse în iarbă. M-am oprit şi am scos capul pe geamul maşinii.

— Vă pot ajuta cu ceva? am întrebat amical.

A dat din cap că nu, apoi a ridicat ochii spre cer şi a arătat cu degetul undeva în spatele ei, zâmbind cu subînţeles. Mi s-a părut foarte drăguţă, deşi nu i-am înţeles gestul. De aceea am coborât din maşină. Faptul că mi-a răspuns printr-un gest, fără cuvinte, m-a făcut să păstrez tăcerea. M-am apropiat de ea aproape pe vârfuri. Am ridicat întrebător din sprâncene. Îmi plăcea misterul acela.

— Nu e nimic, nimic, a spus ea şoptit. Îl aştept pe... soţul meu.

Pe soţ? Acolo? Nu înţelegeam deloc scena la care participam involuntar şi eu. M-am uitat suspicioasă împrejur şi atunci l-am văzut pe numitul soţ. Tocmai ieşea din tufişuri. Arăta destul de bizar şi caraghios. Părea îmbrăcat într-un soi de uniformă de camuflaj în tonuri de verde şi maro. Din loc în loc avea prinse crenguţe de molid peste tot, de la cap până la cizme. Purta o cască acoperită cu acelaşi material ca şi uniforma. Faţa îi era vopsită într-o culoare închisă, pe fundalul căreia sclipeau nişte mustăţi cărunte şi îngrijite. Nu îi vedeam ochii, ascunşi în spatele unui aparat optic neobişnuit, ceva similar cu oftalmoscopul unui oftalmolog, folosit la măsurarea fundului de ochi, dar plin de şuruburi şi piuliţe. Pieptul lui lat şi pântecul impozant erau acoperite cu gamele, un porthart, o garnitură de scule şi o cartuşieră. În mână avea o puşcă cu lunetă. Semăna cu o armă din *Războiul Stelelor*.

— Maică Precistă, am şoptit fără să vreau.

Preţ de o clipă nu am fost în stare să scot din mine nici un sunet, doar mă uitam uluită şi îngrozită la ciudăţenia aceea, până când femeia a aruncat chiştocul pe şosea şi a spus destul de ironic:

— Iată-l.

Bărbatul s-a apropiat de noi şi şi-a scos casca de pe cap.

Cred că niciodată până atunci nu mai văzusem un bărbat cu o fizionomie atât de saturniană. Era de statură medie, cu fruntea lată şi sprâncene stufoase. Părea un pic aplecat de spinare, iar tălpile picioarelor îi erau îndreptate uşor spre interior. Eram cât se poate de sigură că ducea un trai depravat şi că toată viaţa fusese mânat de o singură pornire – satisfacerea consecventă a propriilor pofte, indiferent de preţ. Acesta era cel mai bogat Om din regiune.

Am avut impresia că se bucură să fie văzut şi de altcineva în afara soţiei lui. Era mândru de sine. M-a salutat cu un gest al mâinii, însă pe urmă m-a ignorat cu desăvârşire. Či-a pus înapoi pe cap casca şi ochelarii aceia ciudaţi şi şi-a îndreptat privirea spre graniţă. Am înţeles imediat totul şi am simţit că mă cuprinde un val de Furie.

— Să mergem, i-a spus cu nerăbdare soţia, ca unui copil.

E posibil să fi simţit valul de Furie care se revărsa dinspre mine.

El s-a prefăcut o clipă că nu aude, dar imediat după aceea s-a apropiat de maşină, şi-a scos de pe cap echipamentul şi a pus puşca deoparte.

— Ce faceţi aici? l-am întrebat, pentru că nu mi-a venit altceva în cap.

— Č▯i dumneata? a replicat el fără să-mi arunce vreo privire.

Soţia lui şi-a pus sandala în picior şi a luat loc la volan.

— Eu locuiesc aici, i-am răspuns glacial.

— Aha, ai dumitale sunt cei doi câini mari... V-am spus deja să-i ţineţi pe lângă casă.

— Sunt pe o proprietate privată..., am început, dar m-a întrerupt.

Albul ochilor lui a sclipit funest pe fundalul feţei mânjite cu vopsea.

— Pentru noi nu există proprietăţi private.

Asta a fost acum doi ani, când totul mi se părea mai simplu. Am uitat de întâlnirea aceea cu Maţe. Ce-mi păsa mie de el? Pe urmă însă o planetă, în mişcarea sa rapidă, a depăşit brusc un punct invizibil, aducând o schimbare, una din cele de care noi, aici, pe Pământ, nici nu suntem conştienţi. Poate că există nişte semne mărunte care deconspiră aceste evenimente cosmice, dar nici pe ele nu le observăm. Cineva a călcat o crenguţă de brad din mijlocul drumului, o sticlă de bere uitată în congelator a crăpat, două măceşe roşii au căzut din tufa de măceş. Cum să interpretăm aceste semne?

E clar că lucrurile mari sunt incluse în lucrurile mici. Nu există nici umbră de îndoială. Acum, când scriu toate

astea, am pe masă, în faţa mea, configuraţia planetelor, ba chiar a întregului Cosmos. Termometrul, o monedă, lingura de cositor şi cana de porţelan. O cheie, telefonul mobil, nişte foi de hârtie şi un pix. Č▯i un fir de păr cărunt de-al meu, ai cărui atomi mai păstrează memoria genezei vieţii, memoria Catastrofei cosmice care a dat naştere lumii.

10. Cărăbuşul Stacojiu

„Nu omorî Fluturele de Zi, nici Fluturele de Noapte, Pentru că momentul Judecăţii e aproape.”

Č□i la începutul lunii iunie, când casele erau ocupate, mai ales în weekenduri, eu continuam să mă achit cu seriozitate de toate obligaţiile. De pildă, urcam cel puţin o dată pe zi pe deal şi scrutam terenul cu binoclul. Bineînţeles, mai întâi studiam casele. Într-un anumit sens, ele sunt nişte creaturi vii care convieţuiesc cu Omul într-o simbioză desăvârşită. Îmi creştea inima, deoarece se vedea limpede după aspectul lor că locuitorii li se întorseseră. Umpleau interioarele pustii cu vânzoleala lor, cu gândurile şi căldura corpurilor lor. Mâinile lor mărunte tămăduiau micile lor răni şi dregeau stricăciunile pricinuite de iarnă, uscau pereţii jilavi, spălau ferestrele şi reparau rezervorul de apă al toaletei. Iar casele arătau acum de parcă s-ar fi trezit din somnul lung şi greu în care cade materia când nimeni nu-şi mai bate capul cu ea. În curţi fuseseră deja scoase mesele şi scaunele, obloanele de lemn fuseseră ridicate, iar Soarele putea în sfârşit să pătrundă în interior. În weekenduri din coşurile caselor ieşea fum. Profesorul şi soţia lui veneau tot mai des, întotdeauna însoţiţi de prieteni. Se plimbau doar pe drum, nu o luau niciodată pe hat. După masa de prânz ieşeau zilnic la plimbare până la capelă şi înapoi, oprindu-se din când în când din mers în focul discuţiilor. Uneori, când vântul bătea

dinspre ei, ajungeau până la mine cuvinte disparate: Canaletto, clarobscur, tenebrism.

Č□i soţii Fântâneanu începuseră să vină în fiecare vineri. Se apucau imediat să smulgă plantele care crescuseră între timp în jurul casei şi răsădeau altele, cumpărate de la magazin. Mi-era greu să le înţeleg logica. De ce nu le plăcea socul şi preferau în locul lui glicina. Le-am spus o dată, înălţându-mă pe vârfuri ca să mă uit la ei peste gardul înalt, că, mai mult ca sigur, glicina nu va suporta gerurile de februarie, dar s-au mulţumit să dea din cap zâmbind şi să facă mai departe cum îi tăia capul. Au retezat o tufă de măceş superbă şi au smuls din pământ smocurile de cimbru. Au pus în faţa casei nişte pietre aranjate într-un morman fantezist, pe care l-au înconjurat cu diverse conifere: tuia, pin de munte, chiparoşi lucioşi şi brazi. Fără nici un rost, dacă e să mă întrebaţi pe mine.

Č□i Sura venea pentru mai multă vreme. O vedeam mergând pe hat alene, rigidă ca un băţ. Am trecut într-o seară pe la ea cu cheile şi facturile. M-a servit cu ceai verde. Am băut din politeţe. După ce ne-am rezolvat socotelile, am îndrăznit să o abordez.

— Dacă aş vrea să-mi scriu memoriile, cum ar trebui să încep? am întrebat-o destul de timid.

— Trebuie să vă aşezaţi la masă şi să vă siliţi să scrieţi. O să vină de la sine. Nu trebuie să vă cenzuraţi. Trebuie să scrieţi tot ce vă vine în minte.

Un sfat ciudat. Nu aş vrea să scriu „tot”. Aş vrea să scriu numai ce mi se pare mie că e bun şi folositor. Am crezut că o să mai spună ceva, dar a tăcut. M-am simţit dezamăgită.

— Sunteţi dezamăgită? m-a întrebat atunci, de parcă mi-ar fi citit gândurile.

— Da.

— Trebuie să scrieţi atunci când nu puteţi să vorbiţi, a zis ea apoi. Ajută mult, a mai adăugat şi a tăcut.

Vântul s-a înteţit şi acum vedeam pe fereastră copacii care se legănau uniform în ritmul unei muzici inaudibile, ca spectatorii unui concert într-un amfiteatru. Undeva la etaj s-a trântit o uşă de la curent. De parcă ar fi tras cineva cu puşca. Sura a tresărit.

— Mă nelinişteşc toate zgomotele astea, de parcă aici totul ar fi viu!

— Vântul e întotdeauna gălăgios aici. Eu m-am obişnuit, am spus.

Am întrebat-o ce fel de cărţi scrie, iar ea mi-a spus că romane de groază. M-am bucurat. Trebuia neapărat să-i fac cunoştinţă cu Veste Bună, cu siguranţă ar fi avut multe să-şi spună. Erau verigi ale aceluiaşi lanţ. Cineva

care ştie să scrie despre asemenea lucruri trebuie să fie un Om curajos.

— Či întotdeauna răul e pedepsit la sfârşit? am întrebat-o.

— Pe mine nu asta mă interesează. Nu mă interesează pedeapsa. Pur şi simplu îmi place să scriu despre lucruri cumplite. Poate pentru că eu însămi sunt fricoasă din fire. Îmi face bine.

— Ce-aţi păţit? am întrebat, intimidată de Înserarea care se lăsa, şi am arătat cu degetul gulerul ortopedic pe care îl purta la gât.

— Boala degenerativă a discului intervertebral, mi-a spus pe un ton de parcă mi-ar fi adus la cunoştinţă o defecţiune a unui aparat electrocasnic. În mod evident, am capul prea greu. Cel puţin aşa mi se pare mie. Am capul prea greu. Vertebrele cervicale nu-i pot susţine greutatea şi, cranţ-cranţ, se degradează.

A zâmbit şi mi-a mai turnat în cană ceai dintr-ăla dezgustător.

— Nu vă simţiţi singură aici? m-a întrebat.

— Uneori.

— Vă admir. Aş vrea să fiu ca dumneavoastră. Sunteţi curajoasă.

— O, nu sunt deloc curajoasă. E bine că am cu ce să mă ocup aici.

— Nici eu nu-mi găsesc locul fără Agata. Lumea aici este atât de mare, de necuprins.

S-a uitat la mine şi m-a cercetat câteva secunde cu privirea.

— Agata e soţia mea.

Am clipit. Niciodată nu mai auzisem o femeie spunând despre alta „soţia mea”. Dar mi-a plăcut.

— Vă miraţi, nu-i aşa?

Am stat o clipă pe gânduri.

— Č□i eu aş putea să am o soţie, am spus răspicat. E mai bine să trăieşti cu cineva decât singur. E mai uşor să treci prin viaţă alături de cineva decât singur.

Nu mi-a răspuns. Era dificil să vorbeşti cu ea. În cele din urmă am rugat-o să-mi împrumute o carte de-a ei. Pe cea mai înfricoşătoare. Mi-a promis că o s-o roage pe Agata să aducă una. Se făcuse deja întuneric, dar nu a aprins lumina. Când ne-am cufundat amândouă în beznă, mi-am luat rămas-bun şi m-am întors acasă.

* * *

Odată scăpată de grija caselor la care reveniseră proprietarii, am început să mă aventurez cu mare plăcere tot mai departe, în plimbări pe care le numeam „inspecţii”. Îmi extindeam teritoriul asemenea unei

Lupoaice solitare. Lăsam uşurată în spate casele şi drumul asfaltat. Pătrundeam în pădure şi puteam rătăci la nesfârşit printre copaci. Se făcea tot mai linişte, iar pădurea devenea un adânc uriaş, dar tihnit, în care mă puteam ascunde. Îmi alina gândurile. Atunci nu trebuia să mai ascund cel mai stânjenitor dintre Beteşugurile mele – lacrimile. Aici puteam plânge în voie, lacrimile îmi spălau ochii şi îmi ascuţeau privirea. Poate de aceea vedeam mai mult decât cei cu ochii uscaţi.

Mai întâi am remarcat absenţa Căprioarelor: dispăruseră. Sau poate ierburile erau atât de înalte, încât le ascundeau spinările roşcate şi perfecte. În realitate însă Căprioarele se retrăseseră să-şi nască puii.

În timpul plimbării din ziua aceea am întâlnit o Domnişoară cu un Cerb tânăr, frumos şi bălţat, şi tot atunci am zărit în pădure un Om. L-am văzut de aproape, cu toate că el nu m-a observat. Avea un rucsac verde, cu cadru metalic exterior, de genul celor fabricate în anii 1970, aşa că am bănuit că trebuie să aibă aceeaşi vârstă ca mine. Č▯i, sincer, aşa şi arăta – bătrân. Era chel şi avea faţa acoperită de o barbă ţepoasă şi căruntă, tunsă scurt, neîndoielnic cu una dintre maşinile acelea chinezeşti ieftine pe care le poţi cumpăra de la piaţă. Blugii prea mari şi decoloraţi îi atârnau urât la spate.

Mergea pe cărarea ce străbătea pădurea, prudent, atent pe unde calcă. Poate de aceea am şi reuşit să mă apropii atât de tare de el. Când a ajuns la răscrucea unde cândva erau depozitate trunchiurile de molid, şi-a dat jos rucsacul, l-a sprijinit de un copac şi a intrat în pădure. Binoclul îmi arăta o imagine neclară şi tremurândă, aşa că puteam doar bănui ce făcea acolo. Stătea aplecat deasupra patului vegetal ce acoperea solul pădurii şi scormonea prin stratul de humus. Puteam presupune că e culegător de bureţi, numai că era cam prea devreme pentru bureţi. Cred că l-am urmărit vreo oră. S-a aşezat pe iarbă, a mâncat un sendviş şi a scris ceva într-un caiet. Apoi a stat vreo jumătate de oră întins pe spate, cu mâinile sub cap, şi s-a uitat la cer. Pe urmă şi-a luat rucsacul şi a dispărut în verdeaţă.

L-am sunat pe Visător de la şcoală şi i-am dat de veste că prin pădure bântuie un străin. I-am spus şi ce discutau oamenii din magazinul lui Veste Bună. Ziceau despre Comandant că ar fi fost amestecat în trecerea teroriştilor peste graniţa verde. Ziceau că în apropiere fuseseră prinşi nişte suspecţi. Dar Visătorul a fost destul de sceptic faţă de aceste revelaţii. Č□i nu s-a lăsat convins că ar bântui cineva prin pădure cu scopul de a şterge eventualele urme. Poate au arme ascunse acolo?

— Nu vreau să te supăr, dar e foarte posibil ca Ancheta să fie suspendată, pentru că nu s-a descoperit nimic care să arunce o lumină nouă asupra celor întâmplate.

— Cum aşa? Či urmele de Animale din jurul victimei? Căprioarele l-au împins în fântână.

S-a lăsat liniştea, apoi Visătorul a întrebat:

— De ce le spui tuturor despre Animalele alea? Čtii bine că nimeni nu te crede şi te consideră...

S-a oprit.

— Mă consideră nebună, nu-i aşa? l-am ajutat eu.

— Ei bine, da. De ce spui aşa ceva? Čtii bine că e imposibil, a zis Visătorul şi m-am gândit că va trebui să mă străduiesc să mă fac mai bine înţeleasă.

M-am supărat. Dar pe urmă, când a sunat clopoţelul pentru începerea orei, am adăugat repede:

— Trebuie să le spun oamenilor ce trebuie să creadă. Nu am de ales. Altfel o s-o facă altcineva.

În Noaptea aceea am dormit destul de prost, neliniştită la gândul că un străin dădea târcoale atât de aproape de casa mea. Dar mă nelinişte nespus şi vestea despre eventuala suspendare a anchetei. Cum adică să „suspende” ancheta? Aşa, deodată? Fără să verifice toate ipotezele? Či cu urmele cum rămânea? Nu

le luau deloc în considerare? La urma urmelor, a pierit un Om. Cum adică să „suspende” Ancheta? Asta-i bună!

Pentru prima oară de când locuiam acolo, am închis ferestrele şi uşa. Imediat am simţit că nu am aer să respir. Nu reuşeam să adorm. Era începutul lui iunie, aşa că Nopţile erau deja călduroase şi înmiresmate. Mă simţeam de parcă aş fi fost închisă de vie într-un cazan. Trăgeam cu urechea să aud paşi în jurul casei, analizam foşnetele, tresăream la fiecare trosnet de crengi. Noaptea exacerba cele mai delicate sunete, le preschimba în horcăieli, gemete, voci. Pot spune că eram îngrozită. Pentru prima oară de când m-am mutat în sat.

A doua zi l-am zărit pe Omul cu rucsac: stătea în faţa casei mele. Mai întâi am înţepenit de frică şi mâna mi s-a dus de la sine spre locul unde ţineam sprayul cu piper.

— Bună ziua, îmi cer scuze că vă deranjez, a spus el cu o voce joasă, baritonală, care a făcut aerul din jur să vibreze. Aş vrea să cumpăr nişte lapte de vacă.

— De Vacă? m-am mirat. N-am lapte de Vacă, am lapte de la magazin. Doriţi?

Era dezamăgit.

Acum, la lumina zilei, mi se părea chiar simpatic. Nu era nevoie să folosesc sprayul. Avea o cămaşă albă de in cu guler mandarin, aşa cum se purtau cândva. De

aproape am constatat că nu era deloc chel. Îi mai rămăsese la spate un pic de păr, pe care şi-l strânsese într-o codiţă subţire, ce semăna cu un şiret murdar.

— Dar pâinea o coaceţi singură?

— Nu, am răspuns mirată, o cumpăr de la magazinul din sat.

— Aha. Bine, e-n regulă.

Deja mă duceam spre bucătărie, dar m-am întors ca să-i spun:

— V-am văzut ieri. Aţi dormit în pădure?

— Da, am dormit în pădure. Pot să mă aşez aici? Mă cam dor oasele.

Părea distrat. Cămaşa îi era toată verde la spate – de la iarbă. Probabil că în timpul nopţii ieşise din sacul de dormit. Am chicotit înfundat.

— Poate doriţi o cafea?

A dat hotărât din mână.

— Nu beau cafea.

Se vedea că nu era un om inteligent. Dacă ar fi fost, ar fi înţeles că nu mă interesa ce-i place sau nu-i place să bea.

— Atunci poate doriţi o prăjitură, i-am arătat eu masa pe care o scosesem afară împreună cu Visătorul când se făcuse cald.

Pe ea se afla o tartă cu rubarbă pe care o copsesem cu o zi înainte şi pe care o mâncasem aproape în întregime.

— Aş putea mai degrabă să folosesc toaleta? m-a întrebat el pe un ton de parcă am fi purtat negocieri.

— Bineînţeles, am spus şi l-am condus în casă pe uşa din faţă.

A băut o cafea şi a mâncat o bucată de prăjitură. Se numea Boris Sznajder, dar îşi pronunţa prenumele caraghios, cântat – „Booroos”. Č□i aşa a rămas pentru mine. Avea un accent moale, răsăritean, dar de unde i se trăgea mi-a spus abia mai târziu. Era de loc din BiaĹ‚ystok[15].

— Sunt entomolog, a spus el cu gura plină de prăjitură. Studiez un anumit specimen de cărăbuş frumos şi rar, în pericol de dispariţie. Č□tiţi că locuiţi în cel mai sudic habitat european al lui *Cucujus haematodes*, cărăbuşul stacojiu?

Nu ştiusem. Dar, drept să zic, m-am bucurat, pentru că era ca şi cum familiei noastre i se alăturase un nou membru.

— Č□i cum arată? l-am întrebat.

[15] Oraş din nord-estul Poloniei, capitala voievodatului Podlasie.

Boros a întins mâna după geanta de pânză roasă şi a scos cu grijă din ea o cutiuţă de plastic, pe care mi-a băgat-o sub nas:

— Uite, aşa.

În mijlocul cutiuţei transparente era un Gândac mort, eu aşa i-aş fi zis – Gândac. De dimensiuni medii, maroniu şi cât se poate de banal. Aş spune că am văzut Gândaci mai frumoşi la viaţa mea. Cel din cutie nu avea nimic excepţional.

— De ce e mort? l-am întrebat.

— Vă rog să nu credeţi că sunt unul dintre acei amatori care omoară insecte şi le transformă în specimene de expoziţie. L-am găsit mort.

L-am cântărit pe Boros din priviri, încercând să ghicesc de ce suferea.

Căuta larve de Cărăbuş în trunchiurile copacilor uscaţi, în cele care putrezeau din cauze naturale, dar şi în cioturile rămase după ce copacii fuseseră tăiaţi. Le număra. Inventaria larvele şi nota cifrele într-un caiet intitulat „Localizarea speciilor de cărăbuşi saproxilici din pădurile regiunii KĹ‚odzko, aflate pe listele anexelor II şi IV ale Directivei Habitate a Uniunii Europene, şi propuneri pentru protejarea lor. Proiect”. Am citit titlul cu mare atenţie şi lucrul acesta m-a scutit de necesitatea de a mai deschide caietul.

Mi-a explicat că Regia Naţională a Pădurilor Statului nu are habar că articolul 12 al Directivei obligă statele membre ale UE să stabilească un sistem de protecţie a habitatelor în care cărăbuşii se reproduc şi un sistem de prevenire a distrugerii lor. Dar statul permite defrişarea pădurilor, tăierea copacilor în care Insectele îşi depun ouăle din care mai târziu ies larvele. Larvele ajung la fabricile de cherestea şi la fabricile de prelucrare a lemnului şi nu mai rămâne nimic din ele. Pier şi nimeni nu observă. E ca şi cum nimeni nu e vinovat.

— Aici, în pădurea aceasta, fiecare trunchi e plin de larve de cărăbuşi, a spus el. Când se taie copacii, o parte din crengi sunt aruncate în foc. Crengi pline de larve sunt mistuite de flăcări.

Č□i atunci m-am gândit că fiecare moarte provocată pe nedrept trebuie dată în vileag. Chiar şi moartea Insectelor. O moarte care nu e băgată în seamă de nimeni e de două ori mai revoltătoare. Č□i îmi plăcea ce făcea Boros. Da, pe mine mă convinsese, eram întru totul de partea lui.

Întrucât mă pregăteam oricum să-mi fac plimbarea zilnică, m-am gândit să îmbin utilul cu plăcutul şi m-am dus cu Boros în pădure. Cu ajutorul lui, trunchiurile copacilor şi-au dezvăluit tainele dinaintea ochilor mei. Trunchiurile de copaci obişnuite se dovedeau a fi

regatele unor Făpturi care reuşiseră să sfredelească tuneluri, cavităţi, pasaje unde îşi depozitau ouăle. Poate că larvele nu erau neapărat frumoase, dar încrederea lor mă emoţiona – îşi încredinţau viaţa copacilor, fără să bănuiască de fapt că acele Creaţii uriaşe şi imobile sunt în realitate extrem de fragile şi, mai ales, complet dependente de voinţa omului. Era greu să-ţi imaginezi că larvele pier în foc. Boros a ridicat un strat de humus, arătându-mi şi alte specii rare sau mai puţin rare: Pustnicul sau Gândacul Sihastru, Gândacul Ceasornicul Morţii – cine şi-ar fi imaginat că trăieşte acolo, sub o bucată de scoarţă de copac cojită? –, Cărăbuşul Auriu – ah, deci aşa se numeşte: l-am văzut de atâtea ori şi întotdeauna a fost pentru mine doar un gândac lucios anonim. Gândacul Oaie-cu-botul-negru, fumos ca o picătură de mercur. Rădaşca. Ce nume interesant. Copiii ar trebui botezaţi după numele Insectelor. Č□i ale Păsărilor sau ale altor Animale. Cărăbuşul de pădure. Cărăbuşul Kowalski. Drosophila Nowak. Corvus Duszejko. Sunt doar câteva dintre numele pe care mi le mai amintesc. Mâinile lui Boros făceau scamatorii, trasau semne misterioase, şi imediat apărea o Insectă, o Larvă, grămezi de ouă. L-am întrebat care dintre coleoptere erau folositoare, iar întrebarea mea l-a revoltat peste măsură.

— Din punctul de vedere al naturii, nu există vietăţi folositoare şi nefolositoare. Numai oamenii au născocit o clasificare atât de neroadă.

A venit seara, după Apusul Soarelui, pentru că îl invitasem să doarmă la mine. De vreme ce nu avea unde... I-am făcut patul în sufragerie, dar până să se culce, am mai stat puţin de vorbă. Am scos o sticlă de o jumătate de litru de lichior care îmi rămăsese încă de când mă vizitase Sperietoare. Mai întâi Boros mi-a povestit tot felul de orori şi abuzuri care se petrec la Regia Naţională a Pădurilor Statului, pe urmă s-a mai relaxat puţin. Mi-era greu să-l înţeleg, pentru că nu pricepeam cum poţi avea o reacţie atât de emoţională faţă de ceva ce se numeşte Regia Naţională a Pădurilor Statului. Singura persoană care-mi venea în minte când spuneai Regia Naţională a Pădurilor Statului era pădurarul Ochi de Lup. Aşa îl poreclisem eu, pentru că mi se părea că avea pupilele alungite, ca ale lupului. Altfel, era un Om de treabă.

Či uite-aşa Boros s-a instalat comod la mine acasă vreme de câteva zile. În fiecare seară mă anunţa că a doua zi vor veni să-l ia studenţii lui sau voluntarii Acţiunii contra Regiei Naţionale a Pădurilor Statului, dar zilnic se dovedea ba că li s-a stricat maşina, ba că au trebuit să

plece urgent în altă parte, ba că pe drum s-au oprit la Varşovia. O dată chiar s-a întâmplat să piardă o geantă plină cu acte. Či tot aşa. Iar eu începusem să mă neliniştesc că Boros o să pună stăpânire pe casa mea la fel cum se înstăpânesc larvele Cărăbuşilor sub scoarţa molizilor şi că numai Regia Naţională a Pădurilor Statului avea să mai fie în stare să-l stârpească. Chiar dacă vedeam că se străduia să nu mă incomodeze, ci să mă ajute. De pildă, a făcut curăţenie lună în baie.

În rucsac avea un mic laborator, o cutie cu fiole şi sticluţe cu nişte substanţe chimice sintetice care imitau perfect feromonii naturali ai Insectelor. El şi studenţii lui făceau experimente cu aceste substanţe chimice foarte puternice, încercând să determine Insectele să se reproducă în alte locuri.

— Dacă stropeşti cu substanţa asta o bucată de lemn, cărăbuşii femele se vor repezi să-şi depună ouăle pe ea. Či se vor aduna pe ea cărăbuşi din toată regiunea, pentru că sunt capabili să simtă mirosul de la mulţi kilometri. Sunt suficiente câteva picături.

— Či oamenii de ce nu miros aşa? l-am întrebat.

— Dar cine ţi-a spus că nu miros aşa?

— Eu nu simt nimic.

— Poate că nu-ţi dai seama că simţi, draga mea, şi, în aroganţa ta omenească, crezi în liberul arbitru.

Prezenţa lui Boros îmi amintea cum e să convieţuieşti cu cineva. Č□i cât e de stânjenitor. Cât de tare te destabilizează şi te tulbură prezenţa Altuia, care începe să te irite nu neapărat pentru că se comportă enervant, ci pentru că pur şi simplu există. Č□i când pleca dimineaţa în pădure, îmi binecuvântam singurătatea. Cum e posibil, m-am întrebat, ca oamenii să trăiască împreună zeci de ani într-un spaţiu limitat? Să doarmă în acelaşi pat, răsuflând unul peste celălalt şi îmbrâncindu-se neintenţionat prin somn. Nu spun că nu mi s-a întâmplat şi mie. Într-o vreme am avut o relaţie cu un Catolic cu care am împărţit patul şi nu a ieşit nimic bun din asta.

11. Cântecul Liliecilor

„O fiinţă vie captivă într-o colivie
Revoltă Cerul.”

În atenţia Poliţiei,

Sunt nevoită să scriu această scrisoare, deoarece mă nelinişteşte lipsa oricăror măsuri ale Poliţiei locale în cazul anchetei deschise ca urmare a decesului vecinului meu, în ianuarie a.c., şi al Comandantului Poliţiei, acum o lună şi jumătate.

Ambele evenimente nefericite s-au petrecut în regiunea mea, prin urmare nu este de mirare că m-au Tulburat şi Îngrijorat atât de tare.

Consider că există multe dovezi grăitoare care demonstrează ipoteza Crimei.

N-aş fi îndrăznit niciodată să fac asemenea afirmaţii dacă nu ar fi fost faptul (şi înţeleg că pentru Poliţie faptele sunt la fel de esenţiale ca temelia pentru o casă sau celulele pentru organism – ele construiesc întregul sistem) că eu şi Prietenii mei am fost martori nu la crima în sine, ci la situaţia de după crimă, până să ajungă Poliţia la locul faptei. În primul caz, pe lângă mine, martor a fost vecinul meu, ĹšwierszczyĹ„ski, în al doilea caz, fostul meu elev, Dionizy.

Sunt ferm convinsă că Defuncţii au fost victimele unei Crime şi îmi întemeiez afirmaţia pe două tipuri de observaţii.

În primul rând: în ambele cazuri la locul Crimei au fost prezente Animalele. În primul caz eu şi martorul

ĹšwierszczyĹ„ski am zărit un pâlc de Căprioare în apropierea casei lui Talpă Mare (în timp ce una dintre tovarăşele lor fusese tranşată pe masa din bucătărie). În cazul Comandantului, martorii, printre care şi subsemnata, au observat un număr foarte mare de urme de copite de căprioară pe zăpada din jurul fântânii unde i-am descoperit trupul neînsufleţit. Din păcate, condiţiile meteorologice nefavorabile Poliţiei au distrus repede aceste dovezi esenţiale şi, totodată, neobişnuite, care ne-ar fi condus direct la autorii ambelor crime.

În al doilea rând: am decis să analizez anumite informaţii specifice pe care le putem obţine consultând astrogramele victimelor (cunoscute generic sub numele de Horoscoape). Ambele confirmă posibilitatea ca victimele să-şi fi pierdut viaţa din cauza Animalelor. Astrogramele dezvăluie o configuraţie a planetelor foarte rară, asupra căreia doresc să vă atrag atenţia. Îmi îngădui să anexez la scrisoare ambele Astrograme, în speranţa că vor fi consultate de Astrologul Poliţiei, care îmi va confirma Ipoteza.

Cu respect,

Janina Duszejko

* * *

La vreo trei sau patru zile după ce Boros s-a pripăşit la mine acasă, m-am trezit la uşă cu Sperietoare, fapt pe care îl consideram un alt eveniment de seamă, deoarece nu mă vizita aproape niciodată. Mi s-a părut că era puţin neliniştit de prezenţa unui bărbat străin în casa mea şi că venise în recunoaştere. Mergea aplecat de spate, cu mâna sprijinită pe osul sacral şi cu chipul schimonosit de durere. S-a aşezat cu un icnet.

— Lumbago, a zis în loc de bun venit.

Mi-a spus că amesteca nişte ciment în găleţi şi se pregătea să-l toarne, ca să facă o nouă alee de acces dinspre curte spre casă, iar când s-a aplecat după găleată, ceva i-a pocnit la coloana vertebrală. Aşa că a rămas în poziţia aceea incomodă, cu mâna întinsă după găleată, pentru că durerea nu-i îngăduia să se îndrepte nici măcar un milimetru. Abia acum îi mai trecuse puţin, aşa că a venit să-mi ceară ajutorul, pentru că ştie că mă pricep la tot soiul de construcţii, ba chiar m-a văzut anul trecut preparând beton. S-a uitat la Boros pe sub gene, cu o privire foarte critică, dar mai ales la coada lui, care, neîndoielnic, i se părea o extravaganţă.

Am făcut prezentările. Sperietoare a întins mâna cu vizibilă reticenţă.

— E cam primejdios să umblaţi aşa prin împrejurimi, pentru că aici se petrec lucruri ciudate, a spus el ameninţător, dar Boros i-a ignorat avertismentul.

Aşa că ne-am dus să salvăm betonul care aproape se solidificase în găleţi. Eu şi Boros lucram, iar Sperietoare stătea pe un scaun şi ne dădea dispoziţii pe care le mai înmuia oarecum, făcându-le să sune ca nişte sugestii: „Părerea mea e...”

— Părerea mea e să turnaţi betonul încetul cu încetul, puţin ici, puţin colo. Părerea mea e să mai turnaţi un strat după ce se uniformizează primul. Părerea mea e să aşteptaţi puţin să se aşeze bine. Părerea mea e să nu vă băgaţi unul peste altul, altfel vă încurcaţi.

Era destul de enervant. Însă pe urmă, după ce am terminat, ne-am aşezat cu toţii într-o pată caldă de Soare din faţa casei lui Sperietoare, unde bujorii stăteau să înflorească în orice clipă şi lumea întreagă mi se părea acoperită cu o foiţă subţire de aur.

— Ce aţi făcut în viaţă? ne-a întrebat deodată Boros.

Întrebarea asta a căzut atât de neaşteptat, încât într-o clipă m-am lăsat purtată de amintiri. Prin faţa ochilor au început să mi se perinde momente din trecut şi, cum se întâmplă de regulă cu ele, toate experienţele mi se păreau acum mai frumoase, mai preţioase, mai fericite decât în realitate. E ciudat, dar am amuţit amândoi.

Pentru oamenii de vârsta mea nu mai există locurile pe care le-au iubit cu adevărat şi de care au aparţinut. Locurile copilăriei şi tinereţii, satele unde mergeam în vacanţe, parcurile cu bănci incomode unde au înflorit primele iubiri, oraşele de demult, cafenelele, casele – toate au încetat să mai existe. Č□i chiar dacă învelişul lor exterior mai rezistă, este cu atât mai dureros, pentru că te duce cu gândul la o coajă goală. Eu nu am unde să mă întorc. Č□i asta mă face să mă simt captivă. Pereţii celulei mele se întind până la orizont, dincolo de el nu mai văd. În spatele acestor pereţi e lumea care acum îmi e străină şi nu-mi mai aparţine. De aceea pentru oamenii ca mine numai momentul prezent este posibil, ceea ce contează este *aici* şi *acum*, pentru că fiecare *apoi* este îndoielnic şi orice viitor este abia schiţat şi nesigur, seamănă cu un miraj care poate fi distrus de cea mai măruntă vibraţie a aerului. Asta era ceea ce-mi trecea prin cap în timp ce stăteam în linişte în faţa casei lui Sperietoare. Era o tăcere mai sugestivă decât orice discuţie. Nu am idee la ce se gândeau cei doi bărbaţi. Poate la acelaşi lucru.

Totuşi ne-am înţeles să ne reîntâlnim mai pe seară şi am băut împreună nişte vin. Ba chiar am reuşit să şi cântăm tustrei. Am început cu *Azi nu pot să vin la tine*,

dar timid şi în surdină, de parcă dincolo de fereastra deschisă spre livadă ne ascultau urechile uriaşe ale Nopţii, gata să ne capteze fiecare gând, fiecare cuvânt, chiar şi pe cele ale cântecului, pentru ca apoi să le supună spre analiză unui tribunal suprem.

Numai lui Boros nu-i păsa. Či-l înţeleg: nu era la el acasă, iar în vizită îţi permiţi întotdeauna să fii mai degajat. S-a lăsat pe picioarele din spate ale scaunului şi, prefăcându-se că are o chitară, a început să cânte cu ochii închişi:

— Deriiiiz ă haaaus in Niuuuu Orliiiin, dei coool dă Raaaizin Saaan...

Iar noi, ca sub imperiul unei vrăji, am prins melodia şi cuvintele şi, uitându-ne unul la altul, surprinşi de înţelegerea asta neaşteptată, am început să cântăm împreună.

Či am constatat că toţi ştiam cuvintele cu aproximaţie până în momentul când am ajuns la *„Oh mother, tell your children”*, ceea ce demonstrează ce memorie extraordinară aveam. Či în acel punct am început deja să mormăim, prefăcându-ne că ştim ce cântăm. Dar nu ştiam. Am izbucnit în râs. O, a fost frumos, emoţionant. Pe urmă am stat în tăcere, încercând să ne amintim şi alte melodii. Nu pot spune nimic de restul cântăreţilor, dar eu nu mai aveam nici un

cântec în cap. Č□i atunci Boros s-a dus în cameră şi s-a întors cu o punguţă de plastic din care a scos un vârf de ierburi uscate şi a început să le ruleze într-o ţigară.

— Sfinte Sisoie, n-am mai fumat de douăzeci de ani, a spus brusc Sperietoare şi ochii au prins a-i sticli, iar eu m-am uitat la el cu surprindere.

Era o Noapte foarte luminoasă. Luna plină de iunie se numeşte lună plină albastră, pentru că atunci satelitul capătă o frumoasă nuanţă albăstrie. Conform Efemeridelor mele, noaptea asta durează numai cinci ore.

Am stat în livadă sub un măr bătrân, cu crengile aplecate de povara merelor. Livada mirosea şi foşnea. Pierdusem noţiunea timpului şi fiecare pauză dintre cuvinte îmi părea nesfârşită. Nemărginirea timpului s-a deschis în faţa noastră. Am vorbit veacuri. Peroram încontinuu despre aceleaşi lucruri, aceleaşi lucruri spuse când de o gură, când de alta, şi nici unul dintre noi nu-şi mai amintea că argumentul cu care îl combătea pe celălalt era acelaşi argument cu care se apăra ceva mai devreme. De fapt nici nu pot spune că ne contraziceam. Purtam un dialog, un trialog – trei fauni, o altă specie de oameni, pe jumătate oameni, pe jumătate animale. Am avut brusc senzaţia că în grădină şi în pădure erau multe alte creaturi asemenea nouă, că toţi avem feţele

acoperite de blană. Nişte creaturi stranii. Iar pe măr s-au aşezat Liliecii noştri şi ne cântau. Vocile lor subţiri, vibrante, puneau în mişcare particulele microscopice de ceaţă, iar Noaptea din jurul nostru începea să sune ca nişte clopoţei în surdină, chemând toate Vietăţile la liturghie.

Mi se părea o eternitate de când Boros dispăruse în casă. Eu şi Sperietoare rămăseserăm sub măr fără să vorbim. El avea ochii larg deschişi şi mă privea cu atâta intensitate, încât a trebuit să fug de privirea lui în umbra mărului. M-am ascuns acolo.

— Iartă-mă, mi-a spus, iar mintea mea s-a pus în mişcare cu viteza unei locomotive ca să-l înţeleagă.

Pentru ce să-l iert? Mi-am amintit că în vreo două rânduri nu mi-a răspuns la salut. Mi-am amintit şi cum îmi vorbea de dincolo de prag când îi aduceam corespondenţa, fără să mă invite să intru în bucătăria lui frumoasă şi curată. Mi-am mai amintit şi că niciodată nu s-a interesat cum mă simt când Beteşugurile mă ţintuiau la pat.

Dar nu cred că astea erau lucrurile pentru care dorea să-l iert. Sau poate că se referise la fiul lui glacial şi ironic în paltonul lui negru. Doar nu suntem responsabili pentru comportamentul copiilor noştri!

În cele din urmă Boros a apărut în pragul uşii cu laptopul meu, pe care îl mai folosise şi altădată. A băgat în el pandantivul de la gât, ce avea forma unui colţ de lup. Aşteptam cu toţii într-o tăcere deplină. În cele din urmă am auzit vuietul furtunii, dar nu ne-am speriat şi nici nu ne-am mirat. Era mai răsunător decât clopoţeii de ceaţă ai Nopţii. Mi se părea că muzica asta era cea mai potrivită cu starea noastră şi că fusese compusă special pentru seara aceea.

— *Riders on the storm*, s-au auzit de undeva cuvintele.

Riders on the storm
Into this house we're born
Into this world we're thrown
Like a dog without a bone
An actor out on loan
Riders on the storm...

Boros fredona şi se legăna pe scaun, iar cuvintele cântecului se repetau la nesfârşit, mereu aceleaşi. Nu existau altele.

— De ce unii oameni sunt răi şi nemernici? a întrebat Boros retoric.

— Saturn, am spus. Astrologia antică tradiţională a lui Ptolemeu spune că Saturn e de vină. Că, în aspectele sale discordante, are puterea de a-i face pe oameni

meschini, ticăloşi, însinguraţi şi lamentabili. Sunt maliţioşi, mârşavi, neruşinaţi, ursuzi, ţes veşnic intrigi, au o limbă ascuţită şi nu au grijă de propriul corp. Întotdeauna vor mai mult decât au şi nimic nu le e niciodată pe plac. La genul ăsta de oameni te referi?

— Poate de vină e educaţia deficitară, a adăugat Sperietoare, rostind fiecare cuvânt rar şi apăsat, de parcă se temea că în orice clipă limba o să-i joace feste şi o să spună cu totul altceva.

Č□i, când a reuşit să ducă până la capăt propoziţia, s-a încumetat să înceapă alta:

— Sau lupta de clasă.

— Sau un experiment de epurare a speciei umane care a eşuat, a spus Boros, iar eu am replicat:

— O mamă toxică.

— Un tată autoritar.

— Molestare sexuală în copilărie.

— Alăptarea cu biberonul.

— Televizorul.

— Lipsa litiului şi a magneziului din dietă.

— Bursa! a strigat nemaipomenit de entuziasmat Sperietoare, dar eu cred că deja exagera.

— Ei, hai că asta-i bună, am spus. În ce fel?

Aşa că a dres-o:

— Č□oc posttraumatic.

— Structura psihofizică.

Ne-am dat cu părerea în fel şi chip până am rămas fără idei, fapt care ne-a amuzat şi mai tare.

— Şi totuşi Saturn e de vină, am spus, murind de râs.

L-am condus pe Sperietoare acasă şi ne străduiam să nu facem prea multă gălăgie, ca să nu o trezim pe Scriitoare. Dar nu prea reuşeam – izbucneam în râs la fiecare pas.

Când am plecat la culcare, buimăciţi de vin, eu şi Boros ne-am îmbrăţişat strâns, recunoscători că avuseserăm o seară atât de plăcută. Pe urmă l-am văzut în bucătărie, luându-şi pastilele, pe care le-a înghiţit cu apă de la robinet.

M-am gândit că Boros era un Om tare de treabă. Şi era bine că avea şi el Beteşugurile lui. Sănătatea e o stare incertă şi nu prevesteşte nimic bun. Mai bine să fie Omul liniştit cu bolile sale, atunci măcar ştie de ce moare.

A venit la mine în timpul Nopţii şi a îngenuncheat lângă pat. Nu dormeam.

— Dormi? m-a întrebat.

— Eşti credincios? a trebuit să-l întreb.

— Da, a răspuns el mândru. Sunt ateu.

Či asta mi s-a părut foarte interesant.

Am ridicat plapuma şi l-am invitat să vină sub ea, dar pentru că nu sunt Siropoasă şi nici Sentimentală, n-o să intru aici în amănunte.

* * *

A doua zi era sâmbătă şi Visătorul a venit de dimineaţă.

M-a găsit în grădină, unde îmi testam una din Teorii. Strâng dovezi care să demonstreze că moştenim un anumit fenotip, în ciuda a ceea ce susţine genetica modernă. Am observat că anumite trăsături deprinse se manifestă aleatoriu la generaţiile următoare. De aceea în urmă cu trei ani am început să recreez experimentul lui Mendel pe sângele-voinicului. Acum experimentul e în plină desfăşurare. Am crestat toate frunzele plantei pe parcursul a cinci generaţii la rând (două pe an), urmărind dacă din seminţele ei vor creşte flori cu frunze diferite de cele ale plantei iniţiale. Trebuie să spun că rezultatele experimentului meu arătau foarte încurajator.

Hârbul de maşină al Visătorului a ieşit din curbă atât de repede, încât aş fi zis că se sufocă de surescitare. Či Visătorul era la fel de surescitat atunci când s-a dat jos din maşină.

— L-au găsit pe Maţe. E cât se poate de mort. De multe săptămâni.

Mi s-a făcut realmente rău. Am fost nevoită să mă aşez. Nu eram pregătită pentru o asemenea veste.

— Aşadar, nu a fugit cu amanta, a spus Boros, ieşind din bucătărie cu o cană de ceai în mână.

Nu-şi ascundea dezamăgirea.

Visătorul s-a uitat nesigur la el, apoi la mine, şi a tăcut surprins. A trebuit să fac prezentările degrabă. Či-au strâns mâinile.

— Čtiam asta de mai demult, a spus Visătorul, cu entuziasmul deja în scădere. Nu se atinsese deloc de cărţile de credit şi de conturi. Da, chiar dacă nici paşaportul nu i s-a găsit.

Ne-am aşezat în faţa casei. Visătorul a spus că l-au descoperit hoţii de cherestea. Se duseseră ieri după-amiază cu căruţa în pădure, intrând pe latura cu crescătoria de Vulpi, şi acolo, pe la Apusul Soarelui, au dat peste rămăşiţele lui Maţe. Aşa au spus. Zăceau printre ferigi, într-o groapă de unde cândva se scotea argilă. Či că resturile arătau teribil, răsucite şi atât de diforme, încât abia după câteva clipe au reuşit să-şi dea seama că au în faţa ochilor cadavrul unui Om. Mai întâi au fugit speriaţi, dar au avut mustrări de conştiinţă. Bineînţeles, s-au temut să se ducă direct la Poliţie, din

simplul motiv că s-ar fi descoperit activităţile lor ilegale. În fine, puteau susţine că pur şi simplu trecuseră întâmplător pe acolo... Aşa că seara târziu au sunat la Poliţie şi o echipă de criminalişti a descins în timpul Nopţii. După resturile hainelor au reuşit să-l identifice fără greş pe Maţe, pentru că purta o geacă de piele inconfundabilă. Dar cu siguranţă luni o să aflăm mai multe.

Mai târziu fiul lui Sperietoare ne-a ironizat că ne-am comportat „copilăreşte”, deşi mie, una, felul cum ne-am comportat mi s-a părut absolut raţional – adică am urcat cu toţii în Samurai şi ne-am dus în pădure, dincolo de crescătoria de Vulpi, în locul unde fusese descoperit cadavrul. Č□i nu am fost deloc singurii care s-au comportat copilăreşte – se adunaseră acolo vreo douăzeci de oameni, bărbaţi şi femei din Transilvania, dar şi muncitori forestieri. Č□i mustăcioşii erau acolo. Între copaci fusese întinsă o bandă de plastic portocalie şi era greu să vezi ceva de la distanţa prevăzută pentru gură-cască.

O femeie de vârstă mijlocie s-a apropiat de mine şi mi-a spus:

— Pare-se că zăcea aici de câteva luni bune şi l-au mâncat zdravăn vulpile.

Am dat din cap. Am recunoscut-o. Ne întâlneam adesea în magazinul lui Veste Bună. Se numea Innocenta, un nume care mi se părea că face impresie. În afara numelui, nu o invidiam deloc – avea câţiva fii, toţi nişte pierde-vară, nici unul mai răsărit.

— Mi-au spus băieţii că era acoperit în întregime de mucegai. Mucegăise tot.

— E posibil aşa ceva? am întrebat îngrozită.

— Cum să nu, doamnă dragă, a spus ea foarte sigură pe sine. Či mai spuneau că în jurul picioarelor avea sârmă ghimpată. Era înfăşurată atât de strâns, încât îi intrase adânc în carne.

— Capcanele braconierilor, am spus. Cu siguranţă a călcat într-una. Aici se pun mereu capcane.

Am mers de-a lungul benzii întinse de Poliţie, încercând să vedem ceva deosebit. Un loc al crimei stârneşte întotdeauna groază, de aceea curioşii adunaţi acolo aproape că nu deschideau gura, iar dacă o făceau, vorbeau în şoaptă, ca la cimitir. Innocenta mergea în urma noastră, vorbind cât toţi acei gură-cască timoraţi la un loc.

— Dar de la nişte capcane nu se moare. Dentistul repetă cu încăpăţânare că la mijloc e răzbunarea animalelor. Pentru că amândoi vânau, ştiţi? Či el, şi Comandantul.

— Da, ştiu, am spus, surprinsă că veştile se răspândesc atât de repede. Č□i eu cred la fel.

— Serios? Č□i dumneavoastră credeţi că e posibil ca animalele...

Am dat din umeri.

— Sunt convinsă că aşa este. Cred că s-au răzbunat. Uneori se întâmplă să nu înţelegem un lucru, dar să îl simţim foarte bine.

A stat o clipă pe gânduri şi mi-a dat dreptate. Am ocolit zona îngrădită cu bandă portocalie şi ne-am oprit într-un loc de unde se vedeau foarte bine maşinile poliţiei şi bărbaţii cu mănuşi de cauciuc aşezaţi pe vine pe humusul pădurii. Era limpede că acum Poliţia dorea să colecteze toate urmele posibile, pentru a nu mai comite a doua oară greşelile făcute în cazul Comandantului. Pentru că atunci greşiseră. Nu ne puteam apropia mai mult, fiindcă doi poliţişti în uniformă ne izgoneau înapoi pe drum de parcă am fi fost un cârd de Găini. Se vedea totuşi că de data aceasta căutau meticulos eventualele indicii şi câţiva poliţişti umblau prin pădure, atenţi la tot felul de detalii. Visătorul se temea de ei. Prefera să nu fie recunoscut în asemenea circumstanţe: la urma urmelor, lucra la Poliţie.

În timpul gustării de după-amiază, pe care am luat-o în faţa casei – era o vreme extrem de frumoasă –, Visătorul ne-a împărtăşit teoria lui:

— Či uite-aşa ipoteza mea a căzut. Recunosc, mi-a trecut prin cap că pe Comandant l-a împins în fântână Maţe. Aveau afaceri împreună, s-au certat, ba poate Comandantul chiar l-a şantajat. M-am gândit că s-au întâlnit la fântână şi au început să se îmbrâncească. Iar atunci Maţe l-a împins în puţ şi gata.

— Či acum constatăm că e mai grav decât ne-am imaginat. Criminalul e încă în libertate, a spus Sperietoare.

— Či când te gândeşti că umblă pe aici, pe lângă noi...

Visătorul a trecut acum la desertul cu căpşune.

Mie mi se părea că de fapt căpşunele nu au nici un gust. Mă întrebam dacă asta era din cauză că folosiseră un îngrăşământ prost sau din cauză că papilele noastre gustative îmbătrâneau odată cu noi şi că, poate, n-o să mai simţim niciodată gusturile de odinioară. Un alt lucru iremediabil pierdut.

Cât ne-am băut ceaiul, Boros ne-a descris cu profesionalism contribuţia insectelor la procesul de descompunere a unui corp. Cu acest prilej m-am lăsat convinsă să mă întorc în pădure la Apus, după plecarea

Poliţiei, pentru ca Boros să-şi poată desfăşura propria investigaţie. Visătorul şi Sperietoare au declarat că e o idee macabră şi au rămas dezgustaţi pe terasă.

* * *

Banda de plastic strălucea portocalie şi fosforescentă în întunericul moale al pădurii. La început eu nu am vrut să mă apropii, dar Boros era foarte sigur pe el şi m-a tras neceremonios în urma lui. Stăteam aplecată deasupra lui în timp ce el, cu lanterna prinsă pe frunte, se ghemuise în frunzişul din pădure, în mijlocul ferigilor, şi căuta cu degetul în humus urmele Insectelor. E ciudat cum Noaptea estompa toate culorile, de parcă le considera o extravaganţă a lumii. Boros a mormăit ceva în barbă ca pentru sine, iar eu, cu inima strânsă, m-am lăsat cuprinsă de următoarea viziune:

Când era la crescătorie şi se uita pe fereastră, Maţe vedea pădurea, vegetaţia ei deasă ca un zid plin de ferigi, şi în ziua aceea a văzut Vulpile – frumoase, sălbatice, pufoase, roşcate. Nu se temeau deloc. Stăteau ca nişte Câini şi se uitau sfidător la el. Poate că în inima lui meschină şi lacomă a încolţit speranţa. Poate a sperat că are ocazia să facă un profit uşor, pentru că nişte Vulpi

atât de frumoase şi de blânde pot fi momite cu uşurinţă. Č□i de ce erau atât de încrezătoare şi parcă domesticite? s-a întrebat. Poate erau nişte corcituri de Vulpi crescute în captivitate, care se mişcă toată viaţa în jurul cozii într-un spaţiu atât de mic, încât îşi pot atinge fără probleme cu vârful botului preţioasa coadă. Nu, era imposibil. Č□i totuşi Vulpile acelea erau frumoase şi mari. Aşa că în seara aceea, când le-a văzut iar, s-a hotărât să se ducă după ele şi să se convingă singur ce anume îl ispitea atât de mult la ele. Č□i-a luat geaca de piele şi a ieşit. Č□i atunci a văzut că îl aşteptau – acele Animale frumoase, mândre, cu boturi inteligente. „Cuţu, cuţu”, le-a strigat el, de parcă ar fi chemat nişte căţelandri, dar cu cât se apropia mai tare, cu atât mai mult se retrăgeau ele în pădure, care la vremea aceea din an era încă golaşă şi jilavă. I se părea că n-o să-i fie greu să prindă una din acele făpturi care aproape că i se frecau de picioare. I-a mai trecut ceva prin cap, că poate erau turbate, dar de asta nu-i păsa deloc. Se vaccinase cândva împotriva rabiei, atunci când fusese muşcat de un Câine pe care apoi l-a împuşcat cu mâna lui. A trebuit chiar să-l lovească şi cu patul puştii ca să-l termine. Prin urmare, chiar dacă erau turbate, lui nu-i păsa. Vulpile jucau cu el un joc ciudat, îi dispăreau din faţa ochilor, după care reapăreau – câte două sau trei –, iar apoi i s-a părut că

vede şi nişte Vulpiţe tinere şi pufoase. Č□i în cele din urmă, când una dintre ele, Masculul cel mai mare şi mai frumos, s-a aşezat cu calm în faţa lui pe solul pădurii, Maţe s-a lăsat pe vine şi a început să avanseze în pasul piticului, aplecat în faţă, cu mâna întinsă înaintea lui şi cu degetele amăgindu-l că are acolo ceva bun, o momeală menită să prindă Vulpea şi să o preschimbe într-un guler minunat. Brusc, şi-a dat seama că s-a împotmolit în ceva, că picioarele i-au fost imobilizate şi că nu se mai poate apropia de Vulpe. Cracul pantalonului i s-a ridicat şi a simţit pe gleznă o atingere rece, metalică. A smucit piciorul. Când a înţeles că era vorba despre o capcană, s-a tras instinctiv înapoi, dar era deja prea târziu. Cu mişcarea aceasta şi-a semnat condamnarea la moarte. Sârma ghimpată i s-a strâns în jurul gleznei şi a declanşat mecanismul primitiv al capcanei: un mesteacăn tânăr, aplecat la pământ de strânsoarea laţului, a revenit brusc şi cu toată forţa în poziţia iniţială, trăgând după sine cu atâta putere corpul lui Maţe, încât acesta a rămas pentru o clipă suspendat în aer, fluturând spasmodic din picioare, dar numai preţ de o clipă, pentru că imediat după aceea a încremenit. O clipă mai târziu, mesteacănul subţire a cedat sub greutatea trupului şi s-a frânt, iar Maţe şi-a găsit astfel

odihna de veci în groapa cu lut, unde se pregăteau să crească ferigile sub frunzişul pădurii.

Acum în locul acela îngenunchease Boros.

— Luminează aici, te rog, a spus el. Am găsit larve de *Cleridae*.

— Crezi că nişte Animale sălbatice pot ucide Oameni? l-am întrebat, cutremurată de viziunea pe care o avusesem.

— O da, sigur că da. Leii, leoparzii, taurii, şerpii, insectele, bacteriile, viruşii...

— Dar nişte Animale cum sunt Căprioarele?

— Cu siguranţă ar găsi ele o modalitate.

Prin urmare, era de partea mea.

Din păcate, viziunea mea nu mi-a dezvăluit cum au reuşit să scape Vulpile de la crescătorie. Č□i nici cum capcana de la gleznă a provocat decesul.

— Am găsit *Acarina*, *Cleridae*, larve de viespi şi *Dermaptera*, adică urechelniţe, ne-a spus Boros la cina pregătită de Sperietoare la mine în bucătărie. Č□i furnici, bineînţeles. Am găsit şi mult mucegai, dar era aproape distrus – probabil când au ridicat cadavrul. În opinia mea, mucegaiul e semn că trupul se afla în faza de fermentaţie malolactică.

Mâncam spaghete cu sos de brânză mucegăită.

— Nu se ştie dacă era mucegai sau adipocer, numit popular „ceară de cadavru”.

— Ce spui tu acolo? Ce-i aia ceară de cadavru? De unde ştii tu toate astea? a întrebat Sperietoare cu gura plină de spaghete, ţinând-o pe genunchi pe Măriuca.

Boros a mărturisit că a fost cândva consultant al Poliţiei. Č□i că urmase un curs de tafonomie.

— Tafonomie? am întrebat. Č□i asta ce mai e?

— Este ştiinţa care se ocupă cu descompunerea cadavrelor. *Taphos* înseamnă „mormânt” în greacă.

— Doamne Dumnezeule! a oftat Visătorul, de parcă ar fi cerut o intervenţie divină.

Dar, bineînţeles, nu i-a venit nimeni în ajutor.

— Č□i asta ar putea însemna că leşul a zăcut acolo vreo patruzeci-cincizeci de zile.

Am calculat repede în minte perioada. Visătorul a fost cel mai rapid dintre noi.

— Adică e posibil să se fi întâmplat pe la începutul lui martie, a spus îngândurat. Cam la o lună după moartea Comandantului.

De vreo trei săptămâni nimeni nu mai vorbea decât despre asta şi până n-avea să se întâmple altceva, oamenii aveau să o ţină tot aşa. În zonă circulau foarte

multe versiuni ale morţii lui Maţe. Visătorul spunea că Poliţia nu l-a căutat deloc după ce dispăruse în martie, deoarece odată cu el dispăruse şi amanta lui, lucru ştiut de toată lumea. Inclusiv de soţia lui. Či chiar dacă prietenilor lui li s-a părut ciudat că au plecat aşa, inopinat, toţi erau convinşi că Maţe era amestecat în nişte afaceri necurate. Nimeni nu dorea să-şi bage nasul unde nu-i fierbea oala. Iar soţia lui se împăcase cu dispariţia lui Maţe, ba chiar era foarte posibil să-i şi convină situaţia. Deja intentase o acţiune de divorţ, care acum devenise inutilă. Era văduvă. S-ar fi putut zice chiar că pentru ea era mai bine aşa. Fusese găsită şi amanta şi s-a constatat că se despărţiseră încă din decembrie şi că ea stătea la sora ei, în State, încă de la Crăciun. Boros era de părere că Poliţia ar fi trebuit să-l dea pe Maţe în urmărire, de vreme ce avea unele suspiciuni. Dar poate că Poliţia ştia ceva ce noi nu ştiam.

Miercurea următoare am aflat în magazinul lui Veste Bună că în zonă stârneşte panica un Animal care vânează în special oameni. Či că acelaşi Animal a bântuit cu un an în urmă şi regiunea Opole, numai că acolo ataca Animalele domestice. Acum oamenii din sate erau speriaţi şi toţi îşi ferecau casele şi hambarele odată cu lăsarea serii.

— Či eu mi-am astupat toate găurile din gard, a spus Domnul cu Pudelul.

Mi-a făcut plăcere să-l revăd. Či pe Pudelul lui. Căţelul şedea cuminte şi mă privea cu ochii lui inteligenţi. Pudelii sunt mai deştepţi decât credem noi, chiar dacă nu par aşa. Či acelaşi lucru este valabil pentru o mulţime de alte Vietăţi – nu le apreciem inteligenţa.

Am ieşit împreună din magazinul lui Veste Bună şi am stat o clipă de vorbă lângă maşina mea.

— Mi-aduc aminte ce aţi spus atunci la secţia de poliţie. Pe mine m-aţi convins. Eu cred că aici nu e vorba de un singur animal asasin, ci de mai multe. Se prea poate ca, din cauza schimbărilor climatice, animalele să fi devenit mai agresive – chiar şi căprioarele, şi iepurii. Iar acum se răzbună pentru tot.

Aşa a spus domnul acela bătrân.

Boros a plecat. L-am dus la gara din oraş. Până la urmă studenţii lui nu au mai venit după el, pentru că ecologiştilor li se stricase definitiv maşina. Poate că studenţii aceia nici nu existau. Poate că Boros avusese de rezolvat aici şi alte treburi, nu numai cele legate de Cărăbuşul Stacojiu.

În primele zile mi-a lipsit foarte mult – cu cosmeticele lui în baie, ba chiar şi cănile lui de ceai împrăştiate prin toată casa. Suna zilnic. Pe urmă mai rar, o dată la două zile, să zicem. Vocea lui suna de parcă ar fi locuit într-o altă dimensiune, într-un ţinut îndepărtat de la miazănoapte, unde copacii au mii de ani, iar Animale uriaşe se mişcă printre ei agale, în afara timpului. Observam liniştită cum imaginea lui Boros Sznajder, entomolog şi tafonom, păleşte şi se estompează, până când din el nu a mai rămas decât codiţa cenuşie şi absurdă, atârnând în gol. Totul e trecător.

Un Om Înţelept ştie asta de la bun început şi nu regretă nimic.

12. Chupacabra

„Cerşe
torului
i-a
rămas
câinele
,
Văduv
ei,
Pisica,

Dar tu de pântecul tău gras nu te-ai despărţit.”

Pe la sfârşitul lui iunie au început ploile. Aici verile sunt adeseori ploioase. Či atunci în umiditatea aceea omniprezentă parcă auzi cum cresc ierburile foşnitoare, cum iedera se caţără pe ziduri, cum bureţii împânzesc solul. După ploaie, când Soarele străpunge pentru o clipă norii, totul capătă o asemenea profunzime, încât îţi dau lacrimile.

Acum mergeam de câteva ori pe zi să verific starea podului de peste pârâu – să văd dacă nu l-au rupt apele învolburate.

Într-o zi caldă şi furtunoasă Sperietoare a venit la mine cu o rugăminte timidă. Dorea să mă roage să-l ajut să-şi croiască un costum pentru Balul Ciupercarilor, organizat în noaptea de Sânziene de Asociaţia

Ciupercarilor „Mânătarca”, al cărei trezorier era – cum am aflat atunci, spre stupoarea mea.

— Dar sezonul bureţilor încă nu a început, am spus şovăitor, neştiind ce să zic.

— Te înşeli. Sezonul începe odată cu primii şampinioni şi turta-vacii, care apar de obicei pe la jumătatea lui iunie. Pe urmă n-o să mai fie timp de baluri, pentru că ne ducem la cules de bureţi – şi, ca dovadă, a întins mâna în care ţinea două frumoase pitărci roşcate.

În acel moment stăteam pe terasă, sub acoperiş, şi îmi desfăşuram propriile analize astrologice. De la jumătatea lunii mai Neptun îmi influenţa pozitiv Ascendentul, fapt care – după cum observasem – mă inspira.

Sperietoare m-a convins să îl însoţesc la o adunare a asociaţiei, poate chiar şi-ar fi dorit să mă înscriu şi eu în ea şi să plătesc pe loc cotizaţia de membru. Dar mie nu-mi place să fac parte din nici un fel de asociaţii. Am aruncat rapid un ochi la Astrograma lui şi am văzut că şi la el Neptun o influenţa favorabil pe Venus. Poate într-adevăr era o idee bună să mergem la Balul Ciupercarilor. M-am uitat la el. Stătea în faţa mea într-o cămaşă cenuşie, decolorată, cu un coş de căpşune pe genunchi. M-am dus la bucătărie şi am adus un castron. Am început să curăţăm căpşunele împreună. Trebuia să ne

grăbim, erau uşor trecute. El folosea, bineînţeles, cleştişorii lui. Či eu am încercat să tai codiţele căpşunelor cu cleştii, dar am constatat că mi-era mai comod să o fac pur şi simplu cu degetele.

— Cum te numeşti de fapt? l-am întrebat. Ce înseamnă „Ĺš”-ul dinaintea numelui tău?

— ĹšwiÄ™topeĹ‚k[16], mi-a răspuns după o clipă de tăcere, fără să mă privească.

— O, nu! a fost prima mea reacţie, dar pe urmă m-am gândit că oricine i-a dat numele acesta a nimerit la fix.

Regimentul Sfânt. Aveam impresia că mărturisirea îl făcea să respire uşurat. A dus o căpşună la gură şi a spus:

— Tatăl meu m-a botezat aşa, ca să-i facă în ciudă mamei.

Tatăl lui Sperietoare fusese inginer minier. După război fusese delegat să redeschidă mina de cărbune de la Waldenburg, rămasă de la germani. Mai târziu Waldenburg a devenit WaĹ‚brzych. Colaboratorul lui apropiat a devenit imediat un neamţ bătrân, directorul tehnic al minei, căruia nu i s-a îngăduit să plece din ţară până ce toate utilajele vor începe să funcţioneze la capacitatea normală. La vremea aceea oraşul era cu desăvârşire pustiu, garnituri de tren aduceau zilnic noi

[16] Vechi nume slav, ce se traduce prin „Sfântul Regiment”.

muncitori din estul Poloniei, dar ei se stabileau într-un singur loc, într-un singur cartier, de parcă enormitatea oraşului pustiu îi îngrozea. Directorul neamţ s-a străduit din răsputeri să se achite cât mai rapid de sarcinile sale, pentru a putea pleca în sfârşit în Suabia sau Hessa sau cine ştie ce altă regiune a Germaniei. Aşa că la prânz îl invita la el acasă pe tatăl lui Sperietoare şi foarte curând s-a văzut că inginerului i-a căzut cu tronc frumoasa fiică a directorului tehnic. De fapt aceasta era şi soluţia ideală – ca tinerii să se căsătorească. Soluţia ideală şi pentru directorul tehnic, şi pentru mină, şi pentru regimul popular, pentru care acum fiica directorului tehnic era un fel de chezăşie. Dar căsnicia le-a mers prost încă de la început. Tatăl lui Sperietoare petrecea mult timp la serviciu, iar adesea cobora şi în subteran, pentru că era o mină foarte grea şi pretenţioasă, unde antracitul era extras de la adâncimi foarte mari. În cele din urmă a ajuns să se simtă mai bine sub pământ decât la suprafaţă, chiar dacă asta e ceva greu de imaginat. Când lucrurile au început să meargă bine şi mina lucra deja la capacitatea maximă, li s-a născut primul copil. Fetiţa a fost botezată Ĺ»ywia[17], sărbătorind în felul acesta revenirea Teritoriilor de Vest la patria mamă. Numai că, încetul cu încetul, s-a dovedit că soţii nu se puteau

[17] În mitologia slavă Ĺ»ywia este zeiţa vieţii, fertilităţii şi primăverii.

suporta. ĹšwierszczyĹ„ski a început să folosească o intrare separată în casă şi şi-a amenajat cămările pivniţei ca spaţiu de locuit. Acolo îşi avea biroul şi dormitorul. În acea perioadă li s-a născut şi fiul, adică Sperietoare, probabil rodul ultimului lor act sexual, cel de despărţire. Či tocmai atunci, lăsându-se mânat de dorinţa de răzbunare, o emoţie azi de neînţeles, şi ştiind că nevasta lui nemţoaică o să aibă probleme cu pronunţia, inginerul i-a dat fiului său numele slav de ĹšwiÄ™topeĹ‚k. Mama, care nu era în stare să pronunţe numele propriilor copii, a murit când ĹšwiÄ™topeĹ‚k şi-a dat bacalaureatul. Tatăl a devenit tot mai excentric, petrecându-şi restul vieţii sub pământ, în pivniţă, şi extinzând reţeaua de încăperi şi coridoare subterane ale vilei.

— Či cred că excentricităţile de la tata mi se trag, a încheiat Sperietoare.

Povestea lui Sperietoare, dar şi faptul că niciodată până atunci (şi nici mai târziu) nu-l mai auzisem vorbind atât de mult, m-au impresionat peste măsură. Eram curioasă să aflu şi alte episoade din viaţa lui – de pildă, eram tare curioasă să ştiu cine era mama lui Palton Negru –, dar acum Sperietoare mi se părea epuizat de efort şi mâhnit. Am constatat, de asemenea, că mâncaserăm toate căpşunele fără să ne dăm seama.

Acum, că-mi dezvăluise adevăratul său nume, nu-l mai puteam refuza. Aşa că după-amiază ne-am dus la întâlnirea asociaţiei. Când maşina a pornit, Uneltele pe care le ţin în portbagaj au prins a zăngăni.

— Ce cari în portbagaj? m-a întrebat Sfântul Regiment. La ce-ţi trebuie? Frigiderul de voiaj? Canistra? Lopata?

Chiar nu ştia că atunci când trăieşti singur în munţi, trebuie să te pricepi să depinzi numai de propria-ţi persoană?

Am ajuns când toţi şedeau deja la mese şi beau cafea tare, infuzată direct în cană. Am constatat cu surprindere că din Asociaţia Ciupercarilor „Mânătarca” făceau parte o mulţime de oameni: pe mulţi îi cunoşteam foarte bine de pe stradă, din magazine, de la chioşcuri, pe alţii îi ştiam vag, din vedere. Prin urmare, culesul bureţilor era unul din acele lucruri care reuşeau să unească oamenii. De la bun început discuţia a fost acaparată de doi bărbaţi de genul Cocoşilor-de-Munte, pentru că vorbeau unul peste altul, întrerupându-se reciproc pentru a-şi povesti isprăvile plictisitoare, pe care amândoi le numeau „anecdote”. Câteva persoane au încercat zadarnic să-i facă să tacă. Am aflat de la vecina din stânga că balul urma să fie organizat în remiză, care se afla lângă

crescătoria de Vulpi, în apropierea Curbei Inimă de Bou, dar unii dintre membri se împotriveau.

— N-o să fie amuzant să dăm o petrecere în apropierea locului unde a murit cineva cunoscut, a spus moderatorul întâlnirii, în care l-am recunoscut cu bucurie pe profesorul de istorie al şcolii.

Nu mi-aş fi imaginat că şi pe el îl pasionează bureţii.

— Asta-i una, a luat cuvântul şi doamna GraĹĽyna, vecina mea de masă, care vindea la chioşcul de ziare şi adeseori îmi punea ziarul deoparte. Dincolo de asta, acolo mai poate fi încă primejdios, unii dintre doamnele şi domnii de la bal fumează şi vor dori să iasă la o gură de aer proaspăt...

— Vă reamintesc că fumatul este interzis în incinta remizei, iar băuturi alcoolice putem consuma numai în interior, altfel nu primim aprobare. De altfel, consumul băuturilor alcoolice în spaţii neautorizate e interzis prin lege, ştiţi asta.

Oamenii au prins a vocifera.

— Cum e posibil? a strigat un bărbat în vestă kaki. Eu, de exemplu, când beau, şi fumez. Č□i invers. Ce să fac?

Moderatorul întâlnirii, profesorul de istorie, s-a fâstâcit şi, în confuzia generală care s-a creat, toţi au început să vină cu sfaturi legate de felul cum putea fi soluţionată problema.

— Putem sta în pragul uşii, cu mâna în care ţinem alcoolul în interior şi mâna în care ţinem ţigara în exterior, a strigat cineva de la capătul sălii.

— Fumul o să intre oricum înăuntru...

— La remiză e o terasă acoperită. Veranda e considerată interior sau exterior? a întrebat vigilent altcineva.

Moderatorul discuţiei a lovit tare cu palma în masă şi în momentul acela a intrat Preşedintele, care întârziase la întrunire şi care era membru de onoare al Asociaţiei. Toată lumea a amuţit. Preşedintele făcea parte din categoria oamenilor obişnuiţi să fie în centrul atenţiei. Încă din tinereţe făcuse parte din tot felul de comisii şi comitete de conducere: comitetul şcolar, Asociaţia de Cercetaşi a Poloniei Populare, Consiliul Local, Asociaţia Carierelor de Piatră şi toate consiliile de supraveghere posibile. Č□i, cu toate că fusese şi deputat vreme de un mandat, toată lumea îi spunea doar Preşedintele. Deprins să ia hotărâri, a soluţionat imediat dilema.

— O să facem un bufet în verandă, nu-i aşa, şi o să declarăm terasa zonă tampon, a glumit el cu un aer cuceritor, dar puţini au râs la gluma lui.

Trebuia să recunosc că era un bărbat frumos, cu toate că îl cam sluţea pântecul impozant. Era sigur pe el, fermecător, iar alura lui jupiteriană, care inspira

încredere, făcea o impresie foarte bună. Da, Omul acesta se născuse să conducă. Č□i nu ştia să facă nimic altceva.

Mulţumit de sine, Preşedintele a ţinut o scurtă cuvântare despre felul cum viaţa trebuia să meargă înainte chiar şi după cele mai mari tragedii. Îşi puncta discursul cu glume nevinovate şi se adresa mereu „frumoaselor noastre doamne”. Avea năravul ăsta destul de comun de a repeta agasant unul şi acelaşi cuvânt. În cazul lui era vorba despre „nu-i aşa?”.

Eu aveam propria Teorie despre cuvintele de genul acesta, care se insinuau în vorbire: fiecare Om are câte un cuvânt propriu de care abuzează. Sau pe care-l foloseşte incorect. Č□i cuvântul acesta este cheia pentru descifrarea intelectului lui. Domnul „Chipurile”, domnul „În general”, doamna „Probabil”, domnul „Să-mi bag pula”, doamna „Ce, nu?”, domnul „De parcă”. Preşedintele era domnul „Nu-i aşa?”. Bineînţeles, existau anumite cuvinte la modă, aşa cum e moda care-i face pe oameni, din cine ştie ce motiv trăsnit, să umble în pantofi şi haine identice, şi atunci, brusc, oamenii încep să folosească obsesiv un anumit cuvânt. Nu cu mult timp în urmă era la modă sintagma „în general”, iar acum triumfă „în prezent”.

— Răposatul, fie-i ţărâna uşoară, nu-i aşa – şi în acel moment a făcut un gest ca de rămas-bun –, a fost

prietenul meu, aveam multe în comun. Era şi un ciupercar entuziast şi, neîndoielnic, ni s-ar fi alăturat şi anul acesta. A fost, nu-i aşa, un om tare de treabă, cu orizonturi largi. Dădea oamenilor de lucru şi pentru asta ar trebui să-i cinstim, nu-i aşa, memoria. De muncă nu găseşti pur şi simplu pe stradă. A pierit în circumstanţe misterioase, însă Poliţia, nu-i aşa, va elucida în curând cazul. Nu ar trebui totuşi să ne lăsăm terorizaţi, nu-i aşa, n-ar trebui să ne lăsăm cuprinşi de panică şi să ne temem. Viaţa are propriile ei legi, pe care nu trebuie să le ignorăm. Curaj, dragii mei, frumoasele mele doamne, eu sunt dornic, nu-i aşa, să punem punct bârfelor şi poveştilor tendenţioase. Trebuie să avem încredere, nu-i aşa, în autorităţi şi să trăim conform valorilor, a spus el, de parcă se pregătea pentru alegeri.

După acest discurs a plecat de la întrunire. Toată lumea era încântată. Eu nu reuşeam să scap de senzaţia că cel care abuza de cuvântul „nu-i aşa” minţea.

Participanţii la întrunire s-au întors la discuţiile lor dezorganizate. Cineva şi-a reamintit de chestiunea fiarei sălbatice care făcuse ravagii în urmă cu un an prin satele de lângă Cracovia. Č□i oare nu e primejdios să organizezi un bal în remiza aflată la liziera celei mai mari păduri din zonă?

— Mai ţineţi minte cum în septembrie televiziunea a urmărit raidul pe care poliţia l-a organizat pentru prinderea misterioasei fiare de lângă Cracovia? Cineva din satul acela a filmat întâmplător fiara care fugea – pare-se, un leu tânăr, a spus surescitat un tânăr.

Mi se părea că îl mai văzusem cândva, acasă la Talpă Mare.

— Ei, cred că amesteci lucrurile. Un leu? Aici? a spus bărbatul în vestă kaki.

— Ba n-a fost leu, ci tigru, a spus doamna Portţigaret – aşa o poreclisem eu, pentru că era înaltă şi nervoasă şi le croia femeilor din zonă haine foarte fistichii, aşa că numele i se potrivea ca o mănuşă. Am văzut la televizor.

— Are dreptate, lasă-l să termine, chiar aşa a fost, s-au revoltat femeile.

— Leu sau tigru, orice-o fi fost, poliţia l-a căutat două zile, cu elicoptere şi cu brigada antitero, mai ţineţi minte? Totul a costat o jumătate de milion şi tot nu l-au găsit.

— Poate s-a mutat la noi?

— Cică ucidea cu o singură lovitură de labă.

— Le rupea gâtul.

— Chupacabra, am spus eu.

Preţ de o clipă s-a lăsat liniştea. Chiar şi cei doi Cocoşi-de-Munte şi-au pironit ochii asupra mea.

— Ce e Chupacabra? a întrebat neliniştită Portţigaret.

— Ce spuneaţi: un Animal misterios, imposibil de prins. Un Animal justiţiar.

Acum toată lumea vorbea deodată. Am văzut că Sperietoare începuse să se enerveze. Îşi freca mâinile de parcă intenţiona în orice clipă să se ridice în picioare şi să strângă de gât prima persoană care îi iese în cale. Era limpede că întrunirea se încheiase şi nimeni nu era în stare să liniştească spiritele. Mă simţeam uşor vinovată că adusesem vorba despre Chupacabra, dar asta e, duceam şi eu o campanie personală.

Nu, nu, oamenii din ţara noastră nu sunt în stare să se asocieze şi să formeze o comunitate, fie şi sub drapelul mânătărcii. E ţara individualiştilor nevrotici, unde fiecare, imediat ce se află în mijlocul altor oameni, începe să-i instruiască, să-i critice, să-i jignească şi să-şi etaleze propria superioritate indubitabilă.

Cred că în Cehia lucrurile stau altfel. Acolo oamenii sunt în stare să discute liniştit şi nimeni nu se ceartă cu nimeni. Č□i chiar dacă ar vrea, nu ar putea, pentru că limba lor nu se pretează la discordii.

* * *

Ne-am întors acasă târziu, iritaţi. Sperietoare n-a scos un cuvânt tot drumul. Am condus maşina pe scurtături, prin hârtoape, şi mi-a făcut plăcere că ne-a aruncat din portieră în portieră, luând din plin baltă după baltă. Ne-am despărţit cu un scurt „Pa”.

Stăteam în bucătăria întunecată şi pustie şi simţeam că în orice clipă mă poate podidi plânsul. M-am gândit că, în loc să stau şi să întorc lucrurile pe toate părţile, cel mai bine ar fi să trec la fapte. Aşa că m-am aşezat la masă şi am scris următoarea scrisoare:

În atenţia Poliţiei,

Întrucât nu am primit nici un răspuns la scrisoarea mea anterioară, răspuns pe care orice instituţie din ţară este obligată să-l ofere, în baza legii, în decurs de paisprezece zile lucrătoare, sunt nevoită să reiau explicaţiile referitoare la tragicele evenimente petrecute recent în regiunea noastră şi să formulez cu acest prilej câteva observaţii care vor face lumină în cazul decesului Comandantului şi al proprietarului crescătoriei de Vulpi, Maţe.

În primul caz, chiar dacă există indicii care susţin ipoteza unui accident justificat de natura meseriei de

poliţist şi de gradul de risc pe care aceasta îl implică, apare totuşi întrebarea: CE ANUME FÄ,CEA DECEDATUL ÎN LOCUL ACELA Č□I LA ORA ACEEA? Cunoaşteţi motivele, pentru că multor oameni, printre care mă număr şi eu, li se pare foarte ciudat. De altfel, subsemnata am fost la faţa locului şi am constatat (informaţie care se poate dovedi nespus de utilă Poliţiei) un număr foarte mare de urme de Animale – mai precis, urme de copite de Căprioare. Era ca şi cum Decedatul ar fi fost ademenit din maşină şi condus în desişul în care se ascundea gura puţului. Este foarte posibil ca tocmai Căprioarele pe care el le vâna să-şi fi făcut singure dreptate.

La fel stau lucrurile şi cu următoarea victimă, chiar dacă, după o perioadă atât de îndelungată, prezenţa urmelor de animale nu mai poate fi confirmată. Totuşi filmul dramaticelor evenimente poate fi explicat prin felul morţii. Ne confruntăm cu o situaţie uşor de reconstituit, când decedatul a fost momit în desiş, într-un loc unde de regulă braconierii întind capcane. Acolo a nimerit într-o capcană, apoi şi-a pierdut viaţa (rămâne de stabilit în ce fel).

Totodată, doresc să fac un apel la Poliţie, spunându-i să nu respingă ideea că autorii tragicelor infracţiuni menţionate mai sus ar putea fi Animalele. Am pregătit

câteva informaţii care aruncă puţină lumină asupra evenimentelor. De mult nu am mai întâlnit cazuri de crime săvârşite de aceste vietăţi.

Se cuvine să încep de la Biblie, unde se spune limpede că, dacă un Taur ucide o femeie sau un bărbat, ar trebui omorât cu pietre. Sfântul Bernard a excomunicat un roi de Albine care, bâzâind, îl stingherea de la treburi. Tot albinele s-au făcut vinovate de moartea unui Bărbat din Worms în anul 846. Parlamentul local a condamnat Albinele la moarte prin asfixiere. În anul 1394, în Franţa, Porcii au omorât şi au devorat un copil. Scroafa a fost condamnată la moarte prin spânzurătoare, dar cei şase purcei ai ei au fost cruţaţi, luându-se în considerare vârsta lor fragedă. În anul 1639, în Franţa, la Dijon, tribunalul a osândit un Cal pentru uciderea unui Om. Au existat procese nu numai din cauza Crimelor, ci şi din cauza unor acţiuni împotriva firii. Astfel, în 1471, la Basel, a avut loc un proces împotriva unei Găini care făcuse nişte ouă de o culoare ciudată. A fost condamnată la moarte prin ardere pe rug, fiind acuzată că e în cârdăşie cu diavolul. Aici trebuie să adaug că prostia şi cruzimea oamenilor nu cunosc graniţe.

Cel mai răsunător proces, desfăşurat în anul 1521 în Franţa, a fost procesul Č□obolanilor care pricinuiseră nişte pagube uriaşe. Č□obolanii au fost daţi în judecată

de localnici şi au primit un apărător din oficiu, care s-a dovedit a fi isteţul avocat Bartolomeo Chassenée. Când clienţii săi nu s-au prezentat la prima înfăţişare, Chassenée a cerut o amânare, demonstrând că trăiesc împrăştiaţi în tot oraşul şi, în plus, în drumul spre tribunal îi pândesc multe primejdii. Ba chiar a făcut apel la onorata instanţă să îi garanteze că Pisicile Păgubiţilor n-o să le facă rău acuzaţilor în drumul acestora spre tribunal. Din păcate, instanţa de judecată nu a putut oferi o asemenea garanţie, aşa că procesul a mai fost amânat de câteva ori. În cele din urmă, după discursul înflăcărat al apărătorului lor, Čobolanii au fost achitaţi.

În 1659, în Italia, proprietarii unor podgorii distruse de Omizi le-au scris o scrisoare în care le chemau în instanţă. Foile de hârtie cu textul citaţiei au fost prinse de trunchiurile copacilor din împrejurimi, pentru ca Omizile să ia la cunoştinţă actul acuzării.

Citând aceste fapte confirmate de istorie, vă cer să trataţi cu toată seriozitatea Supoziţiile şi Bănuielile mele. Ele demonstrează că în jurisdicţia europeană s-a mai întâlnit un asemenea raţionament, prin urmare putem spune că există un precedent.

Cu acest prilej vă cer să nu luaţi măsuri punitive împotriva Căprioarelor şi a altor eventuale Animale care se vor găsi vinovate, întrucât faptele lor au reprezentat o

reacţie la comportamentul crud şi nemilos al victimelor, care au fost – fapt confirmat în repetate rânduri – vânători activi.

Cu respect,

Janina Duszejko

A doua zi, dis-de-dimineaţă, m-am dus la poştă. Doream să trimit scrisoarea recomandată, ca să am şi eu o dovadă. Mi s-a părut totuşi absurd, pentru că Poliţia se afla chiar vizavi de poştă, pe partea cealaltă a străzii.

Când ieşeam de la poştă, lângă mine a oprit un taxi din care a scos capul Dentistul. Când bea, cere să fie dus cu taxiul în tot felul de locuri şi astfel cheltuieşte toţi banii primiţi pe măselele scoase.

— Hei, doamnă DuszeĹ„ko, a strigat el.

Avea faţa roşie şi privirea tulbure.

— Duszejko, l-am corectat eu.

— Ziua răfuielii este deja aproape. Se adună legiunile iadului, a strigat şi mi-a făcut semn cu mâna de la geam.

Apoi taxiul a demarat cu scrâşnet de roţi şi s-a îndreptat spre Kudowa.

13. Vânătorul Nopţii

„Cel care chinuie Cărăbuşii Va rătăci în noaptea fără de sfârşit.”

Cu două săptămâni înainte de balul ciupercarilor, am fost la Veste Bună şi am scormonit în camera din spate printre maldăre întregi de haine, în căutarea unor costume adecvate. Din păcate, nu prea am avut ce alege: costumele pentru adulţi erau puţine. Predominau costumele pentru copii şi printre ele erau multe frumoase. Un copil se putea transforma în orice dorea – Broască, Zorro, Batman, Tigru. Am reuşit în cele din urmă să găsim o mască de lup destul de reuşită. Restul l-am încropit din propria garderobă şi am hotărât să merg la bal costumată în Lup. Costumul mi se potrivea ca o mănuşă şi consta dintr-o salopetă de blană terminată cu

labe din mănuşi matlasate şi o mască. Puteam să privesc nestingherită lumea din spatele botului de lup.

Sperietoare nu a fost la fel de norocos. Nu am reuşit să găsim nimic pentru o fizionomie atât de impozantă. Totul era prea mic pentru el. Până la urmă însă lui Veste Bună i-a venit o idee simplă, dar extraordinară. De vreme ce aveam deja un Lup... Nu ne mai rămânea decât să-l convingem pe Sperietoare să accepte.

În ziua balului, dis-de-dimineaţă, după o noapte furtunoasă, pe când cercetam distrugerile produse de ploaie asupra plantelor pe care îmi desfăşuram experimentul, am văzut pe drum maşina pădurarului şi i-am făcut semn cu mâna să oprească. Era un Tânăr simpatic, pe care îl poreclisem în sinea mea Ochi de Lup, pentru că eram sigură că era ceva în neregulă cu pupilele lui – întotdeauna mi se păruseră extraordinar de alungite. Č□i el tot din cauza furtunii venise în inspecţie şi număra câţi molizi bătrâni fuseseră doborâţi de furtună în zonă.

— Aţi auzit de Cărăbuşul Stacojiu? l-am întrebat, trecând peste politeţurile de rigoare şi intrând direct în miezul problemei.

— Da, mi-a răspuns. În mare.

— Č□i ştiţi că îşi depune ouăle în trunchiurile copacilor?

— Din păcate, da.

Îl vedeam că se străduia să ghicească încotro băteam cu acel interogatoriu.

— Č□i în felul acesta distruge copaci absolut sănătoşi. Dar ce anume vă interesează?

I-am prezentat pe scurt problema. I-am spus aproape tot ce ştiam de la Boros. Totuşi, după felul cum mă privea, cred că Ochi de Lup mă considera cam dusă cu pluta. Îşi mijise ochii şi-mi zâmbea amabil şi condescendent. Mi s-a adresat ca unui copil:

— Doamnă DuszeĹ„ko...

— Duszejko, l-am corectat.

— Sunteţi o femeie tare de treabă. Puneţi totul la inimă. Doar nu vă imaginaţi că putem opri exploatarea pădurii din cauza ouălor de cărăbuş din trunchiuri! Aveţi ceva rece de băut?

Am simţit cum mă lasă brusc puterile. Nu mă lua deloc în serios. Dacă aş fi fost Boros sau Palton Negru, poate m-ar fi ascultat, ar fi venit cu argumente, ar fi fost dispus să discute. Dar eu nu eram pentru el decât o femeie bătrână şi excentrică din pustietatea aceea. Inutilă şi lipsită de importanţă. Cu toate că n-aş fi putut spune că nu mă plăcea. Simţeam că mă simpatizează.

M-am îndreptat anevoie spre casă şi el a început să meargă în urma mea. A luat loc pe terasă şi a băut o

jumătate de litru de compot. Uitându-mă la el cum bea, m-am gândit că aş fi putut să-i pun în compotul acela nişte suc de lăcrămioare sau somniferele pe care mi le-a prescris Ali. Č□i când ar fi adormit, l-aş fi închis în sala boilerului şi l-aş fi ţinut o vreme doar cu pâine şi apă. Sau, dimpotrivă, l-aş fi îndopat cu mâncare şi l-aş fi verificat zilnic după grosimea degetului dacă e bun de friptură. Poate ar fi învăţat să se comporte altfel.

— Deja nu mai există natură sălbatică, a spus şi atunci am înţeles cine era cu adevărat acest pădurar: un funcţionar ca oricare altul. Deja e prea târziu. Mecanismele naturale au fost nesocotite şi acum natura trebuie ţinută sub control ca să nu se ajungă la o catastrofă.

— Č□i ne paşte Catastrofa din cauza Cărăbuşului Stacojiu?

— Bineînţeles că nu. Avem nevoie de lemn pentru scări, parchet, mobilă, hârtie. Ce vă imaginaţi? Că vom merge în vârful degetelor prin pădure pentru că acolo se înmulţeşte cărăbuşul stacojiu? Vulpile trebuie împuşcate, altfel populaţia lor va creşte atât de mult, încât va pune în pericol alte specii. Acum câţiva ani iepurii s-au reprodus atât de tare, încât au distrus culturile...

— În loc să le omorâm, am putea să le dăm anticoncepţionale ca să nu se mai înmulţească.

— Č□tiţi cât costă – şi nu sunt deloc eficiente. Unul mănâncă prea puţin, altul, prea mult. Trebuie să avem grijă să păstrăm un echilibru, de vreme ce echilibrul natural nu mai există.

— Vulpile…, am început, gândindu-mă la distinsul Consul, care pendula mereu între Cehia şi Polonia.

— Întocmai, m-a întrerupt el. Vă daţi seama, de exemplu, cât de periculoase sunt vulpile acelea scăpate de la crescătorie? Din fericire, o parte din ele au fost deja prinse şi duse la o altă crescătorie.

— O, nu! am icnit.

Mi-era greu să accept ideea. Pe urmă însă m-am bucurat că măcar o vreme au avut parte de libertate.

— Nu mai erau făcute pentru viaţa în libertate, doamnă Duszejko. Ar fi pierit. Nu ştiau să vâneze, li se modificase digestia, aveau musculatura slabă. La ce le mai folosea în libertate frumoasa lor blană?

M-a privit o clipă şi am observat că irisurile lui aveau pigmentul distribuit foarte inegal. Pupilele erau absolut normale, rotunde, ca la restul oamenilor.

— Nu vă mai stresaţi atâta. Nu mai duceţi pe umeri povara lumii. Totul va fi bine, a zis şi s-a ridicat de pe scaun. Gata, la treabă. O să scoatem din pădure molizii doborâţi la pământ. Poate doriţi să cumpăraţi ceva lemne pentru iarnă. Ar fi ocazia potrivită.

Nu am vrut. După ce a plecat, am simţit foarte apăsător greutatea propriului corp şi nu mai aveam nici un chef să merg la bal – mai ales la balul unor ciupercari anoşti. Nişte oameni care nu fac nimic altceva decât să bântuie cu zilele prin pădure din cauza bureţilor trebuie să fie nemaipomenit de plictisitori.

* * *

Mi-era foarte cald şi incomod în costumul meu. Coada i se târa pe jos şi trebuia să fiu mereu atentă să nu calc pe ea. Am tras maşina în faţa casei lui Sperietoare şi l-am aşteptat o clipă, admirându-i bujorii. A apărut şi el imediat în pragul uşii. Am amuţit de admiraţie. Avea tenişi negri, ciorapi albi până la genunchi şi o frumoasă rochie înflorată, cu şorţuleţ alb. Pe cap avea o scufiţă roşie, legată sub bărbie cu panglici.

Era supărat. S-a aşezat lângă mine şi nu a scos nici un cuvânt până la remiză. Îşi ţinea scufiţa pe genunchi şi şi-a pus-o abia când ne-am oprit în faţa uşii remizei.

— După cum vezi, sunt total lipsit de simţul umorului, mi-a spus.

Toţi veniseră la bal direct de la liturghia ţinută special pentru ciupercari şi tocmai începeau toasturile, conduse cu entuziasm de Preşedinte, care era atât de sigur de

prestanţa sa, încât venise pur şi simplu îmbrăcat în costum, prezentându-se drept el însuşi. Majoritatea participanţilor la bal abia acum se schimbau în costume la toaletă, neîndrăznind, probabil, să meargă costumaţi la biserică. Printre ei era însă şi preotul Foşneală. Cu tenul lui bolnăvicios şi în sutana neagră, arăta de parcă doar era deghizat în preot. La bal fusese invitat şi Cercul Gospodinelor – au cântat câteva cântece populare, apoi au cedat locul orchestrei compuse dintr-un singur bărbat, care manipula cu dibăcie claviatura şi imita destul de bine şlagăre la modă.

Aşa era la bal. Muzica tare şi agresivă îngreuna conversaţia, aşa că toată lumea îşi făcea de lucru cu salatele, varza cu carne şi feliile de mezeluri. În coşuleţe croşetate care reprezentau diverse specimene de bureţi erau sticle cu votcă. După ce a mâncat şi a băut câteva păhărele de votcă, preotul s-a ridicat de la masă şi şi-a luat rămas-bun. Abia atunci s-au ridicat şi oamenii să danseze, de parcă prezenţa preotului i-ar fi intimidat. Sunetele ricoşau din tavanul înalt al remizei vechi şi se abăteau asupra dansatorilor ca nişte tunete.

Lângă mine stătea o femeie măruntă cu o bluză albă, dreaptă ca un băţ şi încordată. Mi se părea că seamănă cu Măriuca, Căţeaua lui Sperietoare, atât era de iritată şi şovăitoare. Mai devreme o văzusem apropiindu-se de

Preşedinte, care era deja foarte binedispus, şi discutând cu el câteva clipe. Preşedintele s-a aplecat spre ea şi s-a strâmbat nerăbdător. A prins-o de braţ şi, neîndoielnic, a strâns-o cu putere, pentru că femeia s-a smucit. Apoi el a dat din mână, de parcă ar fi izgonit o Insectă agasantă, şi a dispărut printre perechile de dansatori. Am bănuit că era nevasta lui. Ea s-a întors la masă şi a început să scormonească în varză cu furculiţa. Č□i pentru că Sperietoare se bucura de mare succes deghizat în Scufiţa Roşie, m-am tras cu scaunul lângă ea şi am intrat în vorbă.

— A, dumneavoastră sunteţi, a spus şi pe faţa tristă i-a apărut o umbră de zâmbet.

Am încercat să vorbim, dar la zgomotul muzicii s-a adăugat şi tropăitul picioarelor pe pardoseala de lemn a sălii. Buf, buf, buf. Ca să înţeleg ce spunea, trebuia să mă uit cu atenţie la buzele ei. Am înţeles că dorea foarte tare să-l scoată pe soţul ei de acolo şi să-l ducă acasă. Cu toţii ştiau că Preşedintele este un mare petrecăreţ şi are o fantezie bogată, primejdioasă pentru sine şi pentru ceilalţi. Iar după aceea excesele lui trebuiau cumva tăinuite. Am aflat cu surprindere că fusesem profesoara de engleză a fetiţei lor mai mici şi asta a făcut ca discuţia noastră să decurgă mai uşor, mai ales că fiica lor

mă considera o profesoară *„cool”*. Era o laudă foarte plăcută urechilor.

— E adevărat că dumneavoastră aţi descoperit cadavrul Comandantului? m-a întrebat femeia, căutând cu privirea silueta înaltă a soţului.

Am confirmat.

— Č□i nu v-a fost frică?

— Bineînţeles că mi-a fost frică.

— Č□tiţi, toate acestea li s-au întâmplat prietenilor soţului meu. Era foarte apropiat de ei. Cred că şi el se teme, cu toate că eu nu prea ştiu ce afaceri făceau împreună. Un singur lucru nu-mi dă pace...

A ezitat şi a tăcut. M-am uitat la ea, aşteptând să-şi ducă propoziţia până la capăt, dar s-a mulţumit doar să clatine din cap şi am văzut că i-au dat lacrimile.

Muzica se auzea şi mai tare şi devenise mai săltăreaţă, pentru că acum puseseră *Č□oimii*[18]. În acel moment cei care încă nu dansau au sărit de la masă ca fripţi şi s-au repezit pe ringul de dans. Nu aveam de gând să ţip mai tare decât omul-orchestră.

---

[18] *Hej, SokoĹ,y*, cântec popular ucraineano-polonez compus de Tomasz Padura în secolul al XIX-lea, cu elemente din tradiţia nobiliară poloneză, romantismul polonez şi folclorul ucrainean. Balada a devenit foarte populară în Polonia în secolul XX, fiind nelipsită din repertoriul petrecerilor de orice fel.

Când soţul ei a apărut pentru o clipă împreună cu o Ţigancă frumoasă, ea m-a tras de mână:

— Hai la o ţigară.

A spus-o în aşa fel încât nu mai conta dacă fumatul era sau nu interzis. Aşa că nu am protestat, chiar dacă nu mai fumam de zece ani.

Ne-am făcut loc prin mulţimea dezlănţuită, îmbrâncite şi invitate agresiv să dansăm. Ciupercarii chercheliţi s-au preschimbat într-un cortegiu dionisiac. Odată ajunse afară, în pata de lumină aruncată de ferestrele remizei, am respirat uşurate. Era o seară umedă de iunie, iar aerul mirosea a iasomie. Ploaia tocmai se oprise, dar cerul era în continuare înnorat. Arăta de parcă ploaia stătea să înceapă iar în orice moment. Mi-am adus aminte de asemenea seri din copilăria mea şi m-a cuprins brusc tristeţea. Nu eram sigură că vreau să stau de vorbă cu femeia asta nevrotică şi străină.

A aprins nervoasă o ţigară, a tras adânc din ea şi a spus:

— Nu pot să nu mă gândesc la asta. La stârvuri. Č□tiţi, când se întoarce de la vânătoare, aruncă pe masa din bucătărie o ciozvârtă zdravănă de căprioară. De obicei ei împart o căprioară în patru. Sângele negru se prelinge pe blatul mesei. Apoi taie ciozvârta în bucăţi şi le bagă în

congelator. De fiecare dată când trec pe lângă frigider, mă gândesc că acolo e un corp măcelărit.

A tras din nou adânc din ţigară.

— Sau iarna agaţă în balcon iepuri morţi ca să îi frăgezească, iar ei atârnă acolo, cu ochii deschişi şi cu sânge uscat pe boturi. Č□tiu, ştiu că sunt nevrotică şi hipersensibilă şi că ar trebui să mă tratez.

S-a uitat la mine cu speranţă, parcă aşteptându-se să o contrazic, numai că eu, în sinea mea, m-am bucurat că încă mai există pe lume oameni normali.

Dar nici nu am apucat să reacţionez, că a început iar:

— Mi-aduc aminte că în copilărie mi se spunea povestea Vânătorului Nopţii. O ştiţi?

Am dat din cap că nu.

— E o poveste de aici, din zonă, probabil din folclorul nemţilor. Se spune că noaptea bântuia Vânătorul Nopţii, care vâna oamenii haini. Zbura pe o barză neagră şi era însoţit de dulăi. Toţi se temeau de el şi noaptea îşi ferecau uşile şi ferestrele. Č□i un flăcău din zonă – sau poate din Nowa Ruda sau din KĹ‚odzko – a strigat odată pe horn că Vânătorul Nopţii ar putea să vâneze ceva pentru el. Câteva zile mai târziu, în casa băiatului şi a părinţilor lui a căzut pe horn o ciozvârtă de om şi asta s-a mai întâmplat de trei ori la rând, până când au putut să pună bucăţile cap la cap şi să îngroape corpul. De atunci

Vânătorul nu a mai apărut, iar dulăii lui s-au preschimbat în muşchi de pădure.

Brusc, răcoarea care se revărsa în valuri dinspre pădure m-a făcut să tremur. Imaginea Câinilor care se preschimbaseră în muşchi de pădure nu-mi mai dispărea din faţa ochilor. Am clipit.

— E o poveste stranie, ca un vis urât, nu-i aşa?

Či-a aprins o altă ţigară şi acum am observat că mâinile îi tremurau.

Voiam s-o liniştesc cumva, dar nu ştiam cum. Nu mai văzusem în viaţa mea o persoană în pragul unei crize de nervi. Mi-am pus laba pe braţul ei şi am mângâiat-o delicat.

— Sunteţi un Om bun, i-am spus, iar ea m-a privit cu ochii Măriucăi şi a început brusc să plângă.

Plângea tăcut, ca un copil, numai umerii i se scuturau. A plâns mult: era clar că avea inima grea. Iar eu a trebuit să asist la jalea ei, să stau pur şi simplu lângă ea şi să mă uit. Se pare că nici nu avea alte aşteptări. Am strâns-o în braţe şi am stat aşa câteva clipe – un Lup fals şi o femeie măruntă în pata de lumină aruncată de ferestrele remizei. Peste noi alunecau umbrele dansatorilor.

— Eu mă duc acasă, a spus ea cu glas pierit. Nu mai pot.

Din remiză răzbăteau ecourile tropăiturilor. Dansau iar pe o versiune disco a *Č□oimilor*, probabil asta le plăcuse mai mult decât alte şlagăre, şi la noi ajungeau scandări de „Hei! Hei!” ca detunăturile unor grenade.

— Du-te, i-am spus după ce am stat o clipă pe gânduri.

Tutuind-o, am simţit un soi de alinare.

— Îl aştept eu pe soţul tău şi-l aduc acasă. Nu mă deranjează. Oricum, îl aştept şi pe vecinul meu. Unde anume locuiţi?

A spus numele unei străzi în care intrai direct din Curba Inimii de Bou. Č□tiam unde este.

— Nu-ţi mai face griji, i-am spus. Umple-ţi o cadă cu apă şi relaxează-te.

A scos din poşetă cheile de la maşină şi a ezitat.

— De multe ori am impresia că nu-l cunosc pe omul lângă care trăiesc de atâţia ani, a zis şi m-a privit în ochi cu atâta groază, încât am îngheţat.

Am înţeles la ce se referă.

— Nu, nu e el. Cu siguranţă nu e el. Sunt sigură, i-am spus.

Acum mă privea întrebător. Am ezitat şi eu dacă să-i spun sau nu.

— Am avut cândva două Căţele. Erau foarte atente ca totul să fie împărţit cât se poate de corect – mâncarea,

dezmierdările, privilegiile. Animalele au un simţ al dreptăţii foarte bine dezvoltat. Îmi amintesc cum mă priveau când făceam ceva aiurea, când le mustram pe nedrept sau când nu mă ţineam de cuvânt. Mă priveau cu atâta tristeţe, de parcă nu erau în stare să înţeleagă, de parcă aş fi încălcat o lege sfântă. Ele m-au învăţat ce înseamnă dreptatea, dreptatea elementară şi fundamentală.

Am tăcut o clipă, apoi am continuat:

— Noi analizăm lumea, iar Animalele o simt, înţelegi?

Či-a aprins altă ţigară.

— Či ce s-a întâmplat cu ele?

— Au murit.

Mi-am tras mai bine masca de Lup pe faţă.

— Aveau jocurile lor, la care trişau ca să se amuze. Când una din ele găsea un os demult uitat, iar cealaltă nu ştia cum să i-l şterpelească, se prefăcea că pe drum trece o maşină la care trebuia să latre. Či atunci cealaltă lăsa osul deoparte şi se repezea la drum, fără să bănuiască deloc că era o alarmă falsă.

— Chiar aşa? Ca nişte oameni.

— În multe privinţe erau mult mai umane decât oamenii. Mult mai iubitoare, mai înţelepte, mai vesele... Iar oamenilor li se pare că pot face orice vor cu

Animalele, le tratează ca pe nişte obiecte. Eu cred că vânătorii mi-au împuşcat Căţelele.

— O, nu! De ce-ar fi făcut aşa ceva? a întrebat îngrijorată.

— Ei susţin că trag numai în Câinii vagabonzi care ameninţă Animalele sălbatice, dar nu e adevărat. Vin până aproape de gospodării.

Am vrut să-i spun şi despre răzbunarea Animalelor, dar mi-am adus aminte că Visătorul mă avertizase să nu le mai povestesc oamenilor Teoriile mele. Stăteam acum în beznă, fără să ne vedem feţele.

— E o prostie, a spus ea. N-o să cred în veci că a tras într-un câine.

— E o diferenţă chiar aşa de mare între un Câine, un Iepure şi un Porc? am întrebat-o, dar nu mi-a răspuns.

A urcat în maşină şi a demarat în trombă. Avea un Jeep Cherokee uriaş, cu multe dotări. Îl ştiam. E ciudat că o femeie atât de măruntă şi de firavă se descurca aşa de uşor cu un mastodont de maşină, mi-am zis şi m-am întors în remiză, pentru că tocmai începuse iar să plouă.

Sperietoare, cu obrajii îmbujoraţi caraghios, dansa cu o femeie robustă în costum popular cracovian şi părea cât se poate de mulţumit. M-am uitat la el. Se mişca graţios, sigur pe el, îşi conducea ferm partenera. Č□i cred că ştia că mă uitam la el, pentru că, brusc, a

învârtit-o cu un gest larg, de profesionist. Numai că, neîndoielnic, deja uitase cum arăta şi era o imagine amuzantă: două femei care dansau, una uriaşă, cealaltă măruntă.

După acel dans s-au anunţat rezultatele concursului pentru cel mai frumos costum. A câştigat un cuplu din Transilvania, deghizat în ciuperci otrăvitoare. Premiul era un album cu ciuperci de câmp. Premiul al doilea l-am câştigat eu şi Sperietoare şi am primit un tort în formă de ciupercă. A trebuit să dansăm împreună în faţa tuturor în chip de Scufiţă Roşie şi Lup, apoi nimeni nu ne-a mai băgat în seamă. Abia acum băusem şi eu două păhărele de votcă şi mă cuprinsese un chef de distracţie nemaipomenit, mi-aş fi dorit să cânte din nou *Č▯oimii*. Dar de-acum Sperietoare dorea să se întoarcă acasă. Îşi făcea griji din cauza Măriucăi, pe care nu o mai lăsase niciodată singură atâtea ore. Căţeaua rămăsese traumatizată după ce fusese închisă atâta timp în şopronul lui Talpă Mare. I-am spus că am promis să-l duc şi pe Preşedinte acasă. Majoritatea bărbaţilor ar fi rămas cu mine ca să mă ajute în această misiune, dar nu şi Sperietoare. A găsit pe cineva care pleca mai devreme de la petrecere, poate chiar Ţigăncuşa aceea frumoasă, şi a dispărut, cum n-ar fi făcut un domn adevărat. Ei,

asta e: sunt obişnuită să rezolv singură lucruri dintre cele mai grele.

* * *

Spre dimineaţă am avut iarăşi acelaşi vis. Am coborât în sala boilerului şi le-am găsit iar acolo pe Mama şi Bunica – amândouă în rochiţe de vară înflorate, amândouă cu poşete, de parcă o porniseră spre biserică, dar rătăciseră drumul. Când am început să le cert, mi-au evitat privirea.

— Ce faceţi aici, mamă? am întrebat supărată. Cum e posibil?

Stăteau între mormanul de lemne de foc şi cuptorul boilerului, absurd de elegante, cu toate că rochiile lor păreau decolorate şi uzate.

— Plecaţi de-aici! am strigat la ele, dar cuvintele mi-au rămas în gât.

Am auzit dinspre garaj târşâit de paşi şi şoapte tot mai sonore.

M-am întors spre garaj şi am observat că acolo se adunaseră mulţi oameni: femei, bărbaţi şi copii în haine de sărbătoare cenuşii, demodate. Aveau aceeaşi privire speriată şi buimacă, de parcă n-ar fi ştiut ce căutau acolo. Veneau de undeva în număr mare şi se buluceau

şovăielnici în prag, neştiind sigur dacă pot intra. Č□uşoteau haotic între ei şi îşi târşâiau picioarele pe podeaua de piatră a sălii boilerului şi a garajului. Mulţimea care se bulucea împingea tot mai în faţă primul şir de oameni. M-a cuprins o groază autentică.

Am pipăit cu mâna în spatele meu după clanţă şi, pe tăcute, străduindu-mă să nu atrag atenţia asupra mea, am şters-o de acolo. Apoi, cu mâinile tremurând de frică, am ferecat uşa sălii boilerului.

* * *

Groaza din vis nu s-a risipit odată ce m-am trezit. Nu-mi puteam găsi locul şi m-am gândit că cel mai bine ar fi să mă duc la Sperietoare. Soarele încă nu răsărise de tot, iar eu dormisem puţin. Afară plutea o ceaţă delicată, care urma să se preschimbe în orice clipă în rouă.

Sperietoare mi-a deschis uşa, încă adormit. Cred că nu se spălase bine, pentru că mai avea pe obraji urme de bujori, pe care îi făcusem eu seara trecută cu rujul.

— S-a întâmplat ceva? m-a întrebat.

N-am ştiut ce să-i spun.

— Intră, a mormăit. Cum a fost?

— Bine. Totul e în regulă, am spus laconic, ştiind că lui Sperietoare îi plac întrebările şi răspunsurile laconice.

Am luat loc, iar el s-a apucat să facă nişte cafea. Mai întâi a spălat fără grabă maşina de cafea şi a turnat apă cu dozatorul, fără să se oprească din vorbit. Era ciudat să-l văd atât de însufleţit. Sfântul Regiment vorbea ca o moară stricată.

— Întotdeauna m-am întrebat ce ţii în sertarul ăsta, am spus.

— Uite, a spus el, deschizându-l. Numai lucruri absolut indispensabile.

— Asta am şi eu în Samurai.

Sertarul se deschidea şi se închidea silenţios, la o mişcare delicată din deget. În compartimente cenuşii elegante stăteau aranjate frumos Ustensile de bucătărie. Un făcăleţ, un tel de bătut ouăle, un mixer cu baterii, o lingură de îngheţată şi alte Ustensile pe care nu le cunoşteam – nişte linguri lungi, spatule, cârlige ciudate. Arătau ca nişte Instrumente chirurgicale pentru operaţii complicate. Era limpede că proprietarul lor avea mare grijă de ele – erau lustruite şi fiecare era pus la locul lui.

— Ce-i asta? am întrebat, luând în mână o pensetă metalică lată.

— E cleştele pe care îl folosesc ca să desprind folia când se lipeşte de făcăleţ, a spus el, turnând cafeaua în ceşcuţe.

Apoi a luat telul, a bătut laptele până a devenit o spumă albă ca neaua şi l-a turnat peste cafea. A scos din sertar un set de discuri cu decupaje diferite şi o cutie cu cacao. A stat o clipă pe gânduri înainte să aleagă forma şi în cele din urmă a luat o inimioară. Apoi a aşezat-o deasupra ceşcuţei şi a pudrat-o cu cacao. Aveam acum pe spuma de lapte o inimă cafenie de cacao. A zâmbit larg.

În ziua aceea m-am tot gândit la sertarul lui Sperietoare. Mi se părea că simplul gest al deschiderii sertarului era absolut liniştitor. M-am gândit că mi-aş fi dorit să fiu şi eu una dintre Ustensilele utile şi frumos lustruite ale lui Sperietoare.

Luni deja toată lumea ştia că Preşedintele nu mai trăia. Fusese găsit duminică seara de femeile care veniseră să facă curăţenie în remiză. Se pare că una dintre ele suferise un şoc şi acum se afla la spital.

* * *

În atenţia Poliţiei,

Înţeleg că, dintr-un anumit motiv – neîndoielnic, foarte important –, poliţia nu are posibilitatea să răspundă la scrisorile cetăţenilor (nu doar la cele anonime). Nu am

de gând să comentez aceste motive, dar îmi permit să revin la subiectul scrisorii anterioare. Nu-i doresc însă nici Poliţiei, nici altcuiva să fie ignorat în felul acesta. Un cetăţean ignorat de organele legii este condamnat, într-un anumit sens, la nefiinţă. Nu trebuie să uităm că cine nu are drepturi, nu are nici obligaţii.

Am plăcerea să vă informez că am reuşit să fac rost de data naşterii decedatului Maţe (din păcate, fără ora naşterii, ceea ce înseamnă că Astrograma mea e destul de incertă) şi în harta lui natală am găsit ceva nemaipomenit de interesant, fapt care confirmă întru totul Ipotezele menţionate anterior.

S-a dovedit că în momentul morţii victimei Marte tranzita în Fecioară, care, conform principiilor Astrologiei tradiţionale, prezintă numeroase analogii cu Animalele cu blană. Totodată, Soarele în Peşti indică părţile anatomice mai slabe, cum ar fi gleznele. Rezultă, aşadar, că moartea victimei a fost prevăzută în detaliu în Astrograma sursă a acestuia. Prin urmare, dacă Poliţia ar ţine cont de sugestiile astrologilor, ar putea feri de moarte mulţi alţi oameni. Configuraţia planetelor ne arată clar că autorii acelei Crime abominabile au fost Animalele cu blană, cel mai probabil Vulpile, cele sălbatice sau cele scăpate de la crescătorie (sau ambele, acţionând la unison), care au reuşit, nu se ştie cum, să

împingă victima într-una dintre capcanele pe care braconierii le întind în zonă de ani de zile. Victima s-a împiedicat într-una din cele mai înfricoşătoare capcane, supranumită „spânzurătoarea”, şi a atârnat o vreme în aer.

Descoperirea aceasta ne conduce la o anumită concluzie generală. Poliţia ar trebui să verifice unde l-au avut victimele pe Saturn în Astrograma lor. Eu am verificat şi Saturn a fost în cazul tuturor într-un semn de Animal, ba chiar domnul Preşedinte l-a avut în Taur, care prevesteşte o moarte violentă prin sufocare, provocată de Animale...

Aş dori, de asemenea, să anexez o tăietură dintr-un ziar, unde sunt analizate informaţiile legate de un anumit Animal încă neidentificat, văzut în regiunea Opole, despre care se spune că ucide alte Animale cu o singură lovitură de labă în piept. Recent am văzut la televizor un film înregistrat cu telefonul mobil, unde se vede clar un Tigru tânăr. Či toate acestea se petrec în Opole, aşadar foarte aproape de noi. Ar putea fi nişte Animale de la Grădina Zoologică, care au reuşit să se salveze de la inundaţie şi acum trăiesc în libertate? În orice caz, este o chestiune care se impune a fi cercetată, mai ales că eu am constatat că populaţia din zonă este tot mai panicată, e cuprinsă de o frică maladivă...

Tocmai scriam scrisoarea, când cineva a bătut timid la uşă. Era Scriitoarea, Sura.

— Doamnă Duszejko, a început ea încă din prag. Ce se petrece aici? Aţi auzit?

— Nu staţi în prag, că e curent. Intraţi.

Purta un cardigan de lână care îi ajungea aproape până la glezne. A intrat cu paşi mici şi s-a aşezat pe marginea scaunului.

— Č□i ce-o să se întâmple cu noi? a întrebat dramatic.

— Vă temeţi c-o să ne omoare Animalele şi pe noi?

A tresărit enervată.

— Eu nu cred în teoria dumneavoastră. E absurdă!

— Am crezut că, fiind scriitoare, aveţi mai multă imaginaţie şi abilitatea de a ţese viziuni. Că nu desconsideraţi ceva ce, la prima vedere, pare improbabil. Ar trebui să ştiţi că tot ceea ce suntem capabili să ne imaginăm devine, într-un anumit sens, realitate, am încheiat, citându-l pe Blake, şi se pare că în final cuvintele mele au produs asupra ei o impresie puternică.

— N-aş scrie nici un rând dacă nu aş avea picioarele aşezate ferm pe pământ, doamnă Duszejko, a declarat ea pe tonul unei funcţionare, apoi a adăugat încet: Nu

pot să concep aşa ceva. Spuneţi-mi, a fost sufocat de cărăbuşi?

Mă foiam prin bucătărie: făceam ceai. Negru. Să vadă şi ea ce înseamnă un Ceai adevărat.

— E adevărat, am spus, era plin de Insecte, îi intraseră şi în gură, în plămâni, în stomac, în urechi. Femeile din sat spun că a fost năpădit de Gândaci. Eu n-am văzut scena cu ochii mei, dar pot să-mi imaginez perfect cum a fost. Cărăbuşi peste tot.

Mă privea pătrunzător. Nu-i puteam descifra privirea.

Am servit-o cu ceai.

14. Căderea

„Exami
natorul
şade
cu o
mină
şireată
,
El
însuşi
neştiin
d
nicidec

um Răspunsurile.”

Au venit la mine dis-de-dimineaţă şi mi-au spus că trebuie să dau o declaraţie. Le-am spus că o să încerc să trec pe la ei în cursul săptămânii.

— Nu înţelegeţi, a replicat tânărul poliţist, acelaşi care lucrase cândva împreună cu Comandantul, iar după moartea acestuia avansase şi acum conducea comisariatul din oraş. Veniţi chiar acum cu noi la KĹ‚odzko.

Mi-a spus-o pe un asemenea ton, încât nu am îndrăznit să protestez. Doar am încuiat casa şi, pentru orice eventualitate, am luat cu mine periuţa de dinţi şi pastilele. Asta ar mai fi lipsit: să mă apuce o Criză la poliţie.

Întrucât de două săptămâni ploua torenţial şi erau inundaţii, am luat-o pe un drum ocolitor, asfaltat, care era mai sigur. Când coboram din Platou spre vale, am zărit un pâlc de Căprioare. S-au oprit şi s-au uitat fără teamă la maşina poliţiei. Am constatat cu bucurie că nu le cunoşteam: trebuie să fi fost o turmă nouă, venită din Cehia la pajiştea noastră verde şi suculentă. Poliţiştii nu

au băgat deloc în seamă Căprioarele. Pe drum nu au vorbit nici cu mine, nici între ei.

Am primit o cană de nes cu frişcă artificială şi a început interogatoriul.

— Urma să-l duceţi pe domnul Preşedinte acasă? E adevărat? Vă rog să ne povestiţi în detaliu, pas cu pas, ce aţi văzut.

Či alte asemenea întrebări.

Nu am avut prea multe de spus, dar m-am străduit să fiu precisă în toate privinţele. Le-am spus că hotărâsem să-l aştept pe domnul Preşedinte afară, pentru că înăuntru era prea multă gălăgie. Nimeni nu mai respecta zona tampon, toţi fumau înăuntru, fapt care mă indispunea nespus. Aşa că m-am aşezat pe trepte şi m-am uitat la cer.

După ploaie pe cer a apărut Sirius şi osia Carului Mare s-a ridicat... M-am întrebat dacă stelele ne văd pe noi, oamenii. Či, dacă da, ce cred despre noi. Oare chiar ne cunosc viitorul, ne compătimesc? Fiindcă suntem înţepeniţi în momentul prezent, fără posibilitatea de a ne mişca? Dar mă mai gândeam şi că, în pofida fragilităţii şi ignoranţei noastre, avem un avantaj nemaipomenit asupra stelelor: timpul lucrează în favoarea noastră, dându-ne şansa extraordinară de a transforma lumea

aceasta suferindă şi îndurerată într-una fericită şi paşnică. În realitate stelele sunt prizonierele propriei puteri şi nu ne pot ajuta. Nu fac decât să deseneze reţele, ţes pe războaiele cosmice o urzeală pe care noi trebuie să o umplem cu propriile noastre fire. Č□i în acel moment mi-a venit în minte o Ipoteză interesantă: Că, poate, stelele ne văd în acelaşi fel cum vedem noi Câinii. Noi, fiind mai raţionali, uneori ştim ce e mai bine pentru ei, îi ducem în lesă ca să nu se piardă, îi sterilizăm ca să nu se înmulţească inutil, îi ducem la veterinar ca să îi tratăm. Iar ei nu înţeleg de unde, de ce, în ce scop? Dar se lasă în voia noastră. Aşa că poate şi noi ar trebui să ne lăsăm în voia stelelor şi, făcând asta, să ne stimulăm sensibilitatea umană. La asta meditam cum stăteam aşa pe trepte, în umbră. Č□i când am observat că majoritatea oamenilor ieşeau şi se întorceau acasă fie pe jos, fie cu maşinile, am intrat în remiză, ca să-i reamintesc Preşedintelui că îl duc eu acasă. Dar nu l-am găsit acolo şi nici în altă parte. Am verificat toaletele şi am dat ocol sălii. I-am întrebat şi pe petrecăreţii chercheliţi unde a dispărut Preşedintele, dar nimeni nu a fost în stare să-mi dea un răspuns concret. O parte dintre ei încă mai cântau *Č□oimii*, alţii îşi terminau de băut berile şi, ignorând interdicţia, consumau alcool afară. Aşa că m-am gândit că a plecat acasă cu altcineva fără ca eu

să observ. Či acum cred că a fost o presupunere întemeiată. Ce s-ar fi putut întâmpla rău? Chiar dacă ar fi adormit beat undeva prin tufişuri, noaptea era caldă şi nu avea să i se întâmple nimic rău. Nu mi-a trecut prin cap nimic suspect, aşa că m-am întors acasă cu Samurai.

— Cine e Samurai? a întrebat poliţistul.

— Un prieten, am răspuns, respectând adevărul.

— Numele întreg.

— Samurai Suzuki.

S-a fâstâcit, iar celălalt a zâmbit pe sub mustaţă.

— Spuneţi-ne, doamnă DuszeĹ„ko...

— Duszejko, l-am corectat.

— ...Duszejko. Suspectaţi pe cineva care ar fi putut avea motiv să-i facă rău Preşedintelui?

M-am mirat.

— Nu mi-aţi citit scrisorile? Acolo am explicat totul pe larg.

S-au uitat unul la celălalt.

— Nu, dar vă întrebăm la modul serios.

— Iar eu vă răspund la modul serios. V-am scris. De altfel, nici până la această oră n-am primit vreun răspuns. Nu e frumos să nu răspundeţi la scrisori. Articolul 171, paragraful 1, din Codul penal stipulează că o persoană interogată are dreptul să vorbească liber în timpul anchetei desfăşurate şi abia pe urmă i se pot

adresa întrebări cu scopul de a completa, elucida sau verifica declaraţiile.

— Aveţi dreptate, a spus primul.

— E adevărat că era acoperit în întregime de Cărăbuşi? am întrebat.

— Nu vă putem răspunde la această întrebare. În interesul anchetei.

— Č□i cum a murit?

— Noi suntem cei care vă punem întrebări, nu dumneavoastră nouă, a spus primul poliţist, iar al doilea a adăugat:

— Sunt martori care v-au văzut vorbind cu Preşedintele la petrecere, pe treptele de la intrare.

— E adevărat. I-am reamintit că urma să-l duc acasă, la rugămintea soţiei lui. Dar Preşedintele nu prea era în stare să mă urmărească. Č□i m-am gândit că cel mai bine ar fi să aştept să se termine balul şi el să fie dispus să plece.

— L-aţi cunoscut pe Comandant?

— Bineînţeles. Doar ştiţi asta, i-am spus celui tânăr. Ce rost au întrebările la care cunoaşteţi deja răspunsul? Sunt pierdere de vreme.

— Dar pe Anzelm Maţe?

— Se numea Anzelm? N-aş fi ghicit niciodată. L-am întâlnit o dată aici, pe pod. Era cu prietena lui. Asta a

fost demult, în urmă cu trei ani. Am schimbat câteva vorbe.

— Despre ce?

— Aşa, în general, deja nu-mi mai amintesc. Femeia aceea a fost de faţă, poate să confirme.

Č□tiam că Poliţiei îi place să i se confirme totul.

— E adevărat că aţi avut un comportament agresiv în timpul vânătorii desfăşurate în zonă?

— Aş spune că m-am comportat coleric, nu agresiv. E o diferenţă. M-am înfuriat din cauza faptului că omorau Animale.

— I-aţi ameninţat cu moartea?

— Uneori, când eşti furios, îţi vin la gură tot felul de vorbe pe care pe urmă nici nu ţi le mai aminteşti.

— Există martori care au declarat că aţi ţipat, citez – şi în acest moment s-a uitat peste hârtiile desfăşurate în faţa lui pe birou –, „Vă vin eu de hac, pui de (cuvânt cenzurat), o să fiţi pedepsiţi pentru crimele voastre. N-aveţi pic de ruşine, nu vă temeţi de nimic. O să vă sparg feţele”.

A citit totul absolut impasibil, fapt care m-a amuzat.

— De ce zâmbiţi? m-a întrebat ofensat celălalt.

— Mi se pare amuzant că am putut să spun aşa ceva. Sunt o persoană foarte paşnică. Poate că martorul dumneavoastră exagerează?

— Negaţi că aţi avut un proces pe rol din cauza faptului că aţi răsturnat şi distrus un foişor de vânătoare?

— Ba n-am deloc de gând să tăgăduiesc. Či am plătit o amendă pentru asta. Toate dovezile se găsesc la tribunal.

— Či pentru ce nu se găsesc dovezi? a întrebat şiret unul din ei, dar cred că am ştiut să răspund inteligent.

— Pentru multe lucruri. Atât în viaţa mea, cât şi în a dumneavoastră. Nu se poate exprima totul în cuvinte, prin urmare nici dovezile nu o pot face.

— De ce aţi făcut asta?

M-am uitat la el de parcă ar fi căzut de pe Lună.

— De ce mă întrebaţi, când ştiţi foarte bine răspunsul?

— Vă rog să-mi daţi un răspuns la întrebare. Trebuie să îl trec în procesul-verbal.

Eu mă relaxasem deja cu totul.

— Aha. Prin urmare, repet: ca să nu se mai tragă în Animale din el.

— De unde cunoaşteţi atât de bine unele detalii ale crimelor?

— Care detalii?

— De pildă, cele referitoare la cazul Preşedintelui. De unde ştiaţi că gândacii au fost cărăbuşi stacojii? Asta i-aţi spus Scriitoarei.

— Serios, am spus eu asta? Poate pentru că e o insectă specifică zonei.

— Deci de unde? De la ento... de la individul acela specialist în insecte care a locuit la dumneavoastră în primăvară?

— Posibil. Dar mai ales din Astrograme, v-am spus deja asta. Astrogramele dezvăluie totul. Până şi cel mai mic amănunt. Chiar şi felul cum vă simţiţi azi, culoarea preferată a lenjeriei intime. Trebuie doar să ştii să le citeşti bine. Preşedintele avea nişte aspecte nefavorabile în casa a treia, care este casa Animalelor mici. Inclusiv a Insectelor.

Poliţiştii nu s-au putut înfrâna să se privească reciproc cu subînţeles, fapt pe care l-am considerat lipsit de tact. În meseria lor nu ar trebui să se mire de nimic. Am continuat cu multă siguranţă şi deja ştiam că vorbesc cu doi incompetenţi:

— Mă ocup de Astrologie de doi ani şi am multă experienţă în domeniu. Totul este interconectat şi cu toţii suntem prinşi în mrejele diverselor corespondenţe. Ar fi trebuit să vă înveţe asta la şcoala de poliţie. E o tradiţie veche, respectabilă. Iniţiată de Swedenborg.

— De cine? au întrebat amândoi deodată.

— Swedenborg, un suedez.

Am văzut că unul din ei şi-a notat numele.

Č□i au mai vorbit în felul acesta cu mine două ore, iar după-amiaza mi-au prezentat decizia de arest preventiv pentru o perioadă de patruzeci şi opt de ore şi mandatul pentru percheziţionarea casei. M-am întrebat surescitată dacă nu cumva îmi lăsasem la vedere lenjeria de corp murdară.

Seara am primit o pungă şi am bănuit că e de la Visătorul şi Veste Bună. Am găsit în ea două periuţe de dinţi (de ce două? una pentru dimineaţa şi alta pentru seara?), o cămaşă de noapte foarte rafinată şi sexy (cu siguranţă că Veste Bună o găsise într-un lot de haine proaspăt aduse la magazin), nişte dulciuri şi un volum de versuri de Blake în traducerea unui oarecare Fostowicz. Dragul de Visătorul.

Mă aflam pentru prima oară în viaţa mea într-o închisoare materială şi era o experienţă foarte dificilă. Celula era curată, austeră şi sumbră. Când uşa s-a închis în spatele meu, m-a cuprins panica. Inima îmi bătea să-mi sară din piept şi m-am temut c-o să încep să ţip. M-am aşezat pe pat şi mă temeam să fac vreo mişcare. Atunci m-am gândit că aş prefera să mor decât să-mi petrec restul vieţii într-un asemenea loc. O, da, fără nici o îndoială. Nu am închis un ochi toată noaptea, nici măcar nu m-am întins în pat. Am stat în aceeaşi poziţie

până dimineaţa. Eram transpirată şi murdară. Mă simţeam de parcă cuvintele pe care le rostisem în ziua aceea îmi întinaseră limba şi gura.

Scânteile provin din aceeaşi sursă ca şi lumina şi sunt plăsmuite din strălucirea cea mai intensă. Aşa susţin legendele străvechi. Când urmează să se nască o Fiinţă umană, scânteia începe să cadă. Mai întâi traversează tenebrele Cosmosului, apoi galaxiile şi, în cele din urmă, înainte să cadă aici, pe Pământ, intră pe orbitele planetelor. Č□i fiecare orbită contaminează scânteia cu Proprietăţile ei, iar ea se întunecă şi se stinge încetul cu încetul.

Pluton este cel care trasează primele tuşe ale acestui experiment cosmic, formulându-şi principiile fundamentale – viaţa este un eveniment de scurtă durată, iar după ea urmează moartea, care va permite cândva scânteii să scape din capcană. Nu există altă cale. Viaţa e un fel de poligon de testare nemaipomenit de exigent. De acum înainte va conta tot ce faci, fiecare gând şi fiecare faptă, dar nu pentru a fi pedepsite sau recompensate mai târziu, ci pentru că ele sunt cele care îţi construiesc lumea. Aşa funcţionează acest mecanism. Continuându-şi căderea, scânteia penetrează atmosfera lui Neptun şi se rătăceşte în vaporii săi nebuloşi. Pentru a

o consola, Neptun îi oferă tot felul de iluzii: amintirea firavă a evadării, vise în care zboară, fantezii, narcotice, cărţi. Uranus o înzestrează cu abilitatea de a se revolta, el fiind cel care o va ajuta de acum înainte să nu uite de unde se trage. Când scânteia traversează inelele lui Saturn, devine limpede că jos o aşteaptă captivitatea. Lagărul de muncă, spitalul, regulile şi formularele, un corp suferind, o boală mortală, moartea fiinţei iubite. Dar o consolează Jupiter, care îi oferă demnitate şi optimism, un cadou frumos: până la urmă va ieşi cumva. Marte îi conferă forţă şi agresivitate, cu siguranţă o să-i prindă bine. Zborul în jurul Soarelui o orbeşte, iar din conştiinţa infinită de odinioară nu-i mai rămâne decât Eul mărunt, pipernicit, separat de restul, şi cu asta va rămâne până la sfârşit. Mi-o imaginez astfel: un trunchi, o existenţă mutilată, cu aripile smulse. O muscă chinuită de copii nemiloşi. Ce şanse are să supravieţuiască în Tenebre? Binecuvântate fie Zeiţele, căci tocmai în acest moment pe traiectoria Căderii intră Venus. Ea îi oferă scânteii darul iubirii şi al empatiei, singurul care o mai poate salva – pe ea şi alte asemenea scântei. Graţie darurilor primite de la Venus, ele vor putea să se ajute reciproc şi să se asocieze cu alte scântei asemenea lor. Č□i, înainte să cadă de tot, se mai loveşte razant de o mică planetă bizară, care seamănă cu un Iepure hipnotizat, nu se

roteşte în jurul propriei axe, ci înaintează în viteză, fermecată de Soare – este vorba despre Mercur, care o înzestrează cu o limbă şi cu abilitatea de a comunica. Trecând pe lângă Lună, primeşte de la ea ceva imperceptibil – sufletul.

Č□i abia pe urmă cade pe Pământ şi se întrupează. Ca om, animal sau plantă.

Aşa stau lucrurile.

Mi-au dat drumul a doua zi, chiar înainte să treacă cele patruzeci şi opt de ore fatale. Au venit după mine toţi trei şi m-am aruncat în braţele lor, de parcă aş fi fost întemniţată ani de zile. Visătorul a plâns puţin, iar Veste Bună şi Sperietoare stăteau ţepeni pe bancheta din spate. Se vedea clar că erau îngroziţi de cele întâmplate, chiar mai mult decât mine, aşa că până la urmă tot eu a trebuit să-i consolez. L-am rugat pe Visător să oprească la magazin şi am cumpărat îngheţată.

Dar în general, după scurtul meu arest, am devenit foarte distrată. Nu puteam accepta ideea că poliţiştii îmi percheziţionaseră casa şi, din acel moment, le-am simţit prezenţa peste tot. Scormoniseră prin sertare, prin dulapuri şi prin birou. Nu găsiseră nimic – ce ar fi putut să găsească? Totuşi mi-au tulburat ordinea, mi-au alungat liniştea. Mă foiam prin casă, incapabilă să mă

apuc de treabă. Vorbeam de una singură şi-mi dădeam seama că ceva nu era în regulă cu mine. Mă atrăgeau ferestrele mele mari, stăteam în faţa lor şi nu-mi puteam desprinde privirea de la ceea ce vedeam – ierburi roşiatice unduindu-se în dans în ritmul unui vânt imperceptibil care le punea în mişcare, petice de iarbă într-o mulţime de nuanţe de verde. Rămâneam aşa pe gânduri, irosind ore întregi. Mi-am lăsat cheile în garaj fără să-mi dau seama şi nu le-am mai găsit o săptămână. Am uitat ceainicul pe foc şi s-a ars. Am scos legume de la congelator şi am dat peste ele când erau deja uscate şi alterate. Vedeam cu coada ochiului câtă vânzoleală era la mine în casă – oamenii intrau şi ieşeau, urcau din sala boilerului la etaj, ieşeau în grădină şi intrau iar. Fetele mele alergau vesele pe verandă. Mama stătea pe terasă şi bea ceai. Auzeam clinchetul linguriţei lovind ceşcuţa şi oftaturile ei lungi şi triste. Lucrurile s-au mai liniştit după ce a venit Visătorul, care era aproape întotdeauna însoţit de Veste Bună, asta dacă nu se întâmpla să primească marfă a doua zi.

Într-o bună zi, când durerile mi s-au înteţit, Visătorul a sunat la ambulanţă. S-a dovedit că trebuia să merg la spital. Era un moment propice pentru venirea ambulanţei: august, drum uscat şi solid, vreme frumoasă

şi, slavă planetelor, făcusem un duş de dimineaţă şi aveam picioarele curate.

Stăteam acum într-un salon surprinzător de pustiu, cu ferestrele deschise, pe care pătrundeau mirosurile grădinilor din apropiere: roşii coapte, ierburi uscate, lujeri puşi pe foc. Soarele tocmai intrase în semnul Fecioarei, iar aceasta îşi începea curăţenia de toamnă şi aduna deja provizii pentru iarnă.

Primeam vizite, e adevărat, dar nimic nu mi se pare mai stânjenitor ca vizitele la spital. Nu ştiu să mă comport într-un asemenea loc dezagreabil, unde orice discuţie devine nefirească şi forţată. Speram că nu s-au supărat pe mine că le-am cerut să plece acasă.

Ali, dermatologul, venea adeseori şi îmi aducea ziarele, care păreau citite şi răscitite. Se aşeza lângă mine pe pat şi îi povesteam despre podul meu din Siria (sunt curioasă dacă mai există), iar el, despre experienţa lui cu triburile nomade din pustiu. Fusese o vreme medicul nomazilor. Călătorise cu ei, îi consultase şi îi îngrijise. Era mereu pe drumuri: el însuşi un nomad. Nu stătea niciodată într-un spital mai mult de doi ani, după care începea să-l roadă şi să-l neliniştească ceva şi atunci simţea că e timpul să-şi caute un alt loc de muncă, într-un alt oraş. Pacienţii, care în cele din urmă se obişnuiseră cu el, trecând peste orice prejudecăţi,

erau abandonaţi – într-o bună zi pe uşa cabinetului său apărea înştiinţarea că doctorul Ali nu mai oferă consultaţii. Modul său de viaţă nomad şi originea sa au suscitat, bineînţeles, interesul multor servicii secrete – din acest motiv telefonul îi era mereu ascultat. Cel puţin aşa susţinea el.

— Č□i dumneavoastră suferiţi de vreun Beteşug? l-am întrebat într-o zi.

Cum să nu? În fiecare iarnă cădea în depresie, iar camera din hotelul muncitoresc pe care i-o dăduse primăria nu făcea decât să-i adâncească melancolia. Avea un singur lucru de preţ, pentru care muncise toată viaţa: o lampă mare ce emitea raze similare cu ale soarelui, care se presupunea că ar trebui să-i îmbunătăţească starea de spirit. Îşi petrecea adesea serile în faţa acelui Soare artificial, rătăcind cu mintea prin pustiurile Libiei sau Siriei – sau, poate, ale Irakului.

M-am întrebat imediat cum trebuie să arate Astrograma lui Ali. Dar eram prea bolnavă ca să fac calcule. De data asta chiar îmi era rău. Zăceam într-o cameră obscură, suferind de o fotoalergie puternică, cu pielea roşie şi crăpată, care mă ustura de parcă ar fi fost tăiată din loc în loc cu bisturiul.

— Trebuie să evitaţi lumina Soarelui, m-a avertizat el. Nu am văzut niciodată o asemenea piele. Dumneavoastră sunteţi făcută să trăiţi sub pământ.

A râs, căci pentru el era ceva de neconceput şi întotdeauna întorcea faţa spre Soare ca o floarea-soarelui. Eu însă eram mai degrabă ca o cicoare albă, ca un bulb de cartof, şi trebuia să-mi petrec restul vieţii în sala boilerului.

Îl admiram pentru faptul că avea – după cum zicea – atâtea lucruri cât să-i încapă în orice clipă în două valize. Či pe care să le poată strânge în cel mult o oră. M-am hotărât să învăţ şi eu asta de la el. Mi-am promis că imediat ce o să ies din spital, o să exersez. Laptopul şi un rucsac, atât ar trebui să-i fie de ajuns oricărui Om. În felul acesta, oriunde se afla, Ali se simţea la el acasă.

Doctorul acela vagabond mi-a reamintit că nu ar trebui să prindem rădăcini adânci într-un singur loc, iar eu împinsesem lucrurile prea departe cu casa mea. Am primit de la doctorul acela smead o *djellaba* – o cămaşă albă, cu mâneci lungi, lungă până la glezne şi încheiată până sus la gât. Culoarea albă, mi-a spus el, acţionează ca o oglindă şi respinge razele Soarelui.

Pe la jumătatea lunii august starea mi s-a înrăutăţit până-ntr-atât, încât am fost transportată la WrocĹ,aw

pentru o serie de analize cu care nu-mi băteam deloc capul. În starea de semiconştienţă în care îmi petreceam timpul de zile întregi, mă gândeam neliniştită la sângele-voinicului din grădina mea, ştiind că ar fi trebuit să mă îngrijesc de cea de-a şasea generaţie a plantei, altfel riscam ca rezultatele experimentului meu să nu fie validate şi să credem în continuare că nu ne moştenim experienţele de viaţă, că toată ştiinţa lumii se iroseşte, că nu suntem capabili să învăţăm nimic din istorie. Visam că îl sun pe Visătorul, dar el nu-mi răspundea, pentru că Fetele mele tocmai făcuseră pui, care erau împrăştiaţi peste tot pe pardoseala verandei şi a bucătăriei. Puii erau oameni, o rasă de oameni cu totul nouă, născută din Animale. Deocamdată erau orbi, încă nu deschiseseră ochii. Či mai visam că eram într-un oraş mare şi le căutam pe Fetele mele, pentru că încă mai speram să le găsesc, şi era o speranţă absurdă, sfâşietoare.

Într-o bună zi m-a vizitat la spitalul din WrocĹ,aw Scriitoarea, ca să mă consoleze şi să mă informeze discret că şi-a scos casa la vânzare.

— Nu mai e locul care a fost, a spus, întinzându-mi nişte clătite cu ciuperci făcute de Agata.

Spunea că simte anumite vibraţii, că noaptea se temea, că îşi pierduse pofta de mâncare.

— Nu se poate trăi într-un loc unde se întâmplă asemenea lucruri. Cu ocazia acelor crime abominabile, au ieşit la iveală mici escrocherii şi obscenităţi. Am aflat că am trăit printre monştri, a spus ea revoltată. Dintre toţi, dumneavoastră sunteţi singura persoană integră.

— Oricum intenţionam să renunţ la supravegherea caselor la iarnă, ştiţi? i-am spus, fâstâcită de complimentul neaşteptat.

— O decizie înţeleaptă. Dumneavoastră v-ar prinde bine nişte meleaguri calde...

— ...şi fără Soare, am adăugat. Cunoaşteţi asemenea locuri, în afara băii?

Mi-a ignorat întrebarea.

— În ziar a apărut deja anunţul de vânzare a casei.

A căzut o clipă pe gânduri.

— De altfel, acolo era prea vântos pentru mine. Nu am putut suporta niciodată vâjâitul acela necontenit. Nu reuşeam să mă concentrez când ceva îmi foşnea, şuiera şi vuia constant în urechi. Aţi observat cât zgomot fac frunzele copacilor? Mai ales frunzele plopilor... De-a dreptul insuportabil. Foşnetul începe în iunie şi nu încetează până în noiembrie. Un coşmar.

Niciodată nu mă gândisem la asta.

— M-au interogat şi pe mine, ştiţi? a spus revoltată, schimbând brusc subiectul.

Nu m-am mirat deloc, pentru că toţi fuseseră interogaţi. Cazul acesta devenise acum o prioritate. Ce cuvânt îngrozitor.

— Č□i? Le-aţi fost de vreun folos?

— Č□tiţi, uneori am impresia că trăim într-o lume pe care ne-o închipuim singuri. Stabilim ce e bine şi ce e rău, desenăm hărţi cu simboluri... Pe urmă toată viaţa ne luptăm cu ceea ce am conceput noi înşine. Problema e că fiecare are propria sa versiune şi de aceea oamenilor le vine atât de greu să se înţeleagă între ei.

În felul ei, avea dreptate.

Când şi-a luat rămas-bun de la mine, am scormonit printre lucrurile mele şi i-am dat fragmentul de picior de căprioară. L-a dezvelit din hârtia în care era împachetat şi faţa i s-a schimonosit într-un rictus de dezgust.

— Ce este asta, pentru numele lui Dumnezeu? Doamnă Duszejko, ce mi-aţi dat aici?

— Luaţi-l, vă rog. E un fel de Deget al lui Dumnezeu. S-a uscat de tot, nu mai miroase.

— Č□i ce să fac cu el? a întrebat perplexă.

— Folosiţi-l cu înţelepciune.

A înfăşurat piciorul de căprioară înapoi în hârtie, a mai ezitat câteva clipe în cadrul uşii, apoi a plecat.

M-am gândit mult la ce îmi spusese Sura. Č□i cred că se potriveşte cu una din Teoriile mele. Sunt de părere că

psihicul uman a apărut cu scopul de a ne feri de adevăr. Nu ne îngăduie să observăm mecanismul. Psihicul este sistemul nostru imunitar – are grijă să nu înţelegem niciodată lumea înconjurătoare. Funcţia lui este de a filtra informaţiile, chiar dacă posibilităţile de înţelegere ale creierului nostru sunt uriaşe. Pentru că erudiţia este o povară imposibilă. Pentru că fiecare particulă a lumii, indiferent cât de mică, e alcătuită din suferinţă.

* * *

Aşadar, mai întâi am ieşit din închisoare. Pe urmă am ieşit şi din spital. Nu exista nici o îndoială că mă luptam cu influenţele lui Saturn. Totuşi în august el şi-a început mişcarea retrogradă şi a încetat să mai creeze aspecte nefavorabile, astfel că restul verii l-am petrecut ca o familie unită. În timp ce eu stăteam într-o cameră, cu draperiile trase la ferestre, Sperietoare deretica şi se îngrijea de gospodărie, iar Visătorul şi Veste Bună găteau şi făceau cumpărăturile. Imediat ce m-am simţit mai bine, ne-am reluat vizitele în Cehia. Mergeam la librăria aceea neobişnuită ca să ne întâlnim cu Honza şi cărţile lui. De două ori am luat prânzul cu el şi am organizat împreună o miniconferinţă dedicată lui Blake, fără subvenţiile şi sprijinul Uniunii Europene.

Visătorul a găsit pe Internet un filmuleţ. Avea doar un minut. Un Cerb superb ataca un vânător. Îl vedem ridicat pe cele două picioare din spate, în timp ce cu cele din faţă îl loveşte pe Om. Vânătorul cade la pământ, dar Animalul nu se opreşte, îl calcă furios cu copitele, nu-i îngăduie să iasă de sub ploaia de lovituri. Omul încearcă să-şi apere capul şi să fugă în genunchi de Cerbul înfuriat, dar Animalul îl trânteşte iar la pământ.

Scena nu are final, nu se ştie ce s-a întâmplat pe urmă nici cu vânătorul, nici cu Cerbul.

Stau întinsă în camera mea întunecată, în mijlocul verii, şi mă uit întruna la filmul acesta.

15. Sfântul Hubert

„Behăi
turi,
Urlete,
Muget
e,
Lătratu
ri,
O
zarvă
care
pare

să implore ajutorul Cerului.”

La mine Venus trebuie să fie vătămată sau în exil – aşa se spune despre o Planetă care nu se află în semnul în care ar trebui să fie. Colac peste pupăză, nu e într-o poziţie bună nici faţă de Pluton, care îmi guvernează mie Ascendentul. Situaţia asta mă face să cred că am sindromul Leneşei Venus. Aşa am numit eu Fenomenul. În cazul acesta Omul a primit multe de la soartă, numai că nu a ştiut deloc să-şi valorifice potenţialul. Este un Om inteligent şi perspicace, dar nu-şi foloseşte inteligenţa pentru a se educa, preferând s-o exploateze mai ales la jocurile de cărţi şi la pasienţe. Are un corp frumos, de care însă nu se îngrijeşte, distrugându-l prin abuzul de tot felul de substanţe nocive şi ignorând sfaturile medicilor şi dentiştilor.

O asemenea Venus induce o lene aparte – în viaţă omului îi trec ocaziile pe sub nas, pentru că fie nu s-a trezit la timp, fie nu a avut chef să meargă undeva, fie a

întârziat, fie a fost neglijent. Are o înclinaţie spre sibaritism, spre viaţa într-o stare de semitrezie, îşi risipeşte energia în plăceri mărunte, manifestă aversiune faţă de orice fel de efort şi îi lipseşte cu desăvârşire apetitul competitiv. Dimineţi lungi, scrisori nedeschise, treburi mereu amânate, proiecte abandonate. Are aversiune faţă de orice tip de autoritate şi de supunerea oarbă. Înaintează solitar şi alene pe propriile drumuri. S-ar putea spune că de pe urma unor asemenea oameni nu ai nici un folos.

Poate că dacă m-aş fi străduit puţin, aş fi putut să mă întorc în toamnă la şcoală, dar nu eram deloc în stare să mă adun. Îmi părea foarte rău că elevii mei pierdeau o lună de carte. Dar ce puteam face? Mă durea tot corpul.

La serviciu am putut să mă întorc abia în octombrie. Atunci m-am simţit suficient de bine ca să organizez de două ori pe săptămână un cerc de engleză, pentru a recupera cu elevii orele pierdute. Dar tot nu am putut lucra în condiţii normale. În octombrie copiii au început să ceară rând pe rând să fie scutiţi de la orele cu mine, deoarece se înteţiseră pregătirile pentru inaugurarea şi sfinţirea noii capele, consacrată Sfântului Hubert, ce urma să se ţină pe data de 3 noiembrie, când cădea sărbătoarea sfântului. Eu nu doream să le dau drumul copiilor. Consideram că au mai multe de câştigat

lărgindu-şi vocabularul în engleză decât învăţând pe de rost vieţile sfinţilor. Či atunci a intervenit directoarea cea tânără.

— Exageraţi, mi-a spus pe un asemenea ton, de parcă nici ea nu credea ce spune. Există anumite priorităţi.

Sunt de părere că „prioritate” e un cuvânt la fel de urât ca „defunct” sau „concubin”, dar nu am vrut absolut deloc să mă cert cu ea nici din cauza copiilor, nici din cauza acelui cuvânt.

— Či dumneavoastră o să veniţi la sfinţirea capelei, nu-i aşa?

— Nu sunt catolică.

— Nu face nimic. Cu toţii facem parte dintr-o cultură catolică, fie că ne place, fie că nu. De aceea vă rog să veniţi.

Nu eram pregătită pentru o polemică pe tema asta, aşa că am tăcut. Am parcurs materialul lecţiilor cu elevii în timpul cercului de engleză.

Visătorul a mai fost interogat de două ori şi în cele din urmă a primit un preaviz de încetare amiabilă a contractului de muncă. Urma să meargă la serviciu numai până la sfârşitul anului. I-au dat o explicaţie ambiguă despre reduceri de personal, restructurare – justificările uzuale. Oamenii ca Visătorul sunt

întotdeauna sacrificaţi cei dintâi. Eu cred totuşi că motivul l-au constituit declaraţiile lui. Se număra şi el printre suspecţi? Visătorul nu-şi făcea deloc griji din cauza asta. Hotărâse deja să devină traducător. Intenţiona să se întreţină traducând din lirica lui Blake. Minunat. Să tălmăceşti dintr-o limbă în alta şi în felul acesta să contribui la apropierea oamenilor – o idee frumoasă.

În acelaşi timp desfăşura propria lui anchetă şi nu era deloc de mirare – toată lumea aştepta cu sufletul la gură noi descoperiri ale Poliţiei, noi revelaţii, care să pună capăt o dată pentru totdeauna acelui lanţ de crime. În acest scop s-a dus chiar şi la soţia lui Maţe şi la soţia Preşedintelui şi a refăcut traseele victimelor cât de bine a putut.

Č□tiam că toţi trei muriseră în urma unor lovituri puternice la cap, dar Unealta morţii ne era necunoscută. Speculam că era vorba despre o bucată de lemn, o cracă de copac, dar atunci pe piele ar fi rămas totuşi nişte urme specifice. Autopsia a dezvăluit însă că era vorba despre un obiect de dimensiuni mari, cu suprafaţa dură şi netedă. Mai mult decât atât, în zona impactului Poliţia a descoperit urme de sânge de Animale – cel mai probabil sânge de Căprioară.

— Am avut dreptate, am repetat cu obstinaţie pentru a nu ştiu câta oară. Căprioarele au fost, nu vedeţi?

Visătorul înclina spre Ipoteza răfuielilor. Č□tiam, fără nici o umbră de îndoială, că în seara cu pricina Comandantul se întorcea de la Maţe, de la care primise mită.

— Poate că Maţe l-a ajuns din urmă şi a încercat să-i ia banii, s-au încăierat, Comandantul a căzut, iar Maţe s-a speriat şi a renunţat la bani, a spus meditativ Visătorul.

— Č□i pe Maţe cine l-a ucis? a întrebat filozofic Sperietoare.

Să fiu sinceră, mie îmi plăcea viziunea aceasta a oamenilor răi care se elimină reciproc, ca într-o reacţie în lanţ.

— Oh, poate a făcut-o Preşedintele? a zis Sperietoare, dându-şi frâu liber imaginaţiei.

Cel mai probabil Comandantul ascundea nişte delicte ale lui Maţe. Dar nu puteam şti dacă Preşedintele avusese de-a face cu amândoi. Iar dacă Preşedintele era cel care îl omorâse pe Maţe, atunci cine l-a omorât pe Preşedinte? Plauzibilă era ipoteza răzbunării asupra celor trei, cel mai probabil din cauza unor afaceri. Zvonurile despre mafie puteau fi oare adevărate? Avea Poliţia dovezi în acest sens? Era foarte posibil ca în aceste

afaceri murdare să fi fost implicaţi şi alţi poliţişti şi de aceea ancheta mergea atât de greu.

Am renunţat să mai vorbesc despre Teoria mea, pentru că nu reuşeam decât să fiu luată peste picior. Sura avusese dreptate: oamenii sunt capabili să înţeleagă numai ceea ce-şi pot imagina singuri şi se hrănesc cu aceste plăsmuiri. Viziunea unui complot la care participau persoanele din administraţia locală, coruptă şi imorală, se potrivea cu naraţiunea preferată a canalelor de ştiri şi a gazetelor. Nici televiziunile, nici presa scrisă nu-şi bat capul cu Animalele, poate cu excepţia cazurilor când un Tigru scapă de la Grădina Zoologică.

* * *

Aici iarna începe imediat după Ziua Morţilor. Toamna îşi strânge Catrafusele şi jucăriile, îşi scutură frunzele – nu-i mai folosesc, le mătură la marginea câmpurilor –, decolorează iarba până ajunge să fie cenuşie şi ternă. Apoi peisajul devine alb-negru: pe câmpurile arate se aşterne zăpada.

— Poartă-ţi plugul peste oasele morţilor, am spus, repetând cuvintele lui Blake – parcă aşa suna versul.

Am stat la fereastră şi m-am uitat la acţiunea de salubrizare pripită a naturii până s-a lăsat amurgul. Pe urmă desantul iernii s-a desfăşurat pe întuneric. Dimineaţa mi-am scos geaca de puf roşie, cea de la Veste Bună, şi şosetele de lână.

Geamurile Samuraiului s-au acoperit de chiciură, deocamdată într-un strat subţire şi delicat, ca un miceliu cosmic. La două zile după Ziua Morţilor m-am dus în oraş, cu gândul s-o vizitez pe Veste Bună şi să-mi cumpăr nişte galoşi. Din acel moment trebuia să fiu pregătită pentru orice. Cerul atârna jos, ca de obicei în această perioadă a anului. Candelele aprinse pe mormintele din cimitir încă nu arseseră de tot, le vedeam ziua prin gard scânteierile colorate, de parcă oamenii ar fi vrut să înviorеze cu pâlpâirile acelea firave Soarele tot mai neputincios, aflat acum în semnul Scorpionului. Pluton preluase controlul asupra Lumii. M-a cuprins tristeţea. Seara trecută le trimisesem generoşilor mei patroni un e-mail în care îi informam că în iarna aceea nu mă mai puteam îngriji de casele lor.

Abia pe drum mi-am adus aminte că eram în data de 3 noiembrie şi că orăşelul celebra ziua Sfântului Hubert.

Întotdeauna când se organizează asemenea ceremonii dubioase, mai întâi sunt scoşi la înaintare copiii. Mi-aduc aminte că la fel se întâmpla şi înainte, la

manifestaţiile de 1 Mai. Asta cu mult, mult timp în urmă. Acum copiilor li se cerea să participe mai întâi la Concursul Regional de Arte Plastice al Tinerilor din Municipiul KĹ‚odzko, „Sfântul Hubert – un ecologist modern”, apoi la un spectacol despre viaţa şi moartea sfântului. În octombrie am scris o scrisoare în acest sens adresată inspectoratului şcolar, dar nu am primit nici un răspuns. Consideram evenimentul – la fel ca multe altele – de-a dreptul scandalos.

De-a lungul şoselei erau parcate multe maşini, fapt care m-a făcut să mă gândesc imediat la liturghie şi am hotărât să intru şi eu în biserică, să văd efectul acelor pregătiri îndelungate din toamnă, din cauza cărora avuseseră de suferit orele de engleză. M-am uitat la ceas şi am constatat că slujba începuse deja.

Mi se întâmpla uneori să intru în biserică şi să stau în linişte printre alţi oameni. Întotdeauna îmi plăcea să-i văd pe oameni stând împreună, fără a fi nevoiţi să discute. Dacă ar fi putut vorbi, ar fi început imediat să toarne inepţii şi bârfe, să născocească tot felul de lucruri şi să se fandosească. Aşa, stăteau cu toţii în bănci, cufundaţi în propriile reverii, gândindu-se la ce s-a întâmplat în ultima vreme şi la ce-o să se întâmple de acum înainte. În felul acesta aveau impresia că deţin controlul asupra propriei vieţi. M-am aşezat pe o bancă

şi, la fel ca toată lumea, am căzut într-o stare de transă. Gândurile îmi treceau prin cap alene, de parcă veneau la mine de undeva din afară, din capetele altor oameni sau, poate, din capetele de lemn ale îngerilor aflaţi în preajma mea. Întotdeauna îmi trecea prin cap ceva nou, altceva decât mi-ar fi trecut prin cap la mine acasă. Din punctul ăsta de vedere, consideram biserica un loc prielnic.

Uneori aveam impresia că la biserică aş fi capabilă să citesc gândurile altor oameni dacă mi-aş dori să fac asta. De câteva ori chiar am auzit la mine în cap gânduri care nu-mi aparţineau: „Un tapet nou pentru bucătărie, cu model, sau poate mai bine fără, absolut neted, sau poate cu model în relief. Banii din cont au dobândă prea mică, alte bănci oferă dobândă mai bună, luni la prima oră trebuie să verific ofertele altor bănci şi să-mi transfer economiile. De unde are bani? Cum îşi permite să-şi cumpere toate hainele astea? Poate că nu mănâncă şi tot ce câştigă dă pe ţoale... Pfiu, ce-a îmbătrânit şi ce-a încărunţit! Č□i când te gândeşti că era cândva cel mai chipeş bărbat din sat! Č□i acum – ce? O epavă... O să-i spun doctorului direct: vreau scutire... În vecii vecilor n-o să înghit aşa ceva şi n-o să accept să fiu tratată ca un copil...”

Ce putea fi rău în asemenea gânduri? Ce, parcă eu aveam altfel de gânduri? Bine că Dumnezeu, dacă există, ba chiar şi dacă nu există, ne oferă un loc unde să putem reflecta în linişte. Cred că ăsta şi este scopul rugăciunii – să putem reflecta netulburaţi, fără să vrem nimic, fără să cerem nimic, pur şi simplu ca să ne facem ordine în propriile gânduri. Asta ar trebui să fie de ajuns.

Totuşi, după primele clipe plăcute de relaxare, de fiecare dată mă năpădeau întrebările din copilărie. Poate din cauză că am o natură uşor puerilă. Cum e posibil ca Dumnezeu să asculte în acelaşi timp toate rugăciunile din lume? Č□i ce se întâmplă dacă ele sunt contradictorii? E nevoit să asculte şi rugăciunile ticăloşilor, ale demonilor, ale oamenilor răi? Č□i, oricum, aceştia se roagă? Există şi locuri unde Dumnezeu lipseşte? Locuri precum crescătoria de Vulpi? Č□i ce crede Dumnezeu despre ele? Sau locuri precum abatorul lui Maţe – trece Dumnezeu pe-acolo? Č□tiu că sunt întrebări prosteşti şi naive. Teologii ar râde de mine. Am capul de lemn, asemenea îngerilor suspendaţi sub bolta cerului fals.

Totuşi reflecţiile mele erau deranjate de vocea insistentă şi dezagreabilă a preotului Foşneală. Întotdeauna aveam impresia că atunci când se mişca, corpul lui uscat şi osos, acoperit cu o piele măslinie care

atârna, foşnea uşor. Sutana i se freca de pantaloni, bărbia, de gulerul alb, încheieturile îi pocneau. Ce creatură a lui Dumnezeu mai era şi preotul ăsta? Avea pielea uscată şi ridată şi era peste tot în exces. Oamenii spuneau că fusese cândva obez şi se tratase de obezitate pe cale chirurgicală, extirpându-şi jumătate de stomac. Pe urmă a slăbit foarte tare şi probabil că din cauza asta îi atârnau pieile aşa. Nu-mi puteam reprima senzaţia că e făcut din hârtie de orez, de genul celei din care se fac abajururile veiozelor. Că e o fiinţă artificială, goală pe dinăuntru şi foarte inflamabilă.

Pe la începutul anului, când eram încă în ghearele celei mai negre depresii posibile din cauza dispariţiei Fetelor mele, m-a vizitat cu ocazia Crăciunului. Mai întâi au venit ministranţii în anteriu alb îmbrăcat peste gecile de iarnă, nişte băieţi cu obrajii roşii, care le subminau gravitatea de emisari preoţeşti. Aveam în casă nişte halva din care mâncam din când în când şi i-am servit şi pe ei cu câte o bucată. Au mâncat-o şi au cântat ceva, apoi au ieşit să aştepte în faţa casei.

Preotul Foşneală a apărut gâfâind, în pas alert, şi a pătruns în micul meu vestibul direct pe covor, fără să-şi scuture măcar ghetele de zăpadă. A stropit pereţii cu agheasmă, şi-a coborât pleoapele, a mormăit o

rugăciune, apoi a pus repede icoana pe masă şi a luat loc în colţul canapelei. A făcut toate aceste acţiuni fulgerător – abia reuşisem să-l urmăresc cu privirea. Mi-a dat impresia că nu se simte bine la mine acasă şi că abia aşteaptă să plece.

— Poate doriţi un ceai? l-am întrebat.

Nu a dorit. Am stat o clipă tăcuţi. I-am văzut pe ministranţi bulgărindu-se afară.

Brusc am simţit nevoia absurdă de a-mi ascunde faţa în mânecile lui largi, curate, apretate.

— De ce te tânguieşti? m-a întrebat cu tonul lui ciudat, folosind jargonul preoţesc arhaic şi impersonal: „alinare” în loc de „consolare”, „a se căi” în loc de „a regreta”, „a huli” în loc de „a blasfemia”, „a sminti” în loc de „a înnebuni” şi aşa mai departe.

Dar nici măcar asta nu mă deranja. Plângeam.

— Căţelele mele au pierit, am spus în cele din urmă.

Era o după-amiază de iarnă şi Amurgul pătrundea în valuri pe ferestrele mici ale încăperii. Nu-i vedeam expresia feţei.

— Îţi înţeleg durerea, a spus după o clipă. Dar sunt doar nişte animale.

— Nu le aveam decât pe ele. Erau familia mea. Fetele mele.

— Nu huli, s-a supărat preotul. Nu poţi spune despre nişte câini că erau fetele tale. Nu te mai văita. Mai bine roagă-te, asta o să-ţi aducă alinare în suferinţă.

L-am tras de mânecile acelea impecabile până la fereastră şi i-am arătat micul cimitir din curte. Acum erau două movile de pământ triste, acoperite de zăpadă. Pe una din ele ardea o candelă.

— Eu m-am împăcat deja cu gândul că nu mai trăiesc. Cred că le-au împuşcat vânătorii, ştiţi?

Nu a spus nimic.

— Îmi doresc să le fi putut îngropa. Cum să ţin doliu dacă nu ştiu cum au murit şi unde le sunt trupurile?

Preotul a început să se foiască neliniştit.

— Nu e îngăduit să tratezi animalele ca şi cum ar fi oameni. E un păcat, asemenea morminte arată deşertăciune omenească. Dumnezeu a pus animalele mai prejos decât oamenii în rânduiala lumii. Animalele trebuie să-i slujească pe oameni.

— Spuneţi-mi ce să fac, poate ştiţi.

— Să te rogi.

— Pentru sufletul lor?

— Pentru sufletul tău. Animalele nu au suflet, nu sunt nemuritoare. Nu pot fi mântuite. Roagă-te pentru tine.

Tocmai acolo mi-am amintit scena asta sfâşietoare, petrecută cu aproape un an în urmă, când încă nu ştiam ce ştiu acum.

Liturghia nu se terminase. M-am aşezat undeva lângă ieşire, alături de elevii din clasa a treia, care, apropo, arătau destul de caraghios. Cei mai mulţi era costumaţi în Cerbi, Căprioare şi Iepuri. Purtau măşti din carton şi erau deja nerăbdători să intre în scenă cu ele. Am înţeles că spectacolul avea loc imediat după liturghie. Mi-au făcut loc să mă aşez. M-am lăsat pe bancă în mijlocul lor.

— Ce fel de spectacol va fi? am întrebat-o în şoaptă pe o fetiţă din clasa a III-a A, care purta frumosul nume de Afina.

— Despre cum s-a întâlnit Sfântul Hubert cu un cerb în pădure, mi-a zis ea. Eu joc rolul unui iepure.

I-am zâmbit, deşi, să fiu sinceră, nu înţelegeam logica spectacolului: Hubert, care încă nu a devenit sfânt, e un vagabond şi un pierde-vară. Iubeşte vânătoarea. Omoară. Într-o zi, la vânătoare, vede un crucifix pe capul unui Cerb pe care voia să-l omoare. Cade în genunchi în faţa Cerbului şi se converteşte. Înţelege cât a păcătuit până atunci. Din acel moment nu mai vânează şi devine sfânt.

Č□i de ce o asemenea persoană devine patronul vânătorilor? În toată povestea asta mă frapează lipsa

oricărei logici. Pentru că dacă adepţii lui Hubert ar dori să-i urmeze exemplul, ar trebui să înceteze să mai ucidă Animale. Iar dacă vânătorii îl consideră pe Sfântul Hubert patronul lor, îl fac astfel patronul unui păcat de care sfântul a reuşit în cele din urmă să se mântuiască. Prin urmare, îl fac să fie sfântul patron al unui păcat. Am deschis gura şi am tras aer în piept, gata să-i împărtăşesc Afinei îndoielile mele, dar mi-am dat seama la timp că nu era nici locul şi nici momentul potrivit pentru aşa ceva, mai ales că preotul cânta din răsputeri, de nici nu ne puteam auzi. Aşa că m-am mulţumit să-mi expun în minte Ipoteza: era o apropriere prin opoziţie.

Biserica era plină nu numai datorită copiilor de la şcoală care fuseseră adunaţi aici, ci şi a multor alţi bărbaţi străini, aşezaţi în primele bănci. Vedeam verde în faţa ochilor de la uniformele lor. Pe marginea altarului stăteau în picioare alţii, ţinând în mâini steaguri colorate, care atârnau flasc. Azi şi preotul Foşneală era mai solemn, iar faţa lui cenuşie şi ofilită părea gravă. Nu puteam intra în starea mea preferată, când mă lăsam pradă propriilor gânduri. Eram tensionată şi încordată şi simţeam cum mă cuprinde încetul cu încetul un tremur ca nişte frisoane.

Cineva m-a atins uşor pe umăr şi am ridicat ochii. Era GrzeĹ›, un elev dintr-o clasă mai mare, cu ochi mari şi frumoşi. Îi fusesem profesoară cu un an în urmă.

— S-au găsit câinii dumneavoastră? m-a întrebat şoptit.

Mi-am adus aminte într-o clipă cum am lipit toamna trecută anunţuri în staţiile de autobuz şi pe garduri, împreună cu colegii lui.

— Nu, GrzeĹ›, din păcate, nu.

GrzeĹ› a mormăit:

— Îmi pare foarte rău, doamnă Duszejko.

— Mulţumesc.

Vocea preotului Foşneală a spart liniştea rece, punctată uşor de frecuşul picioarelor pe pardoseală şi de voci drese. Toată lumea a sărit de pe bănci şi, o clipă mai târziu, s-a lăsat în genunchi cu un vuiet care s-a ridicat până la plafonul boltit.

— Mielul lui Dumnezeu..., a tunat deasupra capetelor lor şi am auzit un sunet ciudat, un duduit slab din toate părţile – oamenii se loveau cu pumnul în piept în timp ce se rugau la Mielul lui Dumnezeu.

Apoi au pornit spre altar, ieşeau pe rând din bănci, cu mâinile împreunate şi ochii plecaţi, asemenea unor păcătoşi pocăiţi, pe culoare s-a produs învălmăşeală, dar toţi manifestau mai multă bunăvoinţă decât de obicei,

aşa că îşi făceau loc unul altuia cu nemaipomenită seriozitate, fără ca măcar să se privească.

Nu puteam să nu mă gândesc obsesiv la o singură întrebare: ce aveau în burtă? Ce mâncaseră în ziua aceea la micul dejun şi la cina din seara trecută? Mă întrebam dacă şunca li se digerase, dacă intestinele lor eliminaseră deja Găinile, Iepurii şi Viţeii înghiţiţi.

S-au ridicat şi uniformele verzi din primele rânduri de bănci şi s-au revărsat ca o lavă spre altar. Preotul Foşneală înainta acum de-a lungul balustradei, însoţit de ministrant, şi îi hrănea cu o altă bucată de carne, de data aceasta sub formă simbolică, totuşi carne, trup din trupul unei Fiinţe vii.

M-am gândit că dacă există într-adevăr un Dumnezeu Milostiv, ar trebui să se reveleze acum în adevărata sa ipostază, ca Berbec, Vacă sau Cerb, şi să tune cu glas asurzitor, să mugească, iar dacă nu se poate revela aici, în carne şi oase, ar trebui să-şi trimită emisarii, arhanghelii de foc, ca să pună capăt o dată pentru totdeauna acestei ipocrizii îngrozitoare. Dar bineînţeles că nu a existat nici o intervenţie divină. Dumnezeu nu intervine niciodată.

Frecuşul picioarelor se domolea treptat şi în cele din urmă mulţimea adunată s-a împrăştiat iar în bănci. Preotul Foşneală a început să spele vasele liturgice într-o

linişte solemnă. M-am gândit că i-ar fi prins bine o maşină de spălat vase mică, pentru un singur set. Ar fi suficient să apese un buton şi i-ar rămâne mai mult timp pentru predică. A urcat la amvon, şi-a aranjat dantela mânecilor – mie mi-a revenit iar dinaintea ochilor imaginea lor din urmă cu un an – şi a spus:

— Mă bucur că putem sfinţi capela noastră în această zi fericită. Mă bucur cu atât mai mult cu cât, în calitatea mea de capelan al vânătorilor, am putut participa la această iniţiativă valoroasă.

Domnea o linişte desăvârşită, de parcă toţi doreau să-şi facă netulburaţi siesta după festin. Preotul şi-a plimbat privirea peste enoriaşi, după care a continuat:

— După cum bine ştiţi, dragi fraţi şi surori, de ani de zile sunt în serviciul bravilor noştri vânători. În calitatea mea de capelan al vânătorilor, le sfinţesc casele de vânătoare, organizez întâlniri, le ofer sfintele taine şi îi conduc pe cei morţi pe ultimul lor drum spre „meleagul veşnicei vânători”. Mă îngrijesc, de asemenea, de problemele legate de etica cinegetică şi mă străduiesc să le ofer vânătorilor asistenţă spirituală.

Am început să mă foiesc neliniştită pe scaun. Preotul şi-a continuat predica:

— În biserica noastră frumoasa capelă a Sfântului Hubert ocupă un naos întreg. În altarul ei stă deja statuia

sfântului, iar în curând capela va fi împodobită cu două vitralii. Unul din vitralii va evoca scena din pădure, cu cerbul pe care legenda spune că Sfântul Hubert l-a întâlnit când se afla la vânătoare şi crucifixul de foc. Al doilea vitraliu îl va reprezenta pe sfânt.

Capetele credincioşilor s-au răsucit în direcţia indicată de mâna preotului Foşneală.

— Capela a fost construită din iniţiativa bravilor noştri vânători, a continuat preotul.

Acum ochii tuturor s-au îndreptat spre primele bănci. Č□i ai mei. Involuntar. Preotul Foşneală şi-a dres glasul şi era limpede că ajunsese cu predica în punctul ei culminant.

— Vânătorii, dragii mei fraţi şi surori, sunt ambasadorii şi partenerii lui Dumnezeu în opera creaţiei şi în ocrotirea animalelor. Sunt colaboratorii Lui cei mai apropiaţi. Natura în care trăieşte omul trebuie ajutată să se dezvolte. Prin sacrificarea sistematică a animalelor, vânătorii desfăşoară o adevărată politică cinegetică. Au construit – şi aici s-a uitat discret în foile din faţa sa – patruzeci şi unu de jgheaburi pentru căpriori, patru depozite-jgheaburi pentru cerbi, douăzeci şi cinci de adăposturi pentru fazani şi o sută cincizeci de iesle cu sare pentru rumegătoare, puncte de asistenţă pe care le aprovizionează sistematic...

— După care trag în Animalele care vin să se hrănească, am spus cu voce tare, iar capetele celor care şedeau în apropierea mea s-au răsucit mustrător spre mine. E ca şi cum ai invita pe cineva la masă şi apoi l-ai omorî, am adăugat.

Copiii mă priveau cu ochi mari, speriaţi. Erau elevii mei din clasa a III-a B.

Preotul Foşneală era absorbit de oraţia sa şi prea departe ca să mă poată auzi. Stând în amvon, cu mâinile ascunse în mânecile largi, dantelate, ale stiharului, şi-a ridicat privirea spre bolta bisericii, pe care stelele pictate cu mult timp în urmă începeau să se scorojească.

— ...numai în actualul sezon de vânătoare au pregătit pentru iarnă cincisprezece tone de furaje, a enumerat el. De mulţi ani asociaţia noastră de vânătoare cumpără fazani pe care îi eliberează în pădure, cu scopul de a organiza vânători pentru străini şi a suplimenta astfel bugetul asociaţiei. Cultivăm tradiţiile şi obiceiurile vânătoreşti, organizăm ceremonii de depunere a jurământului de către noii membri ai asociaţiei noastre, a spus cu mândrie în glas. Cele mai importante vânători din an – una azi, în ziua sărbătorii Sfântului Hubert, cealaltă în ajunul Crăciunului – decurg conform tradiţiei, respectând regulile vânătoreşti. Dar, mai presus de orice, dorim să simţim frumuseţea naturii, să perpetuăm

tradiţiile şi obiceiurile, a continuat el avântat. Încă mai există mulţi braconieri care desconsideră pravilele naturii şi legile firii, ucigând animalele cu cruzime şi încălcând regulile vânătorii. Dar voi respectaţi legea. Din fericire, în ziua de azi noţiunea de vânătoare s-a schimbat. Vânătorii nu mai sunt consideraţi cei care trag în orice, fără discernământ, ci păstrători ai ordinii şi armoniei din natură, ocrotitori ai frumuseţii ei. În ultimii ani dragii noştri vânători şi-au construit propria casă de vânătoare, în care se întâlnesc frecvent pentru a discuta chestiuni de cultură, etică, disciplină şi siguranţă în timpul vânătorii, precum şi multe alte subiecte de interes...

Am izbucnit atât de tare în râs, încât acum s-a întors spre mine jumătate din biserică. M-am înecat. Unul dintre copii mi-a întins o batistă de hârtie. În acelaşi timp, simţeam că încep să-mi amorţească picioarele, că se apropie acea furnicătură neplăcută care mă face să-mi mişc picioarele şi muşchii pulpelor, iar dacă nu o fac, muşchii mi se contractă sub imperiul unei forţe violente. Mi se părea că fac un Atac şi chiar m-am bucurat. Da, chiar aşa, am un Atac.

Abia acum înţelegeam de ce posturile de observaţie ale vânătorilor, care semănau atât de mult cu turnurile de observaţie din lagărele de concentrare, erau

supranumite amvoane. Când stă în amvon, Omul este deasupra celorlalte Fiinţe, arogându-şi dreptul de viaţă şi de moarte asupra lor. Devine un tiran şi un uzurpator. Preotul vorbea înfocat, aproape extaziat.

— Luaţi în stăpânire pământul! Dumnezeu le-a spus aceste cuvinte oamenilor, vânătorilor, pentru că Dumnezeu face din oameni secunzii săi, coparticipanţi la procesul creaţiei până la sfârşitul zilelor. În natura vânătorilor există vocaţia de ocrotitori ai acestui dar divin care este natura, o vocaţie pe care vânătorii o realizează conştient, cu înţelepciune şi cumpătare. Vă urez ca asociaţia voastră să crească şi să fie mereu în serviciul semenilor şi al naturii...

Am reuşit să ies afară din bancă. M-am târât cu picioarele mele teribil de înţepenite până aproape sub amvon.

— Hei, tu, coboară de acolo, i-am spus. Imediat.

S-a lăsat o linişte mormântală şi am auzit cu satisfacţie cum vocea mea ricoşează din bolta bisericii şi din pereţii naosului, devenind mai răsunătoare. Nici nu era de mirare că aici puteai vorbi până să uiţi de tine.

— Cu tine vorbesc. N-auzi? Coboară de acolo!

Foşneală s-a uitat la mine cu ochi imenşi, îngroziţi, iar gura i se mişca imperceptibil, de parcă, luat complet prin

surprindere, încerca să găsească cuvintele potrivite. Dar nu a reuşit.

— Ä,ăă, ăăă..., repeta el, deopotrivă perplex şi iritat.

— Coboară imediat din amvon şi dispari de-aici! am ţipat.

Č□i atunci am simţit pe umăr atingerea cuiva şi am văzut că în spatele meu stătea unul dintre bărbaţii în uniformă. M-am smucit şi în momentul acela i s-a alăturat altul şi amândoi m-au prins strâns de braţe.

— Criminalilor! am strigat.

Copiii mă priveau îngroziţi. Arătau ireal în costumele lor, ca o nouă rasă umano-animală ce urmează să se nască de acum înainte. Oamenii au început să şuşotească şi să se foiască în bănci. Č□uşoteau indignaţi, dar în ochii lor vedeam şi compasiune, fapt care m-a enervat şi mai tare.

— Ce vă holbaţi aşa? am urlat. Aţi adormit, de sunteţi în stare să ascultaţi neroziile astea fără să crâcniţi? V-aţi pierdut minţile? Dar inimile? Mai aveţi inimi?

De-acum nu mă mai zbăteam. Le-am îngăduit să mă scoată din biserică. Însă în uşă m-am răsucit şi le-am strigat tuturor:

— Căraţi-vă de-aici! Cu toţii! Imediat! am dat eu din mâini. Hai, plecaţi! Marş! Aţi fost hipnotizaţi? V-aţi pierdut orice fărâmă de compasiune?

— Vă rog să vă liniştiţi. Aici e mai răcoare, a spus unul din bărbaţi când am ajuns afară.

Al doilea a adăugat, încercând să ia un ton ameninţător:

— Altfel chemăm Poliţia.

— Aveţi dreptate, trebuie să chemăm Poliţia, pentru că aici se instigă la Crimă.

M-au lăsat acolo şi au intrat înapoi în biserică, închizând după ei uşa grea, ca să nu mai pot intra. Am presupus că preotul Foşneală îşi continuă nestingherit predica. M-am aşezat pe o treaptă şi am simţit cum, încetul cu încetul, încep să îmi revin. Furia mi se risipea, vântul rece îmi răcorea faţa înfierbântată.

Furia lasă întotdeauna în urmă un gol imens, care e imediat umplut de valuri de tristeţe, şi un râu fără început şi fără sfârşit începe să curgă şuvoi. Izvorul lacrimilor mi s-a deschis iar.

Mă uitam la două Coţofene care se dădeau în spectacol în faţa mea, pe iarba din curtea casei parohiale, de parcă doreau să mă înveselească. De parcă doreau să spună: nu te îngrijora, timpul lucrează în favoarea noastră, lucrarea Domnului trebuie săvârşită, nu există altă cale... Priveau curioase o bucăţică de staniol de la o lamelă de gumă, apoi una din ele a prins-o în cioc şi a zburat cu ea. Am urmărit-o cu privirea. Cred

că îşi aveau cuibul pe acoperişul casei parohiale. Coţofenele. Păsări piromane.

* * *

A doua zi, deşi nu aveam ore, m-a sunat directoarea cea tânără şi m-a rugat să trec pe la şcoală după-amiaza târziu, după ore. Mi-a adus o cană de ceai fără să mă întrebe şi mi-a pus dinainte o bucată de prăjitură cu mere. Č□tiam ce avea să urmeze.

— Înţelegeţi, doamnă Janina, că după cele întâmplate..., a spus ea îngrijorată.

— Nu mă lua cu „doamnă Janina”, doar te-am rugat să nu-mi vorbeşti aşa, am corectat-o, deşi era inutil.

Č□tiam ce o să spună şi, neîndoielnic, dorea să-şi facă mai mult curaj cu aceste formalităţi.

— ...doamnă Duszejko, OK.

— Da, ştiu. Aş prefera să asculţi versiunea mea, nu a lor. Ceea ce spun ei îi demoralizează pe copii.

Directoarea şi-a dres glasul.

— Aţi provocat scandal – şi încă în biserică. Mai grav e că s-a întâmplat în faţa elevilor, pentru care atât persoana preotului, cât şi locul unde s-a întâmplat totul ar fi trebuit să rămână imaculate.

— Imaculate? Atunci cu atât mai mult nu ar trebui să îngăduim să asculte asemenea bazaconii. Doar ştii, ai fost şi dumneata acolo.

Directoarea a tras aer în piept şi a început să vorbească fără să mă privească:

— Doamnă Duszejko, nu aveţi dreptate. Există anumite reguli şi tradiţii şi noi trăim în spiritul lor. Nu putem să ne dezicem dintr-odată de toate...

Acum se vedea cum începe să se inflameze şi era clar ce avea să urmeze.

— Ba nu vreau deloc să ne dezicem de toate, aşa cum susţii. Dar nici nu pot îngădui să-i împingem pe copii la rele şi să-i învăţăm să fie ipocriţi. Apologia crimei e un act abominabil. Despre asta e vorba. Despre nimic altceva.

Directoarea şi-a lăsat capul în mâini şi a vorbit aproape în şoaptă:

— Trebuie să vă desfac contractul de muncă. Cred că v-aţi aşteptat la asta. Cel mai bine ar fi dacă aţi încerca să faceţi rost de concediu medical pentru trimestrul acesta – vă facem această concesie. Aţi fost deja bolnavă şi acum vă continuaţi concediul medical. Vă rog să mă înţelegeţi că nu am altă cale.

— Č□i orele de engleză? Cine o să le ţină?

S-a înroşit:

— Catiheta noastră a absolvit un colegiu de limbi străine…

M-a privit ciudat.

— De altfel…, a ezitat ea. Chiar şi înainte de acest incident au ajuns la urechile mele zvonuri despre metodele dumneavoastră de predare neconvenţionale. Am auzit că aprindeţi cu elevii lumânări, artificii, alţi profesori s-au plâns că după orele de engleză în clasă miroase a fum. Părinţii se tem că e vorba de ritualuri satanice, de satanism. Poate că sunt oameni simpli… Č□i le daţi copiilor să mănânce ciudăţenii. Bomboane cu aromă de durian. Ce-i asta? Cine va fi tras la răspundere dacă unul dintre copii face intoxicaţie? V-aţi gândit la asta?

Argumentele ei mi-au închis gura. Întotdeauna am încercat să-i surprind pe copii cu ceva, să îi intrig, să le stârnesc curiozitatea. Acum simţeam că mă lasă toate puterile. Nu mai aveam chef să vorbesc. M-am ridicat greoi de pe scaun şi am ieşit fără să mai scot un cuvânt. Am văzut cu coada ochiului cum aranjează nervoasă hârtiile de pe birou şi cum îi tremură mâinile. Biata femeie.

În maşină aveam tot ce-mi trebuia. Amurgul care se lăsa îmi pria. Amurgul le face întotdeauna bine oamenilor ca mine.

* * *

Supa de muştar. Se face repede, nu ia mult timp, aşa că m-am descurcat. Mai întâi topim în tigaie puţin unt şi adăugăm o lingură de făină, ca şi cum am vrea să facem un sos beşamel. Făina absoarbe cu lăcomie untul topit, se hrăneşte cu el, se umflă de mulţumire, şi atunci ştim că putem turna peste ea laptele şi apa în cantităţi egale. Încăierarea dintre unt şi făină se încheie şi, încetul cu încetul, apare supa. Acum nu mai rămâne decât să sărăm şi să pipărăm lichidul alb şi nevinovat, să adăugăm puţin chimion, să lăsăm să dea în clocot şi să stingem focul. Abia după ce am luat oala de pe foc, adăugăm muştarul, care e de trei feluri: muştar franţuzesc de Dijon cu seminţe, muştar galben fin şi cremos şi praf de muştar. Important este să nu lăsăm Muştarul să fiarbă, altfel supa îşi pierde gustul şi devine amară. Supa se serveşte cu crutoane şi e una din preferatele Visătorului.

Veniseră toţi trei şi mă întrebam ce Surpriză îmi pregăteau şi dacă nu cumva era ziua mea – atât erau de serioşi. Visătorul şi Veste Bună aveau haine de iarnă frumoase, identice, şi m-am gândit că ar putea trece drept un cuplu: amândoi la fel de fragili şi de frumoşi, ca nişte ghiocei delicaţi care creşteau la marginea

drumului. Sperietoare era cam morocănos, se legăna de pe un picior pe altul şi-şi freca mâinile fără astâmpăr. Venise cu o sticlă de lichior de aronia făcut de el. Niciodată nu mi-au plăcut băuturile lui alcoolice, eram de părere că se cam zgârcea la zahăr şi lichiorurile lui îmi lăsau întotdeauna în gură un gust uşor amărui.

Au luat loc la masă. Eu încă mai prăjeam crutoanele şi mă uitam la ei – poate pentru ultima oară. Asta mi-a trecut prin minte: că a sosit timpul să ne despărţim. Č□i acum vedeam grupul nostru altfel decât până acum – ca şi cum aveam multe în comun, ca şi cum eram o familie. Am înţeles că făceam parte cu toţii din rândurile acelor oameni pe care societatea îi consideră inutili. Nu făceam nimic important, nu produceam idei interesante, nici obiecte folositoare, nici hrană, nu cultivam pământul, nu stimulam economia. Nu ne-am reprodus inutil, cu excepţia lui Sperietoare, care avea un fiu, chiar dacă fiul lui era Palton Negru. Nu am adus societăţii nici un folos. Nu am inventat nimic. Nu aveam nici o putere, nu posedam nimic în afara măruntelor noastre acareturi. Ne achitam de sarcinile noastre, dar pentru restul oamenilor ele erau complet lipsite de importanţă. Dacă într-o bună zi am dispărea, nimic nu s-ar schimba. Č□i nimeni nu ne-ar observa lipsa.

În afara focului care trosnea în sobă, liniştea serii era tulburată doar de vuietul sirenelor, care ajungea până aici din vale, din sat, purtat de vântul vijelios. Mă întrebam dacă şi ei auzeau vâjâitul acela funest. Dar ei discutau cu voce joasă, netulburaţi, aplecaţi unul spre celălalt.

Când am turnat supa de muştar în castroane, am simţit că mă cuprinde o emoţie atât de puternică, încât m-au podidit lacrimile. Din fericire, prinşi în focul discuţiei, ei nu au observat. M-am retras cu oala la măsuţa de sub fereastră şi de acolo i-am privit pe furiş. Am văzut chipul pământiu şi palid al lui Sperietoare, părul lui cărunt pieptănat decent, cu cărare pe o parte, şi obrajii proaspăt bărbieriţi. Îi vedeam pe Veste Bună din profil – cu linia frumoasă a nasului şi gâtului, cu baticul colorat înfăşurat în jurul capului – şi pe Visător din spate, stând cu spinarea aplecată, rotunjită, în puloverul tricotat. Ce-o să se întâmple cu ei? Cum aveau să se descurce copiii ăştia?

Č□i cum aveam să mă descurc eu însămi? Că doar eram exact ca ei. Bilanţul vieţii mele e modest, nu are putere să creeze nimic nici în prezent, nici în viitor.

Dar de ce trebuie să fim folositori? Folositori cui? Cine a împărţit lumea în util şi inutil şi cu ce drept? Ciulinul nu are dreptul să trăiască, nici Č□oarecele care mănâncă

grânele din hambar – dar Albinele şi Trântorii, buruienile şi trandafirii? A cui raţiune s-a încumetat să aibă tupeul de a judeca cine este mai bun şi cine este mai rău? Un copac mare, strâmb şi găunos a supravieţuit timp de secole fără să fie tăiat pentru că lemnul lui nu era bun de nimic. Exemplul acesta ar trebui să dea speranţă unor fiinţe ca noi. Cu toţii ştim care este folosul unui lucru util, dar nimeni nu ştie să spună la ce serveşte un lucru inutil.

— Deasupra satului din vale se vede o lumină roşiatică, a spus Sperietoare, care acum stătea la fereastră. Arde ceva.

— Luaţi loc. Aduc crutoanele, i-am invitat imediat ce m-am asigurat că ochii nu-mi mai lăcrimează.

Dar nu am reuşit să-i fac să vină la masă. Stăteau cu toţii tăcuţi la fereastră. Apoi s-au uitat la mine: Visătorul cu o expresie îndurerată, Sperietoare nevenindu-i să creadă şi Veste Bună pe sub pleoape, cu o tristeţe care îmi frângea inima.

În momentul acela a sunat telefonul Visătorului.

— Nu răspunde! am strigat. E reţeaua din Cehia, o să te coste scump.

— Nu pot să nu răspund, încă lucrez la Poliţie, a spus Visătorul înainte de a prelua apelul. Alo?

Ne-am uitat la el expectativ. Supa de muştar se răcise deja.

— Vin, a spus Visătorul.

Am simţit că mă cuprinde un acces de panică la gândul că totul e pierdut, că dacă pleacă, pleacă pentru totdeauna.

— Arde casa parohială. Preotul Foşneală a murit, a spus Visătorul, dar, în loc să plece, s-a aşezat la masă şi a început să mănânce mecanic supa.

Îl am pe Mercur retrograd, aşa că mă exprim mai uşor în scris decât oral. Aş fi putut fi o scriitoare talentată. Dar, în acelaşi timp, mi-e greu să-mi exprim sentimentele şi să explic raţiunile din spatele acţiunilor mele. Ar fi trebuit să le spun şi, totodată, nu eram în stare. Cum să exprim totul în cuvinte? Ar fi trebuit să le explic ce-am făcut din pură loialitate, înainte să afle de la alţii. Dar Visătorul mi-a luat-o înainte.

— Č▯tim că tu ai fost, a spus. De aceea am venit azi aici. Să luăm o hotărâre.

— Am vrut să te scoatem din ţară, a adăugat Sperietoare cu o voce mormântală.

— Dar nu ne-am imaginat că o să mai comiţi o crimă. Ai mai comis una? a întrebat Visătorul şi a împins deoparte farfuria cu supa neterminată.

— Da, am spus.

Am pus oala pe plită şi mi-am scos şorţul. Stăteam înaintea lor, gata de Judecată.

— Ne-am dat seama când am aflat cum a murit Preşedintele, a spus Visătorul cu o voce pierită. Cărăbuşii. Numai tu puteai face asta. Sau Boros, dar el nu mai era de mult aici. L-am sunat atunci ca să verific. Nu i-a venit să creadă, dar a recunoscut că, într-adevăr, i-au dispărut feromonii aceia foarte preţioşi şi nu-şi putea explica ce s-a întâmplat cu ei. În momentul acela era la el în pădure şi avea alibi. Multă vreme m-am întrebat de ce, ce poţi avea tu în comun cu cineva ca Preşedintele, pe urmă însă am bănuit că trebuie să aibă legătură cu Fetele tale. De altfel, nici n-ai ascuns faptul că toţi erau vânători, nu-i aşa? Toţi. Či acum înţeleg că şi preotul Foşneală a fost vânător.

— A fost capelanul lor, am şoptit.

— Începusem să bănuiesc de ceva vreme, când am văzut ce ai în portbagajul maşinii. Numai că n-am spus nimănui nimic. Dar eşti conştientă că Samurai al tău arată ca o maşină de război?

Am simţit brusc că mi se înmoaie picioarele şi m-am lăsat să alunec pe pardoseală. Forţa care mă susţinea a ieşit din mine, evaporându-se.

— Crezi c-o să mă aresteze? Că acum o să vină după mine şi o să mă vâre iar în închisoare? am întrebat.

— Ai omorât oameni. Îţi dai seama de lucrul ăsta? Înţelegi?

— Calmează-te, a spus Sperietoare. Calmează-te.

Visătorul s-a aplecat deasupra mea, m-a prins de umeri şi m-a scuturat:

— Cum s-a întâmplat totul? Cum ai făcut-o? De ce?

M-am târât în genunchi până la bufet şi am scos de sub muşama o fotografie pe care o luasem din casa lui Talpă Mare. I-am întins-o fără să mă uit la ea. O aveam întipărită în minte şi nu eram în stare să uit nici cel mai mic detaliu.

16. Fotografia

„Tigrii Mâniei sunt mai înţelepţi decât armăsarii Educaţiei.”

Fotografia era grăitoare. O dovadă mai bună a Crimei nici că ne-am putea imagina.

Bărbaţi în uniformă stăteau aliniaţi, iar în faţa lor, pe iarbă, zăceau înşirate corpurile unor Animale: Iepuri, unul după altul, doi Mistreţi, unul mai mare, altul mai mic, Căprioare, apoi o mulţime de Fazani şi Raţe, Raţe Sălbatice şi Raţe Pestriţe, nişte corpuri mici ca nişte puncte, de parcă Animalele acelea erau o propoziţie scrisă pentru mine, iar Păsările formau nişte puncte de suspensie lungi – o propoziţie fără sfârşit.

Dar ce am observat în colţul fotografiei aproape că m-a făcut să leşin şi am văzut negru în faţa ochilor. Tu n-ai văzut asta, Sperietoare, erai prea preocupat de cadavrul lui Talpă Mare, ai spus ceva pe când eu mă luptam cu greaţa. Cine n-ar recunoaşte blana aceea albă cu pete negre? În colţul fotografiei erau trei Câini morţi, aranjaţi frumos, ca nişte trofee. Pe unul din ei nu-l ştiam. Ceilalţi doi erau Fetele mele.

Bărbaţii pozau semeţ în uniformele lor. Priveau zâmbitori înspre obiectiv. I-am recunoscut fără greutate. În mijlocul lor era Comandantul, iar lângă el, Preşedintele. De partea cealaltă a Comandantului era Maţe, îmbrăcat ca un soldat din trupele de elită, iar lângă el, preotul Foşneală, cu gulerul alb preoţesc. Č□i directorul spitalului, şi şeful pompierilor, şi proprietarul

benzinăriei. Taţi de familie, cetăţeni model. În spatele acestui şir de privilegiaţi, uşor marginalizaţi, stăteau ajutoarele şi hăitaşii, care nu pozau deloc. Talpă Mare era pe jumătate întors cu spatele, de parcă s-ar fi hotărât în ultimul moment să stea la pozat, iar unii dintre bărbaţii mustăcioşi fuseseră surprinşi de obiectiv cu vreascuri în mână, pentru că, evident, pregăteau un mare foc de tabără vânătoresc. Dacă n-ar fi fost trupurile ce le zăceau la picioare, ai fi zis că sărbătoreau nu ştiu ce moment festiv, atât de încântaţi de sine arătau. Oale cu *bigos*[19], cârnaţi traşi în frigări, frigărui şi sticle de votcă puse la răcit în găleţi. Mirosul masculin al pielii tăbăcite. Mirosul puştilor de vânătoare bine unse. Mirosul de alcool şi transpiraţie. Gesturi autoritare, însemnele puterii.

Fiecare detaliu al fotografiei mi s-a întipărit cu precizie în memorie de la prima privire. Fără nici un efort.

Nu e de mirare că, mai presus de orice, simţeam uşurare. Aflasem în sfârşit ce se întâmplase cu Fetele mele, pe care le căutam de la Crăciun, până să-mi pierd speranţa că le mai dau de urmă. Am mers pe la adăposturile de animale şi am întrebat oamenii. Am lipit

---

[19] Mâncare tradiţională poloneză din varză murată (sau proaspătă) cu cârnaţi, carne, ciuperci şi vin roşu.

anunţuri peste tot. „Au dispărut câinii doamnei Duszejko. I-a văzut cineva?” întrebau copiii de la şcoală. Au dispărut doi Câini ca şi cum i-ar fi înghiţit pământul. Fără urmă. Nu i-a văzut nimeni – cum ar fi putut să-i vadă cineva dacă nu mai trăiau? Acum bănuiam unde puteau să le fie trupurile. Cineva mi-a spus că Maţe duce întotdeauna resturile de la vânătoare la crescătoria sa, pentru a-şi hrăni Vulpile cu ele.

Talpă Mare a ştiut de asta de la bun început şi cu siguranţă l-a distrat supărarea mea. Mă vedea cum le strig disperată, cum m-am dus să le caut până dincolo de graniţă. Dar nu a spus absolut nimic.

În seara aceea blestemată îşi gătea o Căprioară pe care o braconase. Sinceră să fiu, nu am înţeles niciodată diferenţa dintre „braconaj” şi „vânătoare”. Č□i într-un caz, şi în celălalt animalele sunt ucise. În primul caz animalele sunt omorâte pe ascuns, ilegal, în celălalt caz – în mod făţiş şi sub oblăduirea legii. Č□i pur şi simplu s-a înecat cu un oscior de Căprioară. Č□i-a primit Pedeapsa binemeritată. Nu puteam să nu văd întâmplarea astfel – ca pe o Pedeapsă. A fost pedepsit de Căprioare pentru că le omora cu atâta cruzime. S-a înecat cu carnea lor. Oasele lor i-au rămas în gât. De ce vânătorii nu luau măsuri împotriva braconajelor lui Talpă Mare? Nu am habar. Probabil pentru că ştia prea multe despre ce se

întâmpla în timpul acelor vânători, când, după cum încerca să ne convingă preotul Foşneală, se lansau în discuţii despre etica vânătorii.

Aşadar, în timp ce tu, Sfinte Regiment, căutai reţea pentru telefon, eu am găsit fotografia aceasta. Am luat şi capul Căprioarei, cu intenţia de a îngropa rămăşiţele în cimitirul meu.

Spre dimineaţă, când m-am întors acasă după acea Noapte de coşmar în care a trebuit să-l îmbrăcăm pe Talpă Mare, ştiam deja ce am de făcut. Ideea mi-au dat-o Căprioarele acelea pe care le-am văzut în faţa casei. M-au ales pe mine să acţionez în numele Lor – poate datorită faptului că nu consum carne şi ele simt asta. Au apărut în faţa mea la fel cum a apărut Cerbul înaintea lui Hubert, numindu-mă în secret mâna dreptăţii care împarte pedeapsa. Am devenit mâna care le face dreptate nu numai Căprioarelor, ci tuturor Animalelor. Pentru că Animalele singure nu au glas în parlament. Mi-au dat şi o Unealtă foarte ingenioasă. Nimeni nu a bănuit nimic.

L-am urmărit câteva zile pe Comandant şi lucrul ăsta mi-a făcut mare plăcere. I-am urmărit viaţa. Nu era deloc interesantă. Am descoperit, de pildă, că frecventa

bordelul ilegal al lui Maţe. Č□i că bea numai votcă Absolut.

În ziua aceea l-am aşteptat, ca de obicei, pe drum ca să se întoarcă de la serviciu. Mergeam cu maşina în urma lui şi, tot ca de obicei, nici nu m-a băgat în seamă. Nimeni nu bagă în seamă nişte femei bătrâne care se foiesc de colo colo cu sacoşele de cumpărături.

A trebuit să-l aştept destul de mult în faţa casei lui Maţe până să iasă. Numai că ploua şi bătea vântul şi până la urmă am îngheţat atât de rău, încât m-am dus înapoi acasă. Č□tiam însă că urma să se întoarcă prin Defileu, pe drumuri lăturalnice, pentru că ei doi se puseseră cu siguranţă pe băut. Nu aveam idee ce voiam să fac. Doream să stau de vorbă cu el faţă în faţă, în condiţiile mele, nu ale lui, cum s-a întâmplat atunci la comisariat, când eram un petiţionar ca oricare altul, o nebună bătrână şi fără nici o putere, doar caraghioasă şi vrednică de milă.

Poate doar am vrut să-l sperii. Purtam o pelerină de ploaie galbenă. Arătam ca un pitic uriaş. În faţa casei am observat că punga de plastic în care ţinusem capul de căprioară şi pe care după aceea o agăţasem de un cârlig bătut în prun se umpluse cu apă şi îngheţase. Am scos-o din cârlig şi am luat-o cu mine. Nu ştiu dacă am luat-o cu intenţia de a o folosi. La asemenea lucruri nu te gândeşti

atunci când se întâmplă. Č□tiam că Visătorul trebuia să vină în seara aceea la mine, aşa că nu puteam să-l aştept prea mult timp pe Comandant. Însă chiar în momentul când am ajuns în Defileu, i-am zărit maşina şi mi-am zis că ăsta trebuia să fie neîndoielnic un semn. Am ieşit în mijlocul drumului şi am dat din mâini. O, da, s-a speriat. Mi-am dat jos gluga ca să-mi vadă faţa. Era furios.

— Ce mai vreţi? a strigat la mine, scoţând capul pe geam.

— Vreau să vă arăt ceva, i-am spus.

Nici eu nu ştiam ce fac. A ezitat un moment, dar pentru că era destul de abţiguit, devenise aventuros. A coborât din maşină şi, clătinându-se, a mers o bucată de drum în spatele meu.

— Ce vrei să-mi arăţi? m-a întrebat, tutuindu-mă.

— Ceva ce are legătură cu moartea lui Talpă Mare, am spus eu primul lucru care mi-a venit în minte.

— Talpă Mare? a întrebat suspicios, apoi a înţeles imediat şi a râs maliţios. Mda, avea într-adevăr labe uriaşe.

A mers curios în urma mea, câţiva paşi în stânga, înspre tufişuri şi puţ.

— De ce nu mi-ai spus că mi-ai împuşcat Câinii? l-am întrebat, răsucindu-mă brusc cu faţa spre el.

— Ce vrei să-mi arăţi? s-a enervat el, încercând să nu piardă teren în faţa mea.

Dorea să-mi dea de înţeles clar că el era cel care punea întrebările.

Am îndreptat spre el arătătorul ca pe ţeava unui pistol şi l-am împuns în burtă.

— Mi-ai împuşcat Câinii?

A izbucnit în râs şi s-a relaxat imediat.

— La ce te referi? Č□tii ceva ce eu nu ştiu?

— Da, am spus. Răspunde-mi la întrebare.

— Nu eu i-am împuşcat. Poate Maţe, poate parohul.

— Preotul? Vânează şi el?

Amuţisem.

— De ce să nu vâneze? E capelanul vânătorilor. Vânează – şi încă cum!

Ploaia îi curgea şiroaie pe faţă şi îşi aranja mereu cureaua pantalonilor. Nu mi-a trecut prin cap că avea bani ascunşi acolo.

— Întoarce-te, femeie, vreau să mă uşurez, a spus brusc.

Când a început să-şi descheie prohabul, ne aflam chiar pe marginea puţului. Fără să mă gândesc deloc, am adoptat poziţia aruncătorului de ciocan cu punga plină de gheaţă şi atunci mi-a trecut prin cap: „Asta este *die kalte Teufelshand*”. Chiar aşa, de unde? mă întreb.

Nu v-am spus niciodată că sportul la care am obţinut toate medaliile a fost aruncarea ciocanului? În 1971 am fost vicecampioană naţională. Aşadar, corpul meu a adoptat o poziţie bine-cunoscută şi şi-a adunat toate puterile. Oh, cât de înţelept este corpul nostru! Ba chiar aş putea spune că el a fost cel care a luat hotărârea. Č□i-a luat avânt şi a lovit.

Am auzit un trosnet. Comandantul a mai rămas o clipă în picioare, clătinându-se, iar pe faţă a început să i se prelingă sângele. Pumnul de gheaţă l-a nimerit în cap. Inima îmi bătea năprasnic şi clocotul propriului sânge m-a asurzit. Nu mă puteam gândi la nimic. L-am văzut prăbuşindu-se cu încetinitorul la buza puţului, flasc, aproape cu graţie, astupând cu pântecele gura acelui puţ. N-a trebuit să mă străduiesc prea mult ca să-l împing înăuntru. Pe cuvânt.

Asta e tot. Pe urmă nu m-am mai gândit la asta. Eram sigură că l-am omorât şi nu îmi păsa deloc. Nu aveam mustrări de conştiinţă. Am simţit doar o mare uşurare.

Îmi mai rămăsese un singur lucru de făcut. Am scos din buzunar Degetul lui Dumnezeu, fragmentul acela de picior de Căprioară pe care îl găsisem acasă la Talpă Mare. Am îngropat doar capul şi trei picioare, unul l-am păstrat pentru mine. Nu ştiu de ce. Am făcut cu el urme pe zăpadă – multe, haotice. M-am gândit că o să rămână

până dimineaţa, ca o dovadă că acolo au fost Căprioare. Dar le-ai văzut numai tu, Visătorule. Ploua torenţial şi ploaia a şters urmele. Č□i ăsta a fost tot un Semn.

M-am întors acasă şi m-am apucat să pregătesc cina.

Č□tiu că am avut mare noroc şi tocmai gândul acesta mi-a dat curaj. Oare nu însemna că nimerisem un moment prielnic, că primisem consimţământul Planetelor? Cum se făcea că nimeni nu intervenea să îndrepte răul care se răspândea pretutindeni? La fel se întâmpla şi cu scrisorile mele adresate organelor legii? Ar trebui să răspundă la ele, dar nu răspund. Nu am fost suficient de convingătoare când le-am cerut să intervină? Pot accepta lucrurile mărunte, care îmi provoacă cel mult disconfort, dar nu pot accepta absurda cruzime generalizată. E simplu: dacă alţii sunt mulţumiţi, şi noi suntem mulţumiţi. E cea mai simplă formă de economie din lume. În drum spre crescătoria de Vulpi, însoţită de Pumn de Gheaţă, îmi imaginam că încep un proces care va răsturna tot ce e rău. În Noaptea aceea Soarele avea să intre în semnul Berbecului şi urma să înceapă un nou an. Pentru că, dacă răul era cel care crease lumea, binele era cel care trebuia să stârpească răul.

De aceea în cazul lui Maţe am acţionat cu premeditare. Mai întâi l-am sunat şi i-am spus că trebuie

să ne vedem. I-am spus că m-am întâlnit cu Comandantul chiar înainte să moară şi mi-a cerut să-i transmit ceva. A acceptat imediat. La vremea aceea încă nu ştiam că îi dăduse mită Comandantului, acum însă înţeleg că spera să-şi recupereze banii. I-am spus că vin la el la crescătorie când o să fie singur. A acceptat. Îl îngrozise moartea Comandantului.

În ziua aceea, ceva mai devreme, în cursul după-amiezii, am pregătit o capcană – am luat-o din şopronul lui Talpă Mare. Le-am strâns de atâtea ori din pădure, încât ştiu cum acţionează. Alegi un copac tânăr, flexibil, şi îl apleci la pământ. Odată îndoit, îl fixezi în poziţia aia cu o cracă solidă şi legi de ea laţul capcanei. Când un Animal intră în laţ şi începe să se smucească, copacul revine la poziţia iniţială şi rupe gâtul Animalului. Am ascuns laţul printre ferigi, aplecând cu multă trudă la sol un mesteacăn de înălţime medie.

Nici un lucrător nu rămâne la crescătorie pe timpul Nopţii: se stinge lumina şi se închide poarta. Acum poarta era deschisă. Pentru mine. Ne-am întâlnit înăuntru, la el în birou. A zâmbit când m-a văzut.

— Parcă vă ştiu de undeva, a spus.

Nu-şi mai amintea că ne întâlniserăm pe pod. Cum să-şi aducă aminte de o babă ca mine?

I-am spus că trebuie să mergem afară, acolo am pachetul de la Comandant, l-am ascuns în pădure. Č□i-a luat cheile şi geaca şi a ieşit după mine. Când l-am condus prin ferigile umede, a început să-şi piardă răbdarea, dar îmi jucam bine rolul. La întrebările lui insistente răspundeam monosilabic.

— O, uite, aici e, am spus în cele din urmă.

S-a uitat împrejur şi apoi m-a privit în aşa fel de parcă ar fi înţeles.

— Ce-i aici? Nu e nimic aici.

— Aici, am spus iar şi Maţe a făcut un pas înainte, intrând cu piciorul în laţ.

Cred că, văzut din afară, arăta de-a dreptul caraghios: mă asculta ca un şcolar. Mi-am imaginat că laţul o să-i frângă gâtul ca unei Căprioare. Doream să i-l rupă, pentru că le aruncase ca hrană Vulpilor pe Fetele mele. Pentru că vâna Animale. Pentru că jupuia Animalele de piele. Credeam că ar fi o Pedeapsă pe măsura faptelor lui.

Din păcate, nu mă pricep la Crime. Laţul i se încolăcise în jurul gleznei, iar copacul, îndreptându-se, a reuşit doar să-l răstoarne. A căzut şi a urlat de durere, cu siguranţă laţul îi tăia pielea, poate chiar şi muşchii. Aveam pregătit un plan de rezervă, tot cu punga de gheaţă. De data asta am făcut-o absolut premeditat,

punând o pungă la congelator. O Unealtă perfectă pentru o bătrână ca mine. Vezi tot timpul babe asemenea mie mergând cu tot felul de pungi de plastic după ele, nu-i aşa? Era simplu: când a încercat să se ridice, l-am lovit din toate puterile, o dată, de două ori, poate chiar de mai multe ori. După fiecare lovitură aşteptam o clipă să văd dacă îl mai aud răsuflând. În cele din urmă a amuţit. Am stat aplecată deasupra trupului, într-o linişte desăvârşită şi în beznă, cu capul golit de orice gânduri. Nici acum nu am simţit altceva decât uşurare. I-am scos din geacă paşaportul şi cheile, iar corpul i l-am împins în groapă şi l-am acoperit cu crengi. M-am întors încet la crescătorie şi am intrat.

Aş vrea să uit ce am văzut acolo. Plângând, am încercat să deschid cuştile şi să slobozesc Vulpile, dar, după cum am constatat, cheile pe care le-am găsit asupra lui Maţe deschideau numai prima încăpere, prin care se ajungea la următoarele. Am căutat îndelung, cu disperare, celelalte chei, răsturnând conţinuturile sertarelor şi dulăpioarelor, până când am reuşit să le găsesc. M-am gândit că nu plec de acolo până nu eliberez Vulpile. Mi-a luat mult timp până am reuşit să deschid toate cuştile. Vulpile erau buimăcite, agresive, murdare, bolnave, unele aveau răni la picioare. Nu doreau să iasă din cuşti, nu ştiau ce înseamnă libertatea.

Când încercam să le alung cu mâna, mârâiau la mine. În cele din urmă mi-a venit o idee: am deschis larg uşa de la intrare şi m-am retras în maşină. Am descoperit ulterior că fugiseră toate.

În drum spre casă am scăpat de chei, iar paşaportul, după ce am memorat data şi locul naşterii acelui diavol, l-am pus pe foc laolaltă cu punga goală, cu toate că în general mă feresc să arunc plastic pe foc.

M-am întors acasă fără să mă vadă cineva. La volan deja dădusem totul uitării. Mă simţeam obosită, mă dureau oasele şi am vomitat toată seara.

Uneori îmi mai aminteam şi mă întrebam mirată de ce nu fusese încă descoperit cadavrul lui Maţe. Mă amăgeam că îl mâncaseră Vulpile, că îl roseseră până la oase, pe care le-au împrăştiat apoi prin toată pădurea. Dar nici măcar Vulpile nu au vrut să se atingă de el. Îl năpădise mucegaiul – o dovadă în plus, mi-am zis, că nu era o Fiinţă omenească.

Din acel moment am început să car în portbagajul Samuraiului toate Uneltele posibile. O pungă cu gheaţă într-un frigider de voiaj, un târnăcop, o lopată, cuie, ba chiar seringi şi glucoza mea. Eram gata de acţiune în orice moment. Nu v-am minţit când v-am spus că Animalele se răzbună pe oameni. Ä,sta e adevărul. Eu sunt doar Unealta lor.

Dar mă credeţi când vă spun că nu am acţionat pe deplin conştient? Că imediat uitam cele întâmplate, de parcă mă protejau nişte Mecanisme de Apărare omnipotente? Poate că, din cauza Beteşugurilor mele, o dată sunt Janina, altă dată Urgia Cerului sau una dintre Furii.

Nici măcar nu ştiu când şi de ce i-am luat lui Boros sticluţa cu feromoni. M-a sunat mai târziu să mă întrebe de ea, dar nu am recunoscut că i-am luat-o. I-am spus că probabil a pierdut-o şi m-am arătat îngrijorată din cauză că e atât de zăpăcit.

De aceea, când m-am oferit să-l duc pe Preşedinte acasă, am ştiut ce-o să se întâmple. Numărătoarea inversă începuse. Totul mergea ca uns.

L-am găsit rezemat de perete, uitându-se drept înainte cu o privire tâmpă. Când am intrat în câmpul lui vizual, mi s-a părut că nici nu mă observă, dar a tuşit şi a spus cu o voce mormântală:

— Mi-e rău, doamnă Duszejko.

Era un Om bolnav. Răul de care suferea nu se datora numai alcoolului ingerat. Era cu adevărat bolnav şi din cauza asta mi-a devenit mai apropiat.

— Nu ar trebui să abuzaţi de alcool.

Eram gata să execut sentinţa, dar încă nu luasem hotărârea definitivă. M-am gândit că dacă am dreptatea

de partea mea, lucrurile o să se aranjeze în aşa fel încât o să ştiu ce am de făcut.

— Ajută-mă, a spus cu un glas hârâit. Du-mă acasă.

Avea un ton jalnic. Mi-a părut rău de el. Da, avea dreptate, se cuvenea să-l duc acasă. Se cuvenea să-l eliberez de el însuşi, de viaţa aceea depravată şi cumplită pe care o ducea. Acela a fost Semnul pe care îl aşteptam şi am înţeles imediat.

— Aşteptaţi doar o clipă, mă întorc imediat.

M-am dus la maşină şi am scos din frigider punga cu gheaţă. Un eventual martor ar fi putut crede că vreau să-i pun o compresă pentru migrenă. Dar nu m-a văzut nimeni. Majoritatea maşinilor plecaseră deja. Cineva încă mai cânta în prag: auzeam voci ridicate.

În buzunar aveam sticluţa pe care o luasem de la Boros.

Când m-am întors, stătea cu capul dat pe spate şi plângea.

— Dacă mai continuaţi să beţi atât de mult, o să faceţi infarct, i-am spus. Să mergem.

L-am prins de subsuori şi l-am tras, ajutându-l să se ridice.

— De ce plângi? l-am întrebat.

— Sunteţi atât de bună cu mine…

— Č□tiu, i-am răspuns.

— Şi dumneavoastră de ce plângeţi?

Nu ştiam de ce.

Am intrat în pădure, îl împingeam tot mai adânc în ea şi abia când luminile remizei nu se mai vedeau aproape deloc, i-am dat drumul.

— Încearcă să vomiţi, o să te simţi imediat mai bine, i-am spus. Şi după-aia te trimit acasă.

S-a uitat la mine cu ochi goi.

— Cum adică „mă trimiţi”?

L-am bătut liniştitor pe umăr:

— Hai, vomită.

S-a sprijinit de un copac şi s-a aplecat. Din gură a început să-i curgă un firicel de salivă.

— Vrei să mă omori, nu-i aşa? a hârâit.

S-a pornit să horcăie şi să tuşească, pe urmă s-a auzit un gâlgâit şi a început să vomite.

— Oh..., a spus ruşinat.

Apoi i-am dat să bea din căpăcelul sticlei nişte feromoni de la Boros.

— O să te simţi imediat mai bine.

A băut fără să clipească şi a început imediat să hohotească.

— M-ai otrăvit?

— Da, i-am spus.

Č□i atunci am considerat că i-a sunat ceasul. Am înfăşurat baierele pungii în jurul mâinii, mi-am răsucit corpul, ca să am un elan cât mai mare, şi l-am lovit. L-am nimerit în spate şi în gât, era cu mult mai înalt decât mine, dar lovitura a fost atât de puternică, încât a căzut imediat în genunchi. Č□i mi-am zis iarăşi că lucrurile se aranjează de la sine. L-am mai lovit o dată, eficient – aş putea spune. Am auzit un pârâit şi un icnet, apoi s-a prăvălit la pământ. Aveam impresia că îmi este recunoscător pentru ce am făcut. I-am deplasat capul pe întuneric, astfel încât să rămână cu gura deschisă. Apoi i-am turnat restul feromonilor pe gât şi pe haine. Pe drum am aruncat bucata de gheaţă în faţa remizei, iar punga am băgat-o în buzunar.

Aşa s-a întâmplat.

Stăteau nemişcaţi. Supa de muştar se răcise de multă vreme. Nimeni nu scotea o vorbă, aşa că mi-am pus puloverul, am ieşit din casă şi m-am dus spre Defileu.

De undeva dinspre sat vuiau sirenele şi sunetul lor lugubru, tânguitor, era purtat de vânt prin tot Platoul. Apoi s-a aşternut liniştea şi am văzut farurile maşinii Visătorului dispărând în depărtare.

17. Fecioara

„Č□i fiecare Lacrimă din fiecare Ochi
Devine un Copil în Veşnicie
Č□i, alinată de Fecioara Radioasă,
Îşi regăseşte bucuria.”

Cred că Visătorul a venit dis-de-dimineaţă, când încă mai dormeam adânc din cauza pastilelor. Cum altfel să mai dorm după cele întâmplate? Nu l-am auzit când a bătut la uşă. Nu doream să mai aud nimic. De ce nu a insistat mai mult, de ce nu mi-a bătut şi în geam? Cu siguranţă a vrut să-mi spună ceva important. Se grăbea.

Stăteam buimăcită în tindă, dar am văzut pe preşul de la uşă un volum din operele lui Blake, cel de scrisori, pe care îl cumpăraserăm din Cehia. De ce mi-l lăsase? Ce dorise să-mi spună cu asta? L-am deschis şi l-am răsfoit absentă, dar dintre filele cărţii nu a căzut nici un bilet, nu am găsit acolo nici o informaţie.

Era o zi întunecată şi umedă. Abia eram în stare să-mi târăsc picioarele. M-am dus să-mi fac un ceai tare şi abia atunci am observat că între două dintre filele cărţii era vârât un fir de iarbă. Am citit un fragment dintr-o scrisoare a lui Blake către Richard Phillips, subliniat uşor cu creionul, pe care încă nu ajunseserăm să-l lucrăm împreună (Visătorului nu-i plăcea deloc să scrie pe cărţi):

> *...am citit în articolul „Oracolul şi bretonul autentic” din 13 octombrie 1807 că un chirurg* – şi aici Visătorul notase cu creionul „un domn Black Coat” – *a convins Poliţia, cu Pasiunea Glacială a lui Robespierre, să percheziţioneze un Astrolog şi să-i*

confişte Bunurile şi Proprietăţile înainte de a-l arunca în Închisoare. Un Om care ştie să Citească în Stele este adeseori obsedat de Influenţa lor, la fel ca un Newtonian care nu Citeşte şi nu ştie să Citească în Stele, dar e, în schimb, obsedat de propriile Raţionamente şi Experimente. Toţi suntem predispuşi la Rătăcire. Cine ar putea spune că nu suntem cu toţii nişte Infractori?

Mi-a luat câteva secunde până să înţeleg, apoi mi s-a făcut rău. Am simţit o durere surdă, tot mai intensă, în zona ficatului.

Am început să-mi pun lucrurile şi laptopul în rucsac, moment în care am auzit afară huruitul unui motor. Trebuie să fi fost cel puţin două maşini. Nu mai aveam de ce să stau pe gânduri: am înşfăcat totul şi am dat fuga în sala boilerului. O clipă am avut impresia că o să le găsesc acolo pe Mama şi Bunica aşteptându-mă. Č□i pe Fetele mele. Poate asta ar fi fost soluţia ideală în situaţia mea – să mă alătur lor. Dar acolo nu mă aştepta nimeni.

Între sala boilerului şi garaj se află o debara mică, unde sunt apometrele, cablurile electrice şi mopurile. Orice gospodărie ar trebui să aibă o asemenea ascunzătoare pentru situaţii de Urgenţă, când eşti

urmărit sau când e Război. Orice gospodărie. Acolo m-am ascuns, cu rucsacul şi laptopul sub braţ, îmbrăcată doar în pijama şi cu papuci de casă în picioare. Burta mă durea tot mai tare.

Am auzit mai întâi o bătaie, apoi scârţâitul uşii de la intrare şi paşi în vestibul. I-am auzit urcând treptele şi deschizând pe rând toate uşile. Am auzit vocile lui Palton Negru şi a poliţistului tânăr care mă interogase şi care lucrase cândva cu Comandantul. Dar mai erau şi alţii, pe ei nu-i recunoşteam. S-au împrăştiat prin toată casa. Mă strigau:

— Cetăţeană Duszejko! Doamnă Janina!

Până şi felul în care mă strigau mi-a tăiat orice chef să le răspund.

Au urcat la etaj, cărând, neîndoielnic, noroi pe ghete, şi au intrat pe rând în toate camerele. Apoi unul dintre ei a coborât la subsol şi a deschis uşa de la sala boilerului. A intrat şi s-a uitat în jur, a vârât capul şi în debara, apoi a pătruns în garaj. Am simţit cum se mişcă aerul când a trecut pe lângă mine, la doar câteva zeci de centimetri distanţă. Mi-am ţinut respiraţia.

— Unde eşti, Adam? am auzit de sus.

— Aici! mi-a strigat el aproape lângă ureche. Nu e nimeni aici.

Cineva, sus, a înjurat. Ca la uşa cortului.

— Brr, ce loc sinistru, a spus ca pentru sine individul care coborâse la subsol, după care a stins luminile şi a urcat pe scări.

Îi auzeam cum stăteau în vestibul şi discutau. Se sfătuiau.

— Cred că pur şi simplu a plecat de acasă...

— Dar a lăsat maşina. Ciudat, nu-i aşa? A plecat pe jos?

Č□i atunci am auzit şi vocea lui Sperietoare – gâfâită, de parcă ar fi venit în fugă în urma Poliţiei:

— Mi-a spus că se duce la o prietenă de-a ei, la Szczecin.

De unde i-a trecut prin cap să zică Szczecin? Ce caraghios!

— Č□i de ce nu mi-ai spus până acum, tată?

Nici un răspuns.

— La Szczecin? Are pe cineva acolo? Tu ştii ceva, tată? a întrebat mirat Palton Negru.

Cred că lui Sperietoare nu-i cădea prea bine să fie luat la rost în felul ăsta de propriul său fiu.

— Č□i cum a ajuns acolo?

S-a stârnit o discuţie aprinsă, întreruptă de vocea tânărului poliţist:

— Asta este, am întârziat. Puţin ne-a lipsit s-o prindem în sfârşit. Ne-a dus de nas atâta timp. Incredibil de câte ori am avut-o în mână!

Acum stăteau cu toţii în hol şi, din locul unde eram, am simţit cum cineva şi-a aprins o ţigară.

— Trebuie să sunăm imediat la Szczecin şi să verificăm cum a ajuns acolo. Cu autobuzul, cu trenul, cu autostopul? Trebuie să o dăm în urmărire, a spus Palton Negru.

Poliţistul cel tânăr a intervenit:

— Doar n-o s-o căutăm cu brigada antitero. E o femeie bătrână şi ciudată. Dusă rău cu pluta.

— E periculoasă, a spus Palton Negru.

Au ieşit.

— Uşa asta trebuie sigilată.

— Či cea de jos, de la subsol. În regulă. Haideţi, au spus.

Am auzit brusc glasul răsunător al lui Sperietoare:

— Când iese de la închisoare, mă însor cu ea.

Či imediat după aceea a răsunat glasul mânios al lui Palton Negru:

— Tată, tu chiar ţi-ai pierdut minţile în fundul ăsta de lume?

Am continuat să stau înghesuită acolo, într-o beznă totală, încă mult timp după ce au plecat, până m-am asigurat că nu se mai aude huruitul motoarelor. Am aşteptat o oră întreagă, ascultându-mi propria respiraţie. Nu mai trebuia să visez. Eram în sala boilerului, ca în visele mele, în locul unde Morţii veneau în vizită. Mi se părea că le aud glasurile undeva sub garaj, în adâncul dealului: o mare procesiune subterană. Dar nu era decât vântul care bătea, ca de obicei, pe Platou. M-am furişat ca un hoţ înapoi sus şi m-am îmbrăcat de drum. Aveam numai două genţi mici. Ali m-ar fi felicitat. Bineînţeles că mai exista o ieşire din casă, prin magazia de lemne, şi pe acolo am şi ieşit pe furiş, lăsând casa în grija Morţilor. Am aşteptat în hambarul Profesorului să se facă întuneric zdravăn. Aveam cu mine numai strictul necesar – însemnările mele, volumul lui Blake, medicamentele şi laptopul cu Astrologia mea. Či, desigur, Efemeridele, în eventualitatea că în viitor aş fi nimerit pe o Insulă Pustie. Cu cât mă îndepărtam mai mult de casă pe stratul subţire de zăpadă umedă, cu atât mai uşor îmi simţeam sufletul. M-am uitat de pe graniţă la Platoul meu şi mi-am adus aminte de ziua când l-am văzut pentru prima dată – cu încântare, fără să bănuiesc defel că într-o bună zi aveam să locuiesc acolo. Faptul că nu ştim ce ne

rezervă viitorul este o mare eroare în programul lumii, una care ar trebui corectată cu prima ocazie.

În văile Platoului plutea deja un Întuneric dens şi de acolo, de sus, vedeam luminile oraşelor mai mari – Lewin şi Frankenstein departe la orizont şi KĹ,odzko în nord. Aerul era curat şi luminile străluceau. Aici sus, unde eram eu, încă nu se lăsase Noaptea, cerul la apus era încă portocaliu-cafeniu şi se întuneca treptat. Nu mă temeam de întuneric. Mergeam unde vedeam cu ochii, în direcţia Munţilor Masă, împiedicându-mă de bulgări de pământ îngheţaţi şi de smocuri de iarbă uscată. Mi-era foarte cald în polar, căciulă şi fular, dar ştiam că imediat ce o să traversez graniţa, n-o să mai am nevoie de ele. În Cehia e întotdeauna mai cald, chiar dacă e acelaşi versant sudic.

Č□i atunci acolo, pe partea cehească, la orizont a prins a străluci Fecioara.

Strălucea tot mai puternic de la un minut la altul, de parcă faţa întunecată a cerului s-ar fi căscat într-un zâmbet larg, iar eu m-am convins astfel că mergeam în direcţia corectă şi că alesesem drumul cel bun. Strălucea pe cer când am traversat fără piedici pădurea şi când am trecut neobservată graniţa. Mă conducea. Mergeam pe câmpurile Cehiei, îndreptându-mă tot timpul în direcţia

ei. Iar ea cobora tot mai jos şi mi se părea că mă îndeamnă să o urmez dincolo de orizont.

M-a condus până la şosea, de unde se vedea deja oraşul NĂˇchod. Mergeam de-a lungul şoselei, veselă şi cu inima uşoară – orice avea să se întâmple, avea să fie Bine şi Corect. Nu mă temeam de nimic, chiar dacă străzile oraşului ceh erau deja pustii. Dar oare în Cehia te puteai teme de ceva?

De aceea, când am ajuns în faţa vitrinei librăriei şi nu ştiam ce avea să se întâmple mai departe, Fecioara încă era cu mine, chiar dacă nu se mai vedea din cauza acoperişurilor caselor. Am constatat că, în pofida orei târzii, în librărie mai era cineva. Am bătut la uşă şi mi-a deschis Honza, care nu a părut deloc surprins să mă vadă. I-am spus că am nevoie de un loc unde să înnoptez.

— *Ano*[20], s-a mulţumit el să spună şi m-a lăsat să intru fără să mă întrebe nimic.

Câteva zile mai târziu a venit la mine Boros, care mi-a adus haine şi nişte peruci pe care mi le pregătise grijulie Veste Bună. Arătam acum ca un cuplu de bătrâni ce merge la o înmormântare şi, într-un anumit sens, chiar aşa era – mergeam la propria mea înmormântare. Boros

---

[20] Da (cehă).

cumpărase chiar şi o coroană frumoasă. De data aceasta venise cu maşina, împrumutată de la nişte studenţi, pe care o conducea cu îndemânare şi viteză. Ne opream des în parcări, pentru că mă simţeam foarte rău. Călătoria a fost lungă şi chinuitoare. Când am ajuns la destinaţie, deja nu mă mai puteam ţine pe picioare şi Boros a trebuit să mă treacă peste prag.

Acum locuiesc în Staţiunea de Cercetare a Entomologilor de la marginea Codrului BiaĹ‚owieĹĽa şi, de când am început să mă simt mai bine, mă străduiesc să ies la plimbare zilnic. Dar deja merg anevoie. Nici nu am prea multe de supravegheat aici, codrul este de nepătruns. Uneori, când temperatura creşte şi oscilează în jur de zero grade, pe zăpadă apar Diptere, Colembole, *Cynipidae* somnolente – deja le-am învăţat numele. Văd şi Păianjeni. Am aflat că majoritatea Insectelor hibernează. În adâncul muşuroaielor lor, furnicile se ghemuiesc unele în altele, formând un ghem uriaş, şi dorm aşa până la primăvară. Îmi doream ca şi oamenii să aibă la fel de multă încredere unii faţă de alţii. Poate din cauza aerului diferit şi a evenimentelor recente, Beteşugurile mele s-au agravat şi de cele mai multe ori stau pe scaun şi mă uit pe fereastră.

Când vine Boros pe aici, aduce întotdeauna în termos câte o supă foarte interesantă. Eu, una, nu mai am putere să gătesc. Îmi aduce şi ziare, îndemnându-mă să le citesc, dar ziarele îmi stârnesc repulsie, pentru că nu urmăresc decât să ţină oamenii într-o permanentă stare de nelinişte pentru a le abate atenţia de la lucrurile cu adevărat importante. De ce să mă las influenţată de ele şi să gândesc aşa cum îmi dictează ele? Mă foiesc în jurul casei, croind cărări când într-o parte, când în alta. Se întâmplă să nu-mi mai recunosc propriii paşi în zăpadă şi atunci mă întreb: cine a trecut pe aici? Cine a lăsat urmele astea de paşi? Cred că e un Semn bun să nu te mai recunoşti. Mă străduiesc însă să-mi duc la bun sfârşit Investigaţiile. Astrograma mea este a mia şi adeseori stau aplecată asupra ei, încercând s-o înţeleg. Cine sunt eu? Un singur lucru e sigur: îmi cunosc ceasul morţii.

Mă gândesc şi la Sperietoare, la faptul că în iarna asta va fi singur în Platou. Č□i la betonul pe care l-am turnat împreună – o să reziste la ger? Č□i la felul cum o să treacă toată lumea peste încă o iarnă. Liliecii din hambarul Profesorului. Căprioarele şi Vulpile. Veste Bună e studentă la WrocĹ,aw şi locuieşte în apartamentul meu. Stă împreună cu Visătorul, pentru că în doi se trăieşte mai bine. Č□i regret că nu am reuşit să-i trezesc interesul pentru Astrologie. Îi scriu adeseori scrisori, pe

care i le dictez lui Boros. Ieri i-am trimis Visătorului o istorioară. O să înţeleagă despre ce este vorba:

Un călugăr Astrolog medieval (asta se întâmpla pe vremea când Sfântul Augustin încă nu interzisese cititul în stele) şi-a prezis în Horoscop propria moarte. Moartea avea să i se tragă de la o piatră care urma să-i cadă în cap. Din acel moment a început să poarte permanent pe sub gluga robei o tichie de fier. Asta până într-o bună zi, de Vinerea Mare, când şi-a scos tichia de pe cap odată cu gluga, mai mult de teama de a nu bate la ochi în faţa credincioşilor din biserică decât din iubire faţă de Dumnezeu. Č□i atunci o piatră mititică i-a căzut în cap, rănindu-l foarte uşor. Dar călugărul a fost convins că profeţia s-a împlinit, aşa că şi-a pus toate treburile în ordine şi, în decurs de o lună, a murit.

Aşa se întâmplă, Visătorule. Eu însă ştiu că mai am multă vreme de trăit.

Nota autoarei

Mottourile şi citatele din text au fost extrase din *Proverbs of Hell*, *Auguries of Innocence*, *The Mental Traveller*, precum şi din scrisorile poetului William Blake.

Fragmentul de la p. 172 este preluat din textul melodiei *Riders on the Storm* a formaţiei The Doors.

Predica preotului Foşneală este o compilaţie de fragmente din predici autentice ale unor capelani vânători, preluate de pe Internet.